

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

Tractatus III. De Capitulo sede vacante.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

TRACTATUS III.
DE
CAPITULO SEDE VACANTE.
CAPVT PRIMVM.
DE ADMINISTRATIONE, ET
IURISDICTIONE CAPITVLI
SEDE VACANTE.

Quaestio 445. Vbinam in iure; & à quibus hac materia de Capitulo sede vacante specialiter tractetur?

i.

Respo. Ad primum. Sunt hac de re textus in c. oim. & c. his qua. de maior. & obedienc. c. Episcopus. c. Ecclesia. de supplenda negligentia Pralatorum in 8. c. illa. & c. sin. ne sede vac. Clem. statum. de elect. & ibi AA.

Item Titid. sess. 7. c. 10. sess. 23. c. 10. & sess. 24. c. 17.

2. Resp. ad secundum. Materiam hanc tractarunt Fermosinus Episcopus Asturicensis speciali tractatu. Item Joan. Francisc. Pavinus speciali tract. de potest. capitul. sed. vac. Ventrigl. tom. 2. anhor. 15. Azor. instir. moral. l. 3. c. 37. 38. 39. Fagn. ad c. his qua. de maior. & obed. Barbol. juris eccles. l. 1. c. 32. & de canonic. & dignit. c. 42. n. 28. & seq. Lotter. de re benef. l. 2. q. 2. à n. 26. & q. 3. à n. 81. Mart. de iurisdic. p. 2. c. 23. n. 17. & seq. & c. 40. n. 32. Garc. de benef. p. 5. c. 7. Paris. de resignat. l. 7. q. 23. Quaradra in sum. Bullar. v. capitulum sed. vac. Leo in thesau. for. eccles. p. 1. c. 26. Tulch. lit. C. conclus. 56. Riccius in pr. resol. 506. & seq. & collectan. 610. p. 3. Diana tom. 8. tract. 4. per tot. Quintadven. Ecclesiastic. l. 1. c. 5. Sanch. de matrim. l. 8. d. 27. & plurimi alii apud Ventrigl. loc. cit. n. 1.

Quaestio 446. Vox Capitulum unde deducitur, & quid importet?

Respo. ad primum vox Capitulum diminutivum est deductum à capite, quasi parvum caput. collegia enim Canonorum sunt, & dicuntur parva capita Ecclesiae post principale caput, quod est ecclesia. Lotter. de re benef. l. 1. q. 15. n. 11. ex Tholosan. de benef. c. 10. n. 15. Et sic Capitulum sede vacante dicitur quasi parvum caput; ed quod minorem habeat potestatem. Azor. Instir. moral. l. 3. c. 37. q. 1. citans gl. in c. conquestus. de suppl. negl. Pralator. in 8.

2. Resp. ad secundum. Importat collegium canonicorum, & sumitur pro ipsis canonicis congregatis. Azor. loc. cit. Et sic dicitur capitulum sede vac. ubi Episcopus alterve supremus similis collegii.

P. Laurentii Tract. III. De Capis. sed. vac.

antistes mortuus est naturaliter, aut civiliter, puta, ecclesiam dimisit, aut eam privatus est. sumitur quoque vox Capitulum pro ipso loco, ubi Canonici, seu Capitulares congregantur. ut in c. in causis. de elect. Azor. loc. cit. Alias illius significationes huic non pertinentes omitto. v. g. dum, ut Abb. in c. capitulum. de rescrip. apud Azor loc. cit. ponitur, ut distinguat rem unam ab alia, quemadmodum dicitur ut capitula decretalium, & in quo sensu accipitur in c. quod in d. ibi. & in c. inter alia. de sentent. excom.

Quaestio 447. An Capitulum cathedrale sede vacante de jure administret?

Respo. ad Capitulum Cathedrale se de vacante, sive per mortem, sive per renunciationem, translationem, aut depositionem Episcopi pertinet jus administrationis, & jurisdictionis. Laym. in c. his qua. de maior. & obed. juxta c. cum oim. eod. tit. Item in c. Ecclesia. de suppl. negl. pralator. n. 1. Fagn. in cit. c. his qua. n. 49. Ventrigl. tom. 2. anhor. 15. §. 1. n. 2. Barbol. juris eccles. l. 1. c. 32. n. 61. Pirh. ad tit. de maior. & obed. n. 44. gerit enim Capitulum tale vices Episcopi. Sbroz. de Vicar. Episc. l. 1. q. 15. n. 2. Pignat. tom. 5. consil. 24. n. 2. citans Decium in c. eam re. de rescrip. n. 35. Rebuff. in pr. benef. tit. de devolut. n. 58. & seq. Et succedit in jurisdictione Episcopali, eaque ad illud devolvitur. Pirh. loc. cit. Unde dicitur successor Episcopi, quia jurisdictionem Episcopalem tantquam ejus successor habet. Pignat. cit. n. 2. & 3. Sbroz. loc. cit. n. 4. citans gl. in c. amic. de maior. & obed. in 6. & Federic. de sensu. consil. 30. n. 2. & 30. Et hinc jam dicitur idem & unum esse cum Episcopo. Pignat. cit. n. 2. Sbroz. n. 5. ex Federic. de Senis loc. cit. n. 3. cum antecessor & successor pro una persona reputentur. Sbroz. loc. cit. citans c. dilecti. de foro competent. & Innoc. in cit. c. eam re. n. 6. & 7. Porro jus illud administrationis ei auferri nequit per Metropolitanum absque causa necessitatis; quia tamen necessitate id postulante, jura dant Archiepiscopo hanc potestatem. Laym. in cit. c. his qua. n. 1. Papa vero ob plenitudinem potestatis suae administratorem deputare potest, sed non solet, si capitulum nihil deliquerit.

2. Extenditur responsio, sive administratio, & jurisdictionis Episcopalis transit quoque ad Capitulum, dum Ecclesia quasi vacat, nimirum

P

dum

dum Episcopus ab hostibus aut paganis captus est. Card. de Luca, de benef. d. 16, n. 4. juncto n. 11. citans Rebuff. in c. cum nulla de concess. preb. Ventrig. loc. cit. citans Meroll. theol. mor. p. 3. d. 7. c. 7. Marschor. var. resol. l. 2. c. 15. n. 38. qui testatur, sic fuisse decusum in Burgenf. 10. Martii, 1597. eorum Orano juxta textum c. si Episcopus, de suppl. neglig. Pralator. in 6, ubi disponitur, ut Episcopo in captivitate redacto ecclesia censeatur vacare (ubi tamen id vacare improprie accipitur, ut Card. de Luca cit. n. 11.) & jurisdictio ad Capitulum devolvatur.

3. Item extenditur responsio, quando Episcopus degit in remotis, & Vicarius illius relictus in dicta moritur absque alia Episcopi provisione. Ventrig. loc. cit. citans Quarant. in sum. Bullar. v. Capitulum sede vac. n. 1. 2. Genue. in pr. c. 86. n. 11. Dianam p. 6. tract. 4. resol. 3. Meroll. loc. cit. n. 6. dicitur autem Episcopus esse in remotis, quando ejus presentia brevi haberi nequit. Ventrig. loc. cit.

Questio 448. An exinde quoque, quod vices gerat & suppleat defuncti Episcopi, Capitulum sede vac. sit & vocari possit Vicarius Episcopi?

R Esp. videri quæstionem hanc habere multum de nomine. Capitulum sede vacante inter Vicarios Episcopi connumerandum asserit Sbroz. loc. cit. n. 1. dicendum quoque proprie Vicarium Episcopi, affirmant gl. in c. cit. c. unit. de major. & obedientia. Innoc. in c. eam te. Decius loc. cit. n. 7. apud Sbroz. cit. n. 1. ed quod vicarius (intelligi proprie talis) dicatur à vice quam gerit juxta l. vicarius ff. de legat. Sylv. in sum. v. vicarius, Bellin. tract. de re militari. p. 1. tit. 17. de off. vic. n. 1. & seq. Unde etiam tali capitulo tanquam vicario Episcopi literas transmitti à Papa, testatur Innoc. loc. cit. n. 3. apud Sbroz. loc. cit. n. 4. & quos citat Federic. de Senis cit. conf. 30. n. 3. Abb. in c. cum olim. n. 1. Roman. epus. 506. n. 13. quin etiam testetur, esse opinionem communem. rationes tamen, quas adducit pro se Sbroz. non magnopere stringere videatur, nempe quod longe plura possit Capitulum sede vacante quam Vicarius Episcopi (intelligi generalis) vivente Episcopo, quod possit constituere vicarium, qualem constituere nequit Vicarius generalis Episcopi. quod non fungatur in omnibus vice Episcopi, puta in collationibus beneficiorum. ad quod tamen potestremum ipse Sbroz. advertendum ait, etiam Vicarium generalem Episcopi non posse omnia, quæ Episcopus, ad priora verò facile dici possit, dari Vicarios plures proprie tales, etsi unus eorum plus possit, quam alter.

Questio 449. An quoque succedat, & jus administrandi habeat Capitulum Ecclesie exemptæ, habentis jurisdictionem quasi Episcopalem?

R Esp. Capitulum talis Ecclesie omnimodè exemptæ, ea vacante, non secus, ac Capitulum cathedrale administrationem & jurisdictionem habet (potest proinde, ut probabiliter Pirh. loc. cit. n. 16. corrigere, ferre censuras, aliæque facere; quæ tale capitulum cathedrale, de quibus inferius) quia tales ecclesie æquiparantur cathedralibus, Laym. in c. his que de major. & obedient. n. 2. Pirh. loc. cit. n. 58. sic quoque in praxi servari testantes.

Questio 450. An etiam Capitulum ecclesie collegiatae, quæ est titulus Cardinalis, eâ va-

cante, seu mortuo Cardinali administrat, & succedat in jurisdictione?

R Esp. affirmativè Laym. loc. cit. Fagn. in c. his que de major. & obed. n. 2. & 32. Pirh. loc. cit. n. 14. & 16. juxta expressum textum cit. c. his que. ubi statuit Pontifex, ut mortuo Cardinali titulari talis ecclesie presbyteri Capellani clerici Capellanus seu Parochiarum aliis eidem Cardinali ratione talis tituli subiectarum Capitulo seu collegio istius ecclesie collegiatae titularis in omnibus obediant. Pirh. cit. n. 14. Fagn. loc. cit. n. 1. Arque ita spectato jure communi mortuo Cardinali tota administratio & jurisdictio Cardinalis devolvitur ad Capitulum, seu collegium dictæ Ecclesie collegiatae, sicut mortuo Episcopo tota ejus administratio transit ad Capitulum Ecclesie cathedralis, nisi Papa quædam exceperit Fagn. Pirh. ll. cit. quemadmodum Papa in cit. c. his que. excepit, sibi que reservavit pro bono pacis, ut inquit. correctiorem, excommunicationem, suspensionem, interdictum, in ordine ad quæ dicti presbyteri, clerici &c. subiecti erant aliis Cardinali, & subiecti permanent subditi Episcopi vacante sede Episcopali Capitulo cathedrali, ut dicitur infra. Proinde hodie dum mortuo Cardinali Capitulum ejusdem Ecclesie titularis non poterit causas criminales cognoscere, ferre censuras &c. idque vi juris communis; ed quod ea potestas, etsi cessante exceptione illa papali competeret tali capitulo de jure communi (ut tenent Pirh. cit. n. 16. & Abb. antiq. in c. his que in fine & Bellam. notab. 5. Abbas Panormit. n. 2. Host. apud Fagn. cit. n. 34. contrarium & fortè melius, ut ait Fagn. tenentibus cum Innoc. in cit. c. his que n. 2. ed quod nec capitulum, nec Cardinalis ille titularis hanc habeat jure proprio, sicut eam habet Episcopus, sed specialiter à Papa per reservationem tamen Papa infertam corpori juris, ad quæ facientem jus commune (non secus ac privilegium insertum Juri communi facit jus commune gl. 4. in c. constitutionem, de regul. jur. in 6. Jo. And. in c. ex parte il. primo. n. 3. Hostiens. &c. apud Fagn. loc. cit. n. 35.) ablata est. Porro ratio, cur Papa dicat, se bono pacis reservare sibi illa, est, quod quia consuetudo in Urbe allegabatur, vi cujus capitulum dicebatur habere potestatem illam corrigendi, & censuras ferendi, pontifex ad vitandas lites, & scandalum noluit illam consuetudinem approbare, sed ex suo officio pro bono pacis id sua providentiæ reservavit. Fagn. cit. n. 34. Pirh. cit. n. 16.

Questio 451. An quoque Capitulum alterius secularis collegiatae, quæ non est titulus Cardinalis, aut aliis exempta vacantis seu privata suo capite succedat, & administrat?

R Esp. Supposito, talem Prælatum inferiorem v.g. Præpositum aut Decanum talis Collegiatae habere jurisdictionem dignitati suæ annexam in illa ecclesia, & capellis eidem subiectis, earumque clericos, idque, ut bene Pirh. loc. cit. n. 59. privativè seu excluso Episcopo, ita ut is in prima instantia se immiscere nequeat, modò inferior ille Prælatus rite impleat officium suum, eam non habeat frustra, quaritur, ut rectè ait Fagn. in c. his que n. 36. an ea sit transmissibilis in Capitulum sede vacante non convenit adhuc AA. inter se in puncto hujus quæstionis. Negativam, nimirum, administrationem, & jurisdictionem non transferre mortuo Prælato ad tale Capitulum, tenent Laym. ad cit. c. his que n. 4. Pirh. loc. cit. n. 59. secuti in hoc Felin. in idem

hæc in 4. & 5. argumento. Pro qua opinione citantur quoque à Fagu. loc. cit. n. 39. Bellam. in cit. c. n. 6. (quamvis illum eam tenere vacillando asserat) Item n. 42. Innoc. in c. cum accessissent, de constitut. n. 3. Abb. in c. cum dilectus, n. 9. de consuetud. Butrio. Imol. Dominic. Rationes illorum sunt primò dato etiam inferiores istiusmodi Prælatos habere iurisdictionem illam ordinariam à jure (cujus tamen contrarium fuisse & rectè probat Fagu. à n. 36. eò quòd solus Episcopus de jure fundat intentionem super iurisdictione ordinaria in tota diocesi juxta c. omnes Basilicæ, 16. q. 7. c. conquerente, de off. ordinari. adeòque inferior, vel Plebanus contentens iurisdictionem ad se pertinere nisi docuerit, eam de jure speciali ad se pertinere, semper succumbet. c. cum dilectus, de capellis monachor. c. cum olim, de præscript. in 6.) devolutio iurisdictionis ab Episcopo, vel Prælato induci non debet, nisi tantum in casibus à jure expressis. c. quamquam, de elect. in 6. Jam verò iurisdictionem sede vacante transire ad Capitulum, expressè tantum habetur de Ecclesiis Cathedralibus, vel quasi Episcopalis, quæ exempta à iurisdictione Episcopi episcopalis æquiparantur. c. cum olim, & c. his que Fagu. n. 40. Pirh. n. 59. Barbos. de jure eccles. l. i. c. 32. n. 136. Et id quidem propter diversam rationem, quæ est in Ecclesiis illis inferioribus non exemptis, & ecclesiis Cathedralibus, vel collegiatis exemptis; quia nimirum in his, si Capitulum non succederet defuncto Episcopo vel Prælato, non esset, qui posset huic defectui providere; in aliis verò inferioribus & matricibus illis ecclesiis adest Episcopus, qui adiri & defectum illum supplere potest. Fagu. Pirh. loc. cit. quin & est differentia inter has Ecclesias inferiores, & collegiatis, quæ sunt titulus Cardinalis alicujus, nimirum quòd Cardinalis in suo titulo habet iurisdictionem ordinariam de jure communi. Fagu. n. 46. Laym. loc. cit. n. 1. Pirh. loc. cit. n. 15. secundò, dato jam jure quodam speciali, puta præscriptione, consuetudine, privilegio, competere illis Prælati inferioribus (ut fieri potest Fagu. n. 39. citans c. cum ab Ecclesiarum, de off. ordinari. c. cum olim, c. auditis, de præscript. c. accidentibus, de excess. prælator, adhuc non poterit in ea succedere tale Capitulum. Imprimis nondum acquisita præscriptione; cum præscriptio sit stricti juris, adeòque ultra præscribentem non extenditur ad alios, adeòque nec ad Capitulum, nisi fortè Capitulum in hoc ipso quoque, nempe ut vacante Prælatu iurisdictionem exercere possit, præscripsit. Pirh. Laym. ll. cit. Neque dum acquisita privilegio; quia ea, quæ non communi, sed speciali jure competunt Prælato, non transeunt in Capitulum sede vacante. Laym. Pirh. ll. cit. & quos citat Fagu. n. 43. gl. in c. scriptum v. temporis, de elect. & ibidem Abb. n. 5. Innoc. in c. verum, de foro competente, & ibid. Felin. in princ. Idem est de iurisdictione delata, nec non de feudali. Atque ita hanc sententiam in puncto juris vertiorem esse, & de jure sustineri posse, ait Felin. quamvis fateatur, materiam esse dubitabilem. Quinto dicat, sententiam contrariam, nempe in ecclesiis inferioribus non exemptis sede seu Prælatu vacante Capitulum succedere in iurisdictione communiter teneri, & receptam esse consuetudine, licet negativa in puncto juris sit verior. Pirh. cit. n. 59. Fagu. n. 48. ubi verumtamen, ut subdit Felin. etiam, ubi iurisdictione spectat de jure speciali ad solum Prælatum, communiter tenetur, ut Capitulum succedat in ea, & ista opinio secundum illum sequenda est, tum propter auctoritatem Abbatis, & eorum, quos allegatum propter consuetudinem, quæ est opti-

P. Leurem Tract. III, De Capit. sed. vac.

ma dubiorum interpretis, cum dilectus, de consuetudine. & de ipsa attestantur DD. in Clem. ne in agro, de statu monach. Hanc etiam opinionem communiter teneri affirmat Pavin, de off. & potest. capit. sed. vac. prælud. 6. n. 16. eamque secuta est Rota in Bingins. iurisdictione 22. Jun. 1611. quæ est inter impressas decisio 346. p. x. recent. ita Fagu.

2. Affirmativam è contra simpliciter tenet Abbas in c. his que, n. 2. ubi post multa concludit, quòd ubi potestas aliqua ratione Prælatu competit, Prælato illo mortuo, ea transeat in Capitulum, exceptis his, quæ non possunt explicari sede vacante, ut alienatio bonorum; quæquam rationes, quas pro se adducit Abbas, refellit satis bene Fagu. n. 45.

3. De cetero, quando non tam quaeritur de iurisdictione, quàm administratione bonorum, concedendum est, inquit Fagu. cit. n. 48. conventum succedere Prælato inferiori per c. ea que, de statu monachor. secundum Felin. in c. his que, n. 2. Item ubi iurisdictione, & potestas est simultanea seu communis inter Capitulum, & Prælatum, de quo casu loquitur c. ea noscitur, de his, que sunt à Prælatu. quod pro se citat Abb. dubium non est, quin mortuo Prælato, seu sede vacante iurisdictione maneat penes solum Capitulum. Fagu. cit. n. 48. Pirh. n. 59. Laym. loc. cit. n. 3. cum Felin. juxta textum c. final. de regular. in 6. & argumento c. unius, ne sede vac. lib. eod.

Quæstio 452. An Capitulum Ecclesia regularis non exempta, sede seu Prælatu vacante succedat in administratione & iurisdictione?

1. Resp. Non succedit tale Capitulum seu conventus, sed administratio & iurisdictione devolvitur ad Episcopum, si monasterium non sit exemptum, sed ei subiectum. Pirh. ad rit. de major. & obed. n. 60. Laym. ad c. his que, tit. c. d. n. 5. citans Felin. in idem c. argum. 4. Imol. ibid. Jo. Aud. in c. 2. n. 2. item apud Fagu. loc. cit. n. 45. Speculat. ad rit. de statu monach. n. 26. ubi postquam dixisset, tenere quosdam, vacante Monasterio totam potestatem residere penes Capitulum, ideòque posse Capitulum, sive conventum recipere monachos, subdit; contrarium tamen servari videmus, & bene, contra Dominic. in idem c. 2. n. 2. tenentem, quòd secundum jura conventus succedat Abbati in iurisdictione, proinde Episcopus dare potest administratorem in spiritualibus, & temporalibus. Felin. Jo. Aud. Laym. Pirh. ll. cit. habet enim iurisdictionem in omnia monasteria suæ diocesis non exempta, tamen autem eam exercere nequeat in his, quæ ad disciplinam religiosam spectant, dum ordinis Prælatu officium suum rite obit, eo tamen deficiente, seu in defectum illius exercitium iurisdictionis ad eum devolvitur. Laym. citans seipsum in c. quanto & c. penult. de off. ordinari. ita ut administratorem etiam in iis, quæ ad regularem disciplinam spectant, statueri possit. Pirh. cit. n. 60. Unde jam etiam conventus Prælato mortuo, si ad eum solum spectabat creare seu recipere Monachos eos recipere nequibit; secus si spectabat ad Abbatem, & simul ad conventum, pro ut expressè definitum c. fin. de regular. in 6. multò verò minus administratio illa; & iurisdictione devolvetur ad Priorem claustralem, vel seniore Laym. Pirh. ll. cit. votum enim obedientiæ (ratione cujus potissimum religiosi subduntur Abbatibus, seu Prælato ordinis) non præstatur tali Priori, aut etiam conventui, sed ipsi Prælato; ergo Prælato mortuo potestas, & iurisdictione illius, per quam in virtute obedientiæ, vel etiam sub prævia excommunicationis præcipere poterat, non transit ad Priorem aut seniore Laym. loc. cit. & ex eo Pirh. P 2 2. Quòd

2. Quòd si tamen mortuo Prælato administrator nullus constituatur ab Episcopo, potest Prior, aut senior juxta cujusque Ordinis aut monasterii consuetudines alios gubernare iisque præcipere, tamen si jurisdictionem propriè dictam non exerceat; cum neque sit Prælatus, nec vice Prælatus, nisi vel consuetudo sit, vel regula, aut statutum Ordinis præcipiat, ut vacante Prælaturâ Prior, vel alius interea, dum novus Prælatus eligitur, vel constituatur, vices Prælati gerat. Laym. Pirh. ll. c. v. cui proinde vice Prælato obediendum non secus ac ipsi vice Prælato, quem constituit prælatus loco, seu in sua absentia. Quidquid sit de eo, num Priores claustrales similisque Officialès, seu Vicarii in præsentia ipsius Prælati habeant potestatem illam præcipiendi in virtute S. Obedientiæ, quod ex cujusque religionis statutis & consuetudine dignoscendum ait Laym. cum de jure ordinario talem potestatem habere non videantur juxta Suarez. etsi negandum non sit, habere illos juxta potestatem sibi commissam vim aliquam gubernandi, & præcipiendi, ita ut obediri illis etiam in conscientia debeat, uti Ludimagistro in schola, patri-familias in domo.

Quæstio 453. Sede Papali vacante penes quem resideat jurisdictio?

R Esp. remissivè, videndum nimirum Fagn. p. 2. primi decretal. pag. 512. a. n. 2.

Quæstio 454. An Episcopo, vel Prælato alio exempto excommunicato vel suspensio devolvatur quoque jurisdictio ad Capitulum non secus, ac sede vacante, ita ut locus sit electioni Vicarii capitularis?

R Esp. negativè, sed recurrendum ad Papam, ut is provideat. Fagn. in c. quia diversitatem. de concess. præb. n. 25. postquam num. aliquot antecedentib. contrarium proposuisset, & n. 16. dicens, se super hac quæstione à S. Congregat. præposita negot. Episcoporum. & regular. specialiter consultum, citat pro hac sua sententia Host. in. c. 1. de off. Vicar. in 6. n. 1. dicentem Episcopo excommunicato nec ejus Officialem, nec alium posse jus reddere nisi Papam. Item gl. ibid. v. ipsius & Jo. Monach. ibidem, n. 5. dicentes eadem. Probat suam sententiam Fagn. n. 26. primò ex c. Romana. de suppl. negl. Prælator. in 6. ubi dicitur, jurisdictionem suffraganei non devolvi ad Metropolitanum, additâ ratione; cum id non inveniatur concessum à jure, adeoque conditor dicti Canonis videatur retinuisse sibi hanc facultatem juxta regulam c. nuper. de sent. excommun. Et lanè, si ad Capitulum devoluta esset in hoc casu jurisdictio, Papa id ipsum non redderet pro ratione, nempe quòd jurisdictio concessa esset alteri scilicet capitulo, cui jus suum conferre non possit Metropolitanus, & non nudè pro ratione daret, quòd hæc devolutio non inveniatur in jure concessa Metropolitanò. Probat illam secundò n. 27. ex c. si Episcopus. de suppl. negl. in 6. ubi jurisdictio Episcopi naturaliter viventis tribuitur Capitulo in speciali casu, quando Episcopus est captus à Paganis vel schismaticis; eò quòd tunc sedes censetur quasi vacare per mortem, adeoque extra hunc casum regulariter jurisdictio Episcopi naturaliter viventis non transeat ad Capitulum; cum mors ci-

vilis vel spiritualis Prælati non æquiparetur mortui naturali, nisi ubi id in jure cautum invenitur, ut pro regula tenendum, ait gl. Joan. in c. placuit. il secundò v. mortuus 16. q. 1. Probat Tertio. n. 31. & 32. ex eo, quòd sedes uti vacat interpretativè per Prælati inhabilitatem c. inter corporalia. de translat. Episcoporum. (ubi sicut juxta communem modum loquendi dicitur ecclesia viduata, quæ licet Episcopum habeat inutilem, tamen habere perhibetur) ita etiam vacet interpretativè per excommunicationem & suspensionem, ut post Hostiens. expressè Pavin. de off. & potest. cap. sed. vac. prælud. ult. n. 13. jam verò de sede interpretativè vacante per inhabilitatem, jurisdictio non devolvatur ad Capitulum, sed Papa provideat dando Coadjutorem c. ex parte. de cler. agror. & c. unic. tit. eod. in 6. ergo nec sede interpretativè vacante per excommunicationem, vel suspensionem ea devolvatur ad Capitulum. Huic sententiæ suffragari diuturnam observantiam (quæ juxta h. si de interpretatione. ff. de ll. & c. dilectus. de consuetud. est optima interpres, quæ nimirum Episcopis ob delictum, vel inhabilitatem suspensis ab administratione Capitulum non administrat, sed sedes Apostolica consuevit constituere Vicarios Apostolicos) ait Fagn. n. 32. & addit, hæc potissimum sibi vindicare locum in prælato inferiore. Neque proinde his contrarii sunt (ut Fagn. n. 33.) Host. & Pavin. dicendo, sedem vacare interpretativè, Prælato existente hæretico, excommunicato vel suspensio; cum non loquantur ad effectum devolutionis ad Capitulum, sed ad effectum, ut sit locus titulo ne sede vacante aliquid innovetur Neque etiam S. Congregat. Concil. de 14. Jan. 1588. declarans, Episcopum existente hæretico, pertinere ad Capitulum facultatem concedendi dimissiones, quia Episcopo existente notorè hæretico, jurisdictio idcirco spectat ad Capitulum; quia sedes non interpretativè sed verè vacat juxta c. commissi. de hæret. in 6. Fagn. n. 34. citans seipsum in c. ad abolendam. tit. eod. à n. 29.

Quæstio 455. Num jurisdictio sede vacante una cum Episcopo, vel Prælato moriente exspiret, & veluti de novo incipiat vivere in Capitulo?

R Esp. Cum Carol. Anton. de Luca ad Ventrigl. annot. 15. §. 2. n. 1. deficiente capite mortuo nimirum Episcopo, universam jurisdictionem tam in habitu, quam in exercitio remanere penes Capitulum, tanquam reliquum corpus politicum, seu intellectuale, quòd in hoc differt à corpore naturali, ut etiam sine capite vivat, omnèque faciat operationes.

Quæstio 456. Num Capitulum succedat Episcopo in jurisdictione tam temporalis quam spirituali?

R Esp. Affirmativè. Lotter. de re benef. l. 2. q. 2. n. 37. ubi: secundum regulas juris communis transeunt in Capitulum omnia jura episcopalia tam temporalia quam spiritualia, juxta c. ult. & penult. de suppl. negl. prælat. in 6. quod proculdubio completitur usum clavium. Guttier. qq. can. l. 1. c. 11. n. 10. Pirh. ad tit. de major. & obed. n. 44. & 45. Pignat. tom. 5. consult. 24. n. 3. ubi: sede vacante Capitulum succedit tam in temporalibus quam spiritualibus, nec inferior est, sed par Episcopo. Hinc ab excommunicatione

dicatone absolvit c. unic. de major. & obed. in 6. Statuta condit. c. cum omnes. de consuetud. Absolvere a juramento. c. ult. & penult. de suppl. negl. Pralatorum. de quorum singulis particulatim infra. Unde jam etiam, si succedat in jurisdictione etiam temporalis, poterit jam exercere non tantum in clericos seu personas ecclesiasticas, sed etiam seculares, in quas Episcopus decedens prater Episcopalem habet jurisdictionem temporalem, tam in causis civilibus quam criminalibus per alios (puta ministros suos) exercenda. Pirh. h. c. citans Quarant. in sum. Bullar. v. capit. sed. vac. s. ultimus. Diana p. 8. tr. 4. resol. 1. 6. citans Meroll. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. n. 9. Idque absque periculo irregularitatis, ut addit Diana loc. c. in fine.

Questio 457. Virum jurisdictione Ordinaria Episcopi tota transeat in Capitulum sede vacante?

Resp. Omnem administrationem, & jurisdictionem Episcopalem Ordinariam tam in spiritualibus, quam in temporalibus transire ad Capitulum sede vacante, & ab eo exerceri posse, exceptis iis, quae ipsum jus commune excipit, vel Pontifex specialiter interdicit. Pirh. cit. n. 44. Ventrigl. tom. 2. annot. 15. §. 2. n. 4. citans Dianam tom. 2. tract. 4. resol. 1. Meroll. ib. mor. p. 3. c. 7. dub. 1. n. 2. Garcias p. 5. c. 7. n. 4. Lortet. loc. cit. n. 28. & 29. ubi ea omnia generaliter & universatim, quae jurisdictionis ordinariae sunt, lex ipsa nuncupatim transfert in Capitulum. Unde jam tenenda dicta haec regula affirmativa, nimirum, quod tota illa jurisdictione Ordinaria transeat ad Capitulum, exceptis iis, quae jus commune excipit. Garc. Pirh. cit. Azor. Inst. mor. p. 2. l. 3. §. 6. citans Rebuff. in pr. p. 1. de devolut. n. 58. Federico de Senis. cons. 30. ac dicens hanc opinionem valde convenire cum ipso jure. Ventrigl. loc. cit. Meroll. loc. cit. pluribus ampliatis, ac limitans dictam regulam affirmativam. Fagn. in c. h. u. quae de major. & obed. n. 49. & in c. cum olim. tit. eod. n. 2. citans Pavin. de off. & potest. sed. vac. q. 1. part. 1. principal. a. n. 3. Jo. Andr. in cit. c. cum olim. n. 5. Butt. n. 15. Abb. n. 3. contra Host. in sum. tit. ne sed. vac. §. 3. Archid. in c. 1. de major. & obed. in 6. apud Fagn. Lambert. de jurep. p. 1. l. 1. §. 2. n. 9. & p. 1. l. 2. §. 2. apud Ventrigl. confluentes in hac materia regulam contrariam negativam, nempe jurisdictionem mortui Episcopo non devolvi ad Capitulum, nisi in quantum invenitur permissum, vel ex indulgentia speciali, vel ex consuetudine praescripta. Proinde jam etiam jurisdictione hac, quam habet Capitulum sede vacante, est ordinaria tam in spiritualibus, quam temporalibus, quia jure communi eam habet, & ad universalitatem causarum. Azor. loc. cit. §. 7. citans gl. in c. 2. ne praesent. vices. Jo. Andr. in c. ult. de suppl. negl. pralat. in 6. Pavin. p. 1. §. 2. Verumtamen ad elucidandam magis dictam regulam affirmativam sit

Questio 458. Num ergo Capitulum succedat in jurisdictione Episcopi ordinaria tam contentiosa, seu necessaria, quam in ea, quae est voluntaria, & gratia?

Resp. In hoc non satis convenire AA. succedere capitulum in tota jurisdictione ordinaria tam contentiosa, seu necessaria, quam voluntaria, & hanc esse generalem juris regulam, quae solum sit limitanda in casibus a jure expressis, aut apud Garciam Suar. tom. 5. de censuris. d. 50. f. 5. n. 6. Item apud eundem aut Selva de benef. p. 2. §. 1. n. 4. Jus dicere, quod Capitulum succedat in jurisdictione, nec distinguere jurisdictionem contentiosam, seu necessariam, & voluntariam. Item apud eundem Garciam Nayar. cons. 4. 4. de tempor. vic. d. R. Leonensis Tract. III. De Capit. sed. vac.

nar. n. 1. & seq. & conf. 7. de filijs presbyt. resolvit. Capitulum succedere etiam in his, quae sunt jurisdictionis voluntariae. Item apud eundem tradit Pavin. loc. cit. p. 1. §. 5. posse dispensare Capitulum, sicut Episcopus, licet sit jurisdictionis voluntariae, in qua etiam succedat. Pro eadem sententia hac generaliter id affirmante citantur quoque ab eodem Garcia Guerrero in speculo. c. 4. Guttier. 99. con. l. 1. c. 11. n. 10. Rebuff. in pr. tit. de devolut. a. n. 38. Bortae de synod. p. 1. n. 42. & 44. Corat. de benef. p. 2. c. 7. n. 2. Quiataven. eccles. l. 1. c. 5. n. 6. & plurimi alii. Quibus adherere videtur Pirh. n. 45. ubi, quod Capitulum exerceat omnem jurisdictionem Episcopalem tam voluntariam quam contentiosam, licet nonnulli contrarium teneant, quod ad jurisdictionem voluntariam; sed minus probabiliter; cum secundum cavones tota jurisdictione ordinaria Episcopi sede vacante ad capitulum devolvatur &c.

Alii restrictius loquuntur, ut velint, quod in his, quae sunt gratiae, Capitulum succedat in tantum, in quantum a jure reperitur ei concessum. citatur pro hac opinione a Ventrigl. loc. cit. n. 6. addit ad Quarant. in sum. Bullar. v. sede vac. in princip. sic quoque ait Paris. de resign. l. 7. §. 2. n. 25. Capitulum sede vacante potest plurima de pertinentibus ad Episcopum, quae sunt jurisdictionis voluntariae, pro quo citat Jo. Andr. in c. unic. de major. & obed. in 6. Atque ita in hoc saltem valeat, & tenenda sit regula illa negativa; nempe quod jurisdictione voluntaria non nisi in his, quae ei a jure communi concessa reperiantur, ad illud transeat.

3. Alii absolute negant, succedere Capitulum in jurisdictione voluntaria. Fagn. in c. illa. ne sede vac. n. 13. ubi expresse: Capitulum sede vacante non succedit in jurisdictione voluntaria, sed in necessaria tantum; quia est necessarius & non voluntarius administrator, ut tenet gl. in Clem. 1. v. Capitulum de haeret. (quam Felin. in c. cum olim. de major. & obed. n. 6. dicit communiter approbatam) Rota decis. 5. incipiente, si Episcopus n. 3. in novis. Nec succedit in his, quae sapiunt gratiam gl. in c. 1. v. praesentatos. de Institut. in 6. Et inde est, ut ait Fagn. n. 4. quod Capitulum non succedat in dandis indulgentiis. E contra vero, ut Fagn. n. 15. succedat in admittendis praesentationibus, & institutionibus faciendis; quia haec sunt jurisdictionis necessariae, & non voluntariae &c. Hanc sententiam sedari videtur Lortet. l. 1. §. 9. n. 47. aliquantum tamen adhuc limitando, dum ait in Capitulum non transeunt, quae sunt jurisdictionis voluntariae, concernentia totam diocesim, pro quo citat Gemis. Plura de his infra ubi, quae possit Capitulum sede vacante in materia beneficii.

Questio 459. An Capitulum succedat in iis, quae Episcopo competunt jure speciali?

Resp. In iis, quae Episcopo competunt jure aliquo speciali, seu accidentali (etsi essent ex iis, quae sunt jurisdictionis, ut expresse Azevedo cons. 1. n. 3. apud Barbof.) non succedit Capitulum sede vacante. Lotter. l. 1. §. 9. n. 47. Barbof. juris eccles. l. 1. c. 32. n. 108. Sbroz de vicar. l. 1. §. 16. n. 1. & l. 2. §. 188. n. 5. & 6. ubi ex Felin. in c. cum omnes. de cons. n. 10. quod licet Capitulum sede vacante statueret possit tanquam successor Episcopi, quae competunt Episcopo ratione jurisdictionis, statueret tamen non potest super his, quae competunt Episcopo de jure specialis quia in iis non dicitur successor Episcopi. Ventrigl. l. c. n. 5. (ubi Capitulum succedere in iis, quae sunt jurisdictionis ordinariae, declaratur communiter procedere in iis, quae jure communi ad Episcopum spectant tanquam Ordinarii) & n. 7. Garc.

de benef. p. 5. c. 7. n. 38. citans Abb. in c. cum olim. n. 2. Felin. in c. cum omnes. de consir. n. 10. Rebuff. in pr. sit. de devolut. n. 68. n. 69. Coraf. Cuch. &c.

2. Limitat nihilominus responfionem Ventrigl. cit. n. 7. ex addit. ad Quarant. in sum. Bullar. v. sede vac. citato etiam pro hoc Meroll. loc. cit. n. 18. nimirum, quod si id, quod Episcopo competit jure speciali & accidentali, tribuat Episcopo novam jurisdictionem, non succedat in eo Capitulum, succedat vero, si id Episcopo novam jurisdictionem non tribuat, sed est annexio seu additamentum ad generalem Episcopi jurisdictionem.

3. Limitat eandem responfionem Pauld aliter Garc. loc. cit. n. 39. nimirum ut non succedat Capitulum in ijs, quae competunt jure speciali, si sint ex ijs, quae non competunt tanquam Ordinatio, seu ut Episcopo, pro quo citat Roman. cons. 506. n. 1. v. g. in causa feudi (de quo loquuntur Abb. & Felin) in quo non competit jurisdictione Episcopo, ut Episcopo, sed ut Domino Feudi; succedat vero in ijs, quae etfi jure speciali competant, competunt tamen tanquam Ordinaria, & ut Episcopo, & ex jurisdictione Ordinaria, ut in jurisdictione, quam habet ex consuetudine (de quo quaest. seq.) vel etiam, quam habet ex decreto Tridentini, sess. 24. c. 6. de quo quoque pauld post. Porrd in specie de Pralato inferiore ait Pagn. in c. his qua. n. 39. non devolvi ab illo ea ad Capitulum, quae jure speciali, puta privilegii, statuti, consuetudinis, praescriptionis ad istiusmodi pralatum pertinebant.

Quaestio 460. Num itaque succedat Capitulum in iurisdictione, quam Episcopus habet ex consuetudine, vel etiam ex privilegio?

1. **R**esp. ad primum affirmativè, modo jurisdictione illa consuetudine acquisita competat Episcopo ut Episcopo. Pirh. ad tit. de major. & obed. n. 45. ubi regula generalis, quod Capitulum in exercenda jurisdictione Ordinaria Episcopi sede vacante succedat, extenditur, si ve ea ex jure communi competat Episcopo, si ve per consuetudinem acquisita sit; cum etiam competat Episcopo ut Episcopo. Garc. loc. cit. n. 40. citans Pavin. p. 1. q. 9. n. 7. Cuchum institutionib. major. l. 2. tit. 9. n. 85. Anton. Genuens. in pr. curia Archiep. Neapol. c. 85. n. 31. de cetero contrarium est, ubi potestas illa acquisita consuetudine non competit Episcopo ut Episcopo, qualis v. g. est potestas ex consuetudine competens Episcopo interveniendi alicui electioni, & de hac jurisdictione seu potestate censendi sunt locuti, qui contrarium tenent ut Sbroz de vicar. l. 2. q. 30. a. n. 3. quod jurisdictione, quae de consuetudine competit Episcopo, non transeat in Capitulum, censet verius, & id tanquam verius defendi à Felin. in c. cum olim. n. 5. & maxime si consuetudo illa sit contra jus inducta, Ex quo Sbrozio illud quoque hic notandum, quod habet loc. cit. n. 8. ex Felin. loc. cit. quod quando additum non nascitur eadem via, qua principale, tunc non judicetur idem, quod de principali prout etiam, quando est diversa ratio inter accessorium, & principale, ut Jason. in l. fin. ll. de condit. indeb. Decius in l. si pascenda. eod. de pac. quemadmodum non nascitur eadem via facultas, seu jurisdictione, quae competit Episcopo de consuetudine, vel alio jure speciali, adeoque non sit tanta communio inter Episcopum, & Capitulum in his, quae sunt de consuetudine, vel jure

speciali, sicut in ijs, quae competunt de jure communi, ut Abb. in c. cum olim.

2. Resp. ad secundum quoque affirmativè, modo sint, quae ex privilegio in perpetuum concessa, seu commissa sint Episcopis, ita ut in ordinariam eorum jurisdictionem transferint, quae enim Episcopis jure speciali non merè delegato, sed ordinario competunt (qualiter ordinaria censetur potestas non collata intuitu personae, sed dignitatis, seu officii in perpetuum Pirh. loc. cit. Ventrigl. loc. cit. n. 10.) succedit capitulum Pirh. ibidem citans Sanch. de matrim. l. 8. d. 2. contra Suarez de censur. d. 4. l. f. 2. c. 3. secus esse, si ve non tranfire ad Capitulum privilegia & immunitates concessas Episcopo ratione Ordinis, & dignitatis Episcopalis (quas refert gl. in c. ult. v. indulgemus. de privileg.) ait Ventrigl. loc. cit. n. 13. ex Pavin, & addit. ad Quarant. Porro talem potestatem specialiter indultam Episcopis transeuntem ad Capitulum sede vacante esse potestatem absolvendi, & dispensandi in casibus papalibus occultis, nec deductum ad forum contentiosum concessam Episcopis à Trid. sess. 24. c. 6. censent Pirh. loc. cit. Garc. loc. cit. n. 21. ubi, quod facultas loc. cit. à Concilio concessa Episcopo competat etiam Capitulo sede vacante; eod quod licet illa facultas competat Episcopo jure speciali dicti decreti, competat tamen ei jure communi, & ex jurisdictione Ordinaria ei tributa per dictum decretum, ac ita in terminis docere ait Garcias Aragonum 2. 2. q. 82. a. 12. concl. 5. Henric. in sum. l. 6. c. 16. §. 1. Rodriq. qq. regular. tom. 1. q. 61. a. 9. Sanch. loc. cit. Suarez de penit. d. 30. f. 2. n. 4. etfi contrarium doceat de censur. loc. cit. verum de hoc securius statuetur expensa responfione ad quaest. seq. Vide quoque dicta supra, ubi, num potestas competens Pralato ecclesia Collegiata transeat ad Capitulum, Pralatura illa vacante.

Quaestio 461. An Capitulum succedat Episcopo in iurisdictione delegata?

1. **R**esp. In hac materia satis confusè loqui AA. plures. Primò in jurisdictione, quae in perpetuum committitur, & delegatur à sede Apostolica muneri Episcopali, ita ut ex officio deinceps competat Episcopis, si ve ut deinceps successores omnes Episcopi admittantur ad dictam delegationem, succedere capitulum sede vacante, nisi aliud aliunde legitime colligatur ex mente delegantis, tradunt Barbof. jur. eccl. l. 3. c. 32. n. 107. Ventrigl. loc. cit. n. 10. citantes Molin. de just. n. 6. tr. 5. d. 1. n. 8. & 9. rationem addit Barbof. quia supposita perpetuitate hujus delegationis, per quam id, de quo actum fuerit, annectitur in perpetuum Episcopali muneri, non quidem principaliter in bonum Episcopi, nec tanquam ejus privilegium, sed in bonum eorum, in quos ea jurisdictione taliter delegata exercetur vel aliorum, & Ecclesiae, sequitur, eandem jurisdictionem censendam esse ut accessoriam, imò ut partem totius jurisdictionis Episcopalis in communi, ac proinde ut talem tranferantur in Capitulum, in quod sede vacante transit per viam regulae tota episcopalis jurisdictione. E contra non tranfire in Capitulum, quae concessa sunt à Papa Episcopo sub nomine dignitatis, & consequenter etiam ejus successoribus delegatione speciali, seu tanquam delegata ad aliquam particularem tantum causam vel negotium, & quoad hoc potestimum, nempe dum ad speciale negotium delegata.

mandata, seu concessa Episcopo jurisdictione, eam eo mortuo (etiam literis jam presentatis, ut expressè Barbof. *juris eccl. l. 1. c. 32. n. 104. Garc. p. 5. c. 7. n. 43.* & Pignat. paulò post citandus) non transire ad Capitulum; sed reservari Episcopo successori, consentit Pignat. *tom. 5. consult. 24. n. 2.* & est communis omnium. Et sic manifestum est, quòd ubi electa est industria personæ Episcopi, potestas ei delegata non transeat ad Capitulum. Lotter. *l. 2. q. 2. n. 3.* Utriq; verò parti hujus distinctionis adhærere videtur Azor. *Instit. mor. p. 2. l. 3. c. 39. q. 4.* ubi: in his, quæ conveniunt Episcopo jure delegato minime succedit Capitulum; quia non succedit nisi in jurisdictione, quæ Episcopo competat jure ordinario, ut est communis opinio. Nihilominus tamen potest Capitulum auctoritatem aliquam habere in jurisdictione Episcopo generaliter auctoritate Apostolica delegata, ubi necessarium videtur, negotium à Capitulo expediri, ita ut moram non pariat. Pro quo postremo nimirum quòd Capitulum sede vacante succedat in jurisdictione generaliter delegata Episcopo à jure vel auctoritate Apostolica, si necessarium videbitur id expediri per Capitulum; citat Garc. *p. 5. c. 7. n. 46.* Pavin. *p. 1. q. 7. m. 9. & q. 10. n. 4.* Genuenf. *loc. cit. n. 30.* Cuch. *loc. cit. n. 8.*

2. Secundo tradit Fagn. *in c. his qua. de major. & obed. n. 54.* non transire in Capitulum jurisdictionem competentem Episcopo non jure suo ordinario; sed delegato, etsi competat ei ex generali delegatione Sedis Apostolicæ; citat pro hoc Jo. And. *in c. ad abolendam. de hæretic. super ult. gl. Federic. de Senis cons. 30.* atque; quòd, licet huic opinioni contradicant multi, eam tamen defendit & tanquam verioris ostendit à Card. *in Clem. 1. q. 8. de hæret. Abb. in c. cum olim. de major. & obed. n. 20.* & communem tenendamque dici à Franco *in c. unico. de major. & obed. in 6. num. 6.* Unde jam infert Fagn. *loc. cit. n. 55.* potestatem à Tridentino tributam Episcopis tanquam Sedis Apostolicæ delegatis non transire in Capitulum sede vacante. Secus tamen esse, seu transire ad Capitulum potestatem, & jurisdictionem, ait n. 56. si Episcopis competat utroque jure, scilicet Ordinario & delegato; veluti si Concilium det illis facultatem procedendi etiam auctoritate Apostolica. Quippe valde diversa sunt, coaccedi illis simpliciter potestatem procedendi auctoritate Apostolica, & concedi illis facultatem etiam procedendi auctoritate Apostolica; particula enim illa *etiam* est implicativa jurisdictionis ordinariæ, ut Fagn. citans seipsum *in c. ad audientiam il primo. n. 46. de eccl. adif.* Huic Fagnani doctrinæ inhæret Pirh. *loc. cit. n. 48.* ubi, quòd non succedat Capitulum in jurisdictione delegata, etsi delegatio facta à jure communi, vel Concilio generali; ut per viam juris absolute etiam, & in perpetuum commissum quid Episcopis expediendum auctoritate Apostolica, v. g. visitent moniales exemptas, aliudve quid circa Religiosos exemptos exercent tanquam Sedis Apostolicæ delegati; eò quòd tunc illa potestas non sit ordinaria, sed delegata; quia eo ipso, quòd Episcopi procedere debeant auctoritate Apostolica (intelligè solà) non agant ex proprio seu ordinario officio suo episcopali. Secus si ab utroque jure & Ordinario & Delegato illis competat, &c.

3. Tertio non multum diffimile quid à doctrina Fagnani tradit Garcias *loc. cit. n. 44.* Capitulum in jurisdictione delegata non succedere Episcopo, etiam si delegatio fiat à Canone; eò quòd

licet tunc competat à jure communi, tamen sic ex potestate specialiter inducta, & non competente Episcopo; pro quo citat Abbat. Felin. Jo. And. Sanch. *ubi supra num. 10.* Unde *num. 45.* infert Garcias, Capitulum sede vacante non posse visitare monasteria monialium exempta, quæ visitat Episcopus auctoritate Apostolica juxta *Clem. 2. de statu Monach.* de quo nos infra. Infert quoque *num. 47.* Capitulum non succedere in casibus, in quibus à Concilio Tridentino datur Episcopo facultas procedendi ut Sedis Apostolicæ delegato. Secus tamen esse ait *num. 48.* sive succedere Capitulum, dum datur à jure, vel Concilio Episcopo jurisdictione in aliquibus casibus, quam alias non habebat prorogando, & extendendo ad illos jurisdictionem illius, & potestatem ordinariam, ita ut Episcopus jam procedat etiam in illis casibus jure proprio, & tanquam Ordinarius. Quod longè diversum quid esse ait ab illo, quòd datur à jure Episcopo jurisdictione delegata, ut procedat auctoritate Apostolica tanquam Sedis Apostolicæ Delegatus. Idem est (ut Garc. *num. 49.*) dum solùm tollitur à jure vel Sede Apostolica obstaculum exemptionis; eò quòd tunc redeatur ad jus commune, & ordinaria potestas Episcopi relinquatur sibi quasi libera à vinculo, quo per exemptionem illam erat veluti suspensa. Illud denique notat Garc. *num. 50.* quòd, quando verba: *auctoritate Apostolica:* conjunguntur cum verbis: *concedimus facultatem:* non faciunt jurisdictionem delegatam, sed bene, quando conjunguntur potestati faciendi; pro quo citat Pavin; *ubi ante. q. 10. num. 3.*

Questio 462. An Capitulum succedat in iis, quæ concessa Episcopo ratione dignitatis, & præminentie episcopalis, & quæ aliis, quæ Episcopi non sunt, etsi alias jurisdictionem quasi episcopalem habeant, non conceduntur?

Respond. negativè. Ventrigl. *loc. cit. num. 13.* Layman. *ad c. scriptum. de elect. n. 3.* ubi generaliter ait: Capitulum vacante sede non succedit in iis, quæ Prælati speciali jure competunt ratione Dignitatis, ut docent AA. *in c. verum. de foro competente. Abb. in c. scriptum. n. 13.* Butrio *n. 25.* Et specialiter de Episcopo; quòd quæ ei ratione dignitatis suæ speciali jure data, vel commissa sunt, non transeant ad Capitulum; habet Layman. *ad c. quoniam. de off. iud. Delegat. n. 1.* Eadem habet Pirh. *loc. cit. n. 49.*

Questio 463. Num succedat Capitulum Episcopo quò ad facultatem interveniendi alicui actui de consuetudine, vel etiam præbendi de necessitate consilii?

1. **R**espond. ad primum: satis dictum supra, ubi, num transeant in Capitulum, quæ de consuetudine competunt Episcopo;

2. Respond. ad secundum: Dum consilium Episcopi requirebatur in aliquo actu (intelligè sive ex consuetudine, sive alio jure singulari) non succedit Capitulum sede vacante in eo dando. Sbroz. *de Vicar. l. 2. q. 161. num. 6.* citans *c. unico. de sede vac. in 6. Abb. in c. cum olim. de major. & obedient. colunt. penult.*

Questio 464. Num Capitulum succedat in jurisdictione, quam Episcopus simul cum alio exercebat?

R Esp. negativè. Si jurisdic&tio illa non exercebatur per solum Episcopum, sed simul cum alio, & in solidum; transibit enim illa tunc ad collegam superstitem, juxta *c. fin. d. 65. Ventrigl. loc. cit. num. 62.* monens postremum hoc intelligendum de illa jurisdic&tione, in qua locum habet jus accrescendi; pro quo citat *Quarant. in sum. Bullar. v. Capitulum sed. vac. vers. predicta restringe.* qui etiam ulterius addat, modo in hoc nullum irrogetur prajudicium sedi vacanti. Unde jam etiam infertur, jurisdic&tionem, & potestatem, quam simultaneam cum episcopo habebat, & exercebat Capitulum, sede vacante transire ad solum Capitulum. *Fagn. in c. his qua. de major. & obed. num. 48.* ubi: quod quando potestas communis est, seu simultanea inter Prælatum, & Capitulum (loquitur autem de Prælatis Episcopo inferioribus, seu ecclesiis inferioribus) absque dubio dicendum sit, jurisdic&tionem devolvi ad Capitulum Prælato mortuo juxta *c. fin. de Regular. in 6.*

Questio 465. Num Capitulum succedat non tantum in jurisdictione, sed & in emolumentis ex ea provenientibus?

1. R Esp. Non succedit in iis, sed ea referantur Episcopo Successori. *Ventrigl. loc. cit. n. 3.* juxta *Clem. ult. de elect.* quod tamen ipsum intelligendum de emolumentis illis, qua proveniunt vere ex jurisdic&tione, & sigillo directè, non de iis, qua proveniunt ex causa personæ jurisdic&tionem exercentis; pro quo citat *Quarant. in sum. Bullar.* Unde emolumenta aliàs debita Vicario Episcopi ratione sui officii, sede vacante cedunt Vicario Capitulari; illa verò, qua aliàs deberentur Episcopo ipsi, & non Vicario ratione jurisdic&tionis, cedunt Camera Apostolicæ sub titulo fructus pendentis, siquidem alicubi Camera hæc ad hoc jus habet, aliàs, ut dictum, reservantur Successori. *Ventrigl. loc. cit. citans Meroll. Th. mor. tom. 3. d. 7. c. 7. num. 21.* juxta *c. Clem. ult.* Cuicumque tamen debeantur illa emolumenta, potest ab illis Capitulum sede vacante deducere expensas rationabiles, & necessarias pro ministris Curia, & similibus, pro salario Vicarii Capitularis. *Ventrigl. num. 24.* citans *Vulp. in pr. c. 44. n. 13.* *Meroll. ubi ante. &c.*

2. Porro multas pecuniarias neque Capitulo, neque Camera, nec Successori deberi, sed debere applicari plis usibus juxta dispositionem Tridentini *sess. 25. c. 3.* possèque autoritate istius decreti statim exequi Vicarium Capitularem, illumque nihil inde sibi sub pretextu salarii (cum illud ex fructibus ecclesiæ vacantis consequi possit) sumere posse habet. *Ventriglia n. 26.* quamvis *n. 27.* addat, citatis pro hoc *Marc. Anton. Genuens. in pr. c. 6. n. 5.* Riccio in *pr. tom. 1. resol. 311. n. 7.* posse eas sibi applicare Capitulum, vel ejus Vicarium, si pauper est, sicuti permittitur Episcopo pauperi eas retinere pro suis necessitatibus; modò necessitas sit evidens, & non dubia.

Questio 466. Num ea, qua sunt Ordinis episcopalis sede vacante devolvantur ad Capitulum?

R Esp. Indubitatum est, ea non devolvi ad Capitulum exercenda per ipsum Capitulum, aut

ejus Vicarium, dum hic Episcopus non est, ut patet. *Fagn. in c. his qua. de major. & obed. n. 64.* *Ventrigl. tom. 2. annot. 15. §. 1. n. 12.* Verumtamen devolvitur ad Capitulum potestas ea exercendi per alium, seu committendi illorum exercitium alteri, qui caractere episcopali insignitus est. *Fagn. loc. cit. citans gl. ult. ad cit. c. his qua.* *Ventrigl. citans Pavin. p. 1. q. 3. num. 4. addit. ad Quarant. sum. Bullar. v. Cap. sed. vac. Meroll. ubi supra. n. 56.* *Barbol. iur. Eccl. l. 3. c. 32. n. 89.* ubi: *Capitulum succedit in concedenda licentia extero Episcopo exercendi pontificalia in ecclesia vacante secundum Henriq. in sum. l. 10. c. 22. Garc. p. 5. c. 7. n. 93.* Atque ita potestas illa non devolvitur ad proximum Superiorem, v. g. Archiepiscopum, aut Patriarcham, qui ea per seipsum expediat, vel Visitatorem, per quem expediantur, constituat; sed poterit Capitulum, vel ejus Vicarius invitare vicinum, aut alium Episcopum, qui in ecclesia vacante, & discreti Capitulo subiecta ea, qua Ordinis sunt episcopalis exerceat. *AA. iidem,* quibus plures ex antiquis addit *Fagni* cautela studio protestando, quod per hoc nihil juris illi Episcopo acquiritur ut *Fagn.* Probatur hoc ipsum clare ex textu *c. cum nullus. de temp. ordinari. in 6.* ubi expressum est, Capitulum sede vacante posse dare licentiam alteri Episcopo ordinandi. Item per hoc facit *gloss. ult. in c. dilectus. de off. Ordinari. asserens;* collationem Ordinum, & Sacramentorum esse de lege jurisdic&tionis, Quod dictum, etsi mirabile sibi videri dicat *Innoc. ibi;* id tamen probari ex *c. interdicimus. 16. q. 1. secundum Jo. And. ait Fagn. n. 65.* qui etiam *ibidem* ait; habere proinde in hoc Capitulum jus pinguius quam Archiepiscopus electus, & confirmatus, non recipiens pallium; utpote qui dare non possit licentiam, ut subditi sui ab alio Episcopo ordinentur juxta *c. suffraganeis. de elect.* Sed neque reponho restringenda, ut vult *Imol. in cit. c. his qua. n. 3.* quod Capitulum possit ea expedire per alium, qua sunt Ordinis episcopalis, si superior immediatus Capituli id negligat, aliàs non; quia hæc distinctio jure non probatur, videturque esse contra dictam decretalem. *cum nullus.* qua hoc jus Capitulo tribuit principaliter; non autem jure devoluto, ob negligentiam Superioris. *Fagn. cit. n. 65.* Verum de his plura infra.

Questio 467. An Capitulum per seipsum exercere possit jurisdictionem illam episcopalem ad se sede vacante devolutam?

R Esp. Tamen id poterat Capitulum de jure communi, nec tenebatur constituere ad hoc Vicarium; modò tamen post Tridentinum id amplius non potest, sed debet constituere Vicarium, qui nomine illius jurisdic&tionem illius exerceat. *Pirh. ad tit. de off. Vicar. n. 77.* *Fagn. ad c. his qua. n. 66. & 67.* *Ventrigl. loc. cit. §. 2. n. 1.* *Laym. ad c. Romana. de off. Vicar. n. 16.* juxta decretum Trident. *sess. 24. c. 16.* Verum de hoc expressè *cap. seq.* ubi etiam; an Capitulum constituto Vicario, se possit miscere jurisdic&tioni; item, num per octo illos dies datos ei ad constituendum Vicarium, administret.

Questio 468. Jurisdic&tio Capituli sede vacante quando expirat?

R Esp. Exspirat per novi Episcopi confirmationem, & Episcopatus possessionem. *Laym. loc. cit.* Vide dicenda infra, ubi quondam expirat jurisdic&tio Vicarii Capitularis; & incipit *For. benef. p. 2. q. 668. n. 3.*

CAPIT

CAPUT SECUNDUM.

De Potestate Capituli, sive quæ in specie possit vel non possit sede vacante.

Questio 469. An potestas Capituli major sit potestate Vicarii generalis Episcopi?

Resp. affirmativè. Laym. in c. cum generali, de off. Vicar. in 6. Sbroz. l. 2. q. 161. num. 7. citans Feder. de Senis conf. 30. num. 3. Abb. in c. quoniam. de off. Deleg. n. 15. Pavin. p. 1. q. 2. n. 2. Absque tamen specialibus factis commissionibus Vicario ab Episcopo, ut expressè Laym.

Questio 470. Num Capitulum facere possit constitutiones, & edicta concernentia totam diocesim, statutaque ab eo manearint sede denuo plena?

Respond. primò in genere: Capitulum potest sede vacante facere statuta. Sbroz. de Vicar. l. 2. q. 188. num. 3. & 4. & à fortiore AA. pro sequentibus punctis citandi. Magistratus enim possunt condere statuta super his, quæ pertinent ad propriam jurisdictionem. Sbroz. loc. cit. num. 4. citans Folin. in c. cum omnes. Bald. in l. nulli, c. de sent. &c.

2. Secundò: potest facere statuta super rebus pertinentibus ad ipsum Capitulum, v. g. qualiter debeat congregari, vel distributiones dividi. Barbof. iur. Eccl. l. 1. c. 32. num. 7. citans Vulp. in pr. Indic. c. 44. num. 16. Si enim id possit super his sede plena, etiam absque consensu Episcopi. Pignat. tom. 10. conf. 138. n. 16. & 17. citans Suar. de LL. l. 4. c. 6. n. 11. Castrop. tract. 7. d. 1. p. 23. num. 26. juxta c. cum omnes. de constit. & Abb. ibi num. 4. Sbroz. loc. cit. n. 6. citans Innoc. & Abb. in c. cum consuetudinis. Quia seorsim ab Episcopo est quoddam corpus, & ideo potest habere proprium motivum, quo se dirigit secundum propriam exigentiam. Pignat. loc. cit. si, inquam, id potest, multò magis id poterit sede vacante.

3. Tertio: potest etiam tanquam Successor Episcopi statuere in illis, quæ competunt Episcopo ratione jurisdictionis, et si statuere nequeat super his, quæ Episcopo competunt jure speciali. Azor. instit. mor. p. 2. l. 3. c. 39. q. 11. ubi, quòd condere possit statuta, quæ posset Episcopus vivens. Sbroz. loc. cit. num. 5. citans Feder. de Senis. conf. 16. &c. & in specie statuta facere potest concernentia augmentum cultus divini. Barbof. loc. cit. citans Card. Tusch. tom. 1. l. c. concl. 53. num. 1. Pignat. tom. 6. conf. 49. n. 2. ubi: dubium non est, quin penes Capitulum resideat potestas ferendi leges super gubernio Ecclesiæ, & circa omnia concernentia cultum divinum promovendum, quibus beneficiati tanquam ministri Ecclesiæ parere debent; pro quo citat Rotam decis. 321. & 351. p. 6. & decis. 76. p. 7. Recent. Calder. conf. 2. de constit. &c. loquitur autem de Capitulo sede ple-

na; multò igitur magis id locum habet sede vacante.

4. Quartò potest facere statuta obligantia totam diocesim. Barbof. loc. cit. Pirh. ad tit. de major. & obed. n. 47. etiam si sint contraria statutis diocesanis. Pirh. loc. cit. & per quæ abrogentur statuta antecedentia Episcoporum; quia & hoc est jurisdictionis. Azor. loc. cit. Quæque sint perpetua, & durent post electionem, & constitutionem novi Episcopi, seu tempore succedentium Episcoporum. Fagn. in c. à nobis il primo. de sent. excom. n. 51. & 52. ubi: Capitulum sede vacante si procedit per modum statuti, & tunc etiam si statutum imponat penam pro futuro delicto, non expirat sede plena; secus si procedat per modum sententiae. Quòd secundum fuisse stabilit per plures num. & n. 56. ubi: conclude, quòd statutum, cum sit lex quædam, durat perpetuò, nisi revocetur. Unde dicit Federic. quòd si Capitulum sede vacante fecit statutum, durat etiam creato Episcopo, nisi expressè revocetur per Episcopum. Idem de perpetuitate talis statuti tradunt Pirh. loc. cit. Barbof. cit. n. 73. citans Pavin. p. 1. q. 6. Calder. conf. 2. de constit. Zerol. in pr. episcop. p. 1. v. Capitulum, §. 15. &c. Modò tamen sint honesta & justa, Ecclesiæ aut juribus episcopalibus justè acquisitis non præjudicantia. Azor. loc. cit. Pirh. Barbof. ll. cit. qui posterior citat pro hoc Monet. de distrib. p. 2. q. 13. n. 24. Molin. de iust. cr. §. d. 11. n. 7. Sic condere statutum nequit, quo subsidium charitativum debitum Episcopo minuat. Azor. loc. cit. Barbof. cit. num. 73. citans seipsum. de potest. Episc. p. 3. alleg. 87. n. 14.

5. Poterit tamen Episcopus Successor statuta à Capitulo sede vacante facta pro libitu revocare, sicut & alia statuta cujusvis prædecessoris sui; cum pari scilicet episcopali polleat jurisdictione. Barbof. citans Ferental. ad Burat. decis. 758. à n. 11. Pirh. loc. cit. nisi forte, ut addit Pirh. in illa juravit.

6. Verumtamen sicut non potest Capitulum sede plenà statuere, quæ tangunt totum statum Ecclesiæ, vel etiam in rebus arduis, sine consensu Episcopi. Sbroz. loc. cit. n. 6. Barbof. loc. cit. n. 75. citans Innoc. in c. cum omnes. de constit. n. 1. Abb. n. 4. Butt. n. 4. Felin. n. 9. Beroium n. 36. & 46. Bened. Capra. tom. 1. com. opin. l. 1. tit. 2. de Episcop. & Cler. n. 24. &c. ita nec sede vacante id posse, videtur tenere Lotter. de re benef. l. 2. q. 31. num. 82. ubi, quòd non transeat in Capitulum potestas cogendi synodum ad effectum decernendi, & statuendi generaliter, & universaliter super statu Ecclesiæ; secus sit de potestate statuendi respectu singularis casus, cui aliter provideri nequit.

Questio

Questio 471. Num Capitulum sede vacante possit statutorum suorum transgressores punire?

Resp. affirmativè: Capitulum si quidem etiam sede plenâ potest pœnas imponere transgressoribus statutorum suorum. Pirh. *ad tit. de major. & obed. n. 43.* Laym. *in c. cum omnes. de constit. n. 1.* Tametsi enim Capitulum Cathedrale absolute loquendo non habeat jurisdictionem in ecclesia vivente Episcopo; adeoque nec sine Episcopi autoritate condere possit leges, & statuta, quibus ecclesiæ status, antiquæ consuetudines, aut jura mutantur. Laym. *loc. cit.* citans Abb. *in c. quoniam. prope finem. de vita & honest. Cleric. Suar. de LL. l. 8. c. 6. n. 11.* juxta *c. cum consuetudinis. de consuet.* habet tamen partem aliquam, seu usum potius jurisdictionis, sive à Superiore, sive per consuetudinem acquiritum secundum modum administrationis suæ, dum Capitulum separatim ab Episcopo consideratum constituit Collegium seu Universitatem aliquam, cui præest Decanus, aut Præpositus juxta diversas Ecclesiarum consuetudines. Laym. *loc. cit.* & ex eo Pirh. adeoque jam potest intra terminos potestatis suæ statuta facere, & consequenter iis (etiam sine Episcopo, seu licet Episcopus statutum non approbaverit. Laym. *loc. cit.*) pœnam seu multam adjudicare, v. g. pecuniariam, & per subtractionem fructuum ex corpore transgressores compellere ad pœnam statuto decretam solvendam. Laym. *loc. cit. n. 2.* Pirh. *cit. n. 43.* quia id, (ut colligitur ex *l. 1. ff. si quis jus dicenti non obtemper.*) connexum est, & necessarium ad executionem legis, aut statuti, & regula recepta est, quod quicumque statuta condere possunt, ii etiam pœnam intra terminos potestatis suæ adjudicare possunt; adeoque jam utrumque, & statuta condere, & transgressores punire poterit Capitulum cathedrale. Laym. *cit. n.* (qui *in fine hujus num.* hæc ipsa extendit quoque ad Capitula ecclesiarum Collegiatarum Episcopis subjectarum) Quidquid sit de eo, num condere possit tale statutum pœnale, quod obliget vi jurisdictionis; an solum per modum alicujus conventionis, seu pacti, ut voluit Butrio & alii apud Fagn. *in cit. c. cum omnes. num. 39. & seq.* quem vide, uti & Pirh. *loc. cit.* Atque ex jam dictis manifestè & à fortiore inferitur responsio nostra, posse nimirum id ipsum multo magis Capitulum sede vacante; cum tunc polleat jurisdictione propriè tali, & episcopali, adeoque sicut is legum & statutorum suorum transgressores pœnis coercere potest, ita & illud.

Questio 472. Num Capitulum sede vacante de aliis quoque delictis, & criminibus inquirere, cognoscere, eaque punire possit?

1. **R**esp. primò: potest etiam extra visitationem de delictis contra certas personas inquirere. Barbof. *jur. Eccl. l. 1. c. 32. n. 102.* Fagn. *in c. his que. de major. & obed. num. 5.* citans Rotam *in Burgens. jur. id. decis. 166. num. 2. p. 3. Recent. Vital. in Clem. 1. n. 177. de heret. Feder. de Sen. conf. 16. num. 1. in fine.*

2. Sic quoque potest cognoscere causas judiciales, etiam criminales. Pirh. *loc. cit. num. 30.* Nec obstat, quòd Tridentinum *sess. 24. c. 20.* causas matrimoniales, & criminales Episcoporum tan-

tum examinationi, & jurisdictioni relinquat; nam per illa verba solum excluduntur alii Prælati inferiores; non autem Capitulum, quòd sede vacante non est inferius, sed par Episcopo. Pirh. *ibidem* citans Quarant. *in sum. Bulbar. v. Capitulum sed. vac. q. 5.* Et sic in specie cognoscere potest de crimine hæresis, & procedere contra hæreticum. Pirh. *cit. n. 50.* citans Clem. 1. *de heret. & Quarant. ubi ante.* Ventriglia *tom. 2. annot. 15. §. 1. n. 29.* ubi: quòd non exemptos Capitulum sede vacante succedit Episcopo in jurisdictione in causa hæresum, prout disponitur *in c. ad abolendam. de heret.* ut abunde probat Farinac. *de heresi. q. 186. n. 177. & seq.* qui etiam *num. 180.* dicit, quòd Capitulum exercet hanc jurisdictionem per specialem delegationem. Barbof. *jur. Eccl. l. 1. c. 32. num. 6.* ubi, quòd succedat in cognoscendo de crimine hæresis, prout poterat cognoscere Episcopus, in comprehendendis scilicet, judicandis & puniendis hæreticis, citans Hofst. *ad cit. c. ad abolendam. num. 2. & 4.* Abb. *num. 1.* Sylv. *v. heres. Sanctarell. tract. de heres. c. 40. num. 4.* Farinac. ubi paulò post. Item Diana *p. 8. tract. 4. resol. 37.* ubi citato Carenâ *tract. de S. off. p. 1. l. 6 §. 3. n. 10.* cum in causis hæresis proceditur ex parte Episcopi jure ordinario, non est dubium, quin Vicarius Capituli sede vacante debeat assistere Inquisitoribus in dictis causis.

3. De cætero Capitulum sede vacante non habet jurisdictionem procedendi contra exemptos in causa hæresis; quia hæc facultas competit Episcopo non jure ordinario, sed delegato, & proinde non succedit Capitulum. Ventrigl. *loc. cit.* citans Jo. And. *in cit. c. ad abolendam. n. 15.* Anchar. *num. 10.* Decian *tract. criminal. l. 5. c. 2. n. 14.* Farinac. *ubi ante. num. 182.* (qui etiam dicit ab hac sententia non esse recedendum) Correr. *de heret. n. 60.* Zabarell. *in Clem. 1. de heret. num. 60. in q. 8.* Dian. *tom. 4. tr. 8. de off. & potest. Inquis. resol. 33.* qui tamen *p. 8. tr. 4. resol. 37.* refert, contrarium fuisse practicum. Sed neque Clem. 1. *de heret.* ubi absolute conceditur tam Capitulo sede vacante, quam Episcopo procedere contra hæreticos abique eo, quòd fiat mentio de autoritate apostolica, seu ut procedant autoritate apostolica, concedit Capitulo sede vacante hanc potestatem procedendi in causa hæresis contra exemptos; cum in dicta Clem. nulla fiat exemptorum mentio.

4. Resp. secundò: potest quoque punire crimina & excessus, Fagnan. *loc. cit.* ubi ex Federic. *conf. 16. num. 1.* quòd in puniendis criminibus, & excessibus Capitulum id possit sede vacante, quòd potest Episcopus. Idem habet Barbof. *loc. cit. n. 65.* Et sic in specie potest ob delicta suspendere ab officio, deponere, seu privare beneficiis, aliisque facere, quæ correctionem spectant; cum ea omnia spectent ad jurisdictionem ordinariam Episcopi. Pirh. *loc. cit. num. 46.* Barbof. *loc. cit. num. 80.* citans Moha. *tract. 5. de just. d. 11. num. 6.* Pavu. *p. 2. q. 6.*

5. Sic quoque videtur posse procedere contra Clericum ad verbalem degradationem (qualis dicitur, quando contra Clericum pronunciat sententia, per quam privatur is Ordinibus Clericalibus, quæ & propriè loquendo degradatio dicitur) Sbroz. *l. 2. q. 167. num. 2. & 3.* cum dicat Tridentin. *sess. 13. c. 4.* quòd Episcopus per se, seu suum Vicarium generalem in spiritualibus contra Clericum in sacris etiam presbyteratus Ordinibus ad illius condemnationem possit devolare; adeoque

vide-

videtur id ipsum competere quoque Capitulo sede vacante. Nequaquam tamen ad actualem illam & solennem Clerici degradationem (qualis dicitur, quando Clericus non solum per sententiam privatur, sed etiam personaliter & actualiter degradatur, exiitur, & spoliatur Ordinibus ecclesiasticis, Sbroz. loc. cit. n. 4. cuius modum ponit Trident. loc. cit. & cuius quoque degradationis formam vide apud Foller, in pr. crim. canonic. p. 3. iud. Tir. ersti confessi & convicti. num. 15. & 16. hanc enim per ipsum Episcopum fieri vult Tridentinum loc. cit. & sic videtur, ea esse Ordinis episcopalis; quod ipsam aliqui tradunt de degradatione seu depositione verbali apud Sbroz. loc. cit. num. 6.

6. Item contra secularès sibi subiectos ad pœnam capituli, ubi Episcopus præter episcopalem habebat & hanc supremam jurisdictionem suo episcopatu annexam; idque conformiter dictis supra ex Pirh. loc. cit. n. 45. in fine; nempe, quod si Episcopus decedens habebat quoque temporalem jurisdictionem respectu secularium tam in civilibus quam criminalibus, succedat in hac quoque jurisdictione Capitulum.

Quaestio 473. An Capitulum sede vacante possit tam suos quam defuncti Episcopi Officiales syndicare.

R Esp. Potest per se, vel suum Vicariũ syndicare. Officialès tam suos quam defuncti episcopi. Syndicare enim (quod aliud nihil significat, quam examinare, in mores alicujus, vel acta inquirere, notare, censurâ carperè. Carolus du Fresne in glossario ad media & infim. latinis. scriptor.) est actus jurisdictionis. Barbof. Jur. eccles. l. 1. c. 32. n. 102. citans Paris. Puteo tr. de syndicat. rubric. de off. synd. num. 9. Et in illo proceditur tam ex officio quam ad instantiam parisi. In jurisdictionalibus autem succedit Capitulum. Barbof. loc. cit. exercendis etiam contra eos, contra quos jurisdictionem suam ordinariam exercere poterat Episcopus. Et de Fiscali defuncti, quod eum syndicare possit Capitulum sede vacante, tradit Fagn. in c. his quæ. num. 52. Sic posse Capitulum non expectato Episcopo successore rationem exigere à suo Vicario capitulari, & aliis Officialibus suis, eosque pro modo culpæ punire, tradit Garc. juxta S. Congregat. declarat. p. 5. c. 7. num. 23. & ex eo Ventrigl. tom. 2. annot. 15. §. 2. n. 52. Porro qualiter Capitulum ejusque Vicarius possit syndicari ab Episcopo successore, & compelli ad rationes dandas, & puniri, dicitur ad finem hujus tract.

Quaestio 474. An, & qualiter Capitulum sede vacante possit cognoscere de causis suspicionum, quæ contra suum Vicarium proponuntur?

R Esp. Non posse Capitulum eligere arbitros ad cognoscendum de dictis causis, sed debere de iis cognoscere per seipsum, tradit Fagn. in c. his quæ. de major. & obed. n. 76. idem ex declaratione S. Congregation. tradit Garc. de benef. p. 5. c. 7. n. 23. Contrarium tamen tradit Ventrigl. tom. 2. annot. 15. §. 2. n. 36. ubi: quando Vicarius Capituli allegatur suspectus, recurrendum est ad ipsum Capitulum, quod vel potest eligere arbitros ad cognoscendum de causis suspicionum, quæ pro-

ponuntur eo modo, quo Episcopus vivens cognoscit de causis suspicionum sui Vicarii, prout declaravit S. Congreg. vel per seipsum absque electione arbitratorum; ut similiter potest Episcopus per seipsum cognoscere de suspicionem sui Vicarii, ut videre est apud Sbroz. de Vicar. Episc. l. 3. q. 16. quem vide, & quæ de eo dicuntur in hoc puncto de Episcopo, & illius Vicario, applica ad Capitulum sede vacante, & ejus Vicarium. Quod si autem causa suspicionum, ob quæ recitatur Vicarius, militare se subsistere inventantur, potest Capitulum quin & tenetur causam, circa quam allegatur suspectus Vicarius, committere, seu delegare alteri. Ventrigl. loc. cit. citans Meroll. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 33. num. 322.

Quaestio 475. Num Capitulum sede vacante possit ferre censuras, & nominatim an possit excommunicare, suspendere, interdicere?

i. R Esp. ad primum: potest infligere censuras, quatenus id poterat Episcopus defunctus. Barbof. loc. cit. num. 65. citans Naver. in man. c. 27. num. 5. Molin. ubi ante. Gl. & DD. in c. ad abolendam. de hæret.

2. Resp. secundò in specie: potest excommunicare, quatenus id poterat Episcopus. Barbof. cit. num. 65. Pirh. num. 46. ubi; quod Capitulum succedat Episcopo in potestate excommunicandi, citans Franch. in c. unic. de major. & obed. in 6. num. 1. Quarant. & c. Fagn. in c. his quæ. num. 49. Quamvis is addat, non posse tamen Capitulum anathematizare, id est excommunicare cum solemnitate; de qua in c. debent. 11. q. 3. pro quò citat Jo. de Anan. in c. his quæ. n. 2.

3. Tertio potest suspendere ab officio & beneficio. Barbof. loc. cit. num. 80. Pirh. num. 46. Sbroz. l. 2. q. 182. num. 7. quamvis is n. 5. & 6. dicat, suspensionem perpetuam, & diurnam secundum Innoc. & Abb. in c. ad hæc. de off. Archiep. esse de arduis, ita ut etiam Episcopus eam ferre non possit sine Capitulo.

4. Potest etiam interdicere. Barbof. cit. n. 80. citato Pavio. p. 2. q. 6. Rebuff. in pr. benef. tit. de devolut. n. 63. Sbroz. ubi ante.

Quaestio 476. Vtrum absolvere quoque possit ab excommunicatione aliisque censuris?

i. R Esp. Potest Capitulum (vel is, ad quem tunc spectat jurisdicatio) absolvere ab excommunicatione, à qua poterat absolvere Episcopus, nisi ei fuerit specialiter à Sede Apostolica interdicta hæc potestas. Fagn. cit. n. 49. Ventrigl. loc. cit. num. 16. Pirh. num. 46. (qui etiam addit, idem esse, si ve ecclesia verè vacet, si ve quasi vacet, ut quia Episcopus à Paganis ductus in captivitatem.) Barbof. loc. cit. n. 62. citans Rebuff. ubi ante. n. 6. Sylv. in sum. v. Capitulum. §. 2. Suar. tom. 5. d. 7. §. 2. & c. cum communi juxta c. unic. de major. & obed. in 6. Absolvere enim ab excommunicatione est actus jurisdictionis, non Ordinis episcopalis, Capitulumque sede vacante vices Episcopi gerit: Episcopus verò absolvere potest à quolibet excommunicatione juris, cujus absolutio non est reservata Papæ, c. nuper. de sentent. excomm. & ejusdem potestatis est ligare, & solvere; & qui potest unum, regulariter potest &

alte-

& alterum. Pith. loc. cit. argumento c. cum inferior. de major. & obed. & ibi Gl. Poterit itaque absolvere Capitulum ab excommunicatione tam lata à jure (v.g. ob percussione Clerici, ut Barbof. saltem levem, ut Pith) quam ab homine, v.g. à defuncto Episcopo, vel ejus Vicario, aut delegato, vel Archidiacono, &c. Pith. loc. cit. Barbof. n. 65. Ventrigl. loc. cit. citans Dianam p. 8. resol. 17. Meroll. &c. Porro posse Capitulum non solum per Vicarium suum absolvere excommunicatum tam à jure quam ab homine; sed hunc quoque posse instituire confessarium, qui illos absolvat, tradit Azor. Inst. mor. l. 3. c. 37. q. 16.

2. Potest quoque absolvere ab aliis censuris, à quibus absolvere poterat Episcopus. Barbof. cit. n. 65. citans Molin. de Inst. tract. 5. d. 11. n. 6. Navar. in man. c. 27. n. 5. juxta abolendam. de heret. & ibi AA. Possit quoque Capitulum absolvere, sicut poterat Episcopus, etià extra mortis articulum omnes impeditos recurrere ad Sedem Apostolicam à censuris quibuscumque, Sedi apostolica reservatis, etiam contractis ob hæresim, contentisque in Bulla eterna, & hoc etiam de jure novo, non obstante decreto Clem. VIII. ea nimirum ratione, quam communiter afferunt AA. ne reservatio, quæ pro bono caritatis est inventa, contra caritatem vergat in periculum animarum, tradit Ventrigl. loc. cit. n. 18. ex Leonard Duardo (quem mirifice commendat) ad Bull. Cana. l. 3. §. 2. concl. 3. n. 45. & seg. & Tambur. de jure Abbatis. d. 16. q. 8. n. 8. Sic etiam in specie potest absolvere ab omnibus suspensionibus ex delicto occulto provenientes, & non deductis ad forum contentiosum quoscumque; sibi subditos; hæc enim potestas concessa est Episcopis per Trident. sess. 24. c. 6. & ea transit ad Capitulum sede vacante juxta dicenda quæst. seq.

Quæstio 477. An quoque absolvere possit à casibus papalibus, & episcopalibus?

1. **R**esp. ad primum; Potest à quibuscumque casibus occultis, etiam Sedi Apostolica reservatis, delinquentes quoscumque sibi subditos in diœcesi sua in foro conscientie absolvere, imposita penitentia salutari. Id ipsum enim conceditur Episcopis à Tridentino loc. cit. transitque pari modo in Capitulum sede vacante. Pith. n. 45. Ventrigl. loc. cit. n. 15. Laym. in c. quoniam, de off. & potest. iud. delegat. num. 1. citans Felin. in c. eam te. num. 17. de rescript. Rodriq. qq. regul. tom. 1. q. 61. num. 9. Sanch. de matrim. l. 8. d. 61. num. 10. Barbof. loc. cit. num. 2. Garc. p. 5. c. 7. num. 41. contra Suar. in 3. p. tom. 4. d. 41. §. 2. num. 13. & Bonacin. de censur. d. 7. q. 5. p. 1. n. 6. citatòsque ab eo Alterium, Filiuc, &c. Si enim ea, quæ speciali jure delegata sunt Episcopis, transeant in ordinariam eorum jurisdictionem, qualiter in eam transit hæc potestas absolvendi, transeunt quoque ad Capitulum sede vacante. Laym. loc. cit. juxta dicta à nobis supra. Et sic in specie quoque posse absolvere Capitulum ab hæresi in foro conscientie, uti hæc potestas quoque collata Episcopis à Trident. loc. cit. tanquam probabilius tener Garc. p. 7. c. 11. n. 22. Ventrigl. loc. cit. citatque ab eo Barbof. de Canon. & Dignitat. c. 42. n. 82. (qui etiam testatur num. 62. pro hac opinione steterit S. Congregat. Concil. 3. Decembr. 1633.) Dian. Resolut. mor. p. 7. tr. 2. resolut. 3. & p. 8. tr. resolut. 7. Meroll. tom. 2. c. 6. & tom. 3. c. 7. num. 51. contra Ledesm. in sum. 2. p.

tit. 1. c. 61. concl. 20. difficult. 2. apud Garciam loc. cit. Neque obstant verba Concilii loc. cit. Idem (nempe absolvere) in hæresi crimine in eadem foro conscientie eis tantum (nempe Episcopis) & non eorum Vicariis sit permissum. Neque enim Capitulum sede vacante est propriè Vicarius Episcopi; sed eandem Episcopi potestatem habet juxta dicta à nobis supra; & Vicarius Capituli eandem Capituli jurisdictionem habet; quia Capitulum suam jurisdictionem per Vicarium exercet. Et sic diluitur potissima ratio Ledesmæ; nempe quòd concedatur Episcopis absolvere ab hæresi per se ipsos; Capitulum autem non possit per se ipsum absolvere; quia suam jurisdictionem debet exercere per suum Vicarium; & is Vicarius loco Episcopi per se ipsum debet absolvere, & ad eum sine speciali commissione transit illa facultas. Garc. cit. n. 22. in fine.

2. **R**esp. ad secundum: Potest quoque absolvere ab omnibus casibus Episcopo reservatis. Ventrigl. loc. cit. num. 16. citans Pavin. p. 1. q. 5. Molin. ubi ante. Azor. Inst. mor. l. 3. c. 37. q. 16. Sequitur à fortiori ex responsione præcedente. Neque solum potest id Vicarius Capituli per se; sed potest quoque eandem potestatem concedere alteri. Dian. p. 8. tract. 4. resolut. 47. ex Molin. loc. paulò post citando. Ventrigl. num. 16. citans pro hoc quoque Molinam. Sic ait Azor. loc. cit. potest Capitulum instituire Confessarium, qui absolvat à casibus Episcopo reservatis, citans pro hoc Abb. in c. cum olim. & c. his quæ de major. & obed. Pavin. p. 1. q. 7. n. 4. Barbof. lur. eccles. l. 1. c. 32. n. 64. quia potest concedere facultatem absolvendi ab omnibus casibus Episcopo reservatis. Barbof. ibidem citans Molin. de Inst. tract. 5. d. 11. n. 5. Pavin. ubi ante. q. 5. Subjungit idem Azor, posse Capitulum reservare casus, quos possit Episcopus; cum is sit actus jurisdictionis, citat pro hoc Pavin. loc. cit.

Quæstio 478. Num Capitulum sede vacante possit dispensare in irregularitatibus?

1. **R**esp. posse dispensare in irregularitatibus, in quibus potest Episcopus; quin & dispensare in irregularitatibus omnibus ex occulto delicto provenientes, excepta eà, quæ oritur ex homicidio voluntario; hoc enim ipsum concessum est pari modo Episcopis à Trident. loc. cit. Ventrigl. cit. n. 15. Pith. n. 25. Barbof. loc. cit. n. 82.

2. Porro circa potestatem illam absolvendi, & dispensandi concessam Episcopis per dictum Tridentini decretum notanda sunt sequentia: Primò facultate illa uti non posse Episcopos regionum illarum, in quibus receptum non est Tridentinum, uti censent S. Congr. Concil. Garc. cit. c. 11. n. 23. & consequenter juri neque id poterunt Capitula regionum illarum sede vacante.

3. Secundò: quòd in illo Decreto Concilii non comprehenduntur inferiores Prælati habentes jurisdictionem ordinariam, & quasi episcopalem, etiam nullius diœcesis, adeòque nec in diœcesi nec de diœcesi. Idem est de Prælati exemptis, qui etsi non sint de diœcesi, sunt tamen in diœcesi (quam differentiam interesse nullius diœcesis, & esse exemptum à jurisdictione diœcesani, ponit Rota Decis. 207. p. 2. divers. apud Garciam loc. cit. n. 16.) facultas enim illa, cum sit jure speciali & exorbitante à jure communis concessa Episcopis, intelligi debet de Episcopis propriè & verè talibus, & non

& non de aliis; maxime, quia jura & Concilium magis confidunt de Episcopis, quam de aliis inferioribus. *Garc. à num. 17.* proinde tam subditi illorum Prælatorum, qui sunt nullus diæcesis, cum nullum habeant Episcopum, recurrere debent ad Sedem Apostolicam pro obtinenda illa absolutio- ne ab hæresi (idem est de dispensatione ab irregu- laritatibus, & casibus reservatis Papæ) quam sub- diti illorum exemptorum; quippe qui non sunt subditi, nec possunt se subdicere Episcopis, nisi in casibus à jure expressis, qualis non est iste, de quo hic, nempe dispensatio illa & absolutio. *Garc. num. 20.* citans *Marc. Anton. Genuens. in pr. Curia Neapolit. c. 66. n. 19.* *Ugol. de cens. Rubr. l. c. 2. §. 17. n. 5.* contra *Suar. & plures alios putantes, posse subditos illorum exemptorum se subdicere, si velint, Episcopo quod ad hunc actum favorabilem obtinendi ab eo dispensationem, & absolutio- nem. Unde jam iterum sequitur, non posse Ca- pitula istiusmodi inferiora, Prælati defuncto (Certi aliàs ad ea transire potestas, quam habuit defun- ctus, juxta dicta superius) in dictis casibus absol- vere, aut dispensare.*

4. Tertio cum homicida voluntario, etiam oc- culto (sub quo venit quoque mandans & consu- lens. *Garc. loc. cit. n. 24.* ex *Tolet. l. 1. c. 88. vers. 6.*) nullo modo posse dispensare Episcopum (& conse- sequenter nec Capitulum sede vacante) ne quidem ad minores aut beneficium simplex. *Garc. cit. n. 24.* citans *Tolet. ubi ante.* *Ugol. de cens. tab. 1. c. 33. de irregul. §. 2. num. 1. & 2. & c. 62. §. 2. n. 4.* *Guttier. qq. Canon. l. 1. c. 13. n. 19.* *Sayr. l. 7. c. 7. n. 14. & 19. & c.* contra *Henriq. l. 13. c. 57. §. 1. & l. 14. c. 19. §. 1.* *Zerol. in pr. p. 2. v. dispens. §. 3. & c.* Et si ante Concilium possent cum eo dispensare ad benefi- cium simplex, & juxta probabiliorem ad Ordines minores. *Garc. loc. cit. n. 26.* citans *Hofst. Jo. And. Butrio & c. in c. 2. de Cler. pugnant. in duello.* Item contra *Baifium in direct. elect. p. 2. c. 30. n. 6.* *Covar. in Clem. si furiosus. p. 2. §. 3. num. 5.* *Navar. cons. 45. n. 1. de homicid. Tolet. ubi ante. vers. 4. & 5. & c.*

5. Quinimo nec dispensare poterit cum homi- cida casuali non occulto, etiam ad Ordines mi- nores jam susceptos, aut beneficium simplex. *Garc. num. 27.* citans *Tolet. ubi ante ad finem. c. 88.* *Ugol. cit. c. 33. §. 3. n. 3. & 4. & c.* contra *Henriq. Na- var. Sayr. loc. cit. num. 20.* *Molin. de iust. tract. 3. d. 77. n. 11.* *Avilam, Rodriq. & c.* dicentes, quan- tum ad homicidium casuale nihil immutasse Con- cilium. Quemadmodum Episcopus (& conse- quenter: Capitulum sede vacante) dispensare po- test in mutilatione, etiam voluntaria, si est occul- ta; utpote in qua nihil innovavit Concilium; quippe quod solum excipit homicidium volun- tarium, sub quo non venit mutilatio. *Garc. num. 29.* citans *Suar. tom. 5. d. 44. §. 2. n. 4.* *Henriq. loc. cit. Tolet. cit. c. 88. vers. 6.* *Molin. Avil. & c.* Idem est quod ad homicidium voluntarium justum. *Garc. num. 34.*

Quæstio 479. In quibus præterea dispensare possit Capitulum sede vacante?

1. **R** Esp. primò in genere: Potest dispensare in casibus, in quibus potest Episcopus pote- state ordinariâ. *Azor. l. 3. c. 37. q. 10.* citans *Pavin. p. 1. q. 5.* *Feder. de Sen. cons. 29.* *Pirh. citans Abb. in c. cum olim. de major. & obed. num. 8.* *Molin. de iust. tr. 5. d. 11. n. 5.* *Quarant. in sum. Bullar. v. Capi- P. Leuren. Tract. III. De Capit. sed. vac.*

tul. sede vacante. q. 2. *Barbos. Iur. eccles. l. 1. c. 32. num. 81.* Est enim dispensare actus jur. sdictiois, *Azor. loc. cit.* & dispensatio non est actus merè voluntarius; cum sæpe expediens, imò necessa- rium sit cum subditis dispensare. *Pirh. Barbos. l. cit.* Adeoque non esset sufficienter provifum diæcesibus, si jurisdictio Episcopi sine jurisdictio- ne dispensandi devolveretur ad Capitulum sede vacante. *Barbos. citans Molin. tr. 5. d. 11. num. 5.* Quinimò dispensare poterit in casibus non solum, qui per se, sed etiam qui per accidens (nempe pro- pter impedimentum adeundi Papsam) sunt epi- scopales, seu ordinariæ jurisdictiois Episcopi. *Pirh. loc. cit.* citans *Quarant. ubi ante. q. 3.* *Abb. in c. his qua. in fine.* sive in casu necessitatis, quando non facile adiri potest Papa, aut Nuncius Aposto- licus, dum is ad eam dispensationem conceden- dam potestatem habet. *Dian. loc. cit. resol. 9.* cum *Meroll. loc. cit. num. 12.* eò quod jurisdictio, seu po- testas, quam habet Episcopus dispensandi in le- gibus pontificiis in casu necessitatis sit ordinariâ; quippe qualis est, quæ annectitur perpetuò dig- nitati, uti est hæc (unde & eam delegare potest Epi- scopus generaliter, ut *Sauch. de matrim. l. 2. d. 40. n. 14.* apud *Dian. loc. cit.*) Capitulum verò suc- cedit in potestate ordinariâ Episcopi. *Dian. cit. resol. 9.*

2. **R** Esp. in specie. Sic itaque dispensare po- terit in votis & juramentis, in quibus id potest E- piscopus. Item in statutis diæcesanis; hæc enim spectant ad jurisdictioem ordinariâ Episcopi, *Pirh. loc. cit.* & de juramentis. *Pignat. tom. 5. con- sult. 24. n. 3.* citans *c. penult. & ult. de suppl. negl. Prælator.* *Garc. observ. 30. num. 12.* *Dian. loc. cit. re- sol. 23.* Item cum illegitimis ad Ordines minores suscipiendos. *Barbos. loc. cit. juxta c. 1. de filiis presb. in 6.* & ad beneficium simplex. *Barbos. citans Navar. cons. 28. cit. de temp. ord. Zerol. in pr. p. 2. v. Capitul. §. 3.* *Quarant. v. oodem. Ventrigl. tom. 2. annot. 15. §. 1. n. 16.* *Dian. p. 8. tr. 4. resol. 6.* qui ta- men putat cum *Meroll. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. n. 34.* sine speciali mandato hanc dispensationem non posse concedere Vicarium Capituli. Item in peti- tione debiti. *Barbos. Ventrigl. l. cit. Dian. loc. cit. resol. 47.* citans *Molin. de iust. tom. 6. tract. 5. d. 11. num. 5.* Ratio his omnibus communis est, ut *Mo- lin.* nempe quod tota universim jurisdictio Epi- scopi etiam voluntaria (cujus actus est dispensare) quæ non reperitur illi denegata, transeat ad Ca- pitulum, ut *Abb. in c. cum olim. de major. & obed. num. 2.*

Quæstio 480. Num igitur dispensare quoque possit in interstitiis Ordinum?

1. **R** Esp. primò: Capitulum sede vacante po- test dispensare in his interstitiis. *Suar. tom. 4. d. 28. §. 5.* *Sanch. de matrim. l. 3. d. 29. num. 14.* *Regi- nald. Fori pænit. l. 1. n. 180.* *Valenzuela cons. 107. num. 17. vol. 2.* apud *Dian. p. 8. tr. 4. resol. 5.* Item *AA.* paulò post citandi; eò quod hæc facultas in ipsius Episcopi officio, & potestate sit imbibita, non tam ex commiffione speciali, quam ex Con- cillii dispositione. Capitulum verò succedat non tantum in ordinariâ jurisdictioe jure communi generali ad Episcopum spectante; sed & in per- tinente ad eandem jure communi speciali. *Garc. p. 5. c. 7. à num. 38.* & plures alii apud *Dian. loc. cit.*

Q

2. **R** Esp:

2. Resp. secundò: in iis casibus dispensare potest in interstitiis, in quibus concedere potest dimissorias. Fagn. in his qua. de major. & obed. n. 61. Sic dispensare potest in interstitiis (quæ sunt inter Ordines minores, & majores; item inter majores, inter quos juxta dispositionem Canonum & Trid. sess. 23. c. 11. 13. 14.) cum arctatis (intelligitur ratione beneficii accepti, aut accipiendi) intra annum vacantiam; cum aliis verò non nisi post elapsum primum annum sedis vacantis cum ordinandis in vim suarum dimissoriarum eo modo, quo poterat Episcopus cum sibi subditis; ex causis nimirum in Concilio Tridentino expressis, puta necessitatis, aut utilitatis ecclesiæ. Laym. in c. l. i. xeras. de tempor. Ordin. Ventrigl. loc. cit. n. 40. Barbof. loc. cit. n. 128. citans Quarant. v. Capit. sed. vac. vers. quæro decimo. Piafec. in pr. p. 1. c. 1. n. 50. Martam. de jurisd. p. 2. c. 9. n. 13. & plures alios. Et specialiter quòd non nisi post annum vacantiam dispensare possit, tenent Solorzan. de iure Indiar. tom. 2. l. 3. c. 13. & 14. Zipæus iur. pontif. l. 3. tit. 9. n. 2. apud Dian. loc. cit. eò quòd, ut idem, cum Capitulum intra illum annum non possit dare licentiam recipiendi Ordines, nec ad talem effectum literas dimissorias juxta c. cum nullus. de tempor. ord. in 6. & Trident. sess. 7. c. 10. & sess. 23. c. 10. prohibita quoque ei videantur, quæ ad ipsos Ordines preparantur, qualis est interstitiorum remissio. Possit quoque dispensare in dictis interstitiis cum religiosis, etiam exemptis, tradit Laym. loc. cit. n. 3. eò quòd possint cum Prælatorum suorum licentia se subijcere Episcopo in suscipiendis gratis dispensationum, & absolutionum; pro quo citat seipsum. Theol. moral. l. 1. tract. 4. c. 23. n. 7.

3. Porro spectare hanc facultatem dispensandi in interstitiis ad Capitulum, & non ad illius Vicarium sine speciali mandato Capituli, tradunt Fagn. loc. cit. Ventrigl. loc. cit. citans Aldan. in compend. Canon. resol. tit. 3. n. 6. Vulpe. in pr. c. 44. n. 27. (qui etiam refert, sic decisum à S. Congr. 17. Maji 1600.) Barbof. sum. Apost. decis. v. Capit. sed. vac. n. 14. Merol. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. n. 48. contra Riccium decis. 185. num. 5. apud Ventrigl. & contra Machadam apud Dian. loc. cit. & alios; eò quòd, ut Meroll. in generali mandato non veniat potestas dispensandi.

4. De cætero ordinatos sine Episcopi aut Capituli sede vacante expressa aut tacita dispensatione, interstitiis non observatis, censuram nullam incurrere, tradit Laym. loc. cit. n. 4. citatis Suar. de cens. d. 31. s. 1. n. 43. Zerol. in pr. p. 2. v. Ordo. s. 8. eò quòd licet Sixtus V. decreverit suspensionem, ea tamen denuò sublata sit per Gregorium XIV. Plura de his infra, ubi, an, & quando concedere possit dimissorias.

Quæstio 481. An Capitulum sede vacante possit aggratiare, seu penam post latam sententiam remittere?

1. **R**esp. Non convenire in hoc AA. negativam, nimirum Capitulum sede vacante non posse facere gratiam, & remittere penas, ad quas Episcopus defunctus, vel ipsum etiam Capitulum condemnarat, tenent Mantica. tom. 2. de tacitis convent. l. 25. lit. 8. n. 11. Jo. Bapt. Costa de remed. subfid. remed. 15. n. 8. & de iudic. c. 45. apud Dian. p. 8. tract. 4. resol. 19. eò quòd facere gratiam sit de reservatis Principi. num. 41. ibidem apud Dianam,

Quin & hoc ipsum denegetur Episcopo à Bernard. Diaz. in pr. Can. c. 137. Foller. in pr. Can. v. etsi committi. n. 125. & aliis pluribus.

2. Affirmativam è contra tenent Barbof. iur. eccles. l. 1. c. 32. n. 102. Ventrigl. tom. 2. annor. 15. s. 2. n. 42. citantes Vulpe. in pr. iudicial. c. 44. nup. 26. Item Dian. loc. cit. citans insuper Jo. Mariam Novarin. q. 99. forens. q. 102. p. 1. Ricc. in pr. Fori eccl. tom. 1. resol. 30. (vel ut eum citat Vega, decis. 305.) qui etiam refert sic decisum in Curia Archiep. Neapol. Felicianum à Vega in c. 4. de iudic. n. 63. Rationem dat Dian. quia scilicet facere gratiam pertinet ad jurisdictionem ordinariam Episcopi, & in hac succedit Capitulum, sive iurisdictione sit contentiosa, sive voluntaria, & nullibi reperitur exceptus casus, de quo hic. Respondit quoque ad rationem oppositam sententia: Episcopos posse facere gratiam; quia sunt veri Principes ecclesiastici, & non Vicarii Papæ, ut restè Bellarm. l. 1. de Rom. Pontif. c. 3. in fine (quin &, ut Vega ex Riccio, habent in hoc potestatem Episcopi talem, qualem habet supremus Princeps, adeoque hanc gratiandi potestatem non esse reservatam summo Pontifici; & consequenter idem posse Capitulum, utpote quod est successor Episcopi. Quod si verum, Episcopum referre personam supremi cuiusdam Principis, & Capitulum ei in hac ratione supremi Principis succedere (de quo posteriore merito dubitari potest) consequens videtur, quòd ubi jurisdictionem etiam temporalem in subditos habuit Episcopus, in ea succedat Capitulum, ut dictum supra, posse aggratiare Capitulum, ubi per defuncti Episcopi, vel suos Officiales lata in aliquem etiam pena capituli.

Quæstio 482. Num Capitulum sede vacante possit concedere indulgentias?

1. **R**espoud. Negat id Fagn. in c. illa. ne sede vac. n. 14. citans Jo. Andr. in c. accedentibus n. 2. de excess. Prælat. Felin. in c. cum olim. de major. & obed. n. 7. & c. ac dicens ex Card. in Clem. 2. s. ad hac. q. 3. n. 14. de penit. & remiss. hanc opinionem teneri communiter, etsi nonnulli sentiant oppositum. Rationem dat idem Fagn. loc. cit. num. 13. in fine. Quòd Capitulum non succedat in jurisdictione voluntaria, sed tantum in necessaria, quia est necessarius, & non voluntarius Administrator, ut tenet Gl. in Clem. 1. de heret. v. Capituli. quam communiter approbatam dicit Felin. in c. cum olim. num. 6. Item quòd non succedat in iis, quæ gratiam sapiunt; pro quo citat Gl. in c. 1. v. presentatos. de Instit. in 6. Pro qua sententia negativa citantur quoque ab Azor. l. 3. c. 37. q. 9. præter plures Canonistas ex Theologis Sot. in 4. dist. 21. q. 1. a. 4. Corduba de Indulg. a. 2. q. 12. proposit. 9. Ledesm. in 4. dist. 28. a. 3. Hanc quoque negativam sequitur Ventrigl. loc. cit. n. 28. dicens eam veriore, magis communem, & quæ servatur in praxi, citans pro ea Fusc. de visitat. lib. 1. c. 2. num. 20. Pavin. in p. 1. q. 4. num. 5. Bonacin. tom. 1. tit. de Indulg. d. 6. q. 1. punct. 3. num. 23. & c.

2. Contrarium tenent Barbof. iur. eccl. l. 1. c. 32. n. 91. citans Abb. in c. cum olim. Sylv. v. Capituli in fine. n. 5. Pavin. p. 1. princ. q. 4. Henric. in sum. l. 7. c. 31. s. 1. Vulpe in pr. c. 44. n. 22. Zerol. in pr. episc. p. 1. v. indulgentia, s. 2. Lavor. de iubil. & indulg. p. 2. à n. 52. Hanc affirmativam sequitur & probabiliorem

liorem censent Meroll. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. 6. n. 155. Molin. de iust. tom. 6. tract. 5. d. 11. n. 6. & alii apud Dian. p. 3. rr. 4. resol. 35. Item Azor. loc. cit. Ed quod indulgentias concedere sit actus jurisdictionis, ut D. Thom. in 4. dist. 20. q. 3. a. 3. & sic etiam Legatus Apostolicus, etsi non sit sacerdos, possit eas concedere; cumque jus dicat simpliciter, Capitulum succedere in jurisdictione Episcopi, non sit, quod nos restringamus ad jurisdictionem necessariam, non voluntariam. Addit verò Azor, in hoc convenire omnes, tutius esse, ut Capitulum committat alicui Episcopo, ut eas concedat nomine Capituli. Quamvis Diana loc. cit. dicat, se non probare, quod ait Pavin. nempe debere Capitulum sic ut Episcopum dictum nondum consecratum eas concedere per alium Episcopum consecratum, quem ad id vocet; ed quod concedere indulgentias non sit Ordinis, sed solius jurisdictionis.

Questio 483. An Capitulum sede vacante approbare, & exponere possit confessarios?

1. **R**esp. id posse Capitulum per Vicarium à se electum; cum hic actus approbandi non sit actus formaliter Ordinis, aut Dignitatis Episcopalis; sed jurisdictionis ordinariæ. Barbof. loc. cit. n. 110. citans Suar. tom. 4. de posit. d. 28. s. 5. num. 5. Henriq. in sum. l. 3. de penit. c. 6. in princ. Fagund. in præcept. Eccl. præcept. 2. l. 7. c. 2. n. 54. Dian. p. 3. rr. 4. resol. 46.

2. Extendendum hoc ipsum erit ad Capitula inferiora, quorum Prælatus defunctus exemptus jurisdictionem quasi Episcopalem habebat in populum fidelium; cum & tales Prælati potestate ordinaria confessarios approbare possint; quippe qui sub nomine Episcopi veniunt in Tridentino in ordine ad hoc punctum, ut Dian. loc. cit. & Ludov. à Cruz. in Bull. cruciatæ d. 1. c. 2. dub. 24. n. 2. Secus tamen est, ubi hujusmodi Prælati jurisdictionem non habent in populum sæcularem fidelium, quales sunt Provinciales, & Generales Religionum.

Questio 484. An Capitulum sede vacante revocare possit ad examen semel approbatos ab Episcopo defuncto, eis que adimere licentiam & approbationem audiendi confessiones, idque etiam quò ad regulares?

1. **R**esp. primò, posse Capitulum sede vacante sæculares semel, etiam prævio examine, & simpliciter approbatos ad excipiendas confessiones revocare ad examen, & inventos in idoneos reprobare, non secus ac id potest Episcopus, dum viveret ex causa, & successor Episcopus. Manifestè sequitur ex eo, quod tradit Fagundez in præcept. Eccl. p. 2. l. 7. c. 2. n. 28. apud Dian. loc. cit. resol. 48. nempe mortuis Episcopis solere Capitulum sede vacante generali mandato revocare omnes licentias, & approbationes ab Episcopo præcedente datas, compellens, ut omnes Confessarii compareant iterum examinandi; & sic absolute tenet Ventrigl. tom. 2. annot. 15. §. 2. num. 44. (qui tamen perperam addit, hanc facultatem revocandi denuo ad examen negari ipsi Episcopo, qui semel examinavit & absolute approbavit, maxime Regulares, nisi subintelligat, sine causa. Etsi contrarium apud eandem Dianam loc. cit. tenet Boisius de iubil. l. 3. c. 2. n. 47. nempe solum successorem in Dignitate. Leuren. Tract. III. De Capit. sed. vac.

tate, & jurisdictione, non autem in jurisdictione tantum, ut est Capitulum sede vacante, posse semel absolute approbatos iterum ad examen vocare, & approbare, vel reprobare, prout noverit esse vel non esse idoneos.

2. **R**esp. secundò: Capitulum sede vacante posse quoque, quantum est de jure, revocare datam approbationem Regularibus, & in specie etiam Mendicantibus, tradit quoque loc. cit. Fagundez. Non posse tamen id Capitulum ob speciale illis super hoc ipso (nimirum, quò minus possit à Capitulo sede vacante approbatio à defuncto Episcopo iis concessa, uti & facultas prædicandi, & aliqua vota in alia pia opera commutandi adimi) datum privilegium, cujus meminit Sylv. v. confessor. n. 4. q. 3. Rodriq. tom. 1. Bullar. fol. 36. Boisius loc. cit. apud Dian. Adeoque jam ubi istiusmodi generali mandato revocarentur per Capitulum ad novum examen omnes approbati à præcedente Episcopo, non tamen comprehenderentur Regulares; & quamvis de iis quoque specialiter, & expressè loqueretur, istiusmodi edictum, seu mandatum, adhuc nullius esset momenti; cum sit directè contra eorum privilegium, & Capitulum sede vacante nihil possit innovare quò ad Regulares. Fagund.

3. His tamen non obstantibus Regulares semel absolute approbatos revocari posse ad novum examen à defuncti successore in dignitate, & jurisdictione, tradit loc. cit. Boisius; ed quò concessum eis privilegium sit solum quò ad Capitulum, non verò etiam ad successorem in dignitate, & jurisdictione, qualis est successor Episcopus. Cujus etiam rationem addit hanc, quòd Episcopo successori plus quàm Capitulo voluerint summi Pontifices pro quiete suæ conscientie remanere liberam potestatem subjiciendi novo examini regulares Sacerdotes absolute approbatos; quia Capituli jurisdicchio, & gubernatio ob vacationem sedis regulariter parum durat, & pro illo tempore noluerunt Pontifices Regulares absolute approbatos exhiberi novo examini: Successoris verò Episcopi jurisdicchio, & regimen regulariter diu durat.

Questio 485. An Capitulum sede vacante cognoscere possit de causis in prima instantia?

Resp. affirmativè; quia Tridentinum sess. 24. c. 20. causas omnes ad forum ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, etiam si beneficiales sunt, in prima instantia coram Ordinariis locorum duntaxat cognosci vult; ergo hæc potestas, utpote concessa, & annexa perpetuò dignitati episcopali est ordinariæ jurisdictionis; adeoque transit in Capitulum. Barbof. loc. cit. n. 85. citans Riccium in præ. aurea. resol. 130. Dian. p. 3. tract. 4. resol. 21. citans Morell. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. n. 42. ubi is sic ait: Deducitur, posse Capitulum sede vacante cognoscere causas in prima instantia, ita, ut non possit alius iudex Romanæ Curie cognoscere de iis in prima instantia, nec monitoria decernere ad extrahendas partes à suis domiciliis: & ratio est; quia hoc privilegium habent Episcopi jure ordinario &c.

Questio 486. An Capitulum causas arduas, & in specie matrimoniales cognoscere, & expedire possit?

1. **R**esp. ad primum: potest cognoscere de causis arduis. Barbof. loc. cit. n. 72. Pith. ad rit. de major.

major & obed. n. 70. Laym. in c. cum olim. tit. eod. n. 13. Generaliter enim loquendo non prohibetur Capitulum causas graves, & arduas cognoscere; cum talis generalis, & absoluta prohibitio Capitulo facta non reperitur. Laym. & Pirh. *ll. cit.* Et in specie posse Capitulum de causis criminalibus, & adhuc magis in specie de causa hæresis (quæ inter causas graves & arduas reputantur) cognoscere, dictum est supra.

2. Resp. ad secundum: Sic quoque de causis matrimonialibus (quæ & ipsa inter causas arduas & graves reputantur. *c. 1. de consang. Sbroz. de potest. Vicar. l. 2. q. 23. num. 10. & 18.*) cognoscere potest. Laym. Pirh. *ll. cit.* Dian. p. 8. tr. 4. resol. 22. Barbof. *loc. cit. n. 102.* citans Pavin. *de potest. Capit. sed. vac. q. 5.* Covar. *de spons. p. 2. c. 8. §. 12. n. 1.* Porro hæc intelligenda de causis matrimonialibus ex ordinaria jurisdictione; non verò, si causa quædam matrimonialis specialiter delegata fuisset Episcopo aut ejus Vicario, monet Barbof. *loc. cit. ex Riccio.* Dum itaque Tridentinum *sess. 24. c. 20.* ait: *causam matrimonialibus & criminalibus Episcopi tantum examini relinquuntur*; excluduntur solum Prælati inferiores, non verò Capitulum. Barbof. Dian. *ll. cit.* juxta dicta à nobis supra.

3. Resp. tertio: Causas tamen arduas intelligendo per eas illa, quæ valde ardua sunt, & secundum consuetudinem Ecclesiæ solis Prælati, seu capitibus Ecclesiarum competere censentur; expedire (quod aliud est, quam cognoscere) nequit, nisi necessitate cogente. Pirh. Laym. *ll. cit.* Talia sunt visitare, synodum cogere &c. de quibus in specie infra.

Questio 487. Num Capitulum sede vacante possit assistere matrimonio, alterve dare licentiam assistendi.

R Esp. affirmativè. Barbof. *loc. cit. n. 36.* citans Sanch. *de matrim. l. 3. d. 28. n. 3.* Cóninck. *de sacramentis & cens. tom. 2. d. 27. n. 17.* & seipsum *de potest. Episc. p. 2. alleg. 32. n. 132.* Dian. *loc. cit. resol. 49.* ubi ait, sub nomine Ordinarii, qui & assistere, & assistendi licentiam dare potest in *c. 1. sess. 24. Concil. Trid. comprehenditur Capitulum sede vacante, & ejus Vicarius generalis*; cum in omni jurisdictione ordinaria succedat Episcopo; & ita docet Gurtier. *de matrim. c. 66. n. 5. & 13.* Pontius *de matrim. l. 5. c. 10. n. 4.* Bossius *c. 4. §. 21. n. 59.*

Questio 488. An Capitulum sede vacante cognoscere possit causas feudales, & inf feudare?

1. R Esp. negativè. Sbroz. *de off. Vicar. l. 2. q. 12. §. n. 4.* citans Pavin. *q. 7. n. 8.* ubi expressè Capitulum sede vacante non succedit in jure cognoscendi causas feudales. Azor. *l. 3. c. 39. q. 2.* ubi: Capitulum minimè cognoscere valet de causis feudales, de quibus cognoscere non posset, si viveret Episcopus. Hinc etiam est, quòd nequeat facere novas investituras, aut veteres renovare, aut fidelitatis juramentum à feudatariis recipere, ut Host. Abb. Innoc. in *c. nihil. de elect.* Idem tradit Pirh. *loc. cit. n. 52.* ubi: Capitulum Cathedrale sede vacante non succedit in jurisdictione feudali; ideòq; controversià ortà de feudo spectante ad solum Episcopum, eòque si aperiatur devolvendo ad mensam episcopalem, non potest de eo cognoscere Capitulum. *c. verum. de foro compet. juxta gl. v. mota questio*; quia in iis, quæ Episcopo jure speciali & ex-

traordinario competunt, non succedit Capitulum.

2. Secus est, si feudum ad Episcopum, & simul ad Capitulum spectaret; tunc enim Capitulum sede vacante de eo cognoscere, & inf feudare potest, nempe si ex consuetudine feudum iterum conferri soleat. Pirh. *loc. cit.* citans Jo. And. in *cit. c. verum. num. 9.* Abb. *num. 8.* Laym. *de jurisd. ordin. concl. 89.* Quòd si verò feudum ad solum Capitulum spectaret, super hoc cognoscere & investire posset, etiam sede plenà; & sine Episcopi consensu. Pirh. *ibid.* citans Rosenthal. *tract. de feudis. c. 4. concl. 26. num. 2.*

Quest. 489. An Capitulum sede vacante exequi possit ultimas voluntates, easque mutare, cogere item executores testamentorum ad exequendum, reddendâsque rationes de facta piarum voluntatum executione?

1. R Esp. ad primum: potest exequi ultimas defunctorum voluntates, quatenus jure ordinario competebar Episcopo. Dian. *loc. cit. resol. 24.* Pirh. *n. 47.* Azor. *l. 3. c. 39. q. 6.* Barbof. *loc. cit. n. 76.* citans Molin. *ubi supra.* Pavin. *de potest. Capit. sed. vac. p. 2. q. 7.* Quarant. *v. Capit. sed. vac. Zerol. in pr. p. 2. v. Capit. §. 6.* Covar. in *c. Ioannes. de testam. n. 2.* Navar. &c. Sic itaque poterit pauperes eligere, in quos hæreditas in hunc usum relicta distribuat, ubi nulli curatores, vel executores ultimæ voluntatis sunt dati; vel si dari, eam non curent exequi. Dian. Azor. *loc. cit.* citantes Calder. *conf. 20. de testam. Pavin. ubi ante.* Item poterit diem executionis prorogare. Dian. Azor. *ll. cit.* citantes Dominic. in *addit. ad Consilia. Calder. conf. 3. de off.* In executione tamen testamentorum speciali jure competente Episcopo non succedit Capitulum sede vacante. Barbof. *loc. cit.* citans Pavin. *p. 2. q. 7.* Azevedo. *conf. 11. num. 9.* Rationem dabimus Respons. seq.

2. Resp. ad secundum: Potest commutare ultimas voluntates in casibus, in quibus de jure communi id potest Episcopus. Dian. *loc. cit. resol. 34.* citans Molin. *ubi ante. n. 5.* Monetam *de commutatione ultimæ volunt. c. 5. n. 477. cum seq.* Barbof. *loc. cit. n. 101.* citans insuper Cuch. *Instit. major. l. 3. tit. 9. n. 82.* dubitari enim nequit, quin commutatio ultimæ voluntatis sit actus jurisdictionis episcopalis. Dian. *loc. cit.* Secus iterum est, si non succedit Capitulum in commissionibus commutationis ultimarum voluntatum quæ sunt Episcopo in casibus, in quibus jure ordinario non posset Episcopus commutare. Dian. *loc. cit.* citans Molin. & Monet. *ubi ante.* Tum quia, quæ jure speciali delegato competeant Episcopo, non transeunt in Capitulum. Et sic speciales commissiones factas Episcopo non transeunt in Capitulum sede vacante, sed in successorem, si factæ sunt sub nomine Dignitatis, est textus in *c. quoniam Abbas. de off. deleg. 1. Si verò factæ sunt sub nomine personæ, expirant cum personâ; eò quòd jam deficiat subiectum, cui inhæret commissio, ut DD. in *cit. c. quoniam Abbas.* & Sanch. *de matrim. l. 8. d. 27. n. 2.* Ita ferè Dian. *loc. cit.**

3. Resp. ad tertium: Succedit Capitulum in potestate compellendi executores testamentorum ad ea exequenda intra annum, & ipsis negligentibus ad executionem illorum, juxta *c. tua. & c. Ioannes. de testam.* Spectat enim hoc ipsum ad jurisdictionem Episcopi ordinariam. Dian. *loc. cit. resol.*

resol. 24. citans Meroll. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. n. 36. Pith. n. 27. Fagn. in cit. c. 10. annes. n. 8. qui etiam n. 7. notat, officium compellendi executores testamentarios non tantum spectare ad Episcopum, sed etiam ad inferiorem Prælatum, habentem jurisdictionem quasi episcopalem; cum talis in iis, quæ jurisdictionis sunt, veniat nomine Diacesani, in gl. in Clem. 1. de foro compet. v. Diacesanis, quam ibi sequitur Imol. n. 38. Vitalin. n. 5. Abb. n. 15. Unde jam etiam inferit, competere dictam potestatem eorum Capitulis prælaturæ vacante.

4. Respond. ad quartum: Succedit similiter in compellendis, etiam religiosi piarum voluntatum Executoribus ad reddendas rationes executionis. Barbof. loc. cit. n. 77. citans Quarant. v. Capit. sed. vac. Dian. loc. cit. resol. 24. Azor. l. 3. c. 39. q. 6. Pith. loc. cit.

Quæstio 490. An Capitulum sede vacante exigere possit rationes ab Administratoribus priorum locorum?

Resp. affirmativè. Barbof. loc. cit. n. 78. citans Quarant. v. Capit. sed. vac. vers. 7. Zerol. in pr. Episc. p. 1. v. Capit. §. 9.

Quæstio 491. An adire possit hereditatem ecclesie legatam?

Resp. affirmativè. Azor. loc. cit. q. 6. Quam tamen si Episcopus successor damnosam ecclesie reperit; beneficio restitutionis in integrum repudiare potest. Azor. ibid. ubi etiam ait, pari modo posse Capitulum transigere; & compromissum facere; & citat pro his Pavin. p. 2. q. 7. n. 18.

Quæstio 492. An Capitulum sede vacante autorizare possit alienationem bonorum ecclesie inferioris?

Resp. affirmativè. Quia Capitulum hoc casu non alienat propriè, sed interponit auctoritatem Ecclesie ex legitima causâ alienanti, quod jurisdictionis est, & sæpe necessarium. Azor. loc. cit. 37. q. 14. citans Molin. de iust. tract. 5. d. 11. num. 15. Pavin. p. 2. q. 8. Feder. de Sen. de permur. benef. tit. de de velut. n. 104. Pith. loc. cit. n. 51. citans Abb. in c. cum olim. q. 3. Ventrigl. tom. 2. annor. 15. §. 1. n. 27. citans Meroll. Theol. mor. tom. 3. d. 7. n. 162. & seq. Prosper de S. August. addit. ad Quar. in sum. Bullar. v. Capit. sed. vac. Intelligenda tamen hæc sunt de casu, in quo Episcopus poterat dictam alienationem autorizare, ut expressè Ventrigl. & Azor.

Quæstio 493. An Capitulum sede vacante alienare possit bona ecclesie propria vacantis?

Resp. Capitalium non succedit in iure alienandi bona ipsius ecclesie vacantis. Ventrigl. loc. cit. Pith. loc. cit. ubi: Capitulum Cathedralis sede vacante non potest donare jura episcopatus, seu bona ecclesie vacantis, sive immobilia, sive mobilia pretiosa, qua servando servari possunt. Fagn. in c. his qua. de major. & obed. num. 58. & in c. novit. ne sede vac. num. 23. Azor. loc. cit. q. 13. Dian. loc. cit. resol. 38. citans Baunium Theol. moral. tom. 1. tract. 11. q. 27. ac remittens ad Mol. tract. 5. d. 11. n. 15. & Meroll. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 17. per tot. Imò caret omni potestate mutandi statum Ecclesie, & exequendi, quidquid futuro Episcopo

R. Leuren. Tract. III. De Capit. sed. vac.

præjudicium generare potest. Ventrigl. loc. cit. juxta c. 1. & ult. ne sede vac. Quod si tamen alienatio esset in utilitatem ecclesie, posse tunc eam facere Capitulum, ait Azor. pro quo citat Pavin. p. 1. q. 6. n. 11. & 12. Butr. & Abb. in c. 1. ne sede vac. Sed dandum tunc defensorem ecclesie, & præmissio tractatu, & cum cogitione cause tunc faciendam alienationem; pro quo citat Redoan. tr. de reb. eccl. non alien. tit. quæ sit sede vac. Verumtamen etiam si magna urgeret necessitas, adhuc non posse fieri alienationem, tenent Gl. in c. novit. ne sed. vac. v. sede vac. Vincent. in c. ad abolendam. de heres. Archid. in c. precaria. 12. q. 2. n. 2. Prapof. ibid. n. 1. Bellam. circa medium. apud Fagn. loc. ult. cit. n. 24. hanc reddentes rationem: quòd cum ecclesia comparetur pupillo, & fruatur jure minoris. c. 1. & c. ad d. de in integ. res. Sicut pupillus nihil alienare potest sine auctoritate Tutoris. l. 1. & 2. c. de auctor. praestand. ita nec ecclesia, dum caret pastore, alienare potest sine consensu Episcopi (intelligi dum est ecclesia inferior) sicut nec dubium est, ecclesiam cathedralem viduatam Episcopo de consensu Papæ urgente necessitate posse alienare. Quòd etiam facit, quod habet Fagn. loc. cit. n. 28. quòd, dum ecclesia panormitana fuit Archiepiscopo suo viduata, minimè licuit Capitulo, aut Clero consentite impositioni gabellarum in præjudicium Archiepiscopatûs, non obstante, quòd nova impositio gabellarum facta fuerit ad relevandas communes Cleri, & populi necessitates, ex quo laicorum facultates non supererunt; quoniam præter hæc duo requiritur etiam consensus Archiepiscopi cum Clero juxta c. non minus. & c. adversus. de immunit. Eccl. Quare cum sede vacante deficiat consensus Archiepiscopi, nihil prodest communis necessitas, & laicorum inopia; Facit quoque hæc cit. v. novit. ne sede vac. in cujus casu Monachi petentes dissolvi unionem, quâ monasterium erat Bathoniensi Episcopo unitum, pro causa adducentes; quia per hoc poterat subvenirî ruina ecclesie, eos nihilominus Papa, quia ecclesia bathoniensis vacabat, & non erat, qui jus episcopale defenderet, noluit exaudire; sed preces eorum distulit, usquò dum dicta sedes iterum esset plena.

2. Quod si tamen ingrueret casus maximæ necessitatis, exigentis tantam celeritatem, ut nequè alienatio differri posset ad futurum successorem, neque pro alienandi licentia recurri posset ad Sedem Apostolicam, permessa tunc foret Capitulo præmissio tractatu, & coguita causâ alienatio; eò quòd necessitas, præsertim maxima, recessum à jure frequenter permittit, factique licitum, juxta c. quando. de consuetud. & reg. 4. de regul. juris, quòd aliàs licitum non erat. Wiestner. de alien. rer. eccl. p. 1. d. 4. n. 15. & a. 5. n. 10. cum Abb. in c. fin. de eccl. adif. n. 8. & Molin. loc. paulo post citando.

3. De cætero tamen, ut dictum, dubium non sit, posse Capitulum vacantis Episcopatus bona alienare accedente auctoritate Sedis Apostolicæ dato ab ea ad hoc defensore jurum, & bonorum episcopatum. Datus tamen administrator episcopati vacanti, quamvis etiam plenam haberet tantum in temporalibus, quam spiritualibus administrationem, adhuc ejus bona immobilia alienare nequiret, aut ad hoc capitulum dare licentiam (nisi forte ad hoc speciali instructus potestate) Molin. tr. de iust. d. 11. n. 15. & ex eo Wiestner. cit. a. 5. n. 9. qui & hinc rectè iterum inferit; si id non possit talis Administrator, multò minus id posse Capitulum, utpote cujus minor quàm illius est potestas.

Q

4. Por-

4. Porrò alienationes factas à Capitulo sine consensu Papæ Episcopus Successor confirmatus rescindere, aut, si ad Ecclesiã suã utilitatem pertinent, confirmare poterit Molin. *loc. cit.* Dian. *cit. resol.* 38. juxta *can.* 15. Synodi Ancyranæ, qui refertur *c. si qua. de reb.* 12. q. 2.

5. Atque ex his infertur, quòd si Capitulum bona ad mensam episcopalem spectantia in alios transferre nequeat absque Sedis Apostolicæ auctoritate, multò minus possit ea ad suam, seu Capitulum mensam transferre: idque non solum, quòd vacans Prælatum seu dignitas episcopalis careat legitimo defensore; sed etiã, quòd Capitulum hac ratione in proprio facto, sive in commodum, & utilitatem propriam præstaret auctoritatem contra *l. pupillus. ff. de auctor. tutor.* Wiestner. *loc. cit.* n. 10. juxta *Clem.* 2. *de reb. eccl.* non alien. junctã *gl. v. mensa.*

6. Et hæc de bonis Episcopatus Immobilibus, aut mobilibus, quæ servando servari possunt. Nam si sint mobilia, quæ servando servari nequeant, sed quæ tempore sunt interitura, ea à Capitulo vel œconomò ab eo constituto alienari possunt etiam sine Superioris auctoritate. Fagn. *in c. his qua. de major. & obed.* num. 31. Molin. *loc. cit.* & cum illis Wiestner, non secus ac à tutoribus distrahi possunt ejusmodi res pupillorum juxta *l. lex, qua tutores. c. de administ. tutor.* Idque merito, ne si tempore sedis vacantis ejusmodi res non permitterentur distrahi, alienationis prohibitio ob favorem ecclesiæ inducta in ejus dispendium detorqueretur contra *Regul. quod ob gratiam. de Reg. jur.* in 6.

7. Illud hic subjungendum, regulariter Capitulo sede vacante occupante, vel dilapidante bona ad ecclesiã vel successorem spectantia, suspendi Canonicos ab officio, & beneficio, usque dum restituant per *c. quia. de elect.* Ventrigl. *loc. cit.* num. 27. citans Bonacin. *tom.* 1. *de susp.* d. 3. p. 5. §. 2. num. 2.

Quæstio 494. Num Capitulum sede vacante litem super ecclesia bonis & juribus inchoare, aut à Prælato defuncto inchoatam sive agendo, sive respondendo profici possit?

R Espoud. negativè. Molin. *loc. cit.* & ex eo Wiestner. *cit.* a. 5. num. 12. Item Laym. *in c. auditis. de in integ. restit.* n. 3. ubi: Capitulum pro juribus episcopalibus sede vacante in judicio contendere non potest; citat seipsum *Theol. mor.* l. 3. tr. 4. c. 11. Fagn. *in c. novit. ne sed. vac.* n. 22. ubi: etsi Capitulum sede vacante succedat in jurisdictionibus, non tamen succedit in potestate deducendi jura Episcopi in judicium, etiam defendendo, ut notabiliter Abb. *in c. his qua. de major. & obed.* n. 4. Et hæc juxta *c. fin. ne sed. vac.* ubi à Papa tanquam nullæ reprobantur depositiones testium vacante, & legitimo defensore carente ecclesiã receptã. Siquidem, ut dictum, Ecclesiã vacans fungitur vice, & gaudet jure minoris; judicium verò, & sententia lata contra minorem tutore, & curatore carentem & indefensum est nulla, juxta *l. acta. & l. contra. ff. de re judicata.* Unde, ut contra ecclesiã vacantem lata sententia teneat, ea administratorem, seu defensorem ad agendum à Papa datum habere debet. Molin. Wiestner *loc. cit.* qui citat pro se *Gigas de pension.* q. 65. n. 5. Abb. & Barbof.

2. Quod hic dicitur de Capitulo Cathedrali, idem est de Capitulo seu ecclesia inferiore qui-

dem, exempta tamen, & Papæ immediatè subiecta. De cætero, si est ecclesiã inferior Episcopo subiecta, ejus vacantis Capitulum, seu conventus interveniente auctoritate episcopali tanquam immediati sui Superioris, ecclesiæ, vel monasterii sui jura agendo, & respondendo tueri potest in judicio, præsertim, si id exigat aliqua necessitas, vel vacantia sit diu duratura. Si autem sit ecclesiã non collegiata, aut conventualis, ejus res, & jura tueri potest Episcopus. Wiestner. *num.* 13. citans Laym. *de reb. Ecclesiã alien.* c. 3. n. 49.

3. Excipitur hic iterum casus magnæ, & notoriæ necessitatis; cum enim hac urgente valeat à Capitulo alienari res immobilis Ecclesiæ, multò magis pro ea agi potest in judicio. Wiestner. *n.* 15. citans *Gl. in c. edoceri. v. debeant. de rescriptis.* Sic ait Molin. *loc. cit.* num. 16. quando tamen periculum esset, ne testes competentes postea examinari possent, aut propter senectutem, ne interim morerentur, vel quia vita alicujus illorum periclitaretur, aut si discedere vellent in partes longinquas, ita ut non facile copia illorum haberi posset, tunc validè possent examinari sede vacante.

4. Et hæc quidem de bonis, & juribus prælatu- ræ propriis, aut etiam eidem, & Capitulo communi- bus, ut expressè Molin. *cit.* n. 16. controversis exigentibus cognitionem definitionemque judicialem, super quibus, ut dictum, Capitulum actionem, aut defensionem suscipere nequit. Si enim sint bona ipsius Capituli diversa, & divisa à bonis episcopalibus, seu Prælatu- ræ, super iis convenire, & conveniri in judicio sede vacante; imò plenã potest Capitulum per procuratorem vel syndicum suum, Wiestner. *n.* 14. & 15. Pirh. *ad tit. de reb. eccl. non alien.* n. 8. Molin. *loc. cit.* ubi etiam, quòd licet, si sedes non vacaret, ad id requiratur consensus in gravibus, arduisque rebus; intelligitur tamen, si adsit, præstare eum consensu possit.

Quæst. 495. An Capitulum sede vacante judicare queat de causis pertinentibus ad Episcopum?

R Esp. Non potest judicare, ubi vertitur quæstio super proprietate alicujus certis juris, seu jurisdictionis; an ad Episcopum pertineat vel non; v. g. dum contenditur, num quis subiectus, an exemptus; num beneficium sit juris patronatus, an liberæ collationis Episcopi. Idque etiam si istæ quæstiones jam captæ adhuc vivente Episcopo. Dian. *p.* 8. *tr.* 4. *resol.* 10. Ventrigl. *tom.* 2. *annor.* 15. §. 1. n. 65. citans Pavin. *de potest. Capit. sed. vac.* p. 1. q. 9. Meroll. *tom.* 3. d. 7. c. 7. n. 27.

Quæstio 496. An Capitulum sede vac. possit præbere consensum renunciationi immunitatis à secularibus exactionibus?

R Esp. negativè. Fagn. *in c. novit. de sede vac.* n. 23. ubi addens rationem sic inquit: cum ecclesiæ, ecclesiasticæq; personæ, ac res ipsarum non solum jure humano; sed etiam divino à secularibus exactionibus sint immunes, juxta *c. quanquam. de censibus. in 6.* non potest Vicarius capitularis assensum præbere; quia Capitulum sede vacante non succedit in potestate alienandi jura, & bona ecclesiæ. &c. Huc quoque facit, quòd dictum quæstio ante hanc penult. nimirum quòd Capitulo non liceat consentire impositione gællarum, dum vacat Episcopatus, in ejus præjudicium.

Quæstio

Quæstio 497. Num Capitulum sede vacante possit accipere mutuo pecunias, eoque nomine ecclesiam, seu ejus bona obligare?

Resp. negativè. Pirh. ad tit. de major. & obed. n. 51. Poterit id tamen pro necessitatibus instantibus ecclesie vacantis, etiam sine Superioris licentia, modo necessitas dilationem non patitur, & sic obligatur ecclesia, & Successor Episcopi, utpote quorum negotium utiliter gestum fuit. Azor. loc. cit. c. 37. q. 13. Pirh. loc. cit. citans Glosfam receptam in c. cupientes. de elect. in 6. Ventrigl. tom. 2. annot. 15. §. 1. n. 27. citans additionator. ad Quarant. sum. Bullar. v. Capit. sed. vac.

Quæstio 498. An Capitulum sede vacante postulare possit subsidium caritativum?

Resp. Capitulum sede vacante pro necessitate ecclesie vacantis sublevando potest postulare subsidium caritativum. Azor. p. 2. l. 9. q. 5. Ventrigl. tom. 2. annot. 15. §. 2. n. 48. Barbof. jur. eccl. l. 1. c. 32. n. 83. citans Bellenz. de subsid. charit. q. 7. Item Laym. in c. cum olim. de major. & obed. n. 13. Pirh. ad tit. eund. n. 50. Idem potest de mandato capituli ejusdem Vicarius. Ventrigl. loc. cit. Postulare tamen illud non debet, nec potest capitulum ex causa casum urgentis necessitatis. Laym. Pirh. ll. cit. Neque tamen etiam statuto, vel alia dispositione sua facere potest, ut subsidium caritativum dari solitum minuatur in futurum; cum non possit condere statuta in præjudicium Episcopi, vel ecclesie vacantis; cum ea careat legitimo defensore. Ventrigl. loc. cit. Barbof. n. 84. citans Bellenz. loc. cit. q. 45. Proceditque id ipsam, etsi tale statutum fuisset juramento firmatum, adeò, ut, si unus ex canonicis, qui jurant servare tale statutum, electus fuerit in Episcopum, adhuc possit juramento tali non obstante exigere subsidium non diminutum. Ventrigl. loc. cit. citans Bellenz. q. 45. si enim Episcopus subsidium tale remittere, & clericos, & ecclesias liberare à tali onere nequit, ut Azor. loc. cit. q. 7. quem vide, multò minus id, poterit capitulum sede vacante.

Quæstio 499. Num capitulum sede vacante possit accipere bona Prælati defuncti, aut sede vacante obvenientia?

Resp. Negativè. Prohibetur siquidem c. quia saepe. de elect. occupare, aut dilapidare sede vacante bona ad ecclesiam, vel successorem spectantia sub pena suspensionis ab officio & beneficio. Ventrigl. loc. cit. citans Bonac. tom. 1. de suspens. d. 3. p. 5. §. 2. n. 2. Laym. in c. quia saepe. in 6. à n. 1. ubi is: capitula, conventus, collegia, & personæ eorum singulares, si aliquid ex bonis à Prælato antecedente relictis, aut sede vacante obvenientibus occupent, inter se dividant, subripiant, aut absumant, suspensio manent ab officio, & quibuscumque beneficiis, donec plene restituant, quod acceperunt. idque non obstante quacunque consuetudine, statuto aut privilegio juxta expressum textum c. quia saepe. 40. de elect. in 6. qui sic habet: quia saepe contingit, quòd cathedralibus & regularibus ac collegiatis ecclesiis vacantibus capitula, conventus, collegia, & singulares earundem personæ bona à Prælati ipsarum dimissa, vel vacationis tempore obvenientia, quæ in utilitatem dictarum ecclesiarum expendi, vel futuris deberent successoribus fideliter reservari, occupant, inter se dividunt, subripiunt, dilapidant, dissipant & consumunt in earum præve dispendium & jacturam. Nos ipsorum ausus reprimere, ac ecclesiarum indemnitatibus præcavere volentes, hęcernimus, ut hi, qui præmissa de cætero præsumserint,

eo ipso sint, & tandem maneat ab officio & beneficiis quibuscumque suspensi, donec plene restituerint, quidquid de bonis perceperint supra dictis, non obstantibus quibuslibet privilegiis vel indulgentiis aut contrariis consuetudinibus, constitutionibus vel statutis, juramento, confirmatione sedis apostolica, aut alia quacunque firmitate vallatis: quæ omnia quo ad hoc auctoritate apostolica revocamus, cassamus & irritamus, ac nullius deinceps volumus esse firmitatis.

2. Sed neque proventus ii, qui sede vacante ratione jurisdictionis, & sigilli obveniunt, ad capitulum pertinere debent non obstante regulâ Juris §. in 6. qui sentit onus, sentire debet commodum, & contra: & quòd fructus debeantur jurisdictioni tanquam accessoriis; adeoque qui jurisdictionem exercet, etiam fructus inde provenientes habere debeat. Contrarium namque expressè responsum fuit clem. penult. de elect. Laym. loc. cit. n. 2. ubi etiam addit rationem; quia Capitulum ratione obligationis, & connexionis, quam habet ad ecclesiam, & cum capite ecclesie, ejus bona tueri debet, non perdere, quemadmodum simili ratione mater, & agnati proximi ratione conjunctionis cum pupillo, ejus bona ex pietatis lege administrant, non percepro inde emolumento. Proinde jam etiam Laym. ad citatam regulam juris responderet, eam locum non habere, si onus ex propria institutione, aut naturâ rei annexum est alicui officio sine commo, uti pater in tutela præsertim legitima; item in mandato, quòd gratuitum esse debet l. i. ff. mandati. ita tamen, ut ejusmodi officia non debeant esse damnosa, sed expensæ omnes repeti possunt. Respondet quoque ad alterum, nimirum, quòd si quis nomine suo jurisdictionem exercet, proventus inde provenientes accipere potest; sin autem nomine alieno, ipsi reservari debent; capitulum autem sede vacante jurisdictionem exercet non nisi nomine ecclesie tanquam ejus tutor, administrator, & conservator; adeoque non sibi bona attribuire, sed ecclesie relinquere, & successori reservare debeat. vide de hoc plura infra, ubi de Vicario Capituli.

3. Excipitur nihilominus in citata Clem. penult. nisi quædam singulare personæ sint, quibus ratione dignitatis suæ (quia v. g. sunt Præpositi, aut Decani ecclesie) jurisdictione sede vacante ex consuetudine, statuto, privilegio ita competit, ut interim fructus ex eadem jurisdictione provenientes ipsimet retineant, talis consuetudo reprobatâ censeri non debet. Laym. loc. cit. n. 2. remittens ad c. ult. de off. ordinari in 6.

Quæstio 500. An inchoari possit, aut inchoata contra ecclesiam præscriptio curra sede vacante?

Resp. Non currit, sed suspensâ manet, & quasi dormit eo tempore præscriptio, ita ut tempus vacationis aufertur seu non computari debeat; sed quòd tunc ecclesia careat defensore. Azor. Institut. mor. p. 2. l. 3. c. 39. q. 8. citans gl. in c. 1. de præscript. Abb. & Felin. in c. transmissa. tit. eod. Parm. p. 1. q. 9. Laym. in c. auditus. de integ. restit. n. 3. juxta c. quarta. de præscript. Molin. de just. tit. 5. d. 11. n. 16. Unde jam etiam Capitulum comparare sibi præscriptione nequit jus aliquod in præjudicium ecclesie, aut Prælati, quòd sibi tempore sedis vacantis ex eo competat, quòd in possessione sit utendi eo jure sede vacante. Azor. loc. cit. Molin. cit. n. 16. in fine.

Q. 1

Quæst.

Questio 501. Num Capitulum sede vacante visitare possit diocesim?

Resp. Potest visitare non solum particularem ecclesiam, aut etiam visitationem instituire contra certas personas subortâ precedente diffamatione. Pignat. tom. 10. consult. 123. n. 4. Dian. loc. paulo post citand. citans Marefchor & Vitalin. (qualiter & ipsum Fiscalem, & Vicarium generalem defuncti Episcopi posse syndicari a Capitulo, astruit Solorzan. contra Quarant. in sum. Bullar. v. cap. sed vac. q. 10. n. 14. apud Dian. dicentem in hoc servandam consuetudinem provinciarum) verum etiam totam diocesim. idque non solum, ubi specialis id exigit necessitas, aut sedes diu vacatura est, ut vult Laym. in c. cum olim. de major. & obed. n. 50. sed etiam simpliciter & indistincte loquendo, quemadmodum id potest Episcopus. Fagn. in c. his que de major. & obed. n. 50. Garc. de benef. p. 5. c. 7. n. 27. Pignat. loc. cit. à n. 1. dicens, solum Fulcum, de visitat. l. 1. c. 2. n. 20. denegare capitulo hanc potestatem visitandi diocesim. Lotter. de re benef. l. 2. q. 2. à n. 42. ubi quemadmodum indubitatum est, jus illud visitandi esse actum jurisdictionis ipsius Episcopi, ut in c. conquerente. de off. ordinar. & inc. 1. 6. ult. de censibus in 6. Pavin. de visitat. p. 1. q. 1. n. 8. Rota decis. 196. n. 2. p. 1. divers. & c. ita minime est habitandum, illud in capitulum transire: citat pro hoc Abb. in c. cum olim. de major. & obed. Bald. ibid. n. 2. Franch. in c. 1. tit. eod. in 6. n. 5. Rebuff. in pr. tit. de devolut. n. 65. Idem tradit Azor. p. 2. l. 3. c. 37. q. 14. ubi: probabilius est, quod tradiderunt Panorm. & Felin. in 6. cum olim. & Pavin. p. 2. q. 7. posse Capitulum generalim totam diocesim visitare. Quamvis id ipsum sic limiter: praesertim cum dioturna est vacatio; cum enim modica est vacatio, videlicet cum necdum anni curriculum effluxit, ex quo Episcopus, qui decessit, visitationem fecerat, aut quando probabiliter creditur successor brevi futurus, tunc non est, quod Capitulum visitet. Item Molin. de Just. tom. 6. tr. 5. d. 11. n. 7. ubi ex eodem fundamento deciditur quæstio, de qua gl. in Clem. 1. de heret. v. Capituli. num scilicet sede vacante Capitulum possit visitare generaliter diocesim, sicut eam visitare potest, ac debet Episcopus; cum enim id ad jurisdictionem spectet Episcopi, sanè competit Capitulo sede vacante non solum ad crimina particularia, & quibus sit infamia, quod DD. contrariæ sententiæ affirmant (& in specie apud Azor Jo. And. in c. cum olim. hinc expressis: penes Capitulum potestas visitandi generalim non est, sed inquirendi speciatim in eos, quorum fama laesa est; quia Capitulum succedit in jurisdictione Episcopi necessaria, non voluntaria, at generalis visitatio est voluntaria, specialis verò inquisitio in hos vel illos criminosos est necessaria) sed etiam generaliter; quia id est executio jurisdictionis episcopalis, non solum utilis ecclesie, sed diocesi, quod sufficeret; sed etiam necessaria incumbeas ex officio habenti curam Episcopatus, juxta c. inter cetera. de off. ordinar. & alia jura. & consentit c. ecclesia. de suppl. negl. Pralator. in 6. ubi statuitur, Metropolitanum posse mittere visitatorem ecclesiarum vacantium, si Capitulum negligens sit in exequenda jurisdictione ad se devoluta. ita Molin. Cui inhæret Dian. p. 8. tr. 4. refoi. 13. citans Solorzan. de jur. Indiar. tom. 2. l. 3. c. 13. n. 18. Marefchor. l. 2. var. resolut. c. 15. n. 14. Baunium. theol. mor. tom. 1. tr. 8. q. 21. Eadem fere verbotenus cum Molin. habet Barbof. jur. eccl. l. 1. c. 37. n. 67. citans in super alios. nisi quod

n. 70. addat hanc limitationem: tunc demum Capitulum sede vacante posse diocesim visitare, quando lapsus est annus à postrema antistitis visitatione, nec de proximo ecclesia est providenda de pastore. Quæ tamen limitatio sic sublimitanda videtur: nisi urgeat necessitas. si enim, ut Lotter. loc. cit. n. 46. citato C. mandamus. de off. ordinar. & c. cum venerabilis. de censib. & ibi gl. v. bis in anno. Episcopus urgente necessitate etiam bis in anno uno visitare potest, ita etiam urgente necessitate potest Capitulum necdum elapso integro anno à visitatione Episcopi visitare denuo diocesim.

2. De cetero facultatem habet Capitulum, durante sedis vacantia ad annos plures, quolibet anno visitandi diocesim, nam licet gl. in c. Episcopum 10. q. v. annos. videatur restringere obligationem Episcopi in visitando per singulos annos, si subest necessitas, alioquin velic sufficere visitationem de triennio in triennium; hanc tamen doctrinam ait Lotter. loc. cit. n. 46. accipiendam esse in sano sensu cum, si necessitas subest, etiam bis eodem anno possit visitare. si verò ea necessitas non subest, adhuc possit, ac debeat visitare quolibet anno, non solum ex antiquorum canonum dispositione, sed & ex constitutione Trident. sess. 24. c. 3. quæ etiam constitutio removeret immemoriam hinc expressis: non obstantibus quacumque consuetudine etiam immemoriam. tum quia materia est impræscriptibilis (quippe contra ecclesiasticam disciplinam frustra obtenditur consuetudo aut prescriptio. Lotter. loc. cit. n. 51. citans c. cum inter. de consuetud. & ibi post gl. ult. Innoc. n. 3. Anchar. n. 2. Abba n. 2.) & actus Episcopi (intellige omittentes visitare post annum elapsum ab ultima visitatione) remanet merè facultativus, ut Lotter. n. 50. citans Gratian. discip. for. c. 298. n. 10. Surd. conf. 127. n. 81. Aym. conf. 96. n. 4. Rotam decis. 778. n. 5. p. 1. divers. & c. Et quia etiam aliàs ab ecclesiastica disciplina alienissimum est, ut ex negligentia Prælati detur causa clero, & subditis refugiendi annuam visitationem, & ut Episcopus, vel Capitulum in gravæ cultus divini præjudicium, & in perniciem animarum & subditorum recusantem non valeant munus suum aliquo tempore ob incuriam prætermisum resumere. Jam verò idem dicendum de Capitulo, utpote quod in potestate, & obligatione visitandi succedit Episcopo. Unde in Pampelonensi juris visitandi teste Lotter. (qui dicit se scripsisse in hac eadem causa pro Capitulo) sub die 15. Martii. 1624. fuit denegata remissoria clero de Giripuzcoa admittenti impedire Capitulum, ne visitaret sede Episcopali vacante ante lapsum triennii sub prætextu immemorialis consuetudinis. Item Lotterium secutus, & ex eodem referens eandem denegationem remissoria tenet Barbof. loc. cit. n. 71. ubi post lapsum anni à die ultimæ visitationis factæ ab Episcopo potest Capitulum visitare diocesim non expectato lapso triennii, licet dicatur, Episcopum conluevisse visitare singulis triennii tantum, ut S. Congregatio in dicta Pampelon. 10. Decemb. 1629. Item ex Barbof. idem tenet Ventrigl. tom. 2. annor. 15. §. 1. n. 21.

* * * * *

Questio 502. Per quem Capitulum visitare possit diocesim?

1. Resp. primò posse Capitulum per se, seu constitutum à se Vicarium suum generalem visitare diocesim indubitarum videtur.

2. Resp. secundo, posse hunc ipsum Vicarium Capitulum visitare diocesim absque eo, quod id ipsum ei specialiter à Capitulo sit commissum, tradit Barbof. *loc. cit. n. 68.* ut ex sententia S. Congregationis ait resolvable Garciam in *addit. p. 5. c. 7. n. 29.* Ventrigl. *loc. cit. §. 2. n. 47.* supponere id ipsum videtur A. A. illi, qui docet non posse Capitulum deputare visitatorem sine Vicario suo; sed hunc à Vicario Capitulari constituendum. Quiaimo tradit expressè Card. de Luc. *ad Trident. d. 5. n. 27.* non posse Capitulum Vicario hanc facultatem interdiceret, eamque sibi reservare, ut eam uni, vel pluribus deleget. Negat tamen id ipsum Rebuff. in *pr. benef. rit. forma Vicariatus. n. 101.* hisce expressis: ex generali mandato Vicarius Episcopi visitare non potest, sicut nec Vicarius Capituli; ideo opus est speciali concessione. Item negat Sbroz. *l. 2. c. 120. num. 5.*

3. Resp. Tertio posse quoque Capitulum ad hoc munus visitandi deputare particularem, vel generalem visitatorem (intellige præter seu alium à Vicario suo generali) tenet Barbof. *loc. cit. n. 69.* in fine citans seipsum *de off. & potest. Episc. p. 3. allegat. 133. n. 9.* Ventrigl. *loc. cit. §. 1. n. 21.* in fine citans Meroll. *tom. 3. c. 7. n. 49.* Garc. *p. 5. c. 7. n. 27.* Verum num talem visitatorem deputare possit per se absque Vicario suo, non videtur convenire A. A. non posse id Capitulum sine Vicario suo, sed, si opus visitatore, debere eum constitui à Vicario Capitulari, tenet Garc. *loc. cit.* sic dicens velle S. Congregationem, & ex Garcia Fagn. in *c. his que. de major. & obed. n. 75.* Quamvis addat Garcias, hoc non videri receptum in Hispania, ubi semper Capitula fede vacante nominant visitatores.

Questio 503. An Capitulum sede vacante visitare possit exemptos, & sedi Apostolicæ immediate subjectos, & in specie monasteria monialium exempta?

1. Resp. in hoc non convenire A. A. nam affirmativam tenent Barbof. *l. 1. jur. Eccl. c. 32. n. 107.* inherens doctrinæ traditæ à Molin. *loc. paulo post citand.* Ventrigl. *tom. 2. annot. 15. §. 1. n. 19.* citans Tambur. *de jure Abbatiss. d. 23. q. 4. n. 4.* Pellizar. *de regim. monialium. c. 10. n. 6.* Item apud Dian. *loc. cit. resol. 14.* Rodriq. *qq. regular. tom. 1. q. 6. a. 9.* Cenedo. *qq. can. q. 26. n. 28.* Monet. *de commut. ult. volunt. c. 5. n. 423.* Molin. *de just. tom. 6. tr. 5. d. 11. n. 2.* cujus ferè verba, quia & rationem, seu fundamentum hujus sententiæ continent, subdo: dicerem, attendendum esse, num muneris Episcopali aliquid jurisdictionis tanquam sedis Apostolicæ delegato in perpetuum committatur, ut ex officio Episcopi deinceps competat. Atque tunc dicerem, eam jurisdictionem transire ad Capitulum sede vacante, nisi aliquid opponatur, unde colligatur, contrarium fuisse intentum Concilii, aut summi Pontificis id statuentis, cum enim perpetuò ei muneris annectatur tanquam pars jurisdictionis ejus muneris; idque non in bonum, & tanquam privilegium Episcopi; sed in bonum eorum, in quos ea jurisdicatio exercetur, aut in bonum aliorum & ecclesiæ, censendum est

eam partem jurisdictionis in eum transire, in quem episcopalis reliqua jurisdicatio transit, ac proinde transire in Capitulum sede vacante. Atque in re posita quis dubitet, quomodo concilium Tridentinum, *sess. 24. c. 9. de regular.* Sic statuit: *monasteria S. sedi Apostolicæ immediate subjecta, etiam sub nomine Capitulorum S. Petri vel S. Joannis, vel aliis quomodocunque nuncupentur, ab Episcopis tanquam dictæ sedis delegatis gubernentur, non obstantibus quibuscunque.* Quis inquam dubitet, eam jurisdictionem transire ad Capitulum sede vacante? Neque enim mens Concilii fuit, ut toto tempore sedis vacantis five per mortem Episcopi, five per illius captivitatem moniales illæ careant gubernatore: neque id rationi esset consentaneum. Unde per episkiam censendum non est, id Concilium non intendisse, ita Molina. Eandem rationem urget Moneta, quòd nempe jurisdictionem concessa Episcopo tanquam sedis Apostolicæ delegato, cum sit perpetuò annexa dignitati episcopali, non sit propriè delegata sed ordinaria, pro ut id colligit ex *c. ad abolendam. de Hæret.* juxta *clem. 1. titulo eodem.* siquidem quod in *c. concessum* erat Episcopo, ut autoritate apostolica contra exemptos in causis hæresis procedat, in dicta clementina simpliciter concedatur tam Episcopo quam Capitulo sede vacante, & nulla fiat amplius mentio de Apostolica autoritate, quasi jure ordinario id utrique competat. prout idem confirmat Moneta ex eo, quòd cum à Canone ea jurisdicatio tribuatur Episcopo, jam de jure communi, non autem speciali ei competat, non obstante, quòd in ea concessione fiat mentio delegationis, argumento *c. licet in corrigendis. de off. ordinat.*

2. Resp. contra sententiam negativam tenent apud Garciam, *p. 5. c. 7. n. 45.* Pavin. *p. 1. q. 7. & de visitat. p. 2. n. 32.* Abb. in *c. cum olim de major. & obed. n. 2.* Felin. *n. 3.* Rotam. in *Bingenst. procuracionis 10. Martii 1597.* ubi fuerit resolutum, Capitulum sede vacante posse visitare monasteria monialium non exempta; non verò exempta, quibuscum sentire videretur ipse Garcias, & non solum eorum sententiam referre, ut ait Ventrigl. *loc. cit.* Item tenent eam Pirh. *ad tit. de major. & obed. n. 48.* & absolutè Dian. *loc. cit. resol. 14.* citans Meroll. *tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. n. 5.* Federic. *de Sen. cons. 291.* Card. Tusch. *lit. G. concl. 56. n. 50.* Ricc. in *pr. tom. 4. Resol. 563.* Prosp. de August. in *addit. ad Quarant. v. capit. Zipzum, tom. 1. consultacionum l. 3. de censib. cons. 1.* Baunium *theol. mor. tom. 1. tract. 11. q. 24.* Azor. *p. 2. l. 3. c. 73. q. 15.* (ubi tamen is non nisi pro utraque sententia refert A. A.) Barbof. *de potest. Episc. c. 73. n. 25.* quamvis is, ut dictum paulò ante, potius sentiat cum Molin. & alios. Fundamentum hujus sententiæ est, quòd in casibus, in quibus conceditur Episcopis (et si in perpetuum) ut procedat tanquam sedis Apostolicæ delegatus, non sit facultas, seu jurisdicatio ordinaria, adeòque non transeat in Capitulum. Dian. *loc. cit.* Hoc ipsum fundamentum à nobis fusè deductum ex Fagn. & Pirh. vide supra, ubi num Capitulum succedat Episcopo in jurisdictione ordinaria. Ex quo fundamento etiam facilè solvuntur ab adversariis adducta in contrarium. Nempe ad primum dicitur: licet jurisdicatio perpetuò annexa dignitati censeatur ordinaria, dum conceditur à canone vel Papa (qualiter ex Trident. *sess. 24. c. 6.* conceditur ad dispensandum in aliquibus irregularitatibus, & ad absolvendum à casibus pontificiis occultis) secus tamen sit, dum conceditur cum illo addito; quòd

eam

eam concessionarius exerceat tanquam sedis Apostolicæ delegatus, quod additum aliàs esset superfluum. Dian. *loc. cit.* nisi forte addita quoque esset particula etiam, utpote quæ implicat jurisdictionem quoque ordinariam, ut dictum à nobis supra *loc. cit.* ex Fagu. Ad secundum dicitur pari modo Capitulum sede vacante non posse cognoscere de causa hæresis, quò ad exemptos; cum non nisi potestate sibi delegata per *c. ad abolendam de Hæret.* seu tantum tanquam sedis Apostolicæ delegati hæc faciant Episcopi, neque enim dicendum (ut vult Moner. & ut non rectè admittit Dian.) hæc dein facultatem, seu jurisdictionem tam Episcopis, quam Capitulo sede vacante concessam ut ordinariam: quippe sine ulla amplius mentione facta de autoritate Apostolica, seu ut procedant tanquam sedis Apostolicæ delegati per *Clem. 1. de Hæret.* non fiat ulla mentio exemptorum. Ad tertium dicitur, quod loco confirmationis additur; dicendum, quòd licet Episcopi habeant illam facultatem visitandi exemptos à jure communi, habeant tamen eam à canone non tanquam ordinariam, sed ut delegatam. Dian. *loc. cit.* nam tam à jure communi, seu canone, quam Concilio concedi potest jurisdictione delegata, & non omnis jurisdictione concessa à jure communi est hoc ipso statim ordinaria. Ad quartum, nimirum quòd rationi consentaneum non sit, adeò que intentio Concilii non fuerit, ut moniales exenpta toto tempore sedis vacantis careant gubernatore, nec habeant, ad quem recurrant, & à quò, si necessarium, visitentur. dicendum, quòd ingruente necessitate, quæ dilationem, aut recursum ad sedem Apostolicam non patiatur, posse tam quò ad exemptos tam in negotio visitationis quam alto, de quo agitur, procedi à Capitulo sede vacante, pro ut sententiam hæc negativam limitant Cuchus. l. 2. *instruat. major.* & alii apud Dianam *loc. cit.* & quidem jurisdictione ordinariâ; quippe in casibus urgentis necessitatis intrat jurisdictione ordinaria Capituli, non secus ac eaintrat & ex ea procedere possit Episcopus, licet nullam potestatem delegatam haberet. Dian. qui etiam in fine *cit. resolut. 14* ex Baunio addit, admonendum à Vicario Capituli Papam de re integra, & si intra semestre à literis ad eum datis malo non succurratur, cum videri, honestam rationem habere Capitulum animadvertendi in fontes. quòd si (quod ut ait, existimat verius) facere id non potest, res videtur committenda Deo, aut ad novum Episcopi adventum remittenda.

Questio 504. An igitur possit Capitulum sede vacante concedere monialibus exemptis, & Papa immediatè subjectis licentiam exeundi monasterio in casu urgentis necessitatis?

R Esp. si lubet inhære jam immediatè ante traditis, posse id Capitulum sede vacante, ubi necessitas est gravis, quæ recursum ad Papam non patitur, si enim id in eo casu potest Episcopus, non tam potestate & jurisdictione delegatâ quam ordinariâ (quæ, ut dictum paulò antè, intrat in casu urgentis necessitatis) poterit id ipsum Capitulum, utpote in quod transit potestas Episcopi ordinariâ. Ita tenet Dian. *cit. resolut. 14.* citans Tho. Sanchez. tom. 2. sum. 1. 6. c. 15. n. 30. & addens rationem, quia monasteria hæc non debent esse absque Prælato, ad quem in casu necessitatis confugiant. Quomo-

do verò id sequatur ex dictis, & cum illis cohæreat, quod ibidem quoque ex Sanchez ait Dianat posse Capitulum sede vacante concedere licentiam monialibus egrediendi monasterio in casibus permittis in Bulla Pii V. quæ incipit: *Decoris & honestati.* quam vis id pertineat ad Episcopum tanquam sedis Apostolicæ delegatum, id inquam, non video; cum quæ delegata tantum sunt jurisdictionis, ab Episcopo ad Capitulum non transeant juxta dicta ab ipso Diana. *quest. preced.* Multò minùs subsistit & dictis convenit, quod tradit Baunius. *theol. mor. tom. 1. tract. 11. q. 24.* apud Dianam *loc. cit. resolut. 39.* nempe posse Capitulum sede vacante monialibus immediatè subjectis Papæ dare licentiam egrediendi claustrum ex causa; quia Vicarius Episcopi eandem cum eo jurisdictionem habet: at Episcopo competit jurisdictione delegata in moniales exemptas quò ad egressum è claustrum juxta Trident. *sess. 25. de regular. c. 9.* & Capitulum sede vacante vices agit Episcopi mortui: ergo hæ ab eo sede vacante facultatem egrediendi domo ex causa impetrare poterunt, cum esse non debeant sine Prælato, ad quam confugiant, hæc inquam non cohærent cum dictis *quest. preced.* ex parte tenentium sententiam negativam, nam juxta *ibi dicta*, etsi Capitulum suo modo dicatur Vicarius Episcopi, non tamen in illud transeunt, quæ is ex pura delegata facultate, & jurisdictione potuit. Proinde & ipse Diana *cit. resolut. 39.* rejecit hæc Baunii doctrinâ concludit: sed hæc opinio non est admittenda stantibus declarationibus S. Congregationis.

Questio 505. An Capitulum sede vacante dare possit licentiam ingrediendi monasteria monialium?

R Esp. Affirmativè. Dian. *loc. cit. resolut. 49.* citans Pellizar. *tract. de monial. sess. 5. n. 148.* ubi ex Suarez probat, sub nomine Episcopi in verbis Concilii *sess. 25. c. 5. de regular.* (ubi id concedit Episcopis) venire etiam Capitulum sede vacante, & consequenter Vicarium Episcopalem; cum succedat in ordinaria jurisdictione Episcopali.

Questio 506. An Capitulum sede vacante dare possit licentiam novitiis, ut disponant de bonis temporalibus?

R Esp. Potest Capitulum sede vacante dare licentiam, ut novitii intra duos menses ante professionem disponant de temporalibus suis bonis juxta Trident. *sess. 25. de regular. c. 16.* potest enim id Episcopus jure ordinario; Capitulum autem succedit in omnem jurisdictionem ordinariam Episcopi. Barbol. *juris eccles. l. 1. c. 32. n. 90.* citans Sanchez. in *Decalog. tom. 2. l. 7. c. 5. n. 68.* Item Dian. p. 8. tr. 4. *resolut. 53.*

Questio 507. An Capitulum sede vacante dare possit licentiam clericis beneficiatis transeundi ad aliam diocesim. v. g. dum eligerentur ad dignitatem, vel obtinerent beneficium alterius diocesis?

R Esp. Non convenire AA. nam primò negativam tenet Fagu. in *c. bis quæ, de major. & obed. n. 59.* ubi: licentiam transeundi ad aliam ecclesiam Capitulum clerico impertiri non potest sede vacante. citat pro

pro hoc c. presbyteri. dist. 24. c. Fraternitatem. dist. 71. gl. ult. in c. cum olim. de major. & obedient. & ibi Host. n. 1. Butrio n. 16. & alios communiter. Item tenent illam Cuchus. instit. major. l. 3. tit. 9. n. 75. apud Dian. loc. cit. resol. 20. Archid. in c. si is. cui. de elect. in 6. apud Azor. instit. mor. p. 2. l. 3. c. 37. q. 12. Fundamentum huius sententia est; quod sicut Capitulum sede vacante alienare nequeat bona, & res ecclesie, ita nec personas; translatio autem talis beneficiati ad diocesim aliam sit quædam alienatio. Quinimo multo minus alienare hæc ratione possit personas; quia major, ut inquit Fagn. citans c. præcipimus. 12. q. 1. est alienatio personarum, quam rerum.

2. Affirmativam tenent cum Abb. in c. cum olim. n. 2. Azor. loc. cit. ubi etiam dicit probabilior. Molin. de just. tom. 6. tract. 5. d. 11. n. 14. ubi ad Capitulum sede vacante transit iurisdictio concedendi facultatem transeundi ad dignitatem ecclesiasticam in aliam diocesim, & omnino transeundi ecclesiasticum in alienam diocesim, sicut Episcopo eadem iurisdictio competit. Pirh. ad rit. de major. & obed. n. 51. ubi potest Capitulum sede vacante non tantum confirmare electionem Abbatis, aut similibus Prælati, aut eam infirmare; sed & dare licentiam Abbati, similive Prælato transeundi ad prælaturam alterius diocesis &c. Item Dian. loc. cit. citans insuper Jo. And. & Jo. Monach. in c. si Abbatem. de elect. in 6. Pavin. de potest. capit. p. 1. q. 8. Borgal. de irregular. p. 3. tit. utrum aliquo tempore Capitulum dispensare possit. Fundamentum huius sententia est; quod datio huius licentia sit actus iurisdictionis, ut Azor. citans c. si religiosus. de elect. in 6. & hæc potestas dandi hanc licentiam spectet ad ordinariam Episcopi iurisditionem, ut Pirh. neque hæc translatio, seu transitio ecclesiastici ad alienam diocesim sit proprie alienatio rerum Episcopatus, qua sola prohibetur Capitulo sede vacante; cum non ita in alienatione illa clericus præiudicetur Episcopo, sicut ei præiudicatur in alienatione bonorum Episcopatus, ut patet. Dian. Pirh. Molin. ll. cit. uti & ipsum inde confirmatur, quod res Ecclesie nequeant alienari sine solemnitate, ista autem licentia detur sine solemnitate. Et translatio Prælati alius continuo succedit (idem est de beneficiato alio, dum in huius beneficium vacans mox alius sufficitur) non verò in locum rerum, & bonorum alienatorum succedunt res alia seu bona. Pirh. loc. cit.

3. Atque ex his jam etiam rectè inferri videtur contra Fagn. in c. significasti. de off. Archid. n. 3. in hærentem dicto fundamento, nempe quod & hæc sit alienatio; posse Capitulum sede vacante concedere literas dimissorias (non quidem ad ordines suscipiendos, de quo inferiùs) sed quas formatas vocant, de quibus notatur in c. 1. & 2. de cler. peregrinant. & quarum formula edita à Concilio Nicæno ponitur in c. 1. dist. 73. quibus clerico peregrinatio redditur testimonium de vita, & ordinibus illius, isque in hunc finem à potestate Episcopi sui absoluitur: non enim illa dimissio concessa peregrinandi gratia magis est alienatio, quam dimissio, & absolutio beneficiati è potestate Episcopi sui in ordine, ut in diocesi alia ad prælaturam, aut beneficium assumatur.

Quæstio 508. An Capitulum sede vacante convocare & celebrare possit synodum?

1. Resp. synodum diocesanam sede vacante à Capitulo cogi, & haberi posse simpliciter asserit Gare. de benef. p. 9. c. 2. n. 64. Idem asserunt Pavin. de potest. Capit. sed. vac. p. 1. q. 7. n. 3. Bottaus de synodo Episc. p. 1. q. 6. n. 40. apud Laym. in c. cum olim. de major. & obed. n. 13. verum synodum hanc sede vacante congregari non debere, si paulò post Episcopus eligendus, aut instituendus speretur; secus esse, si sedes diu vacatura sit, ut propter captivitatem Episcopi ab hostibus; vel si ob aliam ingruentem necessitatem res moram, aut dilationem non patiatur Laym. loc. cit. & ex eo Pirh. loc. cit. n. 50. Fundamentum horum posteriorum AA. est, quod celebrare synodum sit inter valde ardua, quæ utpote secundum consuetudinem ecclesiarum solis Prælati, seu capitibus ecclesiarum competere censetur, Capitulum sede vacante expedire nequit, nisi necessitate cogente. Idem ferè tenet Lotter. de rebenef. l. 2. q. 31. n. 80. ubi: ego verò, quemadmodum non dubito, potestatem cogendi synodum esse de lege iurisditionis, quod etiam ostendi l. 1. q. 21. n. 79. ita valde vereor, nec nihilominus simpliciter sit transmissibilis ad Capitulum; constatque huiusmodi non transferri ad Capitulum. Tamen id intelligo, si velit indicare synodum ad effectum non solum exigendi consecuti-va jura episcopalia, vel etiam ad effectum decernendi, & itaueendi generaliter & universaliter super statu ecclesie, & cleri. Secus verò, si ob imminuentem aliquem casum necessitatis velit huic providere, ut in simili dicitur, de facultate statuendi, quæ licet sit meri imperii, & incommunicabilis, ut probavimus cit. q. 21. n. 87. nihilominus eadem transit in Capitulum respectu singularis casus, cui aliter necessariò provideri nequeat, ut opiniones contrarias conciliando concludunt Gemin. in c. 1. dist. 18. col. penult. Præpos. ibidem col. penult. Atque ita quotiescunque occurreret casus vacationis Parochialis sede episcopali vacante, si supponatur lapsus annus, à quo celebrata est synodus, & in facta deputatione Examinatorum, aut ex illis adhuc non supersunt, qui possint in præfinito numero examini interesse; quia in hoc casu est, quod impu-terur Capitulo, si ilico non curaverit convocari synodum ex hac præcisâ causa deputandi novos Examinatores &c. ita ille.

2. Verum non video, cur non pari modo de cogenda per Capitulum synodo, quam de instituenda per illum visitatione sit loquendum; cum & visitare sit inter ardua, ut expressè Laym. & Pirh. ll. cit. nec cogere synodum minus sit de lege iurisditionis, quam visitare, urgeatque pariter lex diocesana, & Concilii, synodum episcopalem cogendi singulis annis quam visitandi: ac proinde dici queat, posse & teneri Capitulum cogere synodum, quoties id potest, & tenetur Episcopus, nempe singulis annis, ubi per plures annos duraverit vacantia, vel quasi vacantia (v. g. Episcopo ducto in captivitatem) sedis, nisi fortè non multum post elapsum ab ultima synodo annum speretur successurus novus Episcopus. Et sic absolutè tradit Ventrigl. tom. 2. annot. 15. §. 2. n. 49. hisce expressis: synodum diocesanam quotannis Capitulum per suum Vicarium sede vacante potest celebrare, & convocare. pro quo citat. Gavan. in Encbirid. Episc. v. synodus diocesana n. 2. Imò subdit Ventrigl. potest in ipsa synodo

* *

synodo vicarius juxta consuetudinem Ecclesie exigere manualementem obedientiam, quam clerici suo exhibere solent Episcopo, pro quo citat Quarant. in sum Bullar. v. Capit. sed. vac. Meroll. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. n. 55.

Porro quid possit Capitulum sede vacante circa deputationem Examinatorum synodaliū, dicitur. c. seq. ubi de concursu pro parochialibus habendo per Capitulum.

Questio 509. An & qualiter Capitulum Episcopo alicui sede vacante committere possit exercitium pontificalium, & in specie quo ad collationem ordinum?

1. Resp. Ad primum, nempe posse Capitulum sede vacante, aut ejus Vicarium invitare Episcopum vicinum, aut alium ad exercenda in Ecclesia vacante, & in diœcesi Capitulo subiecta pontificalia, seu committere alicui caractere Episcopali insignito exercitium pontificalium, dictum satis & stabilitum est supra, ubi, num ea, quæ Ordinibus sunt, devolvantur ad Capitulum sede vacante. Neque his obstat Tridentinum, dum verat, ne Episcopus exerceat Pontificalia in aliena diœcesi sine licentia Ordinarii, id est Episcopi istius diœcesis, Nam & Capitulum sede vacante, ejusque vicarius est, & venit nomine Ordinarii: cùm succedat Episcopo defuncto in omnibus, quæ pertinent ad jurisdictionem episcopalem. Dian. p. 8. tr. 4. resol. 4. 72. in fine citans Portel. in resp. mor. tom. 2. cas. 71. n. 4. & 5. item Lotter. de benef. l. 2. q. 13. n. 42. Corrad. in pr. benef. l. 2. c. 12. n. 92. Card. de Luc. ad Trid. d. 5. n. 33. Paris. de resign. l. 7. q. 23. n. 124. Dum autem AA. quidam dicunt, debere invitare unum ex vicinis Episcopis, ita id accipiendum non est, quasi hoc sit de necessitate, sed ad summum ex aliqua convenientia, ut Ventrigl. loc. cit. §. 1. n. 12. in fine. nil enim verat, quod minus id officii committatur alicui Episcopo extero hospiti in diœcesi illa Episcopo suo destituta commoranti, aut aliunde accerlit Episcopo suffraganeo, ut vocant, & nullatenus, seu actu nullam diœcesim habenti. Sed neque dubium est, posse Vicarium ipsum Capitulum, dum is Episcopus est, exercere ibidem pontificalia per seipsum; idque post deputationem sui in vicarium independentem ab ulteriore, & speciali mandato Capituli.

2. Resp. ad secundum primum Capitulum sede vacante, aut ejus Vicarius, etiam intra primum annum vacationis (qui, ut Ventrigl. tom. 2. annot. 158. l. n. 30. computatur à die vacationis, & finitur, postquam lapsi sunt dies 365, quibus constat annus naturalis; cùm appellatione anni in quacunque dispositione semper veniat totus & completus, ut idem. tom. 1. annot. 2. §. 2. n. 3.) dare licentiam Episcopo alicui extraneo ordinandi in diœcesi ecclesie vacantis extraneos, habentes dimissorias à proprio suo Episcopo, aut Pralato suo regulari. Laym. in c. cùm nullus. de tempor. ordinat. n. 3. citans Piares. p. 1. c. 1. n. 10. Henriq. l. 1. c. 22. Pirh. ad tit. de temp. ordinat. n. 59. citans in super Quarant. in sum. Bull. v. Capit. sed. vac. q. 11. Ventrigl. loc. cit. n. 33.

3. Resp. ad secundum secundum Potest etiam intra primum annum vacantie dare tali Episcopo commoranti apud se, seu in sua diœcesi licentiam ibidem ordinandi subditos suos etiam non arctatos habentes dimissorias ab Episcopo defuncto vel Papa, aut Nuntio Apostolico (qui etiam intra pri-

imum annum dictæ vacantie eas concedere potest non arctatis; eò quòd, dum in facultatibus nunciis aliàs est eas concedere, tam sede plenà quàm vacante, & nullibi vetetur id facere dicto primo anno, sine fundamento hæc etiam potestas restringatur à Pirh. loc. cit. n. 45. ad tempus post annum illum elapsum; cùm dando eas pro primo illo anno non agat contra dispositionem Tridentini, utpote non vetantis illis tunc dari simpliciter, sed solum à Capitulo sedis vacantis) ut à quocunque Episcopo ordinari possint. Pirh. loc. cit. n. 59. Garc. de benef. p. 5. c. 7. n. 93. testans id expressè doceri à Navar. conf. 44. de tempor. ordinat. & Puteo decis. 407. l. 2. juxta expressum S. Congreg. Concilii declarat. quam hæc expressis recitat Garc. loc. cit. Capitulum sede vacante potest concedere licentiam extero Episcopo exercendi pontificalia & ordines conferendi tam clericis sue diœcesis quàm exteriis habentibus dimissorias suorum Episcoporum &c. Neque enim hoc prohibetur à Tridentino sess. 7. c. 10. aut alibi, utpote à quo solum prohibetur intra annum dari à Capitulo subditis illius dimissorias, in quarum vim ordinari valeant extra diœcesim ab alio Episcopo; vel etiam ad summum prohibetur dari intra annum à Capitulo subditis suis licentia ordinandi, seu ut ordinari possint. quorum neutrum fit per hoc, quòd det Episcopo apud se commoranti licentiam ordinandi subditos suos instructos aliunde istiusmodi dimissorialibus, non primum, quippe dare licentiam extero Episcopo, ut celebret, seu conferat ordines in diœcesi aliena, ubi sedes vacat, res est omnino diversa à datione dimissorialium subdito ad suscipiendos ordines extra diœcesim ab altero Episcopo, ut patet. per prius enim tollitur impedimentum, quo aliàs juxta idem Tridentinum prohibebatur celebrare pontificalia in diœcesi aliena sine ordinarii illius licentia, per posterius tollitur impedimentum, quo Episcopus prohibebatur subdito alieno conferre ordines, adeòque jam prohibito per Tridentinum posteriore, nempe datione dimissorialium, non prohibetur prius, nempe datio licentiæ exercendi pontificalia in aliena diœcesi. Dian. loc. cit. resol. 73. ex Theomudo in decis. Archiep. Olyssiponenf. p. 1. decis. 29. n. 3. Non secundum, nimirum per hoc, quòd det Episcopo extero licentiam ordinandi in sua diœcesi, in qua vacat sedes, non dat subditis suis licentiam ordinandi, siquidem id ordinandi accipitur passivè, ita ut idem sit, ac ordines suscipiendi, ut patet ex adjuncto dativo alteri. adeòque dare licentiam ordinandi; & dare dimissorias ad ordines suscipiendos, hæc idem sunt; & id literas dimissorias: ad majorem claritatem additum est. proinde, quòd det licentiam Episcopo in sua diœcesi ordinandi, seu ordines conferendi, non dat alicui licentiam, ut ab eo ordinetur, sed supponitur, ordinandum illam habere aliunde. Pirh. loc. cit. citans Sanch. in opusc. mor. tom. 2. l. 7. c. 1. dub. 26. Themudò loc. cit. apud Dian.

4. Porro adjiendum his, quòd habet Barbof. l. 1. jur. eccle. c. 32. n. 123. ubi: ante lapsum anni vacationis sedis poterit Capitulum obtinenti facultatem à sede Apostolica de suscipiendi ordine cum licentia ordinarii; hujusmodi licentiam subordinatam (nempe suscipiendi ordines etiam intra diœcesim ab alio Episcopo) concedere. pro quo citat Navar. conf. 19. in antiq. aliàs 27. in noviss. tit. de tempor. ordin. Piares. in pr. episcopali p. 1. c. 1. n. 13. v. capit. sed. vac. & seipsum de potestat. Episc. p. 2. alleg. 7. n. 14.

5. Atque

5. Atque ex his jam inferri videtur non prohibere Tridentinum ordinari subditum non arctatum intra primum annum illius vacantis sedis, ubi is non eget dimissorias, uti contingere videtur in hoc casu: dum designatus in vicarium capituli est Episcopus, sive dum Episcopus aliquis titularis deputaretur in vicarium capituli, eum enim vicarii, & non capituli sit dare dimissorias (saltem dum hanc quoque potestatem Capitulum transtulit in vicarium suum) & nemo dare possit dimissorias ad seipsum, seu licentiam ut quis à seipso ordinari possit, non egebit subditi illi ullis dimissorias. Tridentinum verò solum prohibet tunc ordinari subditum in vim dimissoriarum acceptarum à Capitulo.

6. Inferri videtur ulterius, neque prohibere Tridentinum ordinari subditos non arctatos talis diocesis, in qua vacat sedes ab Episcopo ibidem commorante & assumpto ad exercendum ibidem pontificalia, etiam si vicarius Capituli non sit; quia nec respectu talis Episcopi subditi Capituli sede vacante egent dimissorialibus. Quod facit, quod ex Themudo *loc. cit. decis. 88. n. 9.* habet Diana *loc. cit. resol. 72.* quod cum talis Episcopus de Anel, ut vocant, seu nullatenis nullam in actu habeat propriam diocesim, ista diocesis, in qua moratur, & in qua assumptus, & institutus est (intellige, sive ab Episcopo, sive à Capitulo sede vacante) ad exercendum ibidem absolute, generaliter, & sine limitatione Pontificalia, sit certo modo ipsius diocesis; adeoque dici non possit, quod exerceat Pontificalia in diocesi aliena sine licentia. Et sic absolute tenent Diana *loc. cit. resol. 41.* hisce expressis; etiam Capitulum sede vacante, vel ejus vicarius non possit intra annum subditis suis concedere dimissorias, poterit tamen interim intra eundem annum per alium Episcopum pontificalia exercentem ordinare diocesanos suos. Atque ita fuisse resolutum à S. Congreg. refertur. Idem tradit Barbosa *loc. cit. n. 123.* ubi poterit insuper Capitulum præfato anno durante concedere Episcopo extero exercitium Pontificalium, & ordinationem propriorum subditorum sedis vacantis, pro quo citat uterque, nempe Diana & Barbosa. Navar. *conf. 27. de tempor. ordin. Forat. de ordin. c. 5. n. 7.* Molfet. *in sum. tract. 2. c. 2. n. 28.* Marchin. *de sacram. ordin. tr. 1. p. 6. c. 3. n. 16.* & Barbosa. insuper Henricus, *in sum. l. 10. c. 22. §. 1.* Quarant. *in sum. bull. v. capit. sed. vac. q. 11.* Marc. Anton. Genuent. *in pr. Archiep. Neapol. c. 87. n. 33.* Pialec *pr. episc. p. 1. c. 1. n. 13.*

7. Unde jam minus coherentur videtur Barbosa locutus, dum *loc. cit. n. 121.* dixerat: colligitur, non posse Capitulum dicto anno durante dare licentiam Episcopo commoranti in civitate, vel diocesi, ut ordinet regulares etiam pravio examine per ipsum vicarium facto, ut tenet Rague. *de voce can. q. 39. n. 4.* sane coherentius dictis sentit Themudo *cit. decis. 89.* & seq. apud Diana *loc. cit. resol. 73.* dum absolute affirmat, posse Capitulum sede vacante intra primum annum dare licentiam alicui Episcopo (intellige, apud se commoranti, & assumpto ad exercendum pontificalia) conferendi ordines regularibus sine diocesi. sequitur enim id manifeste, quia & à potiore, ex dictis. si enim or-

B. Laurentii Tract. III. De Capit. sed. vac.

dinari possint à tali Episcopo intra illum annum subditi seculares non indigentes dimissorias; quin & ad hoc capitulum illis facere licentiam, cur non etiam regulares? & cur non potius regulares? cum Tridentinum vetando dari intra primum annum dimissorias, aut licentiam ordinandi clericis subditis suis, non videatur comprehendere religiosos; utpote qui, ut Themudo apud Diana *loc. cit.* & alii passim, nomine clericorum (intellige in odiosis, quale quid est ista denegatio dimissoriarum, & licentiarum) non veniant, quod ipsum indicant AA. & inter reliquos Henricus *loc. cit. c. 22. n. 3.* dum inquit: Capitulum sede vacante non potest secularibus clericis dare reverendas &c. hoc enim loquendi modo satis ostendit, prohibitionem illam solum intelligi de clericis secularibus, & non de religiosis. Neque etiam religiosi, etiam sede plena, dum recipere volunt ordines ab Episcopo alterius diocesis, dimissorias, non acceptas ab Episcopo, sed à Præfato suo deserunt. multoque ergo minus egent his ad hoc acceptis à Capitulo sede vacante. Adde, quod religiosi non sint proprie subditi Capituli sedis vacantis; dimissoria autem non deatur nisi subdito, ut vadat ad alienum Episcopum pro suscipiendis Ordinibus. Sed & licet sint subditi (intellige, etiam exempti alias à jurisdictione Episcopi) & subjeti Episcopo quod ad recipiendos Ordines, quod cogitandum monet Diana *loc. cit. resol. 73. in fine* ex Barbosa, *de canonis. c. 48. n. 121.* adhuc non obstat; quia juxta dicta & subditi etiam absolute quo ad omnia jurisdictioni Episcopali, & consequenter etiam Capituli sede vacante, possunt à tali Episcopo ordinari; & his concedi licentia ordinis suscipiendi intra illud tempus. Atque pro hac sententia, quod Capitulum sede vacante intra annum dare possit licentiam alicui Episcopo ordinandi regulares, Diana *in fine resol. 73.* citat Portel. *Respons. mor. tom. 2. cas. 71.*

Quæstio 510. An Capitulum sede vacante possit revocare licentiam exercendi pontificalia, & conferendi Ordines concessam alicui Antistiti ab Episcopo defuncto: & si eam non revocaverit, possit Antistes pergere ibidem exercere Pontificalia, & ordinare?

1. **R**esp. ad primum affirmative. Cum enim Capitulum totam jurisdictionem habeat ordinariam Episcopi mortui, & Episcopus mortuus in hac vita poterat revocare talem licentiam, etiam capitulum mortuo Episcopo poterit eam revocare. Diana *loc. cit. resol. 72.* & apud illum Themudo *loc. cit. decis. 88. n. 9.* Et patet hoc ipsum ex eo, quod Capitulum removeat Vicarium generalem à defuncto Episcopo constitutum. Ubi tamen datus fuisset talis Episcopus titularis ad exercendum in diocesi aliqua, v.g. ob Episcopi minorem ætatem, vel non consecrationem, simpliciter pontificalia, non poterit dein tali Episcopo non consecrato mortuo Capitulum sede vacante illum impedire, aut amovere ab exercendis pontificalibus. Idem videtur, dum Metropolitanus, dum is fortè in ca-

R
su,

su, quod potuit, Episcopum talem titulare deputavit pro tali diocesi, ad exercendum ibidem in defectum Episcopi pontificalia. Quemadmodum nec remove potest Capitulum Vicarium suum capitulare, ejusve licentiam restringere ubi is datus ei fuisset à Metropolitano juxta dicenda inferius.

2. Resp. ad secundum quoque affirmativè. Dian. *loc. cit.* cum eodem Themudo; gratia enim, & licentia præsertim facta absolute & sine limitatione temporis, non expirat morte concedentis. Fermosinus, *tract. de capit. sed. vac. q. 20. n. 1.* Dian. & Themudo. *l. cit.* citans Sanch. *de matrim. l. 8. d. 28. n. 64.* & 83, ubi etiam illud exemplificat datâ licentiâ Petro ad Ordines, quæ non expirat mortuo, vel etiam translato Episcopo ad alium Episcopatum. Item licentiâ seu dimissoriis datis à Capitulo sede vacante ad ordines tempore, quo poterat dare, quæ non expirat cum introitu novi Episcopi.

3. Porro illud hic notandum cum Diana, quod hæc doctrina de continuatione exercitii conferendi ordines facilius applicetur Episcopo titulari, seu de Anel assumpto pro tali diocesi à defuncto Episcopo, cui serviebat ad exercenda ibidem generaliter Pontificalia juxta dicta *quæst. preced.* Poterit proinde jam talis Episcopus non solum à Papa aut Metropolitano, sed & ab Episcopo defuncto legitime, absolute, & generaliter constitutus ad exercendum ibidem pontificalia (saltem Capitulo non contradicente) pergere, sicut ante conferre ordines subditis non arctatis intra primum annum vacantia; cum licentia illa absolute ei concessa illi non adimatur, etiam pro primo illo anno, à Capitulo, utpote non contradicente. Nec etiam in casibus positis adimi ab eo possit, nec etiam Capitulum dum posset, teneatur adimere illi, seu suspendere licentiam illam pro primo illo anno quod ad subditos non arctatos; hoc enim Capitulo à Concilio non mandatur, sed solum, & ad summum ei prohibetur, ne facultatem illam ordinandi prius non habitam à tali Episcopo ei concedat pro primo illo anno quod ad non arctatos. Dico ad summum; quia ut dictum *quæst. preced.* *de ordinandi* intelligendum non active, sed passive, ut idem significet, ac ordines suscipiendi.

Questio 511. An Capitulum sede vacante intra primum annum vacantia possit non arctatis subditis suis dare literas testimoniales ad suscipiendos ordines?

Resp. Potest Capitulum, etiam intra primum annum subdito suo, non arctato, dum is à Pontifice ejusve Nuncio facultatem, seu dimissorias habet, ut à quocunque Episcopo externo ordinari valeat, concedere in ordine ad suscipiendos ordines has literas testimoniales de vita, & moribus, & idoneitate illius, pro ut eas exigit Trident. *sess. 23. c. 8.* his verbis: *unusquisque autem à proprio Episcopo ordinetur, quod si quis ab alio promoveri petat, nullatenus id ei, etiam cujusvis generalis aut specialis rescripti aut privilegii prætextu, etiam statutis temporibus permittatur, nisi ejus probitas & mores Ordinarii sui testimonio commendentur.* Ita tenent Pignat. *tom. 3. cons. 8. n. 4.* Fermosinus *rr. de Capit. sed. vac. q. 20. n. 12.* Ventrigl. *tom. 2. annot. 15. §. 1. n. 39.* Dian. *p. 8. rr. 4. resol. 42.* Barbof. *jur. eccles. l. 1. n. 122.* citans Sayr. *in florib. decis. decis. 21. tit. de tempor. ordin. Bonacin. de sa-*

cram. d. 8. q. unic. p. 4. n. 24. Molin. *de Just. tom. 6. rr. 5. d. 11. n. 14.* Monet. *de commut. ult. volunt. c. 10. n. 183.* Vulpeium *in pr. Judic. c. 44. n. 2.* Ciarl. *controv. forens. l. 1. c. 46. n. 12.* Marchin. *de sacram. ord. tract. 1. p. 6. c. 3. n. 17.* & 18. &c. contra Garciam *de benef. p. 5. c. 7. n. 115.* id negantem hisce expressis: *quamvis aliàs quis possit promoveri cum literis dimissoriis legati de latere, tamen id intelligendum, modò ejus probitas, & mores testimonio sui Ordinarii commendentur, ad quem effectum non dicitur Ordinarius intra annum Capitulum, seu ejus vicarius sede vacante respectu eorum, qui non sunt arctati, ut per Navar. & Rodriq. Verùm *quæst. ante hanc penult.* ostensum contrarium, nempe venire etiam Capitulum in ordine ad hoc nomine Ordinarii. Et sunt hæc literæ testimoniales longe quid diversum ab iis, quæ dimissoriis dicuntur, ut videre est apud Fagn. *in c. significasti de off. archid. n. 2.**

Questio 412. An & qualiter Capitulum sede vacante concedere possit dimissorias?

1. Resp. primò, potest Capitulum cathedrale sede vacante, vel ejus vicarius spectato jure communi absque limitatione temporis, ad eoque & intra primum annum vacantia subditis suis, sive hi arctati sint, sive non, concedere literas dimissorias, id est, in quibus non solum commendatur ordinandus, eique de moribus & vita testimonium redditur; sed & conceditur facultas suscipiendi ordines ab Episcopo alieno, quæ etiam ab aliquibus, ut videre est apud Fagn. *loc. cit.* reverendè dicuntur, uti & dimissoriæ ac formatæ dicuntur à Nicæna Synodo relata *in c. 7. dist. 73.* Ita constat *ex c. nullus. de temp. ordinat. in 6. Barbof. jur. eccles. l. 1. c. 32. n. 114.* Pirh. *ad tit. eund. n. 58.* Ventrigl. *loc. cit. n. 30.* Azor *l. 3. c. 37. q. 17.* cum communi. Unde idem adhuc poterit capitulum, in locis, in quibus Trident. non est receptum; quia sic dispositum jus commune non immutatum per Tridentinum ob non receptionem illius. Ventrigl. *loc. cit. n. 45.* citans Sanch. *opusc. l. 7. c. 1. dub. 20. n. 37.* Thesaurum *in pr. eccles. p. 2. c. 19. vers. ampliã.* qui & ipse citat alios.

2. Resp. secundò hodie dum tamen intra annum sedis vacantis eas dare nequit, sub nullius etiam privilegii aut consuetudinis prætextu, nisi solis arctatis ratione beneficii recepti, aut recipiendi. Ita enim expressè disponit Tridentinum, *sess. 7. c. 10.* & *sess. 23. c. 10.* Ventrigl. *loc. cit. n. 30.* Dian. *loc. cit. resol. 41.* Fagn. *in c. his quæ de major. & obed. n. 60.* Garc. *de benef. p. 5. c. 7. n. 91.* Barbof. *loc. cit.* citans quamplurimos.

3. Ampliatur hoc ipsum primò, ut id Capitulum non liceat, etiam si Capitulum habeat territorium distinctum, & exemptum ob immemorabilem possessionem, in quo ipsi canonici sint iudices. Pirh. *loc. cit.* Ventrigl. *n. 34.* Barbof. *loc. cit. n. 119.* citans Riccium *in decis. curia Archiep. Neapol. p. 4. decis. 185.* Quarant. *v. capit. sed. vac. vers. 14.* qui testetur, ità à S. Congreg. rescriptum Capitulum Salmantino.

4. Am-

4. Ampliatur secundò. Ut id non possit, ne quidem quò ad accipiendam primam tonsuram. Pirh. *loc. cit.* Garc. n. 95. Dian. *loc. cit. resol.* 43. citans Zipæum *juris Pontif.* l. 3. tit. 9. n. 2. Ventrigl. n. 32. Barbof. *loc. cit.* n. 116. citans Majol. *de irregul.* l. 4. p. 2. c. 3. Quarant. *ubi ante.* Vulp. *loc. cit.* c. 8. n. 33. & c. 44. n. 20. Monet. *loc. cit.* c. 10. n. 137. &c. Loquitur enim Concilium generaliter, vetando absolute concedere Capitulum intra annum dimissorias aut ordinandi licentiam. Unde licet Tonsura non sit propriè ordo, tamen litera, quæ ad eam suscipiendam conceditur, dicuntur propriè dimissoria; adeoque in verbis concilii videtur comprehensa prima tonsura. Dian. *loc. cit.* qui etiam ait, quòd consuetudo interpretetur hoc decretum Concilii, & ita communiter intelligatur, ac practicetur. Adde, quòd plures Canonistæ negent, primam tonsuram non esse ordinem. de quo vide Dianam. Neque in contrarium facit declaratio S. Congreg. quam refert Garcias. *loc. cit.* quæ habet, memorato Concilii decreto non comprehendi primam tonsuram, utpote quæ intelligenda quò ad pænas tantum statutas à Concilio in ordinatos intra primum annum sedis vacantis; quòd illa solum imponuntur contra ordinatos in vim acceptarum à Capitulo intra primum annum dimissorias ordinibus minoribus vel majoribus: ordinatione autem minorum ordinum secundum communem loquendi usum solum intelliguntur quatuor minores, & non prima tonsura. Garc. *loc. cit.* n. 96. Dian. & Pirh. *ll. cit.*

5. Ampliatur tertio, ut etiam si à Metropolitano constitutus sit vicarius capitularis (etiam is, qui vivente Episcopo dare poterat dimissorias) adeoque inter cetera acceperit facultatem dandi dimissorias, nec possit is adhuc hanc facultatem intra primum annum vacantia exercere cum non arctatis; non secus, ac dum is, qui defuncti Episcopi fuit Vicarius Generalis in spiritualibus, designaretur dein à Capitulo in vicarium capitularem, exercitium habitæ jam ante nimirum à defuncto Episcopo potestatis dandi dimissorias etiam non arctatis, continuare nequit intra annum primum sedis vacantis, etsi de cetero fingatur, hanc potestatem per mortem Episcopi non expirasse, sed continuari. Plus enim hac in parte concedere non poterit, nec dein potest Metropolitano quàm ipsum Capitulum; utpote cujus vices, & defectum jure ad se devoluto (dum nimirum intra tempus statutum Capitulum negligit deligere vicarium) supplendo, & non aliter statuere Vicarium potest Metropolitano, ut Fermos. *loc. cit.* q. 8. n. 3. Jam autem constat ex dispositione Tridentini, non posse Capitulum Vicario à se constituto dare facultatem dandi dimissorias intra primum annum vacantia.

6. Porro his non obstantibus poterit Vicarius Papæ, etiam statim post vacantem sedem Apostolicam concedere literas dimissorias ad Ordines à quocunque Episcopo suscipiendos. Barbof. *loc. cit.* n. 115. citans Majol. *ubi ante.* c. 3. n. 22. Henricq. *in sum.* l. 10. c. 22. §. 3. Campanil. *in divers. jur. can. rubricas rub.* 9. c. 7. &c. Decretum enim illud Trident. minime restringit jurisdictionem sedis Apostolicæ etiam vacantis, Barbof. *Leventii Tract. III. De Capit. sed. vac.*

bof. *ibidem.* De cætero, ubi Tridentinum receptum non est, servabitur jus antiquum, de quo c. cum nullus, *de temp. ordin.* in 6. ut possint etiam intra annum non arctatis concedi dimissoria à Capitulo, Pignat. *tom. 3. conf.* 8. n. 4. juxta dicta n. 1.

7. Resp. Tertio. Poterit tamen mox ab elapso dicto primo anno (qui incipit à die mortis Episcopi. Ventrigl. *loc. cit.* n. 36. citato Novarin. *sum. Bullar. ff. tit. n. 31. p. 1.*) concedere liberè dimissorias non arctatis, cum concilium hanc facultatem Capituli restringat solum durante anno primo; prohibitum autem ad tempus post illud fieri potest juxta l. in tempus. ff. de hered. institut. Ventrigl. *loc. cit.* n. 38. Pirh. *loc. cit.* n. 59. cum communi, Non posse tamen etiam post lapsum anni Capitulum, ejusve Vicarium concedere dimissorias ordinandis ad titulum patrimonii, aut pensionis, eò quòd id reservatum sit Episcopo à Tridentino *sess.* 21. c. 2. ubi statuit, obtinentes patrimonium, vel pensionem non promovendos, nisi Episcopus pro necessitate, vel commoditate suarum ecclesiarum judicaverit eos assumendos esse, juxta responsum S. Congreg. habet Garc. *loc. cit.* n. 93. & ex eo Ventrigl. *loc. cit.* n. 40. Bene tamen addit Garcias, non videri id receptum, saltem in regnis Castellæ, uti & Barbof. *in sum. constit. Apostolicar. decis. v. capit. sed. vac.* n. 12. apud Ventrigl. qui etiam remittit quò ad hoc punctum ad Meroll. *loc. cit.* c. 7. n. 34.

8. Porro ut concedere dimissorias etiam intra primum annum arctatis tam quo ad habitam, quàm recipienda beneficia dicto illo primo anno currente, pro ut disponit Trident. *sess.* 7. c. 10. Ventrigl. n. 37. Barbof. n. 125. citans quampures cum communi. Arctari verò ratione beneficii jam accepti dicuntur, qui obtinent beneficium aliquod, ratione cujus tenentur se facere promoveri, ut qui obtinet Parochiam, arctatus est ad suscipiendum intra annum sacerdotium, qui obtinet Canonicatum, ad Ordinem ei annexum. Idem est de aliis beneficiis ex fundatione, seu institutione, aut statuto requirentibus aliquem Ordinem. Garc. *loc. cit.* n. 98. Pirh. *loc. cit.* n. 58. Ventrigl. n. 37. Barbof. *loc. cit.* n. 126. citans Ugolin. *de potest. Episc. c. 26. §. 20. n. 5.* Ricc. *in pr. aurea resol. cit.* n. 98. Monet. *de commert. ult. volunt.* c. 10. n. 166. & seq. qui etiam censet, idem esse, seu arctatum dici, ubi Ordo ita annexus beneficio, ut illud obtinens tempore provisionis debeat esse constitutus in eo, dispensatus tamen fuit, ut absque eo illud obtinere potuerit. Arctati ratione beneficii recipiendi dicuntur, qui ad beneficium aliquod vacans, certum ordinem actu requirens jus habent v. g. vi electionis, vel presentationis, quæ ad illud electus aut presentatus est. Garc. *loc. cit.* n. 99. Pirh. Ventrigl. *ll. cit.* Barbof. n. 127. Dicitur quoque à Garcias. n. 100. & Barbof. *loc. cit.* (qui pro hoc citat quoque Molfes. *in sum. theol. mor. tr. 6. c. 7. n. 50.*) arctatus ratione beneficii recipiendi, qui non tonsuratus est presentatus à patrono laico ad beneficium juris patronatus illius, ut illud obtinere valeat. Quod intelligendum videtur, etsi per talem presentationem non clerici, adeoque nullam, jus nullum ad beneficium illud acquisivif-

set ille presentatus non clericus. Item cui solum promissa presentatio (idem est de collatione) quamprimum fuerit clericus, adhuc arctatus dicitur ratione beneficii recipiendi juxta Ventrigl. *loc. cit. n. 38.* qui pro hoc citat Meroll. *tom. 3. d. 7. c. 7. n. 79.* testaturque hinc S. Congregationem sub die 13. Jan. 1594. rescripsisse Episcopo Squillacensi, Vicarium in sede vacante posse literas dimissorias concedere etiam infra annum laicis, qui expectant presentari per patronos ad aliqua beneficia, quam eandem declarationem S. Congreg. recitat Barbof. *loc. cit. n. 118.* cum quo tamen non usque adeo bene conciliari videtur, quod tradunt Barbof. *cit. n. 127.* Garc. *loc. cit. n. 102.* Ventrigl. *iple cit. n. 37.* citans pro hoc Meroll. *ubi ante n. 80.* nimirum non dari arctatum ratione beneficii recipiendi, cui quis vult resignare beneficium requirens actu ordinem, quo ille caret, eo quod hoc sit merè voluntarium; non enim minus voluntaria est promissa presentatio, quam promissa resignatio: neque magis per promissam presentationem, quam per promissam resignationem jus ad tale beneficium acquiritur. Ille tamen ex sententia communi arctatus non est ratione beneficii recipiendi, qui electus in concursu ad beneficium curatum requirens sacerdotium, cujus collatio facienda à Papa; quia in tali tempore faciendæ collationis non requiritur actu sacerdotium. Garc. *n. 101.* & ex eo Barbof. adeo que jam illud ipsum procedit, etiam si per talem electionem diceretur jus aliquod acquisivisse ad tale beneficium. facta tamen illi collatione jam arctatus erit ratione beneficii accepti.

9. Porro illud hic notandum, non posse Capitulum sede vacante, ejusve vicarium concedere infra annum dimissorias arctatis alia de causa quam beneficii, ut si quis haberet necessarium promoveri ad obtinendum gradum in theologia, & similia, ad qua forte requireretur actu clericatus alterve ordo. Ventrigl. *loc. cit. n. 4 D.* citans Sanch. *opus. l. 7. c. 1. dub. 20. n. 38. P. Thefaur. in pr. eccles. p. 2. v. ordo. c. 19. vers. amplia secundò.*

Questio 513. Per quem Capitulum sede vacante has dimissorias concedere possit, an per solum vicarium suum, an etiam per seipsum, & in specie in casu, ubi omnes Canonici diffugerunt aliò?

R Esp. ad primum, dimissorias in casibus, ubi id licet, concedere non posse Capitulum per seipsum, sed spectare ad ejus vicarium tradit Ventrigl. *loc. cit. n. 35.* citans Aldan. *in compend. can. resolut. tit. 3. n. 5.* Item Barbof. *loc. cit. n. 120.* testans, sic Vicario Capitulari Neapolitano rescripsisse S. Congregationem prepositam negot. Episcop. & regular. sub die 12. Jan. 1604. Non posse tamen Vicarium Capitularem nec arctatis intra annum, nec etiam alias post annum concedere dimissorias sine speciali Capituli commissione, habet Ventrigl. *n. 42.* citatis Pavon. *de potest. Capit. sed. vac. c. 10. p. 2. n. 17.* Mandos. *ad reg. 24. cancell. g. 6. n. 9.* Gurtierrez *qq. can. l. 2. c. 12. n. 22.* P. Thefaur. *in pr. eccles. p. 2. v. ordo. c. 19.* Barbof. *loc. cit. n. 129.* ubi is, speciale hoc mandatum conjecturis probari, quarum multas adducit.

2. Ad secundum, in casu, in quo potest Capitulum concedere dimissorias, si Canonici v. g. propter hæreses (idem videtur, si propter alia similia,

puta pestem, bella &c.) dispersi sunt, & nequeant convenire sine difficultate (si neque sit Vicarius Capitularis) sufficit habere literas dimissorias ab uno aliquo ex Canonici Capitularibus ecclesiæ cathedralis. Et sic quoque sufficit, habere literas dimissorias à residentibus capitularibus, etiam si unus duntaxat resideret. sic refert Garc. *loc. cit. n. 93.* in fine decisum à S. Congregat. Concilii super *c. 10. sess. 7.* ejusdem Concilii.

Questio 514. Quam panam incurrat Capitulum, vel ejus loco Vicarius sede vacante concedens dimissorias non arctatis intra primum annum vacantie, & sic contra, quod statuit Tridentinum. sess. 7. c. 20.

R Esp. Incurrit panam interdicti, & sic ordiati (nempe in vim talium dimissorium) si in minoribus fuerint constituti Ordinibus, nullo gaudent privilegio clericali, præsertim in criminalibus. constituti verò in majoribus ipso jure incurrunt suspensionem ab executione ordinum ad beneplacitum futuri Episcopi. Fagn. *in c. significasti. de off. archid. n. 8.* Barbof. *loc. cit. n. 117.* & à *n. 130.* Garc. *n. 91.* Ventrigl. *n. 46.* (qui etiam remittit ad P. Thesaurum *in pr. eccles. loc. cit.* ubi is de his panis multa refert. & Bonacin. *de suspens. in particulari q. 1. p. 11.*) juxta quod iisdem ferè verbis hanc panam statuit Tridentinum *loc. cit.* Quam panam impositam iis, qui contra decretum illud Tridentini à Capitulo sede vacante dimissorias impetrant (non verò impositam panam illam interdicti impositam Capitulo, ut Fagn. *loc. cit. n. 9.*) postmodum idem concilium *sess. 23. c. 10.* extendit ad illos, qui eandem literas non à Capitulo; sed ab aliis quibusvis in jurisdictione episcopali succedentibus (puta ab ejus Vicario aliòve administratore) obtinerent. Fagn. Garc. Ventrigl. *ll. cit.* Hujusmodi verò concedentes literas illas dimissorias ab officio, & beneficio per annum ipso jure suspendi addit Garc. & id notari inquit à Majolo. *de irregular. l. 4. c. 2. n. 3.* Salcedo *in præct. crimin. Bernard. Diaz. c. 25. v. sine licentia.*

2. Circa has penas notandum primò. Quod si Vicarius Capituli alicujus Collegiæ (contra quod Capitulo collegiæ, & cuius alteri prohibetur dare dimissorias per Trident. *cit. sess. 23. c. 10.*) concederet istiusmodi dimissorias, ipsum Capitulum non incidere in panam dicti interdicti. Sequitur ferè ex dictis, & quidem à fortiore Fagn. *loc. cit. n. 9.* qui etiam *n. 10.* addit, quod esto Vicarius talis ecclesiæ collegiæ comprehendatur in prohibitione, non tamen videri illum incidisse in panam *c. 10. sess. 7.* eo quod illud extensum tantum sit per *c. 10. sess. 23.* ad Vicarios Cathedralium.

3. Notandum secundò, quod licet per Bullam Sixti V. contra male promotos ordinati cum literis dimissoriis, seu licentia Capituli sede vacante contra dictum Tridentini decretum erant absolute ipso jure suspensi, & absolutio Romano Pontifici reservata; illa tamen Bulla jam per Clem. VIII. ad terminos sacrorum Canonum & dispositionem Tridentini redacta sit Garc. *loc. cit. n. 92.* & fufius *p. 2. c. 5. n. 70.* Unde jam pana illa lata per Tridentinum

Tridentinum contra Capitulum, vel ejus administratorem sede vacante concedentem literas dimissorias in casu non permisso, non reservatur amplius Papæ; sed ejus absolutio dari potest per Episcopum successorem. Pignat. tom. 3. consult. 8 n. 4. Ventrigl. loc. cit. n. 48. citans P. Thesaurum ubi ante, qui etiam addat, non posse ab illa absolvi simplicem confessarium.

4. Notandum tertio, pœnam illam statutam concedentibus dictas dimissorias contra dictum Tridentini decretum adhuc ab iis incurri, etiam si is, cui ea concessa fuerunt, iis usus non fuerit; quia actus fuit perfectus quod ad concedentem, per quem non stetit, quod minus concessionarius iis uteretur. Barbof. loc. cit. n. 130. citans Garciam in addit. ad tract. de benef. p. 5. c. 7. n. 92. Ventrigl. n. 46. & 49. citans insuper Molin. de just. tom. 6. tract. 5. d. 11. num. 4.

5. Notandum quarto, quod pœna illa interditi fit lata sententia, pro ut colligitur ex verbo illo, quo utitur Concilium subjacet, quod est lata sententia. Ventrigl. n. 47. ex Thesaur. loc. cit. Pignat. tom. 3. consult. 8. n. 3. Pœnam verò privationis privilegii clericalis non incurrit ordinatus in minoribus ante Judicis sententiam juxta Constitutionem Urbani VIII. adversus malè promotos. Barbof. loc. cit. n. 131. Ventrigl. cit. n. 47. Dian. p. 8. tract. 4. resol. 44. citans Navar. conf. 20. de tempor. ordinat. in prima editione. Addunt quoque Barbof. & Dian. rationem, quod nimirum Concilium dicat: nullo gaudeant privilegio. id autem gauderent, cum sit futuri temporis, non deoret pœnam ipso jure impositam, sed imponendam juxta doctrinam communiter receptam. Unde jam etiam ordinatus taliter potest habere, & obtinere beneficium, donec per sententiam hujusmodi privilegium clericali priverit. Dian. loc. cit. citans Rodriq. in sum. tom. 1. c. 71. n. 20. Barbof. n. 132. Ventrigl. n. 37. citantes Sanch. de matrim. l. 7. d. 46. n. 18. Quarant. in sum. Bullar. v. capit. sede vacant. q. 10.

Quæstio 515. An dimissoria ritè & legitime concessa per Capitulum sede vacante expirent per ingressum novi Episcopi?

Resp. negativè Ventrigl. loc. cit. n. 43. Barbof. jur. eccl. l. 1. c. 32. n. 129. citans Quarant. ubi ante, vers. secundò dubitatur. Ledesm. in sum. p. 1. de sctam. ordin. c. 8. concl. 4. Gonzal. ad reg. 8. cancell. gl. 12.

n. 37. Monet. de commut. ult. volunt. c. 10. n. 179. Molin. ubi ante n. 4. Curtür. can. qq. l. 2. c. 17. n. 12. qui tamen consulat ordinatoribus, ut si tempore presentationis dictarum dimissorias coram eis sciverint, novum Episcopum possessionem Episcopatus accepisse, vel in Episcopatu adesse, illas non admittant, nisi revalidata, vel noviter à successore concessa producta fuerint, vel ab ejus officiali speciale ad id mandatum habente. Quod tamen consilium videtur supervacaneum, si dicta dimissoria per ingressum novi Episcopi non expirent, sed in robore suo permaneant. Ratio responsionis est communis; quod gratia semel concessa non expiret morte concedentis, juxta c. si super gratia, de off. deleg. in 6. c. cui nulla, de prebend. in 6. Illud verum videtur, quod ibidem ex Rebuff. in pr. benef. tit. de formalit. dimissorias. n. 44. & Campanil. rub. 6. c. 8. n. 35. tradit ibidem Barbof. posse à novo Antistite revocari per edictum omnes, & quasunque dimissorias à prædecessoribus Episcopis, & à Capitulo sede vacante concessas; secus tamen est de concessis à Papa, vel Nuntio Apostolico.

Quæstio 516. An dum Episcopus defunctus est simul Princeps Imperii, Capitulum sede vacante comparere possit in comitiis imperialibus?

Resp. affirmativè Pirrhing. ad tit. de major & obedient. n. 52. §. his addendum ubi: licet Capitulum sede Episcopali vacante admittatur ad comitia Imperialia; non tamen Capitulum v. g. ecclesiæ Archiepiscopalis admittitur ad electionem Imperatoris, aut regis Romanorum; cum hoc jus eligendi quibusdam Archiepiscopis Germaniæ ratione dignitatis eorum ex speciali jure, ac privilegio competat, ut ex Aromao de comitiis tradit Laym. in c. unicam. ne sed. vac. in 6. in his autem, quæ Episcopo ex speciali jure competunt, non succedit Capitulum; quia succedit in jurisdictione & administratione Episcopi propter unionem, quæ est inter ipsum & Episcopum; hæc autem unio non intervenit secundum ea, quæ Episcopo jure, & privilegio speciali, & veluti extrinseco, & extraordinario competunt. Honorius ab Axel. in sum. decretal. in circ. rit. ne sede vac. n. 7.

CAPUT TERTIUM.

De potestate Capituli sede vacante in materia beneficiaria.

Questio 517. An Capitulum sede vacante dare possit licentiam edificandi ecclesiam, & quidem ita, ut edificanti, aut dotanti illam acquiratur jus patronatus?

Resp. ad primum primò, supponendo, quæstionem non procedere de ecclesiis regularium, seu conventualium novarum, istiusmodi enim ecclesiarum, seu conventuum (sive sint mendicantium propriè, seu mendicantium de facto, seu per veritatem; sive impropriè talium, seu mendicantium privilegiativè habentium redditus, & mendicitatem non exercentium; sive etiam aliorum monachorum, seu regularium) etiam servatis servandis aliis in eorum erectionibus (de quibus vide Card. de Luca *de regular. d. 29. & 30. Dian. p. 8. tract. 4. resolut. 68.*) fundationi seu constructioni auctoritatem, seu licentiam præstare nequit Capitulum sede vacante. Et quidem de novorum monasteriorum erectione in genere *Dian. loc. cit. in fine* hinc expressis; dico igitur monasteria nova erigendi licentiam concedere non potest vicarius capitularis sedis vacantis, prout declaravit S. Congreg. Concilii 19. Jan. 1633, teste Sellio *in select. can. 18. n. 12.* de fundatione conventuum mendicantium propriè & impropriè talium *C. de Luca cit. d. 26. n. 17.* ubi: Ordinarii appellatione tam circa consensum ab ipso præstandum, quam circa alia ab eo authorizanda (in hac materia nempe fundationis dictorum conventuum) non venit Capitulum sede vacante ex iis, quæ ceteris relatis habentur apud Donat *tract. 1. de monaster. edificand. q. 18.* Barbof. *in sum. apostol. decis. collectan. 503. n. 15.* & juxta Rotam *in Barchinon. conventus 20. Novemb. 1637. coram Panzirola.*

2. Resp. Ad primum secundò, Licentiam edificandi vel dotandi ecclesiam sæcularem (quæ de cetero quoque edificari nequit sine licentia superioris. *Castropal. tract. 13. d. 2. p. 2. n. 8.*) concedere posse Capitulum, tenent cum communi AA. citandi pro respons. seq.

3. Resp. ad secundum. Potest quoque Capitulum sede vacante, ejusve Vicarius dare licentiam construendi, vel dotandi talem ecclesiam ex eo fine, ut construendi vel dotanti in ea acquiratur jus patronatus, sive potest illis reservare patronatum, seu reservationem illius authorizare consensu suo. *Castrop. loc. cit. n. 9. Garc. de benef. p. 5. c. 9. n. 79. Azor. instit. mor. p. 2. l. 3. c. 39. q. 1. Barbof. juris eccles. l. 1. c. 32. n. 88. Ventrigl. tom. 2. annor. 15. s. 1. n. 61. Dian. loc. cit. citans insuper Pavin. de potest. capit. sed. vac. p. 5. q. 2. n. 5. Vivian. in pr. juris p. 1. l. 2. c. 1. n. 12. Lambert. de jure p. 1. p. 2. c. 9. & ego fori benef. p. 2. q. 37. n. 3.* Cum enim hic consensus sit actus jurisdictionis

(intellige ordinariæ) poterit hunc ipsum præstare; qui jurisdictionem Episcopalem, vel quasi episcopalem habet. *Castrop. loc. cit. citans Lambert. ubi ante 4. 8. Barbof. de potest. Episc. p. 3. allegat. 70. n. 23.* sed talem potestatem episcopalem habet capitulum sede vacante. ergò. Sequiturque hoc ipsum ex responsione præcedente; qui enim dare potest licentiam edificandi ecclesiam, potest etiam præstare auctoritatem ut jus patronatus obtineatur; quia ædificationem ecclesiæ subsequitur patronatus (intellige regulariter loquendo) *Castrop. cit. n. 9. Garc. loc. cit. n. 71.* Et sic hoc ipso, quod Episcopus consenserit in fundationem, vel ædificationem ecclesiæ, etiam consensisse videtur in jus patronatus inde querendum fundatori, etiam si is illud expressè sibi non reservasset; cum postro illo consensu Episcopi in ædificationem aut dotationem jam jus ipsum concedat ædificanti jus patronatus, uti resolvisse Rotam refert *Garc. loc. cit.* quod cum regulariter non soleant ecclesiæ edificari sine acquisitione juris patronatus, & sic potestas dandi licentiam construendi Ecclesiæ trahit secum tanquam aliquid consecutivum, potestatem consentiendi acquisitioni juris patronatus. Porro qualiter hic consensus præstari possit à Capitulo juris patronatus acquirendo ex ædificatione, & dotatione, vide apud me. *loc. cit. q. 36. n. 2.*

Questio 518. Num igitur simpliciter loquendo Capitulum sede vacante erigere possit beneficium ecclesiasticum, seu præstare auctoritatem huic erectioni?

Resp. quòd id possit Capitulum sede vacante, videtur sequi ex jam dictis *quest. præced.* sicut enim fundare ecclesiam assignata ei dote, ex qua alatur Rector illius ob celebrationem in ea divinorum, est fundare beneficium; ita superior ecclesiasticus concessa ad hoc sibi auctoritate admittens eadem veluti præbita materialia hunc in finem, dando ad hoc licentiam, & approbando, seu non admittendo conditionem reservationis patronatus adjunctam, dicitur erigere beneficium seu esse jam causa efficiens ipsius beneficii ecclesiastici & ipsius juris patronatus. Jam verò Capitulum sede vacante, ut dictum, auctoritatem habet dandi dictam licentiam, admittendi que hæc à fundatore oblata hunc in finem sub ea conditione: ergò & erigendi beneficium. Et sic sentire videntur AA. præcitati *Castrop. Garc. & c.* dum volunt eundem præstare posse consensum acquisitioni juris patronatus ex fundatione, & dotatione, qui ædificandæ ecclesiæ, vel beneficio fundando auctoritatem & consensum præbere potest, & vice versâ. Idque clarè

clare satis exprimunt, dum inquit, Vicarium generalem Episcopi consensus, & auctoritatem edificandæ ecclesiæ, vel beneficio fundando (nota hæc ultima verba) præstare posse, & mox subiungunt, posse etiam hanc facultatem, nempe edificandi ecclesiam, vel fundandi beneficium concedere Capitulum sede vacante.

2. Nihilominus contrarium sequi videtur ex doctrina Lotterii, quam tradit l. 1. q. 5. à n. 12. ubi postquam præmisisset, beneficia minora, quantumcumque de cætero curata erigi, & institui posse auctoritate episcopali, seu ab Episcopo, item ab habente jurisdictionem quasi episcopalem (qualis hic intelligitur, quam habent Prælari quidam Episcopo inferiores extra Collegium suum diffusam per totum aliquod territorium certis limitibus finitum, ita ut ea vigeat in parochianos ad exemplum jurisdictionis Episcopi) hujus ultimi rationem addit, quod dedicatio illa temporalium pro beneficio ecclesiastico non pertineat ad Ordinem episcopalem, sed ad quasi Ordinem; cum sufficiat dedicatio vel etiam consecratio verbalis, quæ magis ad dignitatem, quam Ordinem spectat. Per quæ jam Capitulum sede vacante (tametsi non tantum jurisdictionem quasi episcopalem cum territorio eodem; sed ipsam episcopalem habet cum eodem territorio proprio, quod est diæcesis) ab erectione beneficiorum excludi videtur; cum, quæ ad Ordinem, vel etiam quasi Ordinem & dignitatem episcopalem spectant, non transeant in Capitulum sede vacante. Quinimò subiungit Lotter. à num. 52. hoc jus dedicandi, & consequenter erigendi potestatem dictis Prælati inferioribus non competere, ubi solenniter benedicti, pontificalibusque ornamentis, puta, mitrâ, baculo insigniti non fuerint; eò quod per horum insignium pontificalium concessionem hæc facultas dedicandi temporalia pro beneficio implicitam habens benedictione transfundi videatur, & iis desinentibus, non tantum Ordo, sed etiam Dignitas, & majestas illa pontificia, cui hæc facultas attribuitur, desideratur. Unde jam etiam iterum potestas illa erigendi beneficia adimitur Capitulo, utpote in quo talis consecratio, & benedictio locum non habet. Sed neque ejus Vicario concedenda videatur, etsi is esset Episcopus consecratus; cum is plus potestatis in hoc non habeat quam Capitulum habet, aut in eum transfundere potuit, quam proinde non auget character illius Episcopalis.

3. Hanc tamen Lotterii doctrinam non parum infirmare videtur, quod Episcopus confirmatus, non tamen consecratus possit erigere beneficia, adeoque ista erectio non respiciat necessariò in erigente consecrationem, aut benedictionem aliquam; etsi forte respiciat de cætero dignitatem episcopalem, qualem adhuc censetur habere Episcopus non consecratus.

**

Quæstio 519. Vtrum Capitulum sede vacante donare possit alicui juspatronatus in beneficio; vel etiam donationem jurispatronatus factam ab alio confirmare, aut ei assensum præbere possit?

1. Resp. ad primum primò: Capitulum juspatronatus, quod ei competeat jure proprio in beneficio donare potest tam sede plenâ quam vacante alteri ecclesiæ, locove plo seu religioso, aut Clerico nomine ecclesiæ, vel dignitatis quam obtinet, prout idem potest quilibet patronus laicus, etiam non requisito consensu Ordinarii. Castropal. tract. 13. d. 2. p. 4. num. 17. cum communi, juxta c. illud. de jurep. & v. filaius. tit. eod. in 6. vide meipsum in Foro benef. p. 2. q. 62. n. 1. An vero donare possit illud alteri laico sine consensu Superioris, v. g. Metropolitanæ, aut Papæ, meritò dubitatur; cum ea esset species quadam alienationis juris alicujus ecclesiastici in manus laicas, quæ sine consensu Superioris ecclesiastici fieri nequit; & in specie juspatronatus à patrono donari nequit laico, aut etiam Clerico tanquam personæ privatæ sine consensu Episcopi. Corrad. in prax. benef. l. 4. c. 5. n. 8. Pith. ad tit. de jurep. n. 61. Azor. p. 2. l. 6. c. 20. q. 5. cum communi. Adeoque Capitulum sede vacante sibi quod ad hanc donationem præstare non potest auctoritatem, sicut nec Episcopus, dum viveret, donatio juspatronatus, quod quæ Episcopus habebat, laico, sed eget ad hoc auctoritate Superioris.

2. Resp. ad primum secundò: donare non potest juspatronatus in beneficio, quod aliàs non erat subiectum jurispatronatus. Proceditque id ipsum non solum in beneficio spectante ad alterius collationem ut patet; quia vel sic præjudicaret juri illius Collatoris liberi: verum etiam spectante ad suam collationem; quia absolute loquendo non potest beneficium liberum subicere huic servituti. Unde licet jus suum conferendi, quod habebat in illo beneficio, concedere & donare possit alteri, non sequitur inde, posse & alteri in eò donare juspatronatus reservando sibi institutionem in illo. Manifesta hæc sunt ex eo, quod ne quidem Episcopus hac ratione concedere possit juspatronatus, & subicere beneficium liberum huic servituti. Lotter. de re benef. l. 2. q. 2. n. 18. Corrad. loc. cit. num. 24. Barbof. Castropal. Garc. Lambert. & c. quos citavi Fori benef. p. 2. q. 46. juxta c. 2. de reb. eccles. non alien. & Trident. c. 9. sess. 2. & S. Congregat. declarat. super eod. loc. quam ibi recitavi.

3. Resp. ad secundum: non posse Capitulum sede vacante præstare consensum & auctoritatem suam donationi jurispatronatus factæ ab altero (intellige alicui laico) tenent Barbof. juris eccles. l. 1. c. 32. n. 111. & tom. 3. de potest. Episc. allegat. 71. n. 24. cum Gratian. discept. for. c. 303. n. 10. & seq. Quod si tamen de facto id faceret, existimant iidem apud Dian. p. 8. tract. 4. resol. 54. ex Seraph. decis. 884. num. 2. præbiturum per hoc titulum coloratum ad præscribendum. Verum dum hi AA. nullam hujus asserti sui rationem adjiciant, non video, cur Capitulum sede vacante id non possit; cum præbere consensum suum ad hoc possit Episcopus, spectetque id ipsum ad jurisdictionem ejus ordinariam, neque sit inter ea, quæ in jure excipiuntur & vetantur fieri à Capitulo, etsi de cætero spectent ad jurisdictionem Episcopi.

R 4

Quæstio

Questio 520. An Capitulum sede vacante presentare possit ad beneficium juris patronatus competentis Episcopo?

R Esp. negativè. Castrop. tract. 13. de benef. d. 2. p. 29. n. 8. Fermosin. tract. de Capit. sed. vac. q. 24. n. 9. Dian. loc. cit. resolut. 29. in fine. Ventrigl. tom. 2. §. 1. num. 52. Azor. Instit. mor. p. 2. l. 3. c. 38. g. 10. Garc. p. 5. c. 7. n. 52. citans Pavin. de potest. Cap. sed. vac. q. 5. p. 2. num. 3. & 5. Lambert. de jurep. l. 2. q. 2. a. 4. & 6. Idem de electione, dum ea spectabat ad Episcopum, sentiunt iidem AA. contra Lotter. l. 2. q. 2. n. 14. & 15. ubi, quòd jus eligendi, & presentandi competens Episcopo pari modo spectent ad jurisdictionalia, ac proinde pari modo non impediuntur transire ad Capitulum, sicut confirmatio & institutio. Eadem enim, quæ de collatione constituantur quòd ad hoc punctum, intelligenda quoque sunt de presentatione, & electione competentibus Episcopo; eò quòd prohibitio generalis sit, & hæc non minùs quàm collatio sint solum fructus dignitatis episcopalis, et si longè quid minus quàm collatio, Fermosin. loc. cit. Adde, quòd presentare, & eligere non tam jure communi, sicut collatio, quàm frequentius jure speciali, & per accidens competunt Episcopo. Et sanè de utroque constat ex Regula 2. Cancellar. ubi reservantur dispositioni Sedis Apostolicæ beneficia omnia spectantia ad collationem, provisionem, presentationem, electionem, seu quamlibet aliam dispositionem Episcopi, eo defuncto, seu sede episcopali vacante.

Questio 521. An, & qualiter competat Capitulo sede vacante presentatos instituire, dum nimirum institutio spectabat ad Episcopum?

R Esp. ad primum affirmativè. Fagn. in c. his quæ de major. & obedient. num. 57. Azor. loc. cit. q. 2. Barbof. jur. eccles. l. 1. c. 32. num. 63. & 95. Garc. de benef. p. 5. c. 7. num. 54. Lotter. l. 2. q. 2. n. 21. Pirh. ad tit. de major. & obed. num. 44. & 53. Ventrigl. loc. cit. num. 57. cum communi, juxta c. 1. de Instit. in 6. Succedit enim Capitulum sede vacante in jurisdictione episcopali ordinaria, & vel maxime necessaria, & quòd ad illos actus, per quos nulla sit rei alienatio, & qui non tendunt in præjudicium Episcopi futuri. Pirh. cit. num. 44. Jam verò instituire (idem est de confirmare) competunt jure Magistratùs, reputanturque ideo inter jurisdictionalia, seu fructus jurisdictionis, Lotter. loc. cit. num. 17. Pirh. loc. cit. estque actus jurisdictionis necessariæ, & dicitur collatio necessaria, Ventrigl. Pirh. ll. cit. non continens in se rationem donationis, aut gratiæ (ut facit collatio) sed potius donationis factæ confirmatio, & approbatio necessaria, & obligatoria, ut Castrop. cit. n. 8. sed est actus justitiæ, Lotter. num. 18. & 19. loquens de confirmatione (inter quam, & institutionem in hoc est omnimoda paritas) neque per illam res ulla ecclesie alienatur, aut ullum sit Episcopo successorii præjudicium. Si enim presentatus est dignus, debet institui ab Episcopo, nec potest rejici. Acque ita, ut inquit Lotter. cit. num. 21. ratio necessitatis juncta cum cessatione præjudicii Episcopi suadet, ut confirmatio æquè, ac institutio sede episcopali vacante transeat in Capitulum. Idque etiam ob communionem, quæ est inter Episco-

pum, & Capitulum, ex quibus constituitur unum corpus ad providendum ecclesie necessitatibus. Unde jam etiam, dum sede vacante vacat beneficium juris patronatus pertinentis alias ad Capitulum, Capitulum duplici jure fungitur, scilicet presentando jure Capitulari, & instituendo jure episcopali. Ventrigl. loc. cit. num. 60. ex Quarent. in sum. Bullar. v. Capit. sed. vac. vers. quæ conclusio, post principium.

2. Resp. ad secundum: Quòd si tamen presentati essent plures, ita ut locus esset gratificationi, tunc, quia hæc gratificatio judicio Episcopi reservatur per c. cum autem, & actus voluntarius, & graciosus judicatur, non merè voluntarius, & gratiosus, prout latissimè resolutum in Calagur. de Urbano. 29. Octob. 1608. & 4. Novemb. 1609. Hanc Lotterii doctrinam sequitur Ventrigl. loc. cit. n. 58. nisi quòd is loquatur de presentatis per patronos. Lotterius de presentatis in concursu; per quod intelligere videtur, quòd dum plures in concursu judicati sunt æquè digni.

3. Nihilominus Diana p. 8. tract. 4. resol. 26. cum Meroll. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. num. 107. tradit, quòd dum patronus presentavit plures Clericos æquè idoneos, possit Capitulum sede vacante ex iis instituire, quem maluerit, & sic exercere libertatem; eò quòd hoc proveniat per accidens ex tacita concessione & permissione ipsius patroni, qui, cum potuisset presentare unum tantum, presentavit plures, dando ipsi Capitulo potestatem eligendi & instituendi, quem maluerit ex presentatis; licet etiam posset patronus neminem presentare, sed dare facultatem Capitulo conferendi beneficium, cui voluerit.

Questio 522. An Capitulum sede vacante possit electos confirmare, & etiam electiones factas infirmare, dum confirmatio spectabat ad Episcopum?

R Esp. ad primum affirmativè Sbroz. de Vicar. Episc. l. 2. q. 70. n. 4. Fagn. loc. cit. & in c. cum olim. de major. & obed. n. 1. & ceteri AA. citati pro respons. 1. ad quest. preced. ex eadem ratione ibi deducta juxta expressum textum c. cum olim. de major. & obed.

2. Respond. ad secundum affirmativè quoque Ventrigl. Barbof. Pirh. ll. cit. cum comm. juxta citatum textum c. cum olim. ubi non solum jus confirmandi, sed & infirmandi electionem committitur Capitulo.

**

Quaestio 523. Num Capitulum sede vacante possit administrationem tantisper committere electo à se, usque dum is à Superiore v. g. Papa confirmetur?

R Esp. negativè: fieret enim aliàs fraus ipsi legi prohibenti, ne Clericus administraret. Pirh. ad tit. de elect. n. 8. Quin etiam, si contingeret, quodd ecclesiae economus, aut procurator (intellige constituti ad liberum alterius arbitrium, vel si sermo est de pralato inferioris ecclesiae, ab Episcopo; secus enim esset, si de eo, qui ex consuetudine ecclesiae aliòve jure speciali debebat deputari economus, ut Lotter. l. 3. q. 17. num. 10.) eligeretur in Pralatum; illum debere statim cessare ab administratione, tradit Passerin. de elect. c. 33. n. 4. citans Jo. And. & Verall. Idem dicendum videtur de ipso Vicario Capitulari, casu quo is eligeretur. Vide me ipsum in sero benefic. p. 2. q. 427. num. 3. juncto num. 5.

Quaestio 524. Num Capitulum sede vacante, sicut electiones confirmare potest, possit etiam admittere postulationes?

R Esp. Affirmant id Cuchus in Instit. majorib. l. 2. tit. 9. num. 46. Pavin. 4. q. 2. p. num. 8. apud Garciam p. 5. c. 7. n. 57. eò quòd hac admissio non nitatur mera gratià, sed juris necessitatem habere videatur. Affirmat item Azor. p. 2. l. a. c. 38. q. 5. modò nihil objici possit postulato, in quo egeat Papæ indulgentià. Verùm de hoc merito dubitari potest; cum postulatio autè admissionem jus nullum, ne quidem ad pralaturam conferat, sed cum summo jure rejici possit. Passerin. de elect. c. 24. num. 1. Cardin. de Luca de Regular. d. 13. n. 9. Tondut. qq. benef. p. 2. c. 4. §. 6. n. 9. Azor. Inst. mor. p. 2. l. 6. c. 17. q. 2. Laym. in c. nihil. de elect. n. 8. adeò que postulatio innitatur gratiæ, & è contra electio juris. Azor. Passerin. l. cit. & Laym. in preamb. ad tit. de postul. in hoc sentiu, quòd per postulationem quis pralateatur, & ex gratià solum admittatur, & instituitur: per electionem verò canonicam vocetur quis ad pralaturam, ita ut Superior electionem legitimè factam confirmare debeat. Laym. loc. cit. ego in Foro benef. p. 2. q. 199. num. 2. Unde jam licet ad eum superiorem spectet admissio postulationis, cujus aliàs est confirmare electionem, modò tamen is dispensare possit, & auferre inhabilitatem, propter quam postulatus erat ineligibilis ad pralaturam. Pirh. ad tit. de postulat. num. 4. Laym. loc. cit. corollar. 3. citantes Abb. in c. fin. h. tit. n. 10. Ego loc. cit. q. 228. n. 2. Ad Capitulum verò sede vacante spectet confirmare electos, & fortè etiam in dicta inhabilitate, uti poterat Episcopus, & ipsum dispensare possit; adhuc tamen admittere non posse postulationem videtur ex eo capite, quòd admissio hac habeat rationem collationis, & provisionis omnino liberæ, & gratiosæ; ea autem, quæ meram talem gratiam continent, non transeant ad Capitulum juxta dicta & dicenda quest. post

hanc 2.

*

Quaestio 525. Num ad Capitulum sede vacante transeat potestas conferendi beneficia, quæ ad liberam solius Episcopi quæ talis, seu quæ Ordinarii, diocesis collationem spectant?

R Esp. negativè. Fagn. in c. cum olim. de major. & obed. num. 34. Sbroz. de Vicar. Episc. l. 2. q. 70. num. 4. Garc. p. 5. c. 7. n. 51. & seq. Diana p. 8. tract. 4. resol. 25. Fermosin. tract. de Capit. sed. vac. q. 23. a num. 2. Azor. p. 2. l. 3. c. 38. q. 1. Castropal. tract. 13. d. 2. p. 29. num. 8. Lotter. l. 2. q. 2. num. 26. & seq. Laym. in c. cum vos. de off. judic. ordinari. n. 3. & in c. cum olim. de major. & obed. n. 2. Venturi. gl. tom. 2. annot. 15. §. 1. num. 50. Barbof. jur. eccles. l. 1. c. 32. num. 109. citans Molin. de iust. tract. 5. d. 11. num. 11. Vulpe in pr. iudic. For. eccles. c. 44. num. 5. Paris. de resign. l. 7. q. 23. num. 19. Gonz. ad regui. 8. Cancell. §. 4. proam. n. 35. & gl. 9. §. 1. n. 77. & alios quamplurimos juxta c. 2. ne sede vac. & c. unico. eod. tit. in 6. c. quanto & c. ea noscitur. de his, quæ sunt à Pralat. & c. 1. de Inst. in 6. In materia enim provisionis beneficiorum Capitulum sede vacante nihil assequitur, quàm quòd à jure expressum Lotter. loc. cit. num. 31. tale quid autem non est collatio illa beneficiorum. Quin & licet Capitulum succedat in iis, quæ jure ordinario competunt Episcopo. c. cum olim. de major. & obed. collatio tamen beneficiorum casus unus est, iique præcipuus ab ista regula positivè exceptus per c. 2. ne sede vac. & c. unico. tit. eod. in 6. Garc. Castrop. l. cit. Cujus exceptionis, seu prohibitionis hæc est ratio: tum quòd collatio sit fructus dignitatis episcopalis, Lotter. loc. cit. num. 16. Castrop. Barbof. l. cit. fructus autem r. serventur successori. AA. iidem juxta c. quia sepe. de elect. in 6. Quin & non sit fructus tantum simplex, sed fructus cum honorificentia, qui propterea avelli nequit à persona, Lotter. num. 17. Fermosin. loc. cit. num. 4. ex Abb. & Felin. tum quia insuper collatio beneficiorum continet meram gratiam, in quo transcendit jus instituendi, & confirmandi, quæ potius sunt de mera justitia. Lotter. num. 16. ex Bellamer. conf. 20. num. 13. seu quia est libera donatio; donare autem prohibetur is, cui libera bonorum administratio non conceditur. Castrop. cit. n. 8. adeò que, cum Capitulum sede vacante alienare, aut donare nequeat, conferre nequit illa beneficia. Fermosin. loc. cit. num. 18. Barbof. loc. cit. Atque ita ratio libera donationis, & meræ gratiæ, quam continet collatio, & in qua exercenda lex plus confidit Episcopo, quàm Capitulo suadet illam non transire in Capitulum, Lotter. num. 22. Quin & ultimam rationem his adjicit Lotter. num. 13 & 17. nimirum quòd ethi hæc potestas conferendi obvenerat Episcopo eodem tempore cum jurisdictionalibus, non tamen ei competat jure Magistratus, ita ut ad jurisdictionem spectet, aut sit illius fructus; quemadmodum, quia jus confirmandi, & instituendi, seu facultates aliæ inferiores à potestate conferendi ei competunt jure Magistratus, & inter jurisdictionalia reputantur, non impediuntur transire in Capitulum. Vide me de his in Foro benef. p. 2. q. 708. n. 1.

2. Ampliatur responsio primò, ut procedat, etiam si beneficium vivente Episcopo vacarit in ejus mensè, & ab illo provisum non sit. Dian. loc. cit. resol. 25. Fermosin. loc. cit. num. 18. Castropal. loc. cit. citans Molin. uti ante.

3. Ampliatur tertio, ut procedat, etiam si collatio spectaret ad Episcopum non faciendâ nisi cum consensu, & consilio Capituli; cum enim consilium, & consensus ille non faciat provisionem beneficii communem Capitulo cum Episcopo, provisio adhuc non poterit pertinere ad Capitulum sede vacante. Ventrigl. *loc. cit. num. 53.* Barbof. *loc. cit. num. 10.* citans Pavin. *p. 2. q. 1.* Navar. *conf. 20. num. ult. de prab.* Molin. *de iust. tract. 5. d. 71. num. 9. & 13.*

4. Limitatur è contra responsio quòd ad beneficia, quæ vivente Episcopo erant collationis liberæ simultaneæ illius cum Capitulo; hæc enim ratione huius communionis defuncto Episcopo tota transit ad Capitulum, utiturque illud tunc iure suo. Dian. *loc. cit.* citans Molin. *ubi ante. num. 13.* Navar. *conf. 20. de prab.* Ferosol. *loc. cit. q. 24. n. 5.* Corrad. *pr. benef. 1. 3. c. 6. num. 71.* Barbof. *Castrop. ll. cit. Azor. p. 2. l. 6. c. 25. q. 13.* Neque enim beneficia simultaneæ collationis, dum vacant sede vacante in mense ordinario, reservantur Papæ per Regul. 2. *Cancel. cum illa loquatur de collatione libera, quæ à solo Episcopo ad illius præcisam, & totalem voluntatem fieri potest, satisque ostendit Papa per illa verba Regula: non tamen ad collationem cum alio vel aliis spectantia: se nolle Capitulo præjudicâre in sua collatione sede episcopali vacante.* Corrad. *loc. cit. num. 71. & 74.* Unde jam, dum quidam Canonici, v. g. Magistrales, Doctorales &c. in quibusdam Cathedralibus providentur communibus suffragiis Episcopi, & Capituli per concursum, poterit Capitulum sede vacante providere istiusmodi beneficia. Barbof. *loc. cit. num. 110.* citans Molin. *ubi ante.* Navar. *loc. cit. & c. 1. ne sede. vac. in 6.*

Questio 526. Num penes Capitulum sede vacante sit potestas conferendi beneficia debita conferri certi generis personis, puta graduatis, filiis familias, consanguineis fundatoris, nominatis, vel etiam certa persona, puta seniori de tali familia seu primogenito?

Resp. Non posse conferri Capitulo debita conferri certi generis personis. Dian. *loc. cit. resol. 26.* referens Coraf. *de benef. p. 1. c. 7. n. 5. & p. 4. c. 4. n. 37.* & Meroll. *tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. n. 107.* loquentes in genere de beneficiis debitis certo generi personarum. Castropal. *tract. 13. d. 2. p. 29. n. 13.* Gonzal. *ad Regul. 8. Cancellaria. gl. 45. num. 19. & gl. 9. §. 1. n. 77.* loquentes in specie de beneficiis patrimonialibus, hoc est, debitis conferri non nisi oriundis ex tali loco; in ordine ad quæ licet gravata sit ordinaria potestas Collatorum, nihilominus adhuc eorum dici liberam collationem ait Gonz. *loc. cit. num. 75.* prout resolutum in *Abulensi parochial. 12. Jun. 1594. & num. 19.* ubi testatur in *una Prioratus de Novemb. 1603.* resolutum, esse adhuc liberam collationem, etiam faciendâ necessariò uni ex sex de certo Collegio. Et quòd in terminis beneficiorum patrimonialium eorum collatio facta à Capitulo, ejusve Vicario sede vacante sit nulla, resolutum esse in *Callagur. beneficii de Arcarsa. 26. April. 1569.* ait num. 77. Item Lotter. *l. 2. q. 2. num. 30.* Ventrigl. *loc. cit. n. 56.* loquentes in specie de graduatis vel nominatis. Ferosol. *tract. de Capit. sed. vac. q. 23. n. 14.* loquentes in specie de

beneficiis debitis ex fundatione conferri consanguineis fundatoris, vel uni ex personis de certo Collegio.

2. Contrarium sentiente Rebuff. *in pr. tit. de devolut. n. 85. & tract. de nominatione. q. 8. n. 49.* ubi, quòd, ne diuturna vacatio contingat, posse Capitulum constituere administratorem, qui provideat de beneficiis, quorum collatio est necessaria. Item Garc. *p. 5. c. 7. num. 55.* per numeros plures mordicus & fusè tenente contrarium, & conante solvere argumenta Corasii. Nititur autem potissimum hoc argumento, quòd militet eadem ratio pro collatione in eo sensu necessaria, quòd fieri debeat certi generis personis, quæ militat pro institutione, & confirmatione. Verùm ratio in oppositum à Castropal. adducitur, & quidem universalis, militans quoque pro *Respons. seg.* nimirum, quòd beneficia debita sunt certo generi personarum, vel etiam certæ, & determinatæ in individuo personæ, puta propinquiori fundatoris, aut aliàs digniori, id ipsum non constituat collationem necessariam, sed liberam, & voluntariam relinquat, dum nemo cogere potest Episcopum ad faciendam talem collationem, & ea debita non est fieri per Episcopum, sed is possit permittere elabi totum semestre datum ad providendum; & ita devolvi collationem ad alium, secus ac contingit in beneficiis, quæ præmissâ electione, & præsentatione conferuntur; utpotè in quibus compelli potest Ordinarius tam à patrono, & Electoribus, quàm à præsentato, & electo, ut electum confirmet, & præsentatum instituat; neque is se defendere potest ex semestri concessio ad conferendum; cum pro institutione, & confirmatione non sit hoc semestre concessum; neque ob illius omissionem institutio & confirmatio ad superiorem devolvatur; cum in his non detur devolutio, sed potius cogatur institutor, & confirmator à superiore facere institutionem, & confirmationem.

3. Rationem aliam dat Lotter. *loc. cit. num. 30.* quòd talis collatio non pertineat adhuc ad legem jurisdictionis, utpote ad quam ex dicta necessitate faciendæ collationis non concluditur; & in materia provisionis, quòd minus facultas aliqua transeat in Capitulum sede vacante, sufficiat hunc ipsum casum non esse expressum in iure, juxta Coraf. *de benef. p. 2. c. 7. num. 4.* Feder. *de Senis conf. 30. num. 3.* & Rotam in *Abulensi, parochial. 1. Febr. 1593.* apud Lotterium. Unde jam etiam manifesta patet disparitas inter dictam collationem, & institutionem, & confirmationem; dum casus ille de confirmatione electi, & institutione præsentati reperitur expressus in iure; item ille spectat ad legem jurisdictionis, & sic in alio sensu debitus, nimirum quia est iustitiæ. Confirmantur hæc ex eo, quòd dum Episcopus, cui vult ex pluribus graduatis, filiis familias, nominatis &c. provideret, exercet actum gratiæ, seu qui proprie est gratificationis. Quin & ad hoc electa à lege est industria personæ Episcopi, dum ejus iudicio remittitur prælectio unius ex pluribus; in quibus autem electa est industria Episcopi, ea non transeunt in Capitulum sede vacante. Lotter. *loc. cit. num. 31. & 32.* Et quòd specialiter juxta aliquos esse videtur contra Garciam, illud est, quòd hæc ratione nimium extendatur potestas Capituli sede vacante circa collationem beneficiorum contra communem praxin, & sensum. Si enim possent con-

conferre beneficia debita ex fundatione certo generi personarum v. g. consanguineis fundatoris; quia talis collatio censetur necessaria, eadem ratione possit conferre debita ex fundatione conferri concivibus fundatoris v. g. Neapolitanis, vel etiam regnicolis, & non exteris; & sic beneficia v. g. totius Hispaniz, quod absurdum inquit Meroll. *loc. cit.* cum valde improprie illa omnia beneficia dicantur collationis necessaria. Quod tamen absurdum male ex eo deducitur; dum nullatenus sequitur: potest Capitulum omnia beneficia ea lege fundata, ut non nisi regnicolis conferantur, conferre; ergo potest conferre totius regni beneficia; quia omnia regni beneficia sic fundata non sunt; ac proinde, parum hac instantia urget contra Garciam.

4. Illud tamen hic notandum, quod monet Fermos. *loc. cit. num. 20.* dum dicitur, non transire ad Capitulum facultatem conferendi beneficia nominatis, id intelligendum de nominatione non habente rationem presentationis, & relinquente liberum, ut nominatus prateriri possit; alias enim provisio non erit collatio, sed institutio, vel confirmatio. Unde ut Dian. *loc. cit. resol. 25. ex Solorzano de jure Indiar. l. 3. c. 13. num. 31.* citatis quoque Wam. *conf. 259. & 260. & 267. n. 2.* Sebast. Nevio in Rubr. *tit. qui seuda dare poss. n. 25. & seq.* aliisque pluribus, id intelligendum non est de nominatione, quæ pro omnibus Indiarum ecclesiis fit à Rege Catholico, utpote quæ rationem veræ presentationis habet, & fit à Rege tanquam patrono omnium illarum ecclesiarum; adeoque jam fieri potest à Capitulo, vel ejus Vicario collatio dependenter à dicta nominatione, utpote jam habens rationem veræ institutionis.

5. Resp. ad secundum: Sed neque fieri potest à Capitulo sede vacante collatio beneficii debiti conferri uni in individuo personæ, nempe Titio primogenito, vel Cajo optanti illud beneficium. Sic enim convincunt duæ rationes primæ pro responsione præcedente adductæ contra Fermosin. *loc. cit. num. 14.* Dianam, Meroll. *ll. cit.* ubi dicunt in tali collatione nullam exerceri liberalitatem, & de ea collatione necessaria intelligendos AA. apud Garciam dicentes, Capitulum posse facere collationes beneficiorum necessarias, & de quali collatione in specie loquitur Garcia. *loc. cit. num. 90.*

Questio 527. An, & qualiter competat Capitulo sede vacante alternativa mensium, dum alias ei competit privative vel simultanee cum Episcopo collatio?

1. Resp. primò: Capitulo Cathedrali habenti per se, seu privative ad Episcopum collationem non competit alternativa sede plenâ. Garc. *p. 5. c. 1. n. 684.* Gonz. *ad Regul. 8. gl. 42. n. 2.* Gratia enim hæc conferendi alternis mensibus locum non habet in inferioribus Episcopo collationibus. Gonz. *loc. cit. num. 1.* Garc. *loc. cit. num. 473.* nisi forte speciali super hoc privilegio sint donati, ut Lotter. *l. 2. q. 41. n. 120.* Neque etiam competit Capitulo sede vacante ob eandem rationem. Choek. *ad regul. 8. gl. 15. num. 2.* Garc. *num. 685.* citans Rotam in Segob. *Canonis. 24. Novemb. 1588.*

2. Resp. secundò: Neque competit alternativa Capitulo etiam sede vacante, dum habet alias simultaneam cum Episcopo collationem; quia

tunc confert nomine suo, & est adhuc inferior collator Episcopo. Vide dicta à me in *Foro benef. p. 2. q. 582. num. 1.*

Questio 528. An Capitulum conferre possit beneficia, quorum collatio ob negligentiam inferiorum collatorum devoluta ad Episcopum fuit, aut certe ad illum devolvenda, ubi is supervixisset?

1. Resp. Non convenire super hoc puncto AA. Affirmativam tenent Jo. Andr. in *c. quamquam. de elect. in 6.* Zechus *de benef. & pens. c. 5. n. 5.* Zerol. *pr. episc. p. 1 v. Capitul. §. 5.* Lamb. *de jurep. l. 2. p. 3. q. 3. n. 8. n. 6.* Zipæ. *de jure pontif. l. 3. tit. ne sed. vac. n. 6. & 7.* (ubi is etiam: num verò collatio, quæ jure devoluta competit Episcopo, successori reservanda sit de jure satis problematicè controversa) Vallens. *l. 3. tit. 9. n. 4.* Molin. *de iust. tract. 5. d. 11. n. 12.* apud Barbof. *de jure eccl. l. 1. c. 32. n. 110.* E quibus Molina his ferè verbis suam sententiam proponit: Quamvis ad Capitulum sede vacante non pertinet conferre beneficia, quæ conferre pertinebat ad Episcopum ratione suæ dignitatis, tanquam annexum ejus dignitari ea donare, quando tamen ad Episcopum devolvitur conferre aliqua beneficia ob negligentiam, vel defectum inferioris, tunc ea conferre spectat similiter ad Capitulum sede vacante, ut cum Jo. And. consentiunt DD. communiter; quia ea devolutio tunc idque jus pertinet ad jurisdictionem episcopalem ratione utilis administrationis suæ diæcesis, in bonum & favorem non Episcopi, sed beneficiorum, & animarum; in ejusmodi autem jurisdictione succedit Capitulum sede vacante. Quòd autem in eo eventu collatio beneficiorum ad Capitulum sede vacante spectet, colligitur aperte ex *c. illa. in fine juncta gloss. ult.* ob negligentiam verò conferendi beneficium intra semestre à puncto notitiæ vacationis transit jus, quod habebat Episcopus ad illud conferendum ad Capitulum, etiam si sedes non vacet, ut habetur *c. nulla. §. ult. & c. quis. de concess. præb. &c.* Sic quoque hanc sententiam probabilem asserunt Ventrigl. *loc. cit. num. 54.* Dian. *loc. cit. resol. 27.* licet uterque dicat, se sententiæ oppositæ adherere, ponitq; hanc pro ea rationem Dian. quòd hæc devolutio, seu potius facultas hæc conferendi in casu devolutionis negligentiam superioris supplendo pertineat ad Episcopum ratione jurisdictionis episcopalis (& quidem, ut dicebat Molin. necessaria ad diæcesis utilem administrationem) adeoque in ea succedat Capitulum, secus ac accidit in potestate conferendi jure proprio; utpote quæ nascitur tanquam fructus ex dignitate episcopali, & ut Lotter. supra, conferre hoc jure proprio Episcopali non spectat ad jurisdictionalia.

2. His tamen non obstantibus contrarium tenent præter Dianam Ventrigl. *loc. cit.* Meroll. *tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 9. n. 118.* Fermos. *loc. cit. q. 24. n. 4.* Garc. *p. 5. c. 7. num. 53.* Castrop. *loc. cit. num. 10.* Azor. *p. 2. l. 3. c. 38. q. 6. & l. 6. c. 26. q. 9.* Laym. in *c. cum olim. de major. & obed. n. 3.* Barbof. *loc. cit. num. 110.* citans Pavin. *p. 2. q. 2. n. 10.* Rebuff. *loc. cit. de devol. n. 93.* Quarant. Felin. Abb. &c. Fundamentum hujus sententiæ est, quòd hæc devolutio ad Prælatum superiorem inducta ob negligentiam, vel defectum Prælati inferioris non deducatur immediatè ex natura rei, nec ex aliqua ratione concludente, sed

sed immediatè ex dispositione juris Canonici, sequitur eam non esse inducendam extra casus ab eodem jure expressos: at nullibi in jure expressum, quòd devolutio, quæ de prælati Episcopo inferioribus ex eorum negligentia faciendâ est, fiat ad Capitulum. *Cap. enim 2. in fine de concess. præb.* loquitur tantum de devolutione collationis jure proprio competentis Episcopo negligenti; quòd nimirum ea ob negligentiam ipsius Episcopi in conferendo devolvatur ad Capitulum, ita ferè Diana *loc. cit.* Adde, quòd beneficia devoluta Episcopus conferat jure delegationis; Capitulum autem non succedat in iis, quæ Episcopo competunt jure delegationis; etiam jure communi inducitur juxta tradita, & pluribus firmata per Abb. in *o. cum olim. de major. & obed. q. 5. Garc. loc. cit. num. 42. Sanch. l. 8. d. 2. num. 10. apud Castropal. loc. cit.*

3. Proceditque hæc secunda sententia non solum de collatione devoluta, sed etiam de electione, ubi nimirum electionem intra terminum à jure statuendum non fecerunt electores, aut eam perperam instituerunt, & hinc ea devoluta ad Superiorem. Laym. *loc. cit.* hisce expressis: Capitulum sede vacante beneficiorum collationes, aut Prælatorum electiones instituire nequit, quæ ad Episcopum sunt devolutæ; citat pro hoc seipsum in *99. de elect. q. 102.* & plures alios. Idque argumendo *cum olim. de major. & obed.* in quo, dum pareram Mouschi elegerunt Abbatem sede episcopali Messanensi vacante, ex gratia permisit Pontifex novam electionem conventui; quod non fecisset, si in eo casu electio devoluta ad Episcopum spectasset ad Capitulum Messanense ob delictum dicti conventus; non enim facillè Papa solet facere gratiam cum derogatione juris alieni. Laym. *loc. cit.*

4. Resp. secundò: dum tamen beneficia devoluta ad Episcopum sunt collationis necessariæ; nimirum dum eorum institutio & confirmatio spectaret ad inferiores, & hi in instituendo, & confirmando fuerunt negligentes (intellige, dum à Superiore moniti, ut intra terminum sibi ab eo præfixum instituerent, & confirmarent, id non fecerunt; aliàs enim ob institutionem, & confirmationem non factam non contingit devolutio; cum à jure præfixum terminum, intra quem fiant, non habeant) Capitulum poterit ea providere, seu in eis instituere præsentatos, & electos confirmare. Fermos. *loc. cit.* Sic volens conciliare utramque sententiam, & dicens, de hac collatione necessaria devoluta loqui AA. plures ex AA. primæ sententiæ.

Quæstio 529. Quid possit Capitulum sede vacante circa collationem beneficiorum parochialium, aliorumque curatorum?

Resp. Seclusâ reservatione, quâ illa beneficia aliàs per *Regul. 2. Cancellar.* non minus, ut cætera reservata sunt Papæ, dum vacant sede episcopali vacante: supposito etiam, quòd conferenda sint per concursum, & aliis conferri nequeant, quàm magis dignis in concursu approbatis ex dispositione Tridentinæ *sess. 24. c. 18.* Quin & iis debeatur, ita ut non solum dignior à mala electione appellare possit, sed etiam factâ declaratione majoris dignitatis ei sit jus aliquod quæsitum, ad-

eoque à retardata collatione justè queri, & appellare possit; adhuc eorum collatio, dum ea competit Episcopo, non transit ad Capitulum sede vacante. Ventrigl. *tom. 2. annot. 15. §. 1. n. 55.* loquens expressè & genericè de beneficiis curatis. Castrop. *tract. 13. d. 2. p. 29. n. 12.* dicens esse omnino certum. Lotter. *l. 2. q. 2. n. 27.* testans sic resolutum à S. Congreg. Concil. Garc. *p. 5. c. 7. n. 86.* Fermos. *loc. cit. n. 8.* testans à Rota resolutum in *Salmant. parochial. 1. Decemb. 1578* (cujus decisionis etiam meminit Garcias *loc. cit. n. 87.*) quòd parochialis vacantis sede episcopali vacante in mense Ordinarii collatio de jure (esth nunc aliud sit vi 2. *Regule Cancell.*) reservetur Episcopo Successori. Rationi generali à se datæ inhæret Castropal. *num. 14.* quam eandem assertit Garc. *loc. cit. n. 83.* nimirum, quòd, esto, detur jus aliquod considerabile esse quæsitum tali alicui declarato digniori, Ordinarius tamen non teneatur hoc jus exequi, neque ad id compelli possit, sed possit abstinere à collatione, & permittere, ut per lapsum temporis sua devolvatur ad Superiorem, quamvis jam factus sit concursus. De cætero electum ex approbatis magis idoneum non habere jus ad parochialem, nec eam esse ei debitam absolute, ut vel sic collatio ejus dici possit necessaria, sed solum Episcopum, si velit conferre, debere conferre huic. Atque ita collatio comparatione Ordinarii sit adhuc libera, tradunt iidem Castrop. & Garcias. Confirmantur hæc ex altera ratione generali quoque; nempe quòd omnis collatio beneficiorum sit prohibita Capitulo exceptis casibus in jure expressis; ad eoque cum sola institutio, & confirmatio excipiantur, provisio parochialium alia prohibita erit Capitulo. Castropal. *num. 12.*

Quæstio 530. Quid possit Capitulum sede vacante quòd ad habendum concursum pro parochialibus?

1. Resp. Potest Capitulum sede vacante ecclesiâ parochiali sive in mense papali, sive ordinario vacante instituere concursum, sive potest apponere edicta, ad concursum vocare, concurrentes examinare, & ex approbatis digniorem eligere, electumque offerre Papæ (supponendo nimirum, ut dictum, etiam parochialia vacantia sede episcopali vacante reservata Papæ) ab eo providendum: in summa, potest omnia à Tridentino *sess. 24. c. 18.* præscripta peragere usque ad electionem dignioris inclusive, non secus, ac illa perageret Episcopus; utpote cui in hac jurisdictione seu prærogativa habendi concursum eodem modo, quo in reliqua universâ episcopali jurisdictione succedit. Card. de Luca *de paroch. d. 5. n. 3. & 5.* citans Pellegrin. in *pr. Vicarior. p. 1. §. 4. subf. 2. n. 16.* Ventrigl. *loc. cit. n. 55.* Castrop. *loc. cit.* Barbof. *jur. eccles. l. 1. c. 32. num. 94.* (ubi etiam ait, posse quoque Capitulum sede vacante circa beneficia etiam curata, quæ juris patronatus sunt, quæ Tridentinum *loc. cit.* præscribit, ut Episcopus efficiat, & quæ Episcopus perageret, si sedes non vacaret) Molin. *de iust. tr. 5. d. 11. n. 11.* Garc. *p. 9. c. 2. n. 6.* recitans ad fufum pro hoc declarationem quanciam S. Congr. Concil. factam ad instantiam Capituli Tolerani 1577. sede illa archiepiscopali vacante.

2. Verum hæc de jurisdictione illa habendi concursus existente habitualiter penes Capitulum sede vacante: num autem & exercitium hujus jurisdictionis, siue ipse concursus, cæteraque à Tridentino præscripta actualiter celebrari per ipsum Capitulum immediatè possint; an verò non nisi per deputatum ab illo Vicarium, merito dubitatur. In quo dubio contra Capitulum pro ejus Vicario decidit Cardinalis de Luca *loc. cit. à num. 4.* his ferè verbis: planum ac receptum dixi, quòd concursus fieri debeat coram Vicario ad præscriptum Concilii Tridentini deputato ad exercitium universæ jurisdictionis Episcopalis in diocesi; non autem eorum Capitulo juxta declarationem S. Congregationis in *dicta Tolerana* registrata apud Garciam. Idque summà ratione, quoniam Concilium loquitur de Episcopo, vel Vicario, & sic de unico officiali: unde sub nomine Vicarii contenti in decreto conciliari veniat deputatus à Capitulo. Ac etiam, quia prorsus incommodum videtur, hujusmodi actum explicari in pleno Capitulo, ubi ob ingeniorum & affectionum nimiam discrepantiam scissuræ, ac pleraque inconvenientiæ resultare possent circa præelectionem plurium approbarorum, ac etiam ob magnam publicitatem, cujus ratione restricta videretur Examinatorum libertas in proferendo suo voto cum similibus inconvenientiis, &c. Sic quoque expressè ait idem Cardinalis de Luca in *annot. ad Trid. d. 23. num. 30.* ubi Ordinarium sedes vacat, seu alias impedita est, adeò ut in universa jurisdictione episcopali subintret Capitulum, tunc ad illud quoque id (intellige habere concursus) pertinet, modò tamen id agat per Vicarium ab eo deputatum, ad præscriptum Concilii Tridentini, idèque non potest id sibi reservare, ac per se ipsum capitulariter, seu per aliquos Canonicos ad id deputatos hujusmodi actum explicare juxta memoratam S. Congregationis declarationem. Idem adhuc expressè tradit Fagn. in *c. illa. ne sede vac. n. 17. in fine. & num. 25.* verbis ipsiusmet S. Congregationis Concilii: Capitulum, aut Decanus Cathedralis nullum sibi jus vendicat proponendi edictum, aut deputandi, seu eligendi, vel convocandi coram se Examinatores, nec jubendi, aut curandi, ut coram se aut Examinatoribus deputatis, ab eo examen fiat; minus eligendi magis idoneum, aut literas testimoniales de eo scribendi: sed hæc omnia exequatur partim synodus diocesana, partim Vicarius sede vacante constituendus, quem Capitulum omnino constituere debet: qui, ut præmittit Fagnan. *nu. 24.* (ex eodem S. Congregationis præscripto) Vicarius ipse solus absque Examinatoribus scribet literas ad Sanctissimum D. N. ad quem collatio Parochialis spectabit, quibus præcipuè testabitur, propositum fuisse edictum, & examen per concursum factum, totque examinatos fuisse, & ex examinationis tot idoneos à tribus saltem Examinatoribus judicatos; se verò ex illis idoneis talem cæteris magis idoneum judicasse elegisseque.

Quæstio 331. Quid possit Capitulum sede vacante quoad deputationem Examinatorum Synodaliū?

R Esp. Si Capitulum sede vacante celebrare possit Synodum, nil vetat in ea deputari Examinatores Synodales: quin et si in illud non transeat

E. Leuvenii Tract. III. De Capite sed. vac.

potestas celebrandi Synodum extra casum specialis necessitatis occurrentis, cui aliter providi nequeat. Talem casum specialem necessitatis celebrandi Synodum esse tradit Lotter. *lib. 2. quæst. 31. num. 84.* dem sede Episcopali vacante vacaret ecclesia Parochialis, & ex deputatis in ultima Synodo Examinatoribus non superessent tot, qui possent in præfinito numero examini interesse. Hoc enim casu imputandum Capitulo, si non illico convocarit Synodum ex hac præcisè causa deputandi novos Examinatores. Si verò superessent Examinatores saltem tres, cum, si poterit fieri examen absque eo, quòd plures à Capitulo deputentur. Lotterius *loc. cit.* explicatius id ipsum verbis iterum ipsiusmet sacre Congregationis Concilii proponit *loc. cit. nu. 20.* ubi: Curabit idem Vicarius (intellige Capitularis, seu sede vacante à Capitulo constitutus) ut singulis annis à diocesana Synodo probentur Examinatores saltem sex, ex quibus tres ipse eliger, eosque congregabit, qui secum examen perficiant ad singulas Parochias vacantes. Et si ex dictis Examinatoribus sex aliqui intra annum suæ electionis mortui sint, tota facultas examinandi ad superstites, etiam si unus tantum superesset, eo anno durante spectabit. Si contingat sequentibus annis nullos alios Examinatores eligi in Synodo diocesana, illi sex, qui semel præcedente anno electi fuerint, pro legitimis habeantur, etiam post lapsum annum suæ electionis, & sic in officio suo perseverare possunt, donec alii servatà formà Concilii electi fuerint. Et si ex dictis sex Examinatoribus aliqui mortui fuerint, curabit Vicarius, ut lapsò anno alii in locum defunctorum sufficiantur, seu eligantur in Synodo diocesana, aliqui, qui supererunt, pro legitimis non habeantur. Vide dicta à me in *Foro benef. part. 1.* ubi de hac materia concursus, & constituendorum Examinatorum fuit. De cetero videtur idem posse vel non posse Capitulum extra deputationem Examinatorum extra Synodum, quod circa illam extra Synodum potest, vel non potest Episcopus.

Quæstio 332. Quid possit, vel non possit Capitulum sede vacante circa commendationem beneficiorum tam Parochialium, quam aliorum; item circa constitutionem administratoris, & economi?

1. **R** Esp. primò in genere, posse Capitulum sede vacante vacantia beneficia, etiam quæ conferre attinebat ad Episcopum, commendare ad tempus, providendo de idoneo Vicario & economo, qui illa administret, dato ei congruo stipendio, donec beneficia ab eo conferantur, cui competit eorum collatio. Id enim ad rectam diocesis administrationem spectat. In hisce terminis generalibus loquuntur Barbosa *jur. eccl. l. 1. c. 32. n. 94.* citans Rebuff. in *pr. tit. de devolut. nu. 77. & 80.* Molin. de *inst. tr. 5. d. 11. nu. 11.* Azor. *p. 2. l. 3. c. 38. q. 2.* (cujus tamen doctrinam intelligendam esse de beneficiis simplicibus, & non de curatis, ait Diana *p. 8. tr. 4. resolut. 32.*) Castrop. *cit. p. 29. n. 21.* & fusè Fermolin. *tr. de capite sed. vac. q. 25. à n. 12.* ego *Foro benef. p. 2. q. 711. n. 2.*

2. Notandum tamen, aliud esse commendare ecclesiam seu beneficium, aliud dare illi admini-

S

stræ;

stratorem, custodem ac oconomum. Quamvis enim is, cui ecclesia ad tempus commendata est, titulum beneficii non habeat, plus tamen juris obtinet, quam merus administrator aut custos, quippe cum spectatâ saltem consuetudine, permittatur commendatario (intellige etiam temporali) ut fructus beneficii interim percipiat, & annexis beneficio iuribus utatur, cum & labores sustineat. Laym. ad c. nemo. de elect. citans Jo. Monach. in idem cap. nu. 3.

3. De cetero responsum limitat Lotter. l. 2. q. 2. n. 25, ut procedat, modò urgeat necessitas, quia nimirum beneficium habet annexum onus, & patitur defectum ministrorum.

4. Limitat secundò loc. cit. num. 40. nempe ut procedat cessantibus reservationibus apostolicis, dum enim hodie omnia beneficia spectantia ad collationem Episcopi vacante sede Episcopali vacante reservantur Papæ, censet non posse Capitulum in parochialibus, aliisque beneficiis apponere oconomum, aut temporaliter commendare; eò quòd ex eo, quòd Papa habeat providere, & collatio non pertineat ad successorem in Episcopatu, soli Papæ seu ministris eius competit illud jus custodiæ, aut deputatio oconomi, aut temporaria commenda. Lotter. num. 36. citans Abb. in c. bone memoria. nu. 12. & 13. de appellat. & in c. nobis. nu. 6. de elect. & Rotam in una Abulens. paroch. 1. Febr. 1593.

5. Limitatur quoque ab aliis quoad tempus, ita ut licè loquantur in terminis generalibus non distinguendo beneficia parochialia à simplicibus, dicant nihilominus Capitulum ea commendare, vel etiam in iis statuere posse oconomum ad sex menses, ut Laym. in c. cum vos. de off. jud. ordinar. m. 3. & loquantur hac in parte de Capitulo sicut de ipso Episcopo.

6. Resp. secundò in specie, posse quoque Capitulum sede vacante ecclesias Parochiales commendare, constituerèque Vicarium, qui ecclesiæ deserviat, & Sacramenta administret etiam ultra sex menses, donec fuerit de pastore provisum. Barbot. loc. cit. nu. 110 in fine ex Azebedo conf. 9. à nu. 15. Fermos. qu. 25. nu. 10. citans Rebuff. Abb. Innoc. & plures alios, ac dicens esse praxin communem omnium Episcopatum, & multò magis id procedere in beneficiis curatis, quàm simplicibus. Idem tradit Azor loc. cit. ubi: quid si intra sex menses rector ecclesiæ datus non fuerit, poteritne ultra id tempus commendare? poterit. imò illud (intellige tempus) protrahere interim, dum fuerit de idoneo rectore ecclesiæ vacanti prospectum. Nec quicquam Episcopo futuro detrahitur, quia is poterit conferre illud beneficium etiam invito eo, aut non vocato, cui commendatum est. Item Layman. in cit. c. nemo. num. 3. ubi quòd Capitulum possit commendam prorogare, si accidat Episcopatum vacare ultra sex menses, & interea idoneus rector haberi nequit, aut alia necessitas prorogationem exoptuler. Atque ità quoque quoad hanc prorogationem temporis in commenda Parochialium loquendum de Capitulo, sicut de Episcopo, si is viveret.

7. Resp. tertio: Non potest tamen Capitulum, ejusve Vicarius Parochialem ecclesiam dare in commendam temporalem ei, qui in concursu magis idoneus iudicatus, aut is constitui in administratorem ejusdem. Eguanus in cap. illa ne sede vac. à nu. 26. ubi ipsiusmet S. Congregat. Conci-

lii verbis sic ait: meritò magis idem Capitulum (intellige Cathedrali sede vacante) abstineat à conferendo Parochialem vacantem in commendam temporalem ei, qui magis idoneus fuerit iudicatus (intellige in concursu) maximè etiam caveat, ne concedat omnes fructus ipsius Parochialis eidem, dictâ commendâ durante. Quoniam Concilium hæc omnia prohibuit, dum statuit Episcopum debere statim habitâ noticiâ vacationis Parochialis idoneum in ea Vicarium cum congrua fructuum portione constituere. Quod munus obibit Vicarius præcisè sede vacante deputatus. Cavebitque & ipse à dictâ commenda, & à concessione omnium fructuum, & illud quoque sibi interdixit scier, ne eum, quem magis idoneum ipse iudicaverit, constituat Vicarium in Parochiali, aut ei quoquo modo præficiat, donec collatio fiat, sed debet omnino à principio vacationis, & antequam ullum examen fiat, constituere in ea alium Vicarium, qui curam animarum interea gerat, donec Parochialis fuerit à sede Apostolica magis idoneo collata.

8. Resp. quartò: Capitulum nequit commendare beneficium regulare Clerico seculari, & è contra. Azor loc. cit. ex Rebuff. in pr. benef. tit. de devolut. num. 83. contra Præpos. in cap. Presbyteri, & Petrum Perusin. in cap. si constituerit. de accusat. Nam nec ipse Episcopus id posset, argumento clem. de suppl. neglig. prælator. in 6. Solius enim Papæ est regularia beneficia Clericis secularibus, & secularia regularibus committere. c. cum singula. de præb. in 6. nisi fortè, ut addit Azor, dicat, iura solum prohibere, ut conferantur; & verbum committere, accipere prout est idem quod commendare.

9. Resp. quintò, de cetero, si sermo est de commendatione propriè tali, etiam seclusà reservatione nequaquam Capitulum commendare potest beneficia, quia commendatio propriè talis, seu perpetua, æquivaleret collationi, quæ Capitulo est interdicta. quin & omnis commendatio (intellige propriè talis seu perpetua) (Parochialium) à Tridentino sess. 24. c. 18. interdicta est Episcopis. Castropalao loc. cit. nu. 21.

Quæstio 533. Quid possit Capitulum sede vacante quoad recipiendas resignationes beneficiorum, & resignatorum collationes.

1. Resp. primò, Capitulum sede vacante, & ejusque Vicarius beneficiorum non solum spectantium ad collationem simultaneam Episcopi & Capituli; verum etiam spectantium ad collationem solius Episcopi simpliciter factas recipere potest. Barbot. jur. eccles. lib. 1. cap. 32. num. 96. citans Zerol. in pr. Episc. part. 2. v. Capit. § 7. Riccium in pr. aurea, resol. 243. Sbroz. de off. Vic. part. 2. quæst. 71. num. 12. Patif. de resign. lib. 7. quæst. 23. num. 20. Pavin. de potest. Capit. sede vac. part. 2. quæst. 2. num. 11. & seq. Azor part. 2. lib. 3. cap. 38. quæst. 3. Dian. part. 8. tract. 4. resol. 28. citans plures alios, & studiosè remittens ad Bannium tom. 2. tract. 11. quæst. 23. per tot. Ventrigl. tom. 2. annotat. 15. §. 1. num. 51. Castropal. tract. 13. d. 2. p. 29. num. 15. Garcias part. 11. cap. 3. numer. 256. contra Rebuffum in pr. tit. de devolut. numer. 94. & seq. Prosper. de August. in addit. ad summ. Bullar. Quarantam. v. Capit. num. 1. apud Dianam loc. cit. item contra Laym. in c. cum olim,

olim de major. & obed. num. 11. quem sequitur Pirh. ad rit. de renunc. num. 74. quatenus tenent non posse resignationes eorum beneficiorum, quæ ad solius Episcopi resignationem spectant, simpliciter factas à Capitulo recipere quod receptio talis resignationis sit gratia, seu remissio obligationis. Pro quo Laym. citat Garciam p. 5. c. 7. nu. 2. ubi tamen is de hoc nihil, sed solum ait, aliquos dicere, Capitulum succedere in his solum, quæ sunt iustitiæ & necessitatis, non in his quæ sunt gratiæ & voluntariæ jurisdictionis. Verum in contrarium est ratio, quam ipse etiam Garcias indicat loc. cit. num. 4. Fungitur namque Capitulum vice Episcopi, & succedit in illis, quæ spectant ad jurisdictionem Episcopalem, & rectam Episcopatus administrationem, exceptis casibus à jure expressis, inter quos non est dicta receptio. Diana loc. cit. & ego pars. 2. qu. 714. adde ex Paris. Dian. Azor. loc. cit. quod resignatio potest, quin & fieri debet in manibus illius, qui invitum potest spoliare beneficio, & non in manibus collatoris (intellige, dum ille facultate destituendi caret) sed Capitulum sede vacante potest invitum destituere, privando aliquem beneficio ob crimen. ergo. Nec obstat, quod alienatio sit interdicta Capitulo sede vacante, cum receptio resignationis non sit propriè alienatio; quia Capitulum eam recipiens non hoc ipso beneficium conferat, aut conferre possit. Paris. cit. qu. 23. nu. 28.

2. Procedit responsio non solum in resignatione, quæ fit in penam resignantis, sed etiam in qualibet alia quacunque voluntaria (intellige tamen, si fiat ex causa aliqua, quia omnis resignatio requirit causam aliquam) Diana loc. cit. Cujus contrarium sensisse videtur Paris. loc. cit. num. 35. ubi: declarata conclusionem procedere, quando fit resignatio in penam resignantis. Ratio est, quia admissio talis resignationis pertinet ad iustitiam; & in his, quæ sunt iustitiæ, succedit Capitulum sede vacante; ideo resignationem gratiosam non posse admitti à Capitulo sede vacante, ut inquit Lopus. Citat quoque præter Lopus pro hac doctrina Federicum de Senis tract. de perm. benef. quest. 36. num. 62. Pavin. &c. Et ita expressè tenet Laym. loc. cit. secus est, si accipiatur resignatio propter crimen commissum, seu in penam, aut ob aliquam necessitatem, vel si causâ permutationis. His casibus Capitulum dare potest potestatem (intellige resignandi) seu autorizari & recipere resignationem, Laymannum sequitur Pirh. & idem sentire videtur Formosin. quest. 25. num. 3. & 7. Verum, ut bene Diana, ratio à nobis data est regula generalis. Adde, quod ait Azor loc. cit. resignationes admittere non causâ permutationis, sed simpliciter factas, est plerumque necessitatis, non voluntatis. nam iustis de causis beneficiarii aliquando sua beneficia deponunt, seu dimittunt. Quin & ut ipse Paris. loc. cit. num. 25. ex mente etiam Feder. de Senis, & Jo. And. in c. unica. de major. & obed. in 6. plurima potest Capitulum sede vacante de pertinentibus ad Episcopum, quæ sunt jurisdictionis voluntariæ. Procedit quoque non solum quoad resignationes spectantium ad solius Episcopi collationem, verum etiam ad aliorum inferiorum collatorum. Posse quoque Capitulum sede vacante resignationes beneficiorum recipiendas committere alteri, tradit Paris. loc. cit. n. 34. citans Pavin. p. 2. qu. 2. nu. 15.

P. Leuvenii Tract. III. De Capit. sed. vac.

3. Resp. Secundò non potest tamen istiusmodi beneficia coram se simpliciter resignata conferre. Azor. Barbof. Castropal. locis cit. Paris. loc. cit. num. 19. Sunt enim hæc duo, resignationes recipere, & resignata conferre valde diversa, potestque unum, & non alterum competere alicui. Paris. loc. cit. num. 30. Castropal. num. 16. estque Capitulo, ut dictum, prohibitum conferre beneficia spectantia ad liberam solius Episcopi collationem, qualia esse non desinunt, dum vacant per liberam resignationem non factam in manibus Papæ. Neque magis necessaria est Episcopo talis beneficii provisio, quam si vacaret morte beneficiati. Castrop. num. 15.

4. Resp. Tertio potest quoque Capitulum sede vacante præstare autoritatem permutationibus, sive recipere resignationes factas permutationis gratiâ, dum ea aliàs spectant ad collationem Capituli, vel etiam ad collationem Capituli, & simul Episcopi, vel ut addit Barbof. tertii alicujus. quia admissio permutationis est actus jurisdictionis episcopalis ad rectam diocesis administrationem spectans, adeoque transit ad Capitulum, cum non inveniatur in jure exceptus. Paris. loc. cit. nu. 31. juncto nu. 37. Ventrigl. loc. cit. Azor. p. 2. l. 7. c. 29. qu. 4. vers. hinc efficitur. Barbof. loc. cit. nu. 94. citans insuper gl. in Clem. 1. de rerum permut. v. confirmatur. Bonacin. de simon. q. 4. s. 12. num. 7. Garc. p. 11. c. 4. à num. 75. Non potest tamen recipere resignationes permutationis gratiâ, dum ea spectant ad Episcopum (vel etiam alterius) solius collationem. Diana loc. cit. resolut. 29. citans Meroll. tom. 3. d. 7. dub. 11. num. 135. Barbof. loc. cit. citans Riccium in collectan. decis. p. 6. collect. 487. & Puteum decis. 320. l. 2. in correctis. Castropal. loc. cit. num. 18. contra Laym. loc. cit. Wamel. tom. 1. conf. 13. num. 10. Chok. de permut. benef. c. 8. nu. 6. Ventrigl. loc. cit. ubi is: Limitatur (nempe quod Capitulum possit recipere resignationes in causa permutationis, seu permutationes) ut possit resignationes ex causa permutationis recipere etiam in beneficiis spectantibus ad solam collationem Episcopi, licet non possit permutationem exequi, & illi autoritatem præstare, sed sit expectandus Episcopus, refert Garc. p. 11. c. 4. n. 72. Item contra Azor. p. 2. l. 3. c. 38. qu. 4. ubi: an Capitulum sede vacante possit recipere, & approbare permutationes beneficiorum, dum sunt sententiæ, una negat, altera affirmat. Veteres quidam negarunt, sed concedunt Feder. de Senis tract. de perm. benef. q. 36. Lopus, Panorm. Felin. in cum olim. de major. & obed. Card. Imol. Vitalin. cum gl. in Clem. 1. de rer. permut. Hæc opinio est probabilior; ea verò sic intelligenda: Capitulum potest quidem recipere permutationes, sed non conferre beneficia permutable, nisi jus conferendi ad ipsum pertineat, vel communiter ad ipsum Episcopum & Capitulum. ita gl. loc. cit. Sicut in simili potest Episcopus admittere resignationem beneficii reservati Papæ, sed nequit illud conferre, ut docent Lopus, Feder. de Senis loc. cit. & Rebuff. in pr. rit. de devolut. n. 94. Verum vel ex hoc ipso, quod dicatur ab adversariis, ea beneficia sic resignata à Capitulo tamen conferri non posse, rectè arguitur hæc sententiæ inconsequentia, & stabilitur nostra responsio. siquidem nemo recipere potest resignationem beneficiorum factam permutationis gratiâ, nisi etiam beneficia illa conferre possit, dum permutantium quilibet hæc conditione, & non aliter re-

signat suum beneficium, ut loco illius beneficium alterius consequatur. Sed Capitulum beneficia illa conferre non potest, ut fatentur adversarii, & rectè docent Fermosin. q. 25. n. 4. Dian. cit. resol. 29. Barbosa. Castrop. Garc. ll. cit. innixi iterum generali regulæ; nimirum quòd Capitulo interdista sit provi- sio beneficiorum spectantium alias ad liberam Episcopi collationem, qualis adhuc est collatio beneficiorum resignatorum permutationis gratiâ. tamen enim, ut bene Castropol. loc. cit. n. 19, beneficia permutata necessariò conferenda sint permutantibus, ita ut hi compellere possint admittentem permutationem, ut eam perficiat, beneficia permutata sibi conferendo; quia tamen hæc necessitas collationis non provenit aliunde, quàm ex libera permutationis acceptione, quàmque propterea non alius (ut aliàs contingit in collatione beneficii, ad quod quis præsentatus est) sed Episcopus liberè acceptans permutationem sibi ipsi inscit, collatio dicenda est absolutè libera, & non nisi necessitate consequente, nimirum ad liberum arbitrium necessaria, adeòque dum dicitur Capitulum conferre posse, quæ sunt collationis necessaria, intelligendum id non est de conferendis necessariò hac necessitate consequente, sed de conferendis necessariò absolutè, & necessitate ab aliis Episcopo imposita. Unde jam rectè concluditur, non posse Capitulo permitti facultatem recipiendi permutationem, quin permittatur eidem potestas conferendi; & contra collatione hæc vetità, non posse non esse ei veritam receptionem permutationis, etsi hæc dicatur esse actus jurisdictionis episcopalis, uti hanc sequelam legitimam agnoscit Diana loc. cit. & stabilit hoc exemplo: si Vicarius Episcopi generalis haberet facultatem ab Episcopo recipiendi resignationes beneficiorum ex causa permutationis, possit jam eo ipso sine alia facultate ab Episcopo accepta ea conferre permutantibus. uti hoc ipsum tenet, & hanc sequelam alio manifesto exemplo comprobat Paris. de resignat. lib. 2. qu. 16. num. 4. relatis pro hoc plurimis, dum ait: Reservatio impedit permutationes coram Ordinariis (cujus contrarium rectè pro hac sententia adducebat, & adducere debebat Azor:) nam si possent admittere permutationem, deberent quoque conferre permutantibus juxta c. 1. de rerum permut. in 6. & ibi communiter AA. & quia conferre non possunt reservata, prohibentur admittere eorum permutationes. Quibus contrarium non dicit Paris. dum loc. cit. num. 2. tradit, posse resignati reservata coram Ordinariis, etsi ab eis conferri nequeant; longè enim diversum est, reservata resignare simpliciter & absolutè, & resignare ea permutationis gratiâ. Nil enim vetat resignari simpliciter beneficium in manibus alicujus, qui id conferre nequit, ut patet, dum resignatio fit in manibus Episcopi, & collatio istius beneficii resignati sæpe ab inferiore collatore. Ego in Foro benef. part. 2. qu. 713. in fine. Facitque pro hoc, quòd admissio resignationis separari nequeat à collatione in permutationibus beneficiorum, juxta doctrinam Lotterii lib. 3. qu. 19. num. 10. ubi permutatio secum trahit executionem, consummaturque in simplici Superioris admissione, juxta doctrinam Innoc. in c. inter cetera. num. 3. de prob. quem sequitur Archid. in c. unic. de rerum permutat. in 6. adeò ut non sit necessarius actus collationis,

ut punctualiter Feder. de Senis conf. 73. n. 5. Quam doctrinam eandem expressiùs adhuc tradit Gonz. ad reg. 8. gl. 4. num. 43. & 44. ubi: in permutationibus non est necessaria aliqua expressa collatio nova ipsis permutantibus de beneficiis permutatis facienda; sed statim, quòd ex causa permutationis beneficia resignantur, & Superior resignationem admittit absque alia collatione, transfert ea invicem in alterutrum, & in continentì permutatio eo ipso perfecta permanet absque alia nova collatione. Nam illa admissio habet vim tacitæ collationis. citat pro hoc Federic. de Senis de permut. nu. 44. qu. 27. Anchar. in cit. o. inter cetera. & Rotam decis. 16. num. 6. de rerum permut. in antiq. & decis. 1. nu. 3. cit. eodem in novis. Contra quam tamen doctrinam Lotterii quid obmoveri possit, vide apud me in For. benef. p. 3. q. 39.

5. Undè jam etiam minus rectè Gartiam. p. 11. cap. 4. num. 81. censet Castropol. loc. cit. num. 20. nempe quòd, si permutatio jam admissa esset à vivente Episcopo. & necdum ad effectum perducta, sive necdum facta collatio permutatorum beneficiorum, per eam perfici, & sic beneficia permutata permutantibus à Capitulo sedè vacante conferri. eò quòd (præterquam quòd casus talis vix contingere possit; cum admittens permutationem eo ipso, seu eodem contextu admittat resignationem, & conferat resignata; quia & id ipsum absolutè fieri nequeat, juxta doctrinam illam Lotterii & Gonz.) hæc perfectio permutationis, seu collatio faciendâ ab Episcopo, si supervixisset, in sensu jam explicato adhuc foret libera.

6. Stabilitur & hoc ipsum, nempe quòd Capitulum resignationem permutationis gratiâ factam admittere nequeat, & collationem beneficiorum permutatorum reservare futuro Episcopo; licet etiam detur posse collationem in hoc casu separari à receptione resignationis. Siquidem dicta resignatio admitti nequit, quin simul admittatur (intellige à recipiente hanc resignationem) conditio collationis illorum beneficiorum compermutantibus faciendâ: ut Castrop. de benef. d. 6. p. 3. §. 1. num. 2. & quem citat Garc. part. 11. cap. 4. à num. 85. (quin & ut Castrop. loc. cit. num. 1. in fine, admittens resignationem ex causa permutationis eo ipso obligetur beneficia resignata conferre permutantibus) adhuc Capitulum nequibit illos recipere, collatione illorum reservatâ futuro Episcopo, eumque obligare ad ea hæc, & non aliis, conferenda; cum libertatem, quam habet conferendi beneficia, quæ ad illum solum spectant, restringere nequeat. Quam eandem rationem tangit Diana cit. resol. 29 ubi etiam addit: neque in casu, ubi Episcopus futurus noluerit permutationem perficere, beneficia illa conferendo permutantibus, hi ad ea (utpote quæ amiserunt resignando coram Capitulo, quod eorum resignationes admittere nequibat) redire nequeant sine nova collatione; secus ac accidit in permutationibus factis coram Papa, & non fortitis effectum. Citat Diana pro hoc Gambar. in c. 1. de rer. permut. in 6. n. 114. & seq.

7. Porro circa hanc materiam receptionis resignationis faciendæ, à Capitulo notanda sunt sequentia. Primò, si Capitulum sedè vacante esset in possessione recipiendi resignationes omnium beneficiorum, etiam spectantium

eium ad solius Episcopi collationem, posset recipere resignationes, & conferre omnia beneficia. Paris. l. 7. q. 23. n. 40. quia in his attenditur possessio iuxta c. *consultationibus*, de *Jurep.* imò ex unica collatione sortita effectum acquiritur possessio conferendi. Paris. *loc. cit.* n. 4. citatis plurimis, Etsi de cetero Capitulum sede vacante non possit præscribere hanc facultatem recipiendi resignationes; cum sede vacante nec inchoari, nec currere, nec finiri possit præscriptio; cum ecclesia careat legitimo defensore, & sit pupilla. Paris. n. 44. & 45. secundo in casibus, in quibus Capitulum sede vacante potest recipere resignationes, & resignata conferre; intellige, dum ea alias se solo conferre non potest; debet hoc facere ante provisionem faciendam in consistorio de novo Prælato, Paris. *loc. cit.* n. 46. hac enim factâ, sedes non amplius vacat, etiam si necdum capta possessio. Paris. n. 47. citans Rotam in *Burgens. canonizat.* 28. Jan. 1583. cum aliâ vacet sedes usque ad confirmationem; provisio autem facta in consistorio, seu proviso apostolica, ut Calderm. *conf. 4. de elect.* Felin. in c. 2. *descrip.* habet vim electionis, & confirmationis, Paris. n. 48. & 49. Plura circa eandem materiam authorizandi permutationes beneficiorum per capitulum sede vacante vide apud me in *For. benef.* p. 3. q. 848. & 949.

Questio 534. Quid possit Capitulum sede vacante circa uniones beneficiorum?

Resp. primò Capitulum sede vacante sibi unire nequit beneficia Barbof. *jur. Eccl. l. 1. c. 32. n. 99.* Ventrigl. *rom. 2. annot. 8 §. 1. n. 8.* Laym. in c. *cum olim de major. & obed. n. 11.* Castrop. *tract. 13. d. 6. p. 12. §. 2. n. 13.* Garc. p. 12. c. 2. n. 68. testans decusum à S. Cong. Concil. capitulum sede vacante non posse supprimere quodcumque beneficium, & sibi unire, sicut sede plenâ non potest consentire unioni faciendâ ipsi Capitulo directè, & principaliter, 2. Resp. secundò; num verò possit unire aliis pluri locis, vel beneficiis beneficiis, per quorum unionem nihil iuribus, aut jurisdictioni Episcopi detrahitur, non conveniunt AA. sed utrimque æquè ferè probabiliter dissentiunt. Affirmativam tenent Ventrigl. *loc. cit.* dicens eam esse magis communem. Dian. p. 8. *tract. 4. resol. 31.* Laym. *loc. cit.* citans seipsum *theol. mor. l. 4. tract. 2. c. 9. n. 6.* Castrop. *loc. cit.* Garc. *loc. cit.* n. 67. citans Caccialup. in *tract. de unione a. 3. q. 6. n. 19.* Rebuff. in *pr. benef. tit. de union. n. 36. & tit. de devot. n. 100.* Pet. Perus. *tr. de union. c. 4. n. 29.* (vel ut Barbof. eum citat, c. 5. n. 26.) Zerol. in *pr. Episc. p. 1. v. unio. §. 11. & p. 2. v. capit. §. 9.* Marc. Anton. Genvens. in *pr. curia Neapol. c. 85. n. 25. edit. 1.* Azor. p. 2. l. 6. c. 28. q. 9. (quamvis idem Author expressè contrarium teneat. p. 2. l. 3. c. 38. q. 9.) & insuper Sanch. in *sum. tom. 2. l. 7. c. 29. n. 155.* Fundamentum horum AA. est, quòd potestas hæc uniendi sit jurisdictionis episcopalis, & quidem necessaria; eò quòd non nisi urgente necessitate Ecclesiæ, vel evidente illius utilitate faciendâ sit unio, neque sit ex casibus in jure exceptis, ad eò que in ea succedat Capitulum, quibus non obstat, quòd Capitulum beneficia conferre nequeat, unire autem non possit beneficium ecclesiæ, seu alteri beneficio, nisi id ei conferat, nam lata est disparitas inter unire & conferre. beneficium enim etiam nondum vacans potest uniri, non tamen conferri. Item unire est necessitatis, vel evidentis utilitatis Ecclesiæ; non verò conferre. Dian. *loc. cit.* ex Sanch. & Azor. *cit. c. 28. q. 9.*

3. Nihilominus oppositam sententiâ tenet Azor. *cit. c. 38. q. 9.* ubi etiam ait, AA. oppositæ sententiæ loqui non de unione factâ accessorie, sed æquè principaliter; quia volunt, id posse Capitulum, ubi nihil decederet per talem unionem juri episcopali (qualiter illi nihil decederet per unionem factam æquè principaliter, vel etiam factam accessorie de beneficiis spectantibus ad collationem solius Capituli; decederet autem per unionem factam accessorie; cum beneficium sic unitum extinguatur, ad eò que subtrahitur imposterum collationi Episcopi) in quo tamen fallitur Azor, quia etsi aliqui eorum id velint, non tamen omnes, ut patet ex Castrop. Item hanc sententiâ oppositam tenent Lotter. l. 1. q. 28. n. 141. Item Meroll. *rom. 3. d. 7. c. 7. dub. 14. n. 147.* apud Dian. Item Pavin. p. 3. q. 3. à n. 17. Cuch. in *instrut. major. l. 2. tit. 9. n. 87.* Hojed. de *incompar. benef. p. 2. c. 3. n. 7.* apud Garciam, quamvis Hojeda pro affirmativa citetur à Dian. & Barbof. Fundamentum potissimum hujus sententiæ est; quòd etsi unire sit jurisdictionis episcopalis, & jurisdicatio transeat ad Capitulum, unire tamen sit de reservatis Episcopi, implicetque alienationem & extinctionem tituli, quæ sede vacante in specie est prohibita capitulo, ad cuius tamen rationis primam partem rectè responder Ventrigl. *loc. cit. n. 9.* quòd unire sit proprium Episcoporum, id solùm dicit ad exclusionem Prælatorum inferiorum Episcopo, non habentium jurisdictionem episcopalem, quòd dici nequit de Capitulo, utpote quòd succedit in integram jurisdictionem Episcopi. Ad illud etiam, quòd pro hac sententiâ negativa adduci solet; quòd nimirum talis unio facta per Capitulum cedat in præjudicium juris episcopalis, dum hac viâ subtrahuntur beneficia sic unita ejus collationi; responder Castropal. *loc. cit. n. 12.* negando creati per hoc præjudicium aliquod, aut diminutionem juris episcopalis, utpote quòd jus in eo consistit, ut possit omnia beneficia sibi subjcta, quamdiu naturam beneficii retinent, providere, quæ potestas per hoc non diminuitur, quòd beneficia vi istius unionis extinguantur, adde, quòd vel ex hoc jus illud Episcopi non magnopere diminuarur; cum loco illius, quòd aliâ non factâ unionem possit conferre duo beneficia, jam factâ illa unionem possit conferre beneficium pinguius, seu tantj valoris, quanti ista duo, dum beneficium, cui unitum est aliud, spectat ad illius collationem.

Questio 535. Quid possit Capitulum sede vacante circa dissolutionem unionis beneficiorum?

Resp. Si Capitulum sede vacante uniones factas dissolvere ex causa. Castropal. de *benef. d. 6. p. 12. §. 4. n. 4.* Azor. p. 2. l. 6. c. 29. q. 5. res enim per quas causas nascitur, per eas & dissolvi potest. Castrop. *loc. cit.* & licet id fallat in præsentem quò ad eos, qui solum ex consuetudine, aut privilegio unire possunt, dum illi nequeunt uniones à se factas dissolvere; eò quòd dissolvere est quid diversum ab unire, & consuetudo, & privilegium se non extendunt ad contraria. Azor. *loc. cit.* & ex eo Castrop. citantes Rebuff. in *pr. tit. de union. revocar. n. 19.* non tamen fallit quò ad Capitulum, utpote quòd si unire potest, id potest potestate ordinaria, & episcopali. Porro sicut Episcopus, sic nec Capitulum Ecclesias exemptas unire aut unitas dissolvere potest Azor. *loc. cit.*

Quaestio 536. Quid possit Capitulum sede vacante quod ad dismembranda, & dividenda beneficia?

1. **R**esp. ad primum. Si unire potest accessorie unum beneficium alteri, sive facere uniones, quas facere potest Episcopus, ut plerique ex citatis AA, *quest. ante hanc 2.* & uniones factas dissolvere, videtur quoque beneficia posse dismembrare in casibus, in quibus id potest Episcopus servatis servandis. dismembrare enim beneficia aliud non est, quam separare aliquos fructus, & redditus beneficii ab ipso beneficio, ut alteri beneficio vel pio loco applicentur. Castropal. *loc. cit. p. 9. §. 10 n. 1.* & quidem intacto & inextincto ipso beneficii titulo. per unionem vero accessoriam extinguitur ipse titulus beneficii, quod unitur, fructusque, & redditus illius omnes applicantur beneficio, cui unitur. efficiturque veluti pradium illius; quod sane plus est, majoremque sapit alienationem, quam relicto in rerum natura beneficio partem fructuum ab eo separatam applicare alteri. ergo hoc postremum poterit, qui potest prius. Si vero Capitulum sede vacante unire non potest beneficia nisi forte ad summum aequè principaliter; idque quia ista unio accessoria sapit alienationem, videtur quoque non posse beneficia dismembrare; sapit enim & ista dismembratio alienationem; etsi, ut dictum, minorem quam dicta unio accessoria; omnis autem alienatio interdicta sit capitulo. ex ista vero potestate faciendi unionem aequè principaliter argui nequit potestas illa dismembrandi; cum per unionem principalem neque titulus beneficii extinguitur, neque fructus ab eo separantur, sed beneficium unà cum fructibus suis ita connectitur alteri, ut ex duobus beneficiis, quorum singula manent in rerum natura, consurgat unum.

2. Resp. ad secundum pari modo, si unire potest beneficia accessorie, videtur quoque posse beneficia dividere, quae dividere poterat Episcopus. dividere enim beneficium est ipsum titulum beneficii dividere, & ex uno facere duos, seu ex uno beneficio duo, v. g. ex una Parochiali facere duas, ex uno Canoniatu facere duos Canoniatu, vel Canoniatum, & portionem, per quam sectionem veluti ipsius tituli differt divisio à dismembratione, utpote in qua titulus remanet integer, & unus. *Garc. loc. cit. Castropal. loc. cit. n. 3.* hoc autem minus videtur, quam titulo extincto penitus separatos ab eo fructus applicare alteri, & sic ex duobus beneficiis non nisi unum relinquere, uti fit per unionem illam accessorie factam. videnturque id ipsum adhuc clarius sequi ex eo, quod uniones factae accessorie rescindere potest, ita ut denuo duo consurgant beneficia. Et posse beneficia ab eo dividi, tenet Laym. *in c. olim. de majorit. & obed. n. 11.* ubi: Capitulum sed evacante beneficiorum uniones instituere, quin & beneficia dividere potest; quia ejusmodi propter utilitatem ecclesiae, seu ob causam rationabilem fieri solita ad episcopalem jurisdictionem spectant; ergo à Capitulo vacante sede expediuntur, dummodo ejusmodi unio, vel divisio non tendat per se in utilitatem capituli, neque per eam juri episcopali praedjudicetur. citat pro hoc scriptum. *theol. mor. l. 4. tract. 2. c. 9. n. 6.* Porro in ordine ad hanc utiliter leges, quae tradidi in *for. benef. p. 3. sect. ult.* de hac materia unionis, dismembrationis, divisionis &c.

Quaestio 537. Quid Capitulum sede vacante possit circa supprimenda & extinguenda beneficia?

1. **R**esp. primò suppressere beneficia, ut sibi uniantur, nequit Capitulum. *Ventrigl. loc. cit. n. 64. Barbol. loc. cit. n. 99.* juxta dicta paulo supra.

2. Resp. Suppressere de cetero potest in omnibus casibus, in quibus ea accessorie unire potest; quippe talis unio non fit sine suppressione, & suppressionis filia, ut ait Loterius, est dicta unio.

3. Resp. tertio; suppressere tamen etiam non posse in casu, & causâ expressis à Trident. *sess. 24. c. 15.* tenere videtur Castropal. *tract. 13. d. 6. p. 2. §. 9. n. 2.* ubi, quod dicto Tridentini decreto nomine Episcopi is solus comprehendatur. Verumque & indubitatum videtur quod ad supprimenda beneficia simplicia in ordine ad reliquarum praebendarum in cathedrali augendas distributiones. Sic enim directè faceret hanc suppressionem in bonum, & utilitatem propriam Capitulum, quod non potest juxta *respons. 1.* & dicta supra, & juxta expressam declarationem S. Congreg. *ad c. l. Trid.* apud Gallemart. quae plus non vult, dum ait: *Capitulum sede episcopali vacante non potest suppressere quodcumque beneficium & sibi unire.* Veruntamen nil videtur vetare, quo minus id possit in insignibus Collegiatis, in ordine ad augendos proventus, & distributiones ceterarum praebendarum istiusmodi collegiatarum, quod ipsum *loc. cit.* licere Episcopis vult Tridentinum, & respectu cujus non videtur excludi Capitulum, quod sede Episcopali vacante fungitur vice Episcopi; cum & ipsum sit necessitatis, spectetque ad bonam diocesis administrationem; adeoque licet specialiter id concedatur Episcopis, nil obstat, quod minus iis defunctis transeat ad Capitulum cathedrale ista facultas, & ex altera parte ista suppressio non cedat directè in utilitatem propriam Capituli. Observandum tamen hic iterum, ne per talem suppressionem creetur praedjudicium juribus futuri Episcopi. vide *quest. penult. p. 3. for. benef.* ubi quid possit Episcopus quod ad suppressiones beneficiorum.

Quaestio 538. Quid possit Capitulum sede vacante circa alterationes beneficiorum?

Resp. in genere, videri, posse quod ad hoc punctum Capitulum sede vacante. quod potest Episcopus, dum viveret, jure ordinario, modo non cedat in praedjudicium Episcopi futuri. Unde in casu, in quo potest ille onera aliqua beneficio in prima ejus creatione imposta demerere, aut praeter illa imponere (quae est quasi alteratio beneficii: extrinseca) videtur id ipsum posse Capitulum. Item ubi is possit beneficium liberum potestate sua ordinaria subicere juripatronatus (quae quoque est alteratio beneficii quasi extrinseca) vel è contra de subiecto juripatronatus reddere liberum, poterit id ipsum Capitulum ex regula quasi generali, quod Capitulum succedat Episcopo in jurisdictione ordinaria. Item sicut potest Episcopus potestate sua ordinaria mutare Ecclesiam simplicem in curiam, & parochialem (quae est alteratio quasi intrinseca beneficii) *Azor. p. 2. l. 6. c. 30. q. 2. Castrop. tract. 13. d. 6. p. 2. §. 11. n. 2. Garc. p. 12. c. 5. n. 1.* ita quod id poterit Capitulum sede vacante. Atque ita

vi-

Videndum, quid hac in parte possit aut non possit Episcopus, de quo vide p. 3. for. benef. sect. ult. ubi de suppressione & alteratione beneficiorum.

Questio 539. An Capitulum sede vacante possit beneficiatum privare suo beneficio?

R Esp. affirmativè. Dian. p. 8. tract. 4. resol. 28. Paril. de resignat. l. 7. q. 23. n. 22. Azor. p. 2. l. 3. q. 11.

citans Payin. p. 2. q. 6. n. 1. & 2. quia Capitulum succedit in jurisdictione episcopali quò ad inquirendum in criminosos, eosque puniendum; adeoque poterit eos ob crimen dignum hac panà privare beneficiis juxta dicta supra.

* *

CAPUT QUARTUM.

De constitutione & qualitatibus Vicarii Capitularis.

Questio 540. An Capitulum sede vacante teneatur constituere vicarium, per quem jurisdictionem ad se devolutam exercent?

R Esp. Neque olim tenebatur, neque modò, quantum est de jure communi, teneatur Capitulum constituere Vicarium, sed poterat jurisdictionem ad se per mortem Episcopi devolutam per seipsum exercere. Barbof. jur. eccl. l. 1. c. 32. n. 28. Sbroz de off. vicar. l. 1. q. 16. n. 9. Ventrig. tom. 2. annot. 15. s. 2. n. 1. citans in super Ricciull. de personar. extra eccl. constitut. l. 1. c. 13. n. 16. in fine. Hodiedum verò post Tridentinum teneatur pro administratione, & jurisdictione illa ad se devoluta creare seu constituere Vicarium, vel existentem confirmare juxta expressam dispositionem Tridentini sess. 24. c. 16. Fagn. in c. his que de major. & obed. n. 67. Garc. p. 5. c. 7. n. 6. Sbroz. loc. cit. n. 8. Barbof. Ventrig. ll. cit. cum communi.

Questio 541. Num quoque alia capitula præter cathedralia archæntur à Tridentino, defuncto prælato suo, constituere Vicarium?

R Esp. Negativè. Fagn. loc. cit. n. 77. ubi: advertendum dispositionem Concilii in dicto c. 16. procedere in Capitulo Cathedralis & Metropolitanæ duntaxat, ut patet ex illius contextu, & declaravit S. Congreg. ejusdem Concilii interpretans nam proposito dubio, an decretum illud Concilii, quòd constituere debeat vicarium, locum etiam habeat in collegiata defuncto ejus prælato, qui ordinariam jurisdictionem, & jura episcopalia habebat, S. Congregatio censuit, non habere locum. Quamobrem in Capitulis titularum Cardinalium, & aliarum ecclesiarum collegiatarum tantquam omissis à concilio servanda dispositio juris communis &c. ita ille. Quam ejus doctrinam sequitur Carol. de Luca in observat. ad Ventrig. loc. cit. n. 6. atque exinde jam sequitur, quòd prælato talis ecclesiæ defuncto penes Capitulum maneat administratio (intellige, quòd ad exercitium) idem Carol. de Luca. loc. cit. citans pro hoc Card. de Luca de jurisdic. d. 54. n. 2. & 3.

* *

Questio 542. An in aliis quoque casibus extra casum mortis aut captivitatis Episcopi v. g. dum Episcopus ageret in remotis, & interea constitutus ab eo Vicarius mortuus esset, Capitulum possit, aut debeat constituere Vicarium Capitulare?

R Esp. certum esse ex dictis supra q. 3. hujus tractatus, jurisdictionem in hoc casu devolvi ad Capitulum, ne interea, quo Episcopus agens in remotis de hoc certioratur, aut ad sedem Apostolicam recurratur, clerus, & populus maneat acephalus & sine superiore, ut card. de Luca de jurisdic. d. 54. n. 7. quòd si autem interea administratio, & jurisdictio ad Capitulum devolvatur, nil vetat, illud eam exercere posse per Vicarium à se deputatum. Card. de Luca loc. cit. Pirh. ad tit. de off. vic. n. 77. contra Marchet. in pr. vicar. capit. p. 1. tit. 1. n. 32. & Beroum conf. 23. à n. 4. l. 1. qui tamen posterior loquitur solum in casu, in quo Episcopus absens reluctatur, & vult per seipsum administrare; cum de jure Episcopus non teneatur deputare Vicarium, uti patet hæc ex iis, quæ ex eodem Berouio habet Sbroz. de vicar. l. 1. q. 59. ubi: sive Episcopus negligens sit in eligendo vicario, sive absens, eo refragante Capitulum constituere nequit vicarium; Verum ut vides is non est casus præsentis questionis, Viderur tamen Capitulum in hoc casu non arctari, ad exercendam jurisdictionem per Vicarium à se electum; sed posse eam interea exercere per seipsum; cum Concilium ad hoc non arctet Capitulum, nisi in casu sedis vacantis, quòd non contingit nisi per mortem, aut translationem Episcopi ad aliam ecclesiam, aut etiam ad summum per captivitatem illius, utpote in quo casu ceteri solent, ac si sedes vacaret, & adhiberi quoque solet terminus viduitatis, etsi per quandam improprietatem, seu improprium loquendi modum, ut Ridolphin. in pr. p. 3. c. 4. n. 19. & seq.

Questio 543. Intra quod tempus à morte Episcopi constituendus ille Vicarius?

R Esp. primò intra dies octo juxta eandem expressam Tridentini dispositionem. Laym. ad c. romana. de off. vicar. in 6. n. 16. Fagn. Garc. Barbof. Ventrig. ll. cit. cum communi. Currere verò incipit dictum tempus à die scientiæ mortis, vel translationis Episcopi ad aliam ecclesiam. Dian.

S 4

p. 8;

p. 3. *trac. 4. resol. 55. Barbof. loc. cit. n. 32. Ventrig. loc. cit. n. 3.* ubi etiam, quod hæc scientia debeat esse certa, & non sufficiat præsumpta. Hinc si translatio Episcopi facta sub consensu illius, mox, ut is innotuit capitulo, etiam ante captam possessionem novi Episcopatus Capitulum potest eligere Vicarium. eò ipso enim, ut decidit S. Congregatio 14. Decemb. 1624. amisit translatus jura primi Episcopatus, à cujus vinculo fuit absolutus. Tondut. 99. *benef. p. 2. c. 4. §. 6. n. 13. & 14.* si autem potuit ab illo momento innotescens sibi consensus eligere Vicarium, incipit illi currere ab eodem momento terminus ille octo dierum. De cetero præscindendo ab illo consensu, currit hic terminus à Die, quo innouit Capitulo, Episcopum fuisse per Papam in Consistorio absolutum à vinculo prioris ecclesiæ, etiam captâ necdum possessione. quin & literis necdum expeditis. Dian. *loc. cit. Barbof. n. 32. Ventrigl. n. 3.* citans eundem Barbof. *de canon. & dignit. c. u. l. n. 32. Quarant. in sum. Bullar. v. Capit. sed. vac. Meroll. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 26. n. 186.* ab eo enim tempore vacat prior Episcopatus, adeoque postquam hujusmodi absolutiois notitiam habuerit Episcopus translatus; etiam ex testimonio seu documento secretarii solum sacri collegii illico tenetur abstinere ab exercitio ordinariæ jurisdictionis, eaque transit in Caputulum, idque statim eâ uti potest, & debet, sedemque vacantem publicare, Barbof. Dian. *l. cit. ex Masfobr. in pr. habendi concurs. requisit. 1. dub. 9. secundum rom. editionem.*

2. Resp. secundò: Sicut tamen potest Capitulum terminum illum octo dierum restringere & abbreviare. Pax Jord. *l. 12. tit. 2. n. 6. Ventrigl. loc. cit. n. 2.* citans *ecclesia vestra. de electione & ibi Abb. notab. 1. Quarant. loc. cit. n. 2. contra Meroll. loc. cit. n. 260.* modò tamen non in fraudem absentium Capitularium abbreviet illum terminum. Pax Jord. *loc. cit.* ubi etiam, quod si pro parte absentium compareret aliquis, ac instaret expectari terminum juris, esset exaudiendus. Ita quoque non arctatur capitulum intra terminum illum nondum elapsum eligere vicarium; sed potest toto illo termino sibi ad id à Concilio concessio uti. Barbof. *loc. cit. n. 31. Ventrig. cit. n. 2.*

Quæstio 544. An, & ad quem fiat devolutio, Capitulo negligente intra dictum terminum constituere, aut constituente idoneum.

1. Resp. Fieri devolutionem ad Metropolitanam, & si Ecclesia ipsa (intellige vacans) fuerit Metropolitana, aut exempta, Capitulumque negligens (intellige in constituendo intra dictum tempus idoneo Vicario) tunc antiquior Episcopus ex suffraganeis in Metropolitana, & propinquior Episcopus in exempta & eorum (de quo quoque in eodem cap. habitus fuerat sermo) & Vicarium idoneos possit constituere. hæc fere verba sunt Tridentini. *sess. 24. c. 16.* & juxta illa Barbof. *jur. eccles. l. 1. c. 32. n. 55. & 56.*

2. Poterit nihilominus Capitulum, dum intra octo dies Vicarium non elegit, re adhuc integra, antequam Metropolitanus eum deputer, purgare moram, & eum eligere. Pax Jord. *cit. n. 6.* (qui tamen ibi dicit, utramque sententiam sibi videri probabilem) Garc. *p. 5. c. 7. n. 7.* & ex eo Ventrigl. *loc. cit. n. 4.* dicens hanc sententiam esse veriorum,

& verbis concilii conformiorem, utpote quod ista devolutione punit negligentiam capituli, quæ purgatâ morâ considerari non potest. & citat pro hac sententia Meroll. *tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 26. n. 235.* contra Suarez. *tom. 5. d. 28. f. 3. n. 3.* apud Garc. *loc. cit.* quem is dicit docere, Capitulum debito tempore, & modo per Concilium præscripto non eligens Vicarium, privati propterea vice facultate eum eligendi, seu ab eo munere suspendi. non tamen addit, quod etiam purgata morâ priveretur eâ facultate. quin etiam Pignat. *tom. 8. consult. 34. à n. 13.* fusè probat, pluribus S. Congregat. responsis, mentem Concilii fuisse, inducere dictam devolutionem ad Metropolitanam in casu non factæ electionis Vicarii intra terminum octo dierum, non tamen, si in tempore facta fuit, sed nulliter, v.g. de non doctore, existentibus doctoribus; pro quo etiam adducit hanc rationem, quod concilium devolutionem illam statuit potissimum & principaliter ob negligentiam ingerendo actò, quæ non debeat extendi ad casum, quo actus quidem gestus fuit, sed nulliter; cum minus sit peccare in qualitate quam in substantia: & quia regulariter conceditur aliquid fieri per secundum actum, quando per primum non valuit, nec fuit satisfactum menti disponentis ex allegatis per Gabriel. *tit. de ll. concl. 2. n. 28. & 3.* & Tiraquel. *in l. Boves. §. hoc sermone. limit. 1. & 6.*

3. De cetero certum est, quòd si Vicarius constitutus à Metropolitanò moriatur, aut ab officio removeatur, contumacia Capituli censeatur purgata, & illud possit intra dies octo ab amotione, aut morte istius Vicarii eligere alium. si cut prius dispositio enim illa Concilii intelligenda pro una solum vice Pax Jord. *cit. n. 6.*

Quæstio 545. Terminò illo octo dierum pendente, an & qualiter Capitulum administret & exerceat jurisdictionem?

1. Resp. administratio jurisdictionis pro illo tempore non spectat ad primam dignitatem Barbof. *jur. eccles. l. 1. c. 32. n. 29.* testans sic expressè declarasse S. Congregat. Concil. 19. sept. 1620.

2. Neque spectat ad archidiaconum. Barbof. *loc. cit.* Pax Jord. *l. 12. tit. 2. n. 4.* citans Riccium, Quarant. & c. contra Vulpe *in pr. judic. for. eccles. c. 34. n. 19.* Navar. *in sum. Bullar. tit. capit. sed. vac. n. 16.* Sbroz. *de off. vicar. l. 1. q. 61.* apud Barbof. quamvis Sbroz. ibi plus non dicat quàm Archidiaconum sede vacante sustinere vices vicarii in iis, in quibus de jure communi est vicarius; & quòd in vacantia sedis Salernitanæ fuerint electi duo vicarii, nempe archidiaconus & unus ex Canonicis, licet postea gratiosè permillum Archidiacono illi exercere jurisdictionem, & eo impedito ab altero illo. quod non est contra nos, non enim negamus hic posse Archidiaconum à Capitulo eligi in Vicarium: sed illum de jure eo ipso, quòd sedes vacat, esse Vicarium Capituli, & loco illius exercere jurisdictionem, siquidem archidiaconus censetur Vicarius (intellige Episcopi) de jure in aliquibus tantam Episcopo vivente. Unde non bene infertur, totam jurisdictionem Episcopo defuncto vice capituli ad illum spectare. Pax Jord. *cit. n. 4.* Nihilominus Archidiacono non fecus, ac Archiepiscopo salva pro illo tempore vacantiæ manebunt jura sua propria illis incompetentiæ de jure communi tanquam

Vicarij

Vicariis natis, poteruntque illa exercere non secus tunc quam vivente Episcopo; cum non debeant esse deterioris conditionis sede vacante quam eam plenam. Pax Jord. loc. cit. n. 5.

3. Sed administratio jurisdictionis pro illo tempore residet penes totum Capitulum, potestque illud per seipsum eam exercere toto illo spatio, sicut antiquitus poterat pro toto tempore vacantia. Pax Jord. n. 4. Barbof. cit. n. 29. citans se ipsum de off. & potest. Episc. p. 3. allegat. 59. n. 163. Rague. de voce can. in capit. q. 37. n. 2. Zerol. in pr. p. 1. v. capit. §. 3. & c. Addit tamen Barbof. n. 31. quod possit tunc administrare per se successive.

Questio 346. Num Capitulum sede vacante possit, & teneatur existentem Episcopi Vicarium generalem confirmare, seu potius assumere in suum Vicarium?

Resp. potest Capitulum, uti & Metropolitano in casu negligentia Capituli, Vicarium generalem Episcopi deservit confirmare, seu constituere suum Vicarium, modo habeat qualitates à Tridentino in Vicario Capituli requisitas, ita ut si eas non habeat v. g. non esset Doctor, electio seu deputatio illius sit nulla. Pignat. tom. 7. consult. 4. n. 9 juxta decis. S. Congreg. Non tamen tenetur illum constituere suum Vicarium. Sbroz. de off. Vicar. l. 1. q. 60. citatis plurimis contra Beronium cons. 23. n. 7. volum. 1.

Questio 347. An Capitulum possit duos simul deputare Vicarios?

Resp. Potest Capitulum constituere Vicarios plures (intellige æque principales, ut expressè Pirh.) quantum est de jure communi. Fagnan. in c. his que de major & obed. n. 68. Pirh. ad tit. de off. vicar. n. 37. præsertim ubi diæcesis est amplior, non enim in hoc minus potest, quam Episcopus. Pirh. loc. cit. is verò constituere potest plures Vicarios. Sbroz. l. 1. q. 50. n. 3.

2. Potest quoque hodie ad huc, ubi sic habet, & probatur consuetudo immemorialis, Capitulum constituere plures Vicarios, dummodo iis præditi sint qualitatibus, quas in tali Vicario requirit Tridentinum Fagn. loc. cit. Barbof. n. 33. Ventrigl. Pirh. l. cit. referentes sic expressè & sæpe declaratum à S. Congreg. Trid. puta, in una Terentina, de qua Fagn. & in altera Panormit. 31. Maij 1592. de qua Barbof. Atque ita in vim talis consuetudinis deputari possunt duo vicarii in solidum, vel ut alternis mensibus vicariatus munere fungantur, ut S. Cong. in illa Panormit. Pirh. Barbof. veletiam ita, ut deputetur unus pro urbe, alter pro reliqua diæcesi, seu foraneus, Ventrigl. Barbof. l. cit. vel unus generalis & alter pro Monialibus, ut Ventrigl. uti etiam testatur Pax Jord. l. 12. tit. 12. n. 9. Patriarcham Venerum habuisse Vicarium unum generalem, alterum pro monialibus, & idem de Archiepiscopo Neapolitano Quaranta apud eundem Pax Jord. Atque ita Carol. de Luca n. 12. ad Ventrigl. annot. 15. §. 2. simpliciter ait, posse Capitulum sede vacante Vicarium Monialium constituere, ubi Episcopus vivus separatum pro iis deputabat. Quod si tamen consuetudo haberet ut electio, vel deputatio fieret de gremio Capituli, & bini, vel singuli per singulos menses administrarent observando ordinem, si Canonici omnes non essent Doctores, vel

Licentiarum, & haberi possent alii, qui essent Doctores, non valeret talis deputatio seu electio. Garc. loc. cit. n. 10. & ex eo Ventrigl. juxta expressam S. Congreg. declarationem ad cit. loc. Tridentini, quam recitat Garcias.

3. Hodiedum tamen post Tridentinum independentè à tali consuetudine non potest Capitulum deputare, nisi unum Vicarium Capitularem. Pirh. Fagn. Ventrigl. Barb. l. cit. Dian. p. 8. tract. 4. resol. 61. citantes Nozar. in sum. Bullar. v. capit. sed. vac. n. 15. qui etiam testetur, sic determinasse S. Cong. Concil. Loquitur enim Concilium cit. sess. 24. c. 16. in singulari, & injungit Capitulo, ut sede vacante deputet œconomum unum, vel plures, & eligat Officialem seu Vicarium. atque ita, ubi facit mentionem de electione Vicarii, non repetit illam distinctionem plures. Fagn. loc. cit. nihilominus plures, nullam fecit à mentione consuetudinis, adeoque etiam independentè ab hac Capitulum posse deputare vicarios simpliciter tenent Sbroz. l. 1. q. 50. & 60. n. 3. Garc. p. 5. c. 7. n. 36. citans Pavin. p. 2. q. 10. n. 6. Zechum. Auton. Genuens. & c. Item Molin. de just. tract. 5. d. 11. n. 1. apud Barbof. atque Garcias, sic videri sentire S. Cong. & Concilium loqui quidem in singulari; quia regulariter non solet poni nisi unus vicarius, non tamen tollere, quando plures esse possent Vicarii, & dispositionem loquentem de uno locum habere in pluribus, quando eadem est ratio in illis juxta gl. in c. compromissarius. de elect. in 6. v. compromissarius. Declarationem verò S. Congreg. (quæ in contrarium adducitur) loqui in casu, quando Capitulum volebat unum ponere, & in controversia fuerunt plures assumpti, quàm duo; eò quod non conveniat esse tot Vicarios, vel etiam quando unus habebat qualitates requisitas à Concilio, alii verò non.

Questio 348. Quid ergo circa hanc pluralitatem Vicariorum possint plura Capitula ecclesiarum sibi unitarum?

Resp. dum duo sunt Episcopatus uniti, & unusquisque suum habet Capitulum, & Cathedralium, unumquodque Capitulum potest suum Vicarium Capitularem deputare juxta formam concilii. Ventrigl. loc. cit. n. 17. citans Quarant. in sum. Bullar. v. Capitulum, sed. vac. in append. fol. 523. Pax Jord. l. 12. tit. 2. n. 10.

Questio 349. An Capitulum possit unum eundemque constituere Vicarium generalem tam in temporalibus quàm spiritualibus?

Respondet affirmativè Azor. p. 2. l. 2. c. 37. q. 18. citans clem. 1. & c. 2. de heretic. & Pavin. p. 2. q. ult. Rebuff. in pr. tit. de devol. n. 62. Verùm de hoc dubitari posset; cum præter Vicarium alium constitui disponat Tridentinum cit. sess. 24. c. 16. juxta quæ ait Barbof. jur. eccl. l. 1. c. 46. n. 7. sede Episcopali vacante est ab ipsius ecclesiæ Capitulo, vel eo negligente, à Metropolitano œconomus constituendus, œconomi autem officium sit, ut idem Barbof. loc. cit. n. 8. res omnes ecclesiæ fideliter administrare, & gubernare tanquam ecclesiæ patrimonium, & fructus ecclesiæ fideliter exigere, dispensare, augere & c. adeoque videatur ad illum spectare administratio in temporalibus, præsertim quò ad bona episcopalia, redditus & fructus.

Questio

Quaestio 550. Qualiter deputandus seu eligendus Vicarius Capitularis?

R Esp. Necessè non est, ut in electione hujus Vicarii servetur forma *cap. quia propter. de elect. aut etiam decreti Concilii Trid. sess. 25. de regular. lib. c. 6. Garc. p. 5. c. 7. nu. 21.* (ubi etiam recitat claram pro hoc declarationem S. Congregat. Pax-Jord. l. 12. tit. 2. n. 41. Dian. p. 8. tract. 4. resol. 60. Pirh. ad tit. de off. Vicar. nu. 77. Pignat. tom. 8. consult. 34. nu. 9. & 11. contra Fulcum de visitat. l. 1. c. 25. nu. 32. qui de hoc dubitavit. Non enim hæc constitutio Vicarii est propriè electio; quia electio propriè talis eget confirmatione, quod non cadit in istam Vicarii deputationem, sed simplex deputatio. Pax-Jord. Pignat. *loc. cit.* unde Concilium *cit. sess. 24. c. 16.* non utitur verbo *eligant*, sed *verbis constituant & deputent.* Et ad summum est talis electio, qualis haberi solet à Capitulo ad dignitates, canonicatus, officia, Dico *ad summum*; quia ex alio capite adhuc deficit à tali electione; cum isti Vicarii ut plurimum sint temporales, & momentanei. Ob quam rationem quoque relata à Garcia declaratio S. Congreg. resolvit, in ista deputatione Vicarii servandam non esse necessariò formam *cap. quia propter.* & formam electionis præscriptam à Trident. *sess. 25. de regular. c. 6.* Caput enim illud *quia propter* loquitur de electione Episcoporum, aliorumque Prælatorum ecclesiarum Collegiatarum, habentium generalem jurisdictionem, ut *ibi Abbas cum gl. & Sylv. v. electio. q. 1.* & intendit solum providere ecclesiis pastore viduatis; per mortem autem solum prædictorum Prælatorum remaneant ecclesia viduata, & sine pastore, utpote qui, ac præcipuè Episcopi, propriè dicuntur illarum sponsi: Vicarii autem isti non dicuntur sponsi, cum non sint Prælati principales ecclesiarum, Concilium verò Trid. *loc. cit.* præscribit solum formam electionis Prælatorum regularium, Dian. *loc. cit.* Unde jam infero, &

2. Resp. secundo: non est necessarium, ut electio Capitularis fiat per suffragia occulta. Diana *loc. cit. in fine* contra Carol. de Luca *ad Ventrigl. annot. 15. §. 2.* ubi is directè tenet contrarium hæc expressis: Vicarii capitularis electio faciendâ per secreta suffragia, alioquin est nulla, ut declaravit S. Congregatio.

Quaestio 551. Quot suffragia requirantur, ut quis electus sit in Vicarium Capitularem?

1. **R** Esp. Requiritur & sufficere pluralitatem votorum, seu suffragiorum, Ventrigl. *loc. cit. nu. 16.* ubi: si duo Vicarii fuerint electi, & unus habeat majorem partem suffragiorum, is remanere debet: nam is dicitur electus à Capitulo. Si verò duo electi habeant æqualia suffragia, neuter censetur electus à Capitulo, quod non representatur nisi à majore parte. Pignat. tom. 8. consult. 34. nu. 9. expressiùs *to. 1. consult. 23. n. 5.* ubi: nullitas (intelligit electionis Vicarii Capitularis, de hac enim *ibi agit Pignat.*) erit patens, si apparuerit electum ex suffragatoribus habuisse solum medietatem suffragiorum, quæ non sufficiunt ad legitimam electionem; cum requiratur major pars non respectu aliorum, qui minora vota habuerunt, sed respectu totius Capituli, &c.

2. Proceditque id ipsum, etiam si is, qui habet pauciora vota, sit magis idoneus, modo electus

à majore parte non sit indignus, & incapax, non habens requisita à Tridentino. Ventrigl. *loc. cit.*

3. An verò, ubi electio facta scienter de indigno à majore parte Capituli, tunc valeat electio facta à minore parte Capituli, controversum est in jure. Affirmativam sequitur Ventrigl. licet addat, posse in eo casu Capitulum se iterum congregare, & eligere idoneum Vicarium, & revocare electum à minore parte, citatque pro hoc Meroll. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 24. nu. 200. Item affirmativam tenet Pignat. *loc. cit.* ubi: si ex pluribus eligentibus aliqui elegerunt dignum; alii verò scienter indignum, electio de digno dicitur perfecta, quam vis à pauciore numero, eâ ratione; quia eligentes scienter indignum privantur pro ea vice jure eligendi, quod totum devolvitur ad eligentes dignum, in quibus, etsi paucioribus, consolidatur totum jus Capituli, juxta textum expressum *cap. dudum.* & *c. cum Vintoniensis. de elect. ibique AA. & Rota in Leodiensi Abbatis sacis 4. Julii 1642. &c.* Verum de his omnibus accuratè à nobis dicta vide in *For. benef. p. 1. sect. 2.* ubi de electione, & ea omnia huc applica, ubi etiam respectu quorum computandus major ille numerus votorum.

4. Porro in casu, quo quis electus esset à medietate suffragatorum, seu votantium, ubi publicato scrutinio (intellige, ubi fortè electio facta, etsi citra necessitatem, per scrutinium) id intelligeret, posset sic electus mutato suo suffragio sibi ipsi accedere, seu sibi ipsi dare votum suum (vel potius, ut Ventrigl. *cit. nu. 16.* consentire electioni de se facta, qui consensus reputatur pro voto, & jam augetur numerum suffragiorum) ad effectum augendi numerum, & vel sic constituendi numerum majorem votorum, & electionem sui perfectam. Carol. de Luca *ad cit. loc. Ventrigl. n. 2.* Pignat. *loc. cit. nu. 10.* citans Abbat. *in c. cum in jure. de elect. n. 5.* quam ejus doctrinam communiter receptam testentur Navar. *conf. 6. de elect. n. 5.* Rota in Caser. *augustana benef. 26. Jun. 1646.* & Vivian. *de jurep. decis. 135. nu. 9. & 10.* Idem est, dum esset processum non per secretum scrutinium, sed per publica suffragia, in quo casu poterit pari modo ipse electus adherere votantibus pro se, & ad constituendam majorem partem, argumento textus *cum in jure. de elect.* ubi in septem vocabulis electus à tribus cum accessu suis dicitur electus à quatuor, & consequenter à majore parte. Pignat. *loc. cit. n. 9.* addens, dictum textum non esse correctum, sed etiam hodie attendendum, quoties non agitur de electione juxta formam *cap. quia propter.* De hoc quoque vide me ipsum *loc. cit.*

5. Veruntamen si Capitulum inter se discordans plurium Vicariorum fecerit electionem, sive Capitulares in electione Vicarii inter se discordes duos vel tres elegerint Vicarios, magis idoneus ex his electis, & habens qualitates à Concilio requisitas remanere debet, seu esse Vicarius cæteris exclusis. *Barbos. jur. eccl. l. 1. c. 32. n. 36.* Garc. p. 5. c. 7. nu. 23. Pax-Jord. l. 12. tit. 2. n. 11. Ventrigl. *loc. cit. nu. 30.* juxta expressam S. Congr. declarationem, quam recitant. Unde illud patere videtur, in hoc casu non esse necesse in hac Vicarii electione electum pro se habere pluralitatem votorum, prout aliàs de jure in electionibus aliis requiritur. Cognitionem autem hujus majoris idoneitatis intra terminum octo dierum pertinere ad ipsum Capitulum; elapso verò hoc termino ad Metropolitanum, ait Pax-Jord. *loc. cit.*

6. De cetero, licet inspecta juris communis dispositione sufficeret ad Vicarii Capitularis electionem pluralitas illa votorum; nihilominus ubi adesset statutum alicujus ecclesie apostolica auctoritate firmatum, & in viridi observantia, ut ad electionem Vicarii generalis duæ ex tribus partibus suffragiorum concurrere debeant, aliàs electio facta sit irrita, illud statutum omnino servandum esset. Pignat. tom. 9. consult. 78. per tot.

Quaestio 552. An si propter non habitam pluralitatem votorum electio Vicarii Capitularis sit nulla, revalidari possit ex subscriptione literarum patentium facta à majore parte Canonorum.

R Esp. Negative. Pignat. tom. 1. conf. 23. nu. 7. vota enim dari debent collegialiter, & in Capitulo, ita ut non sufficiat consensus postea datus utri à singulis. Pignat. loc. cit. citans Innoc. in c. in Genes. de elect. nu. 7. Butrio ibidem n. 28. & plures alios. Nec obstat, Tridentinum non dare formam præcise eligendi Vicarium Capitularem; satis enim est, quod dicat electionem faciendam à Capitulo; non autem dicitur facta à Capitulo, dum non est facta à majore parte collegialiter congregata, etiam si postea Canonici utri singuli accesserunt in numero sufficiente. Pignatell. juxta c. in Genes. & c. auditus de elect. & ibi DD. pro quo etiam citat Bertach. de Episc. l. 1. p. 3. q. 2. n. 8. Mirand. in manual. Prælator. fo. 3. q. 13. n. 29. concl. unica. Sigism. de Bononia de elect. dub. 111. nu. 3. &c. Neque etiam revalidari poterit electio talis, etiam si electus propria electioni suæ consenserit, & consensus ejus reputetur, ut dictum, pro uno suffragio ad constituendam pluralitatem votorum, nisi præstitit illum consensum in Capitulo & electione. Pignat. loc. cit. n. 9.

Quaestio 553. Num electio Vicarii ex hoc vitietur, & reddatur nulla, quod quis idoneus rejiciatur à numero concurrentium & eligendorum.

R Esp. affirmative. Quisquis enim idoneus de jure potest eligi; adeoque non potest à concursu repellì, ut patet in concurrentibus ad parochialem. Insuper rejectio idonei habet vim voluntariæ contestationis ad certum numerum eligendorum, quæ non permittitur electoribus in præjudicium aliorum; & si quis repellatur, ex hoc ipso electio dicitur restricta & coarctata; ita ferè Pignat. tom. 6. consult. 92. nu. 1. qui etiam nu. 2. addit, idoneum in præsentem esse illum, qui est Doctor, & qui sæpe in Vicarium Capitularem fuit electus, ut proinde non esset super hoc iteranda inquisitio, pro quo citat Peyr. de subdito tom. 1. q. 1. c. 31. nu. 10. Castellan. de elect. c. 13. nu. 21. Gonz. de reg. 8. gl. 4. nu. 84. & aliquot Rotæ decisiones. Quin & fore tale electionem non solum irritam, sed & attentatam, si ab hujusmodi declaratione electorum appellatio interponeretur, ait Pignat. loc. cit. n. 3. vide eundem de his pluribus num. seq.

* *

Quaestio 554. Nullitas electionis Vicarii Capitularis qualiter, & coram quo deducenda, & objecta qualiter repellenda.

R Esp. Si proponenda nullitas contra electionem unius ex electis, vel contra unicum electum & deputatum in Vicarium Capitularem, distinguendum est. Aut enim proponitur nullitas, quæ non est contra Tridentin. c. 16. sess. 24. sed alia, puta, quia non omnes Canonici fuerunt vocati ad electionem, vel similis, & tunc ad eundem est Superior Capituli, & coram illo proponenda nullitas dicta (neque enim illa proponi potest coram ipso Capitulo, ut Ventrigl.) per quem si deputatio, seu electio fuerit revocata, & declarata irrita, poterit Capitulum denuo congregari, & ad novam Vicarii electionem devenire. Ventrigl. loc. cit. n. 31. citans Vulpe. in pr. for. judic. c. 44. num. 31. Pax Jord. l. 12. tit. 2. n. 42. citans Quarant. qui testatur, sic responsum à S. Congregat. Episcopo Surrentino. Si verò est proponenda nullitas contra electionem, eò quod facta contra formam à Tridentino præscriptam, v.g. de non Doctore; & tunc, quia in tali casu vigore ejusdem Tridentini devolutio fit ad Metropolitanum, vel antiquiorem ex Suffraganeis, quando ecclesia Metropolitana vacans est, vel ad viciniorem, quando ecclesia est exempta, nullitas potest proponi coram Metropolitanò, vel coram antiquiore, vel coram vicinorespective. Ventrigl. loc. cit. nu. 32.

Quaestio 555. Num Vicarius eligi possit ad certum & determinatum tempus?

R Esp. Negative, sed eligendus pro toto tempore vacationis ecclesie. Pignat. tom. 1. consult. 23. nu. 10. testans sic definitivè S. Congr. præpositi, negot. Episcoporum. & Regular. in una Sutrino 14. Febr. 1653. & in una Puteol. 14. Novemb. 1659. & sæpe aliàs. Tradit tamen Ventrigl. tom. 2. annotat. 15. §. 2. n. 22. posse Vicarium à Capitulo deputari ad certum tempus, quò elapso statim expiret ejus jurisdictio, & teneatur Capitulum alium Vicarium eligere, vel prædictum confirmare, seu denuo deputare, citat pro hoc Vulpe. in pr. c. 44. & c. 28. qui refert sic decisum à S. Congregat. Concilii. Item Barbof. sum. apostol. decisionum, v. capit. sed vac. nu. 4. & 5. & tract. de canon. & dignit. c. ult. nu. 44. & 45. qui refert declarasse prædictam S. Congreg. melius esse simpliciter absque temporis præfinitione illum deputare. Et sic expressè testatur Barbof. jur. eccl. l. 1. c. 32. n. 43. S. Cong. Concil. censuisse, capitulum Sede vacante posse certum tempus in Vicarii deputatione præfinire. Item declarasse eandem S. Congregat. die 17. Jun. 1617. posse Capitulum eligere Vicarium cum clausula, quòd non dureret nisi per annum. Idem cum Ventrigl. tenet Pax Jord. l. 12. tit. 2. n. 39. citans Pavin. p. 2. q. 10. Quarant. &c. Item Meroll. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 35. nu. 35. sic declaratum testans à S. Congreg. ad petitionem Capituli Salernitani.

Quaestio 556. Num eligi debeat Vicarius Capitularis de gremio Capituli?

R Esp. Quamvis Capitulum neque vi juris communis, neque vi Concilii Tridentini teneatur de necessitate eligere in Vicarium personam, quæ est

est de gremio suo, si tamen adesse ex gremio idoneus, is ceteris paribus preferendus esset. *Garc. p. 5. c. 7. n. 13.* citans pro hoc declarationem S. Congreg. *Barbof. jur. eccles. l. 1. c. 32. n. 37.* *Pirh. ad tit. de poss. Vicar. n. 77.* *Ventrigl. loc. cit. n. 14.* *Dian. p. 8. tract. 4. resol. 57.* citans *Vulpe. in pr. c. 44. n. 25.* *Navar. in sum. Bullar. tom. 1. tit. de capit. sede vac. nu. 28.* *Meroll. ubi supra dub. 18. nu. 187.* *Pignat. tom. 7. consult. 4. n. 1.* Proceditque id ipsum, dum Capitulo, negligente electio devolveretur ad Metropolitanum, ut neque is teneatur deputare Vicarium de gremio Capituli, ut *Meroll. loc. cit.* *Marc. Anton. Genuenf. in pr. Curia Archiepisc. Neapol. c. 84. nu. 1.* apud *Dian. loc. cit.* Quod si verò adesset in Capitulo idoneus, deberet Metropolitanus ceteris paribus illum preferre. *Diana ipse loc. cit.* eò quòd cum Metropolitanus in hac electione Vicarii succedat in locum Capituli, ejusque defectum suppleat, debeat eodem prorsus modo deputare Vicarium, quo Capitulum tenebatur. Unde sicut Metropolitanus non potest eligere non Doctorem, ita etiam eligere non potest externum, quando in Capitulo adesset æquè idoneus. *Dian. loc. cit.* Ubi tamen in Capitulo adsint Doctores in publica universitate promoti, Capitulum ex necessitate tenei unum ex iis eligere in Vicarium, alioquin electionem fore nullam, juxta declarationem S. Congreg. quam recitant, asserunt *Garcias loc. cit. nu. 12.* & ex eo *Pignat. cit. consult. 4. n. 2.* citans quoque *Barbof. ad cit. c. 16. sess. 24. n. 28.* Quod ipsum tamen non nisi sub hac restrictione: *ceteris paribus*, intelligendum puto: ità ut si quoque extra Capituli gremium extet Doctor talis excellentior, & doctior, ad eò que magis idoneus, Capitulum non prohibeatur eum assumere præ altero Capitulari suo, quoad gradum doctoralem in publica Universitate obentum parem quidem, de cetero tamen minus idoneum. Addit quoque *Garcias loc. cit. n. 13.* quòd si in Capitulo, in quo non sunt Doctores, vel Licentiati in Jure Canonico; adesset autem in eo aliquis Juris Canonici peritus, & idoneus, is deberet eligi, aliàs electio esset nulla. Probat hoc ipsum tum ex illis verbis Concilii: *vel aliàs, quantum fieri potest, idoneus*: tum ex quadam S. Congregationis declaratione, quam refert *num. 12.* verum & hoc ipsum non nisi sub dicta limitatione: *ceteris paribus*, intelligendum censeo, ità ut si in Capitulo non adesset Doctores, vel Licentiati, quamvis de cetero adessent aliqui ad hoc munus idonei, si tamen haberi posset extraneus Doctor æquè idoneus, ac illi Capitulares idonei non Doctores, extraneus ille deberet preferri. Ità expressè tenet *Diana loc. cit. in fine.*

Questio 557. An Vicarius Capitularis necessarius debeat esse Doctor, & quidem Juris Canonici, & promotus in publica Universitate?

1. **R**esp. ad primum: Vicarius Capituli debet eligi Doctor, aut Licentiatus (intellige quando haberi potest) aliàs deputatio erit nulla. & devolveretur ad Metropolitanum. *Meroll. to. 3. d. 7. c. 7. dub. 18. nu. 186.* *Vulpe. in pr. c. 44. num. 15.* apud *Dianam loc. cit. resol. 56.* *Ventrigl. loc. cit. n. 12.* *Barbof. loc. cit. nu. 49. & 50.* *Pignat. tom. 8. conf. 34. nu. 2.* *Garc. loc. cit. nu. 9. & 10.* referens pro hoc plures S. Congregat. Concilii ad citat. ejus loc. declarationes contra *Solorzau. de jur. Indiar. tom. 2. l. 3. c. 13.*

n. 40. & seq. apud *Dian. loc. cit.* dum docet formam illam à Concilio præscriptam quoad eligendum Doctorem in Vicarium, non ità præcisam videri, quin alium idoneum non Doctorem admittat; unde in arbitrio Capituli relinquatur hac alternativa (intellige Doctoris cum non Doctore) quòd arbitrium ex justis causis moderari possit Capitulum. Et citat pro hac sua sententia, nempe quòd verba illa Concilii: *Capitulum sede vacante constituere teneatur Vicarium, qui saltem in jure Canonico sit Doctor, vel Licentiatus, vel aliàs, quantum fieri potest, idoneum*: non excludatur Capituli arbitrium (intellige Doctorem, vel non Doctorem deputandi, etiam dum Doctor alius idoneus esset) *Navarr. conf. 2. de off. Vic. Sayrum in Florib. decis. decis. 2. eodem tit. Ricc. in pr. Curia Archiepisc. Neapol. decis. 473. n. 2.* *Azor. p. 2. l. 3. c. 37. in fine,* qui tamen ibi de hoc nihil. Item *Sbroz de off. Vicar. l. 1. q. 36. n. 13.* qui tamen ibi solum agit de Vicario Generali Episcopi, quem dicit, non debere necessariò esse Doctorem (quod ipsum passim docent & alii, ut *Vulpe. loc. cit. Garc. loc. cit. n. 17.*) modò sibi associet, & consultorem habeat Juris Canonici peritum. Testatur quoque *Solorzau*, se sic (nempe deputari non Doctorem ubi aderant Doctores) vidisse praticari in *Limen.* si, aliisque ecclesiis Indiarum. Ac denique concludit: quòd et si S. Congregationis Cardinalium declarationes contrarium expresserint, & talem tantàmque autoritatem habeant, qualem quantumque eas habere tradunt *Garc. de benef. in proximo circa finem. Zerol. in pr. Episc. p. 1. S. autoritas. in fine. Cenedo in pract. canon. q. 6. n. 9.* adhuc, ubi ex nec publicata, nec recepta, aut practicata sunt, non videri tanti ponderis esse, ut consuetudinem vincant, & conciliarem dispositionem dictam alternativam concedentem.

2. Verùm tenenda responsio, pro qua hanc rationem dat *Pignat. loc. cit.* (quam verbotenus exscripsit ex *Fag. in c. inter ceteras de rescript. n. 46.* qui ibi agebat de alio decreto Tridentini *sess. 24. c. 18.* quo jubentur eligi in Examinatores Synodales Magistri, seu Doctores, vel alii Clerici etiam Ordinis Mendicantium) quòd et si alternativa seu junctiva regulariter det, & relinquat electionem, ita ut alteram ejus partem adimplere sufficiat, quando tamen est posita inter personas habentes diversas qualitates, & in primò nominatis sub majore ratione, quàm in posterioribus in secunda parte alternativæ comprehensis, tunc alternativa inducat ordinem, non electionem, & ad secundam alternativæ partem deveniri non debeat, nisi in subsidium, & in defectum primæ, argumento *cap. Metropolitanano, dist. 63.* ubi jubetur Metropolitanò defuncto substitui alius ex Presbyteris, vel Diaconis; & gl. notat illis verbis designatum esse ordinem, ut ex Diaconis non eligatur Metropolitanus, nisi defint Presbyteri. Item argumento *l. heredes mei. §. fin. ff. ad Trebellum.* ubi fideicommissum relictum alternativè nepotibus, vel ceteris cognatis, non debetur ceteris cognatis, quamdiu extant nepotes, qui prædilecti præsumuntur. Confirmatur idem ex eo, quòd aliàs prima pars alternativæ esset otiosa, nisi designaret ordinem; satis enim fuisset dare Capitulo facultatem eligendi idoneos; ad quod absurdum evitandum fateri necesse est secundam partem alternativæ non esse nisi subsidariam. *Pignat. loc. cit. n. 3. ex eodem Fag. nu. 49.*

3. Procedit responsio nostra ita etiam, ut defuncti Episcopi Vicarius non Doctor superstes à Capitu-

Capitulo sede vacante in Vicarium Generalem confirmari seu assumi non debeat. Vulpe. loc. cit. Pignat. to. 7. consult. 4. n. 9. Garc. loc. cit. Barbof. cit. n. 32. n. 50. citans plures alios juxta declarationem S. Congr. ad cit. loc. Trid. in una Macaren. apud Garc. ubi dicitur, verba illa Concilii: *omnino teneantur*, referri ad utrumque, scilicet confirmandum, ita ut tam confirmatus, quam constitutus habeat qualitates à Tridentino requisitas, aliàs electio est nulla. Item verbum illud *debeat*, quo utitur S. Congregatio, præcisam necessitatem importet, & actum contra gestum reddat nullum. Quin & usque adeò procedit responsio nostra, ut si in Capitulo sint Doctores idonei, hi adhuc præferendi sint aliis existentibus in eodem Capitulo non Doctoribus, et si hi non Doctores de ceterò sint magis idonei, quam illi Doctores. Pignat. loc. cit. n. 6. ubi respondetur, Concilium absolute voluisse, ut primo loco deputentur Doctores; quia, cum hi studiorum cursus peragere, & in publicis functionibus literaturæ periculum facere consueverunt, eos juris præsumptione sufficienter idoneos judicavit. A qua quidem juris præsumptione quemadmodum noluit posse recedi ex eo, quòd aliqui aptiores & doctiores reperirentur; cum alternativa illa, ut dictum, sit ordinis, non electionis; ita nec censendum est, voluisse, ut possit recedi ex eo, quòd aptiores reperirentur ex non Doctoribus.

4. Porro intelligenda hæc de Vicario Capitulari ecclesiæ Cathedralis: non enim necesse est, ut Vicarius ecclesiæ Collegiatæ ejus sede vacante, seu defuncto ejus Prælati, qui ordinariam, & quasi episcopalem jurisdictionem habebat, sit Doctor, aut Licentiat. De eo enim non loquitur Concilium. Barbof. cit. n. 50. citans Rague. de voce can. q. 37 n. 6. Garc. loc. cit. n. 20. juxta declarationem S. Congr. quam ibi recitat.

5. Resp. ad secundum, debet esse Doctor, aut Licentiat in jure Canonico, ita ut electio Doctoris Theologi in Vicarium Capitularem sit irrita, intellige, dum Doctor Canonum haberi potest. Barbof. loc. cit. n. 53. testans sic resolutum à S. Congr. 28. Aug. 1621. Ventrigl. loc. cit. n. 9. Garc. loc. cit. n. 14. contra Riccium in decis. Curia Archiep. Neap. p. 4. decis. 305. mordicus sustinentem electionem Doctoris Theologi in Vicarium esse validam prætermisso Canonistâ. Ratio est, quòd Concilium cit. c. 16. expressis verbis requirit eligi Doctorem, vel Licentiatum in jure Canonico: & quòd quociescumque Concilium, vel aliud decretum loquitur de Doctore, non loquitur de Magistro S. Theologia, sed de Jurisconsulto. Lotter. de re benef. l. 3. q. 7. n. 194 & ex eo Ventrigl. loc. cit. & ubicunque Concilium voluit admitti ad dignitates ecclesiasticas Theologos, eos distinctè sub vocabulo *Magistorum*, non Doctorum vocavit. Ita idem Ventrigl. loc. cit. citans Trid. c. 2. & 12. sess. 24. Neque obstat, quòd Tridentinum cit. c. 16. utatur voce *saltem* dicendo: *eligatur, qui saltem in jure Canonico sit Doctor*. Non enim id ita intelligendum, quasi per illam particulam *saltem*, quæ alia subjecta includit, Concilium quoque admiserit Theologum, & quidem potius; sed ita, ut dictio illa referatur ad jus Canonicum. Cui enim Jurisconsulti sunt in duplici genere, nimirum in utroque jure civili & canonico, & in jure canonico tantum, voluit Concilium, ut Vicarius esset Doctor, si non in utroque jure, sal-

P. Leventii Tract. III. De Capit. sed. vac.

tem esset Doctor in jure canonico. Ventrigl. cit. n. 10. ubi etiam ex Barbof. de diction. diction. 355. n. 3. addit, particulam *saltem* comprehendere & alia subjecta, quàm expressum, si ea sint proportionabilia, Jam verò proportionatum non esse, dicere, Concilium admisisse quoque ad Vicariatum Theologum, cum is ignarus sit professionis Vicarii, & Canonum. Rationem etiam, cur potius Canonistam, quàm Theologum Doctorem constitui in Vicarium voluerit Concilium, hanc affert Diana cit. resol. 56. nempe, quòd viri Theologi, et si licentissimi sint, non satis Jurisprudentiæ praxin & theoriam callent, & proinde multoties ex capite, & pro arbitrio sententias proferunt, & à veritatis & justitiæ tramite aberrant, ut Cevall. in tr. de violentiis, p. 1. gl. 6. num. 24. Axia de exhibend. auxil. casu 5.

6. Resp. ad tertium, debere esse Doctorem, vel Licentiatum promorum in publica Universitate, & non sufficere esse creatum Doctorem ex privilegio ab aliqua persona privata. Pignat. to. 8. consult. 34. n. 1. testans, sic declarasse S. Congreg. in Cotronens. 9. Martii. 1637. & in Materana 10. Decemb. 1640. Ventrigl. loc. cit. n. 5. citans Barbof. de Canon. & dignit. c. ult. n. 51. & in sum. decis. apostol. v. Capit. sed. vac. qui sic declaratum testetur à S. Cong. 19. Sept. 1620 Ratio hujus est, quòd quandocunque Concilium loquitur de Doctoribus, loquatur de Doctoribus in publica Universitate promotis, nec verisimile sit, Concilium intelligendum quoque de graduatis extra publicas Universitates generalis studii; cum in iis præsumatur doctrinæ defectus, & vocentur Doctores Bullati. Lotter loc. cit. à n. 125. & ex eo Ventrigl. qui & in specie n. 6. ait, non posse eligi in Vicarios Capitulares, aut etiam ad alias dignitates ecclesiasticas requirentes gradum habentes privilegia Doctoratus, quæ ab urbe Roma nullo prævio examine à particulari persona, vel certis officialibus mitti solent usque ad domum graduati, sub prætextu privilegii, vel alterius tituli, eò quòd tales non dicantur, nec verè sint graduati, cum per Extravag. Pii V. de anno 1563. 1. Junii. quæ in Bullario est *constitutio* 60. dicti Pontificis expressè revocata sint & annullata omnia privilegia & indulta comitibus Palatinis, ac etiam quibusvis Curia Romana officialibus, collegiis, singulisque aliis personis uniuscunquæ status, gradus, ordinis & præminentia existentibus ad Doctoratus, Licentiatum & Magisterii gradum promovendi per quoscunque Romanos Pontifices prædecessores suos, ac etiam per ipsam Pium, etiâ moru proprio, deque certa scientia & plenitudine potestatis quomodolibet concessa, confirmata & innovata. Ac decretis Tridentini inharendo decrevit & declaravit eos, qui à comitibus Palatinis, & aliis præfatis promoti fuerint, quoad dignitates, ceteraque beneficia ecclesiastica nullâ gradus prærogativâ frui, & gaudere posse. Ubi etiam hujus suæ dispositionis rationem addit Pontifex; nempe, quia intellexerat, hujusmodi indultarios quamplurimos, tam laicos quàm clericos indoctos & inhabiles nullo prævio examine Doctores, Licentiatose, & Magistros creasse, ut ad dignitates, aliâque beneficia facilius assumerentur in animarum suarum jacturam, & quamplurimorum scandalum. Idem & multò magis dicendum de graduatis ab indultario aliquo ipsius Cæsaris, vel etiam ab ipsomet Cæsare, ait Lotter. loc. cit. à nu-

T

1147. 131.

mer. 131. non solum quia respectu facultatis theologicae, & Juris Canonici (quos duntaxat Concilium & Pontifex considerat) deficit illius auctoritas, ut Felin. in cap. per tuas. de major. & obed. sub num. 3. sed quia, quos Papa inhabilitat in materia sibi subiecta, non potest Caesar habitare, etiam si admittatur, actum doctorandi esse voluntariae jurisdictionis; quatenus enim removeretur inhabilitas inducta per Papam, esset contentiosa. Vide de his agentem pluribus Loterium à num. 133.

7. Jam verò in casu, ubi Doctor haberi non potuit, adeoque Capitulum validè elegit non Doctorem, poterit Capitulum in actu deputationis tali Vicario non Doctore à se electo dare Doctorem consultorem aliquem, alioquin poterit ipse Vicarius electus eligere sibi talem consultorem sibi bene visum, & partibus non suspectum. Pax Jord. lib. 12. tit. 2. nu. 16. Ventrigl. loc. cit. nu. 13. Vulp. loc. cit. apud Dian. Barbof. loc. cit. n. 52. citans Sbroz. de off. Vicar. l. 1. qu. 36. nu. 13. qui tamen ibi agit de Vicario non Capituli, sed Episcopi non Doctore, quem dicit posse sibi assumere Assessorum; cum & Judices imperiti esse possint, & Rectores civitatum assumendo Assessores. Pro quo citat plurimos. Quamvis dicat Garcias p. 2. c. 7. nu. 18. & 19. graviter peccare Episcopos, qui constituunt Vicarios Theologos, seu alias ad officium illud ineptos, & teneri illos ad restitutionem damnorum inde secutorum: quin & ad restitutionem assessoriarum, ut vocant, seu expensarum, quas tales Vicarii faciunt solvi à partibus Assessorum, & hunc in finem iniquè extorquent (uti & ipsi tales Vicarii ad hanc restitutionem tenentur) cum Episcopi gratis teneantur administrare justitiam, seu ponere, qui eam administrant.

8. Notanda denique hic sunt, quæ habet Garcias loc. cit. à nu. 14. ubi: sed id malè servatur in ecclesiis hujus regni (intellige Hispaniæ) nam Capitula sede vacante non curant eligere Vicarios Doctores authenticos in jure canonico, licet ad sint in Capitulo: & si eligant unum sic graduatum, eligunt etiam alium Theologum, vel non graduatum, quod est contra Concilium, sed Capitula sibi omnia licere putant. Nec fieri potest, quod in quadam ecclesia hujus regni fieri intellexi; nempe per singulos duos menses eligere duos Vicarios de Capitulo; unum graduatum, seu literatum, qui exercet officium; & alium non graduatum, qui non exercet, accipit tamen medietatem emolumentorum officii: & est simonia, & contra ritul. ne Prælati vices suas, nam in effectu est eligere graduatum in Vicarium cum onere dandi medietatem emolumentorum alteri, qui solo nomine est Vicarius. Sicut etiam est simonia, & contra dictum ritul. convenire Canonicos, quod quicumque illorum eligatur in Vicarium, teneatur dividere cum aliis Canonicis salarium, & emolumenta officii. Unde jam prædictæ electiones tanquàm simoniacæ sunt nullæ, & sic electi tenentur dimittere officium, licet non incurrunt excommunicationem; quia non est beneficium, nec Ordo, ut Navar. cons. 1. tit. ne Prælati vices suas. Ita Garcias.

Quæstio 558. Num eligi in Vicarium possit Parochus?

1. **R**esp. Tamen si Canonicus de Capitulo habens cetera requisita exercens in eadem ecclesia & civitate curam animarum, eligi possit in Vicarium Capitularum, Barbof. jur. eccl. l. 1. c. 32. n. 38. Ventrigl. loc. cit. n. 15. Pignat. ro. 7. consult. 4.

n. 6. prout resolvit S. Congregatio præposita negotiis Episcoporum, & Regular. in una Orient. 19. Martii 1619. apud Barbof. modò tamen utriusque officio, nempe Parochi, & Vicarii (ut videtur supponere dicta declaratio) satisfacere possit. De ceterò tamen, ut inquit Pignat. loc. cit. n. 6. in fin. generale est, Parochum & Vicarium esse officia malè comparabilia in eadem persona ex mente dictæ S. Congr. 19. Junii 1603. ex eo, quòd ut quis bene exerceat alterum ex dictis officiis, alteri necessariò deesse cogitur, ut eadem Congregatio in Summa 15. Nov. 1640. Unde licet talis Parochus urbanus habens in ipsa Cathedrali curam animarum, vel ex hoc ipso residere censeatur residentiæ materiali, quòd habet in urbe, & apud ecclesiam illam, in qua habet curam animarum; nõ tamen censetur residere residentiæ formali, quæ consistit in exercitio muneris pastoralis, ad qualem tenentur Parochi, ut Sylv. v. residere. n. 1. Angel. Tabiena v. eod. Zerol. in pr. v. parochus. §. 4. Barbof. de potest. Episc. alleg. 71. n. 3. Garcias de benef. p. 2. c. 2. n. 179. apud Pignat. n. 7. juxta Trid. sess. 23. c. 1. dum inculcans debitum pastoralis curæ animarum inculcat residentiam, quæ pascat & regat, non, inquam, censetur residere residentiæ formali, si ea, quæ muneris pastoralis sunt vel muneris Vicarii exercere impediatur.

2. Parochus tamen exterus, vel diæcesanus omnino eligi nequit in Vicarium Capitularum. AA. idè uti & Merol. ro. 3. d. 7. du. 18. n. 191. Vulpe. in pr. fori iudic. eccl. c. 4. §. 4. n. 18. apud Dian. loc. cit. resol. 58. prout etiam dictum fuit in citata declaratione decisiones contrarias, seu negantes Parochum eligi posse in Vicarium, intelligendas de tali Parochò rurali. Quod adèd verum est, ut ne ipse quidem Episcopus absque dispensatione apostolica possit in sui servitium habere Parochum, nec eum occupare in servitio ecclesiæ Cathedralis, ut nempe sit Vicarius, Visitator, &c. Pignat. loc. cit. n. 4. citans Navar. l. 2. tit. 22. de resident. parochi, nu. 166. & seq. Gonz. ad reg. 8. §. 6. n. 258. Barbof. de off. Episc. p. 3. alleg. 53. n. 85. Zerol. in pr. Episc. p. 2. c. 3. n. 27. Garc. de benef. p. 3. c. 2. n. 42. & c. Ratio responsionis & disparitatis est: quia imprimis talis Parochus exterus non est de gremio Capituli: dein ratione curæ animarum tenetur jure divino & canonico residere. Trid. sess. 23. c. 1. Pignat. loc. cit. n. 3. Less. de iust. l. 2. c. 34. dub. 29. n. 153. Lotter. de re benef. l. 3. c. 27. n. 37. citans D. Tho. 2. 2. q. 185. a. 5. & ibi Cajet. Soto de iust. & jure l. 10. q. 3. a. 1. 2. 3. Zypæ. in analys. l. 3. de cler. non resident. n. 7. & plures alios. Quæ residentia aliter non est dispensabilis, quam ex suppositione majoris commodi & utilitatis ipsius ecclesiæ per interpretationem ejusdem juris divini, ut ait Lotter. n. 40. de quo vide Azor. Inst. mor. p. 2. l. 7. c. 4. vide & me ipsum For. benef. p. 1. q. 386. & seq. & præsertim q. 386. Atq; ita Parochum, ne resideat, nulla excusat consuetudo: nec secundum S. Congr. Concilii excusat servitium Episcopi, aut Cathedralis, aut officii Inquisitionis, Pignat. loc. cit. n. 4. ex Sa v. residentia, n. 1. Et Episcopum uti non posse operà Parochi in visitatione, vel alio servitio suæ diæcesis, nisi pro tempore alias permisso, nimirum duorum mensium. Posselin. de off. curati. c. 1. n. 12. Quarant. in sum. Bull. v. residentia apud Pignat. loc. cit. n. 4. Sed & vix considerari potest urgens necessitas (in quo casu adhuc requiritur dispensatio, ut Lotter. loc. cit. nu. 40. & seq.) vel utilitas ecclesiæ; cum verisimile non sit, præter unum talem Parochum non reperiri alios quæ idoneos in tota diæcesi, ac præcipue in Capitulo Cathedrali, cujus Canonicos jura præsumunt per-

peritos, ac consilio maturos, ut Fagn. in c. super inordinata, de p. ab. n. 12.

3. Neque suffragatur, si parochus huiusmodi (intellige extero) iam extitisset Vicarius defuncti Episcopi, ut valide dein à Capitulo eligi seu confirmari possit in Vicarium Capitularem. Pignat. loc. cit. n. 8. apud quem *ibidem* plura concernentia hanc materiam residentia Parochialis leges utiliter.

Quaestio 559. Qua aetas requiratur in Vicario Capitulari.

R Esp. Aetatem viginti trium annorum permitti posse in Vicario Capitulari, si aliàs est idoneus, non tamen id expedire ait Barbof. iur. eccles. l. 1. c. 32. n. 5. sic declaratum testans à S. Congreg. Concilii 11. Aug. 1614. Veruntamen (saltem praescindendo à dicta declaratione) rectius dici videret ob paritatem rationis requiri in eo aetatem ad minimum viginti quinque annorum; dum vi Tridentini ad quasunque dignitates, quibus cura animarum subest, requiritur, ut promovendus vigesimum quintum aetatis annum attigerit, & minor 25. annis ad officium vel dignitatem, quae administratio nem continet, admitti non debeat. L. ad rempub. ff. de mun. & hon. Sbroz. de off. Vicar. l. 1. q. 35. n. 3. & 4. Et hinc Vicarius Episcopi generalis, qui habet dignitatem cum administratione rerum spiritualium, non debet esse minor 25. annis, Sbroz. *ibid.* n. 2. juncto n. 4. Ità, ut ne quidem Episcopus super hac aetate Vicarii sui dispensare valeat, Sbroz. loc. cit. n. 6. citans Abb. in c. cum in cunctis. §. inferior. de elect. n. 3. Card. in Clem. 1. q. 38. n. 25. de off. Vicar. dicens opinionem Archidiacon. in c. licet canon. de elect. n. 6. sententiam contrariam communiter reprobari. Jam verò Vicarius Capituli non minus quam Vicarius Episcopi administrationem rerum spiritualium; quin & curam animarum, saltem consistentem in iurisdictione illa externa, habeat. Quidquid sit de hoc, dum hic Vicariatus sit quoque dignitas, quin etiam addit Sbroz. nu. 7. & 8. non posse à Capitulo sede vacante deputari Vicarium in causa haresis, nisi is attigerit annum aetatis quadragesimum, & aliàs non valere gesta per illum, etiam si non opponatur. Pro quo citat Pavin. de potest. Capit. sed. vac.

p. 2. q. 10. n. 9. post gloss. in Clem. 1. de haret. versiculo committi.

Quaestio 560. Num Vicarius Capituli sede vacante debeat esse constitutus in sacris Ordinibus?

R Esp. Id non requiri; sed posse non minus à Capitulo sede vacante, quam ab Episcopo in Vicarium Capitularem eligi Clericum primae tonsuræ. Dian. p. 8. tr. 4. resol. 59. Ventrig. ro. 2. annor. 15 §. 2. n. 61. & apud hunc Meroll. ro. 3. d. 7. c. 7. dub. 18. n. 189. contra Venerum in Exam. Episc. l. 4. c. 1. n. 18. & Novarium in sum Bullar. to. 1. tit. de Capit. sed. vac. n. 19. audacter dicentem, quod licet Trident. hanc qualitatem in Vicario non requirat, Clementem tamen VIII. in literis per illum relatis expressè sic jubere, ut Canonicus, qui non est in sacris, non possit esse Vicarius. Quas tamen literas id non continere ait Ventrigl. & dictarum literarum nullum testimonium authenticum afferri, ait Meroll. apud Dian. Et quàmvis hæc literæ reperirentur, nihilominus hodie non obligarent; quia continent præceptum personale lacum, scilicet ab homine, quod morte dicti Clementis expiravit. Quin & responsionem nostram procedere, ait Ventrigl. tametsi Clericus in minoribus electus in Vicarium Capitularem obtineat canonicatum, cui Diaconatus, vel Presbyteratus Ordo annexus est, & ità obligetur intra annum hunc Ordinem suscipere, juxta dispositionem Tridentini sess. 22. c. 4. ità ut adhuc elapso anno possit eligi in Vicarium: cum licet talis Canonicus ob non promotionem privetur voce activà in Capitulo, non tamen voce passivà (hæc enim absolute est vox, & de ea, & non de voce passiva privationem illam intelligunt Barbof. de can. & dignit. c. 16. n. 18. & 41. n. 1. in fine. Garcias de benef. p. 3. c. 4. in addit. sub n. 15. contra Less. de iust. l. 2. c. 34. n. 105.) adeoque remanet eligibilis.

Quaestio 561. Num illegitimus eligi possit in Vicarium Capitularem sede vacante?

R Esp. Negativè: eo quod qui etiam solum ad interim pro tempore vacantia statuuntur Superiores ordinarii (qualis est dictus Vicarius) debeant esse legitimi. Passer. de elect. c. 25. n. 160. contra Sylv. & Rodriq.

CAPUT QUINTUM.

De Iurisdictione & Potestate Vicarii Capitularis.

Quaestio 562. An & qualiter Vicarius Capitularis dicatur Vicarius Episcopi, vel etiam Vicarius episcopalis iurisdictionis?

1. Esp. ad primum, Vicarium Capitularem non esse, nec dici Vicarium episcopi. Pax Jord. l. 12. tit. 2 n. 3. Sbroz. de off. Vicar. l. 1. q. 16. n. 6 & seq. citans gl. in Clem. & si principalis. de rescript. v. Episcop. Felin. in v. eam re. de rescript. n. 17. Pavin. p. 2. q. 10. n. 2. Lambert. de jurep. l. 1. p. 3. a. 7. q. 1. n. 3. & c. Vicarius enim ille vicem aliam sive alterius gerere non potest, quàm illius, à quo P. Laurentii Tract. III. De Capit. sed. vac.

habet iurisdictionem; eam autem habere non potest ab Episcopo, utpote qui non est amplius sede vacante, sed à Capitulo, quod ipsum iurisdictionem Episcopalem habet, & estque Episcopi successor; adeoque Capituli, & non Episcopi dicitur successor Pax. Jord. loc. cit. Sbroz. loc. cit. n. 10. Et fanè, si Vicarius hic esset, & diceretur Vicarius Episcopi, jam ubi Papa delegasset Episcopo, aut ejus Vicario hic & nunc potestatem absolvendi à casu aliquo, posset defuncto Episcopo Vicarius Capitularis absolvere, ac ità majorem iurisdictionem haberet, quàm Capitulum, à quo tamen iurisdictionem suam accipit, prout hoc absurdum deducit Sbroz. loc. cit. n. 1. & 2. Pari modo ex his deducit Felin. loc. cit.

cit. apud Laym. in c. Romana. de off. Vicar. n. 16. quod si à Papa delegata fuisset causa Vicario seu Officiali Episcopi, hæc ab eo cognosci non posset, dum is mortuo Episcopo confirmatus fuisset in Vicarium Capituli, eod quoddam non esset amplius Vicarius Episcopi, sed Capituli. quamvis addat Laym. contrarium tamen probabiliter tradi à Sanch. lib. 8. de matrim. d. 27. n. 33. eod quoddam, cum jurisdictionem Episcopalem (ut mox dicitur) vice Capituli exerceat, quodammodo sit Vicarius Episcopi, licet eum appellat Zabarell. in Clem. 2. de rescript. q. 123. accedat insuper, quod in his commissionibus ad mentem potius Papæ, quam ad juris rigorem attendi debeat. Item quoddam, ut Beronius in c. quoniam. n. 81. de off. deleg. ex Bald. in l. 4. c. de emancipat. liberor. Licet rescripta ad lites strictam habeant interpretationem, quatenus concurrunt jura ex præjudicio patium; amplam tamen interpretationem mereantur, quatenus decernunt potestatem seu facultatem principis concedentis aut delegantis.

2. Resp. ad secundum: Est tamen, & dicitur Vicarius episcopalis jurisdictionis; quippe exercet jurisdictionem ab Episcopo defuncto translatis ad Capitulum, quæ est ipsa jurisdic-tio Episcopalis. Etsi enim Episcopus defunctus sit, remanet tamen in rerum natura, & ipsi Capitulo jurisdic-tio illius, seu Episcopalis. Neque enim illa, etsi ab Episcopo nomen habet, essentialiter respicit Episcopum in vivis existentem, Sbroz. cit. n. 6. juncto nu. 12. Pax-Jord. loc. cit. Laym. loc. cit. Pirh. ad tit. de off. Vicar. n. 78. Neque tamen conferur Vicarius episcopalis jurisdictionis simpliciter, sed tantum illius, quæ devolvitur ad Capitulum, seu quæ est in Capitulo, in quantum representat Episcopum. Jam verò non simpliciter tota jurisdic-tio & potestas Episcopi devolvitur ad Capitulum, dum multa remaneant, quæ per Capitulum, ejusve Vicarium exerceri nequeunt, sicut exerceri poterant per Episcopum viventem.

Quæstio 563. In qua jurisdictione Vicarius Capitularis succedat Episcopo?

Resp. Succedit Episcopo in jurisdictione ordinaria, non autem delegata. Pax-Jord. l. 12. tit. 2. n. 19. citans Pavin de potest. Capit. sede vac. p. 1. q. 10. in principio. Idque etiam quoad delegatam generaliter à jure, nisi forte urgente necessitate expediendi actus, ubi spes non est de futuro brevi successore. Item succedit in potestate & jurisdictione spectante ad Episcopum jure communi & proprio; non verò in iis, quæ competunt jure speciali seu accidentali. Item in juris electione contentiosa & necessaria, seu quoad ea, quæ sunt gratiæ, nisi quatenus à jure concessa; vel etiam ut alii, succedit in omnibus, exceptis solum iis, quæ specialiter ei à jure prohibentur. Pax-Jord. cit. num. 19. & 20. Veruntamen loquendo brevius: Vicarius succedit Episcopo in omni illa potestate & jurisdictione, in qua ei succedit Capitulum; & in his omnibus dicitur locum tenens Capituli. Proinde illa revivenda sunt, quæ hac de re in particulari dicta sunt supra sub initium hujus Tractatus de jurisdictione & potestate Capituli.

Quæstio 564. Qualiter jurisdic-tio illa rest-deat penes Vicarium.

Resp. Transire ad Vicarium nudum hujus jurisdictionis exercitium: non enim Capitu-

lum constituendo Vicarium se abdicat ipsa jurisdictione, sed ea habitualiter & principaliter residere pergit penes Capitulum. Pax-Jord. loc. cit. n. 34. Pignat. to. 9. consult. 59. n. 3. Pirh. ad tit. de off. Vicar. n. 78. Fagn. in c. his, quæ de major. & obed. n. 73.

Quæstio 565. A quo Vicarius habeat illam jurisdictionem, sive à quo committatur illi jurisdictionis exercitium?

Resp. Quidquid Vicarius Capituli quæ talis habet jurisdictionis, vel potestatis, id totum habet immediate à Capitulo, vel à Metropolitanano, dum Capitulum negligeret eligere Vicarium. Castrop. tr. 13. de benef. d. 2. p. 29. n. 5. citans Barbof. de potest. Episc. p. 3. alleg. 54. n. 180. Garc. de benef. p. 5. c. 7. n. 30. Sed neque eam habet à Tridentino. Suar. to. 5. in 3. p. d. 7. f. 3. n. 13. quem citant & sequuntur Castrop. loc. cit. Garc. loc. cit. n. 32. contra Ugolin. de cens. tab. 1. c. 10. §. 2. n. 4. Tridentinum siquidem devolutam ad Capitulum jurisdictionem eidem non abstulit, nec imminuit aut immutavit; sed solum præcepit illi modum utendi illa jurisdictione, seu eam exercendi, nempe per Vicarium à se electum, cui usum & exercitium suum committeret. hoc autem præcipiendo Concilium dici nequit concedere jurisdictionem illam Vicario, aut ad hoc interponere auctoritatem suam; adeoque hoc præcepto dato Capitulo Vicarius ille Capituli vicem Capituli gerit, & utitur jurisdictione quoad exercitium accepta à Capitulo. Garc. cit. n. 32. ex Suar. loc. cit. Idemque est, dum Metropolitanus ob negligentiam Capituli deputat Vicarium. Etsi enim Vicarius in eo casu habeat usum & exercitium jurisdictionis Capituli independentem à voluntate Capituli, quam in eo casu supplet auctoritas Tridentini, vel potius Metropolitanus ex auctoritate Tridentini, habet tamen exercitium illud dependens, aut dependenter à potestate & jurisdictione Capituli, in quo ea residere pergit. Garc. nu. 33. ex eodem Suarez.

Quæstio 566. An tota illa jurisdic-tio Capituli quoad exercitium transeat ad Vicarium, ita ut Capitulum nihil sibi per seipsum exercendum reservare possit.

1. Resp. Capitulum deputando Vicarium potest sibi ipsi reservare aliqua per seipsum exercenda, sive potest in ipsa deputatione Vicarii eidem concedere exercitium jurisdictionis & potestatis suæ restrictum & limitatum quoad aliqua; cum enim jurisdic-tio principaliter resideat penes Capitulum, & Vicarius illam recipiat non nisi de manu Capituli, inconveniens non videtur Capitulum posse eam ampliare & limitare. Ita tenent Barbof. in eccl. l. 1. c. 32. n. 43. citans Vulpe. in pr. fori eccl. c. 44. n. 28. Raguc. de voce can. 9. 40. n. 14. Pavin. p. 1. q. 10. n. 5. Item ita tenet Dianap. 8. tr. 4. resol. 62. citans Novar. in sum. Bull. tom. 1. tit. de Cap. sed. vac. num. 17. Item Pignat. to. 9. consult. 59. nu. 4. Ventrigli. loc. cit. num. 18. Pirh. ad tit. de off. Vicar. nu. 78. Garcias loc. cit. n. 25. ubi licet antea (hoc est, in prima consideratione Vicarii) posset dare huic Vicario potestatem restrictam & limitatam, &c. & n. 30. ubi si tamen de facto Capitulum det Vicario à se electo limitatum mandatam reservando sibi aliqua, non videtur Vicarius posse exercere potestatem in illis, quæ sibi Capitulum reservavit, cum Vicarius ipse non habeat aliunde jurisdic-tio

tionem, nisi à Capitulo, quod in illis noluit illam ei dare. Pro quo facit declaratio S. Congregationis in *Abbat. quàm refert p. 568. n. 87.* Et sic inquit Pax-Jord. l. 12. tit. 2. n. 61. ex dicta formula (nempe deputationis Vicarii, quàm num. 60. recitaverat ex Quarant.) liquet Capitulo sibi multa reservare, quæ sive in re, sive injuriâ reservaverit, tenebitur Vicarius observare, quia cum sit forma mandati, debet ad unguem custodiri. Porro dum Capitulo juxta hanc sententiam reservavit sibi aliqua, si reservata sunt voluntariâ jurisdictionis, & gratiosa, non repugnare ea exerceri per ipsum Capitulo, ait Ventrigl. *loc. cit. num. 19.* si verò sunt contentiosa jurisdictionis, & exerceri debeant cum cognitione causæ, Capitulo debere ea delegare, ne partes detrimentum patiantur ob difficultatem congregandi Capitulo, hancque delegationem posse fieri non solum Vicario, sed & alteri. Idem ferè tradit Pax Jord. *loc. cit. n. 25.* ubi: reservationes tolerabiles censentur, quæ respiciunt voluntariam jurisdictionem, aut præmissam; secus, si ageretur de jurisdictione contentiosa, actibusque judiciariis; quia cum in his posset contingere justitiæ retardatio, & partium gravamen, quibus, ut occurreret Concilium, abstulit exercitium jurisdictionis à Capitulo, & mandavit transferri in Vicarium; cui decreto per reservationes tales contraveniretur, & ob id non sunt permittæ. Pro quo citat Quarantam. Quod verò tradit Marc. Ant. Genuens. in *pr. Curia Neapol. c. 85. n. 3.* apud Garc. *loc. cit. n. 26.* Capitulo non posse causam alteri delegare, quàm Vicario suo, præcedit solummodo, quando Capitulo à principio commiserat causam Vicario, quod tunc eam ab illo auferre non debeat, & alteri delegare, nisi ex justa causa. Ventrigl. *Garcias loc. cit.* quàmvis, ut addit Ventrigl. si Capitulo auferret causam à Vicario, & committeret alteri (intellige, sine causa) actus per hoc non irriteretur. De cetero cavendum rectè monet Pax Jord. *loc. cit. n. 62.* à talibus reservationibus, quæ illicitæ sunt, & quandoque simoniacæ, ut, dum Capitulo reservasset medietatem salarii, & emolumentorum Vicariatus dividendam inter Canonicos.

2. Veruntamen his omnibus non obstantibus testatur Fagn. in *c. his qua. de major. & obed. num. 72.* S. Congr. præpositam negot. Episcoporum. & Regular. definitivè, Capitulo teneri Vicario suo jurisdictionem totam conferre non cumulativè, sed privativè. De qua S. Congreg. decisione plura infra, ubi de revocatione Vicarii.

Quæstio 367. An Capitulo, postquam deputavit Vicarium absque reservatione aliqua vel limitatione, possit dein se immiscere administrationi jurisdictionis, & aliqua ad se avocare?

1. **R**esp. Negativam tenet *Garcias cit. loc. n. 25.* ubi ex declarationibus præmissis S. Congreg. maximè ex illa Toletan. videtur Capitulo sede vacante non posse se in aliquo intrinsece circa administrationem jurisdictionis, seu sibi aliquid reservare; sed debere totam administrationem jurisdictionis liberè Vicario relinquere, & c. quod ipsum se intelligere de casu, ubi jam antea decenter jurisdictione illimitatè concessa Vicario, satis indicat per verba eodem contextu subjuncta: *licet antea posset dare huic Vicario potestatem restrictam.* Idem sentire videtur Pax-Jord. *loc. cit. n. 62.* dum ait: advertendum, quod reservationes, quàmvis
P. Laurentii Tract. III. De Capit. sed. vae.

licite fiant in ipso actu deputationis, alioquin post deputationem non permitteretur amplius.

2. Affirmativam è contrà, & quidem non tantum posse Capitulo ex post reservare, seu avocare ad se aliqua; verum etiam posse se intrinsece in exercitio jurisdictionis, eamque cumulativè exercere cum suo Vicario, sive exercitium illud non esse privativè apud Vicarium respectu Capituli, tenet Ventrigl. *tom. 2. annot. 15. §. 2. n. 26.* citans pro hoc Meroll. *to. 3. d. 7. c. 7. dub. 25. nu. 252. & seq.* & Dian. *p. 6. tract. 7. Miscellan. resol. 41.* datque hanc rationem Ventrigl. quod ante Trident. Capitulo potuit exercere jurisdictionem per seipsum sine Vicario, & Tridentinum solum obligavit ad constituendum Vicarium nullâ factâ abdicatione jurisdictionis ab illo; adeoque jam sicut Episcopus altringeretur constituere Vicarium, non per hoc dici posset, Vicarium illum habere jurisdictionem privativè ad Episcopum; ita quoque dici nequeat, Capitulo, quod in jurisdictione succedit Episcopo, per hoc, quod ardetur à Concilio, assumere Vicarium, cogi exercitium jurisdictionis abdicare, & relinquere illud privativè suo Vicario. Et sic Capitulo non esse privatim exercere jurisdictionem, quin post deputationem alteri delegare possit, tenet liberè Diana *loc. cit. teste Ventrigl. quin & huc facere ait Ventrigl. declarationem adductam à Garcia loc. cit. n. 28.* qua resolvitur non posse Capitulo unâ cum Vicario Visitatorem deputare, quod est exercere jurisdictionem, intellige, unâ cum Vicario. Contra quod postremum tamen facit, quod, ut ait Garc. *loc. cit. n. 27.* Congregatio vult, quod, si opus fuerit Visitatore, Vicarius eum constituat: hæc enim verba non tam sonant, quod Capitulo unâ cum Vicario possit deputare Visitatorem, quàm quod Capitulo non nisi per Vicarium, seu ministerio illius possit deputare illum; adeoque in hoc non nisi per Vicarium suum exercere jurisdictionem. Ac proinde etiam contra hanc doctrinam facit, quod Concilium revera videatur ademisse Capitulo exercitium jurisdictionis, dum voluit ab eo constitui Vicarium eo sine præcisè, ut suam per eum jurisdictionem exercent: idque idè, quis negotia tam multiplicia tempore sedis vacantis occurrentia, ordinatius per unum nómne omnium quàm multorum difficulter sæpè congregabilem, & in diversa abeuntium, & inter quos nonnunquam plures pertinacis & heterochiti cecebri, suffragiis expediuntur, Quæ ratio in constitutione Vicarii Episcopi locum habere non potest, dum is aliâ ratione non assumitur, quàm ut Episcopum nimiam negotiorum mole pressum sublevet, & in administratione Episcopali coadjuret; adeoque, casu quo obligaretur ex hoc capite assumere Vicarium, exinde nullatenus sequeretur, administrationem Episcopo adimi.

3. Multòque jam minùs poterit Capitulo limitare Vicario illud exercitium jurisdictionis, & aliqua ad se avocare, ubi is negligente Capitulo constitutus à Metropolitanò illimitatè. Habet enim tunc potestatem omnem & jurisdictionem, quàm Capitulo ei dare poterat, independenter à voluntate Capituli, quàm proinde ei imminuere dein non potest Capitulo. Et id velle videtur *Garcias loc. cit. n. 34.* ubi: videtur Metropolitanus, ad quem devolvitur deputatio Vicarii, si Capitulo in eo deputando fuit negligens, juxta decretum Concilii possit illi dare jurisdictionem & potestatem in illis, quæ Capitulo sibi reservavit.

T 3

NAM

Nam eadem est ratio de parte ac de toto ; ita ut sensus sit : in iis, quæ Capitulum sibi reservare potuisset (nam dum neglexit deputare Vicarium, sicut nulla ei actu commisit, sic quoque nulli sibi actu reservavit) vel certe ut sensus sit : in iis, quæ fortè Capitulum sibi actu reservavit, relinquendo de cetero deputationem Vicarii Metropolitanano.

Quaestio 568. Num ergo etiam ita omnis iurisdiclio transeat ad Vicarium (intelligendum illimitatè ac simpliciter deputatur absque ulla positiva reservatione) ut transirent quoque ad eum, quæ speciale aliis mandatum Episcopi requirunt respectu Vicarii Generalis illius?

1. **R**esp. Non convenire in hoc AA. affirmativam tenet Garcias *loc. cit. n. 28*, ubi: Videtur in Vicarium electum à Capitulo sede vacante eo ipso transire totam iurisdictionem Capitulo competentem, nec esse necessarium speciale mandatum seu commissionem quoad ea, quæ in Vicarium Episcopi non transeunt sine speciali mandato. Nam cum Concilium arctet Capitulum ad constituendum Vicarium, qui totam iurisdictionem administret, non videtur necessaria aliqua commissio, &c. Citat pro hoc Garcias, uti & Barbosa, *Gutier. qq. canon. l. 1. c. 11. nu. 10.* Marc. Anton. *Genues. in pr. Curia Neapol. c. 86. n. 5.* citatur quoque à Barbof, *Molin. de iust. tract. 5. d. 11. nu. 4.* quorum opinionem probabilem dicit Ventrigl.

2. Negativam è contrà, nempe ea, quæ speciale commissionem requirunt, specialiter ei committi debere, sine qua speciali commissione ea in illum non transeunt, tenent Barbof *jur. eccl. l. 1. c. 32. n. 103.* Castropal. *tract. 1. 3. d. 2. p. 29. n. 5.* Pirh. *ad tit. de off. Vicar. nu. 78.* Ventrigl. *loc. cit. nu. 21.* citans Meroll. *ubi supra nu. 256. & seq.* Diana *p. 8. tract. 4. resol. 64.* citans insuper Novar. *in summ. Bullar. to. 2. tit. de Capit. sede vac. n. 10.* qui omnes testantur, displicuisse Rotæ sententiam affirmativam in una *Maurinens. pensionis de 25. Junii 1626.* Sic itaque Vicarium Capitularem (intellige illimitatè constitutum) non posse sine speciali mandato Capituli dispensare in interstitiis, tradit Ventrigl. *cit. n. 21.* in fine citans pro hoc Mandos. Pavin. Sbroz. Item Fagn. *in c. his quæ de major. & obed. n. 61.* Pro hac sententia potissimum urget illud Ventrigl. quod ex eo, quod obligetur Capitulum constituere Vicarium, non sequatur Vicarium illum necessariò habere totalem Capituli iurisdictionem, quodque quoad hoc punctum non appareat ratio differentie inter Vicarium Capituli, & Vicarium Episcopi. Verùm ratio hæc differentie probabiliter videtur insinuata *quæ preced.* uti & contra alterum ibidem aliquid dictum. Porò penes Capitulum remanere adhuc jura & necessitatem tuendi ecclesiasticam libertatem & disciplinam sit Pax. *Jord. l. 12. tit. 2. n. 35.* prout id ipsum probat Quarant. apud eundem ex Brevi Clem. VIII. dato ecclesie Neapolitanæ sede vacante, quod recitat *ibidem* Pax. *Jord.*

Quaestio 569. An igitur Vicarius Capitularis majorem potestatem habeat, quàm Vicarius Generalis Episcopi: & sicut hic, ita & ille habeat iurisdictionem ordinariam, faciâtque idem tribunal cum Capitulo, sicut Vicarius Episcopi cum Episcopo?

1. **R**esp. ad primum convenienter magis ad sententiam secundo loco propositam quæ

preced. ex sola designatione non transeat in Vicarium, seu officialem Capituli sede vacante majorem potestatem, quàm in Vicarium Episcopi. *Pirh. loc. cit. Sbroz. de off. Vicar. l. 2. q. 41. n. 5.* citans Mandos. *ad regul. Cancell. 24. q. 6. n. 10.* Pavin. *q. 10. p. 23. n. 17.* Castropal. *loc. cit. Garc. cit. q. 7. nu. 29.* ubi: quamvis antea in Vicarium Capituli sede vacante non transiret major potestas, quàm in Vicarium Episcopi, &c. nisi per tò antea intelligat ante dispositionem illam Tridentini de exercenda iurisdictione à Capitulo per suum Vicarium, dum fortè is citra obligationem ab eo deputatus fuisset, non transivisse in illum majorem potestatem; quàm transeat modò in Vicarium Episcopi, dum is ab eo citra obligationem assumitur. Subjungit enim Garcias illa verba immediate, postquam præmississet: cum Concilium arctet Capitulum ad constituendum Vicarium, qui totam iurisdictionem administret, non videtur necessaria aliqua specialis commissio. Et certè sic congruentius ad hanc sententiam diceretur, habere in tantum majorem potestatem Vicarium Capitularem præ Vicario Episcopi, in quantum hic eget in pluribus speciali commissione Episcopi. Vide dicta supra, ubi: num Capitulum habeat majorem potestatem, quàm Vicarius Generalis Episcopi.

2. **R**esp. ad secundum, habere Vicarium Capituli fundatam intentionem in exercitio ordinariæ iurisdictionis eadem prorsus ratione sibi, quàm ipsi Episcopo competentis, ait Pignat. *rom. 10. consult. 121. nu. 1.* citans gl. *in c. Romana. de appellat. in 6. v. generaliter.* Covar. *qq. pract. c. 4. n. 87.* & var. *resol. l. 3. c. 20. nu. 4.* Sauch. *de matrim. l. 3. d. 29. qu. 1.* Sbroz. *l. 2. q. 55. n. 9.* ubi tamen aliud nihil, quàm quòd Vicarius Episcopi habeat iurisdictionem ordinariam, pro quo citat quamplurimos. Idem jam ante Pignatellum expressè tradidit Garc. *p. 5. c. 8. n. 22.* ubi postquam præmississet hæc formalia: Permittendum est, quòd Vicarius sicut Episcopus Ordinarius est: idque quamplurimis quoque citatis stabilivisset, subjungit: idem dicendum est in Vicario Capituli sede vacante. Et sanè in utroque Vicario, nempe Episcopi, & Capitulari eadem est ratio, sive dicatur cum Sbrozio, Sauch. Maranta, & pluribus aliis, quos refert Garcias *loc. cit. nu. 24.* Vicarium Episcopi ex eo esse ordinarium, quòd lex concedat illi iurisdictionem, interveniente factio, & ministerio (nempe assumptione, qua in Vicarium assumitur) Episcopi; sive dicatur cum ipso Garcia, Vicarium Episcopi accipere iurisdictionem ab Episcopo cum deputante, ut Abb. *in c. Romana. de appellat. in 6.* & Vestrius *in pr. l. 3. c. 3. n. 2.* ex eo tamen esse Ordinarium, quòd juris permissione ab Episcopo constituitur, ut eorum locum teneat, vicèsq; gerat iurisdictionem generaliter exercendo, & sic perinde sit, ac si à lege constitueretur. Eadem siquidem applicari possunt Vicario Capituli, etsi prius fortè minus congruenter ad dicta *quæst. ante hanc.* 4. cum Vicarius hic non accipiat iurisdictionem hanc à lege seu dispositione Tridentini ministerio Capituli eum deputantis, sed immediate ab ipso Capitulo, à quo constituitur, non solum ex juris (intellige Tridentini) permissione & consensu, sed etiam iussione, geratque vices Capituli, ejusque iurisdictionem, quæ utriusque ordinaria est, generaliter exerceat.

3. **R**esp. ad tertium: Videtur facere idem Consistorium, seu tribunal cum Capitulo. Si enim ille facit unum Consistorium, seu tribunal cum Episcopo, qui est in tribunali Episcopatus constitutus cum

tum generali commissione, non facta determinatione ad certum locum seu partem diocesis, & dicitur Vicarius Generalis seu principalis. Sbroz. l. 1. q. 3. nu. 26. & q. 23. & seq. & q. 29. Garc. de. c. 8. nu. 27. gl. in Clem. & si principalis. de rescript. v. foraneo. & ibidem Card. nu. 3. Imol. nu. 17. Abb. nu. 5. Rebuff. in pr. tit. de Vicar. Episc. num. 6. Sauch. ubi ante. nu. 11. & c. Vicarius quoque Capituli faciet unum cum eo tribunal, cum totam iurisdictionem Episcopi & Capituli ex generali hujus commissione exerceat. Quamvis hic aliquid quaestio- nis de nomine intercurrere videatur; dum nimirum Capitulo non nisi per Vicarium permittitur exercere iurisdictionem, adeoque tribunal ad exercendam per seipsum iurisdictionem non habeat, sicut habet Episcopus cumularivè cum suo Vicario ex eodem tribunali administrans iustitiam & iurisdictionem. Nil tamen vetat, quòd minus Vicarius dicatur occupare tribunal iurisdictionis Capitularis, & eam ex illo administrare.

Quaestio 570. Num igitur etiam à Vicario Capitulari appellari nequeat ad Capitulum?

R Esp. Sequi videretur, quòd sicut à Vicario Episcopi ad Episcopum appellari nequit, quia habet idem tribunal, ita etiam nequeat appellari à Vicario Capituli. Ita etiam tenere videtur Sbroz. l. 3. q. 14. an. 2. dum enim ibi tradit, quòd sicut, si causa esset commissa per Episcopum Vicario, non tanquam Vicario, sed tanquam Delegato, Vicarius non haberet idem tribunal cum Episcopo; cum tunc à Delegato appellatur ad Episcopum; ita etiam sit in Vicario Capitulari sede vacante, qui in causa sibi delegata non facit unum Consistorium cum Capitulo, ut Pavin. p. 2. q. 10. m. 14. adeoque, quòd hinc inferitur, ab eo appellari nequeat ad Capitulum.

Quaestio 571. Quid igitur agendum, seu quòd recurrendum, dum Vicarius Capituli recusat ut suspectus?

R Esp. De hoc satis dictum supra, ubi an, & qualiter Capitulum possit cognoscere causas suspicionum motas contra suum Vicarium.

Quaestio 572. Num Vicarius electus iurisdictionem exercere possit ante literas patentes electionis illius confectas, eique traditas?

R Esp. Affirmativè. Carol. de Luca ad Ventrigl. tom. 2. annot. 15. §. 2. n. 10. ubi: Vicarius electus, si ante literas expeditas patentes exerceat iurisdictionem, non cadet à iure suo, mandatum oretenus dari potest. Item Cardin. de Luca de Canon. & dignit. d. 26. nu. 2. juncto nu. 10. ubi: procedit id (nempe quòd ante expeditas literas suae deputationis non possit quis administrare) quando agitur de actu, qui exigit ad sui perfectionem Superioris auctoritatem, ut est v. g. in electione, quae eget confirmatione; secus autem est in hac materia, in qua non agitur nec de vera electione, nec de nominatione exigente posse etiam actum ad sui perfectionem; sed agitur de simplici deputatione sonante in mandatum, quòd Episcopus vel Praelatus, vel ejus loco Capitulum dare dicitur; quòd mandatum ad sui essentiam non exigit scripturam, sed etiam oretenus dari potest. Sbroz. l. 1. q. 64. Et generaliter quòd dicti termini non intrent in illis actibus, qui saltem actum ad illorum perfe-

ctionem non exigunt; ubi scilicet ipsa electio est collectio simul. Garc. p. 1. c. 6. n. 23. litera siquidem patentes expediuntur ad probationem, non autem ad substantiam, vel perfectionem actus; cum nullo jure cautum sit, eas recipi de substantia. Ita ferè Card. de Luca.

Quaestio 573. An excommunicato, aut per aliam censuram suspensio Capituli suspensa quoque sit iurisdictione Vicarii Capituli?

R Esp. Affirmativè Pith. ad tit. de off. Vicar. n. 78, ubi: suspensio vel interdictio Capitulo ipse Vicarius suspensus & interdictus esset; quia Vicarius utitur iurisdictione Capituli. Castrop. tract. 13. d. 2. p. 29. nu. 5. Garc. p. 5. c. 7. n. 32. ex Summ. tom. 5. d. 7. f. 3. m. 13. ubi is: si Capitulum habeat impedimentum ulum iurisdictionis, consequenter etiam Vicarius habet idem impedimentum, sicut in Vicario Episcopi, & c. & ego in For. benef. p. 2. q. 715. m. 1. contra Ugolino. tab. 1. de cens. c. 10. §. 2. nu. 4. expresse dicentem, jure Capituli suspensio ob censuram aliquam, Vicarii hujus iurisdictionem non suspendi, nec impediri, uti contingit in Vicario Capituli. Pro quo citat c. 1. de off. Vicar. in 6. Idem cum Ugolino sentire videtur Sbroz. l. 3. q. 17. nu. 11. & 11. ubi: locum non habet in Delegato excommunicato, cujus iurisdictione non suspenditur excommunicato delegante; quia Vicarius in causa sibi delegata non facit idem consistorium cum Episcopo, intellige, delegante; & mox subjungit: extenditur hac declaratio, ut locum habeat etiam in Vicario Capituli sede vacante, ut Pavinus p. 2. q. 10. nu. 14. post Card. in Clem. & si principalis. de rescript. nu. 9. Verum, ut vides, loquitur Sbroz. in casu, ubi à Capitulo specialiter causa aliqua delegata Vicario suo, non ut Vicario, sed ut Delegato, de quo casu non procedit quaestio; sed respectu eorum, quae illi generaliter ut Vicario commissa sunt à Capitulo. Porro procedit responsio, etiam si Vicarius deputatus à Metropolitanò; quia & is iurisdictionem Capituli exerceat, sive habet iurisdictionem dependentem à iurisdictione & potestate Capituli, et si independentem à voluntate illius eam habeat. Garc. loc. cit. n. 33. ex eodem Suarez.

Quaestio 574. Vicarius Capitularis quid possit quoad condenda statuta nova, & abroganda vetera, & quoad transgressores puniendum?

R Esp. Facere potest constitutiones obligantes totam diocesim, eaque duratura perpetuò, quamdiu à secuturo Episcopo non fuerint revocata; jus enim statuendi pendet à iurisdictione juxta c. 2. de consuet. in 6. Ventrigl. tom. 2. §. 2. n. 39. citans Quarant. in Summ. Bullar. 7. Capit. sede vac. vers. quaròd quarò. Vulpe. in pr. e. 44. nu. 16. Meroll. ubi supra, n. 39. Potest etiam statuta antiqua, & facta à praedecessoribus praelatis revocare (intellige, nisi auctoritate Apostolica sint firmata; illa enim neque Episcopus abrogare potest) Ventrigl. loc. cit. n. 40. citans Gemin. Zabarel. Felin. Pavin. Quarant. ubi ante in fine. Qualiter hac ipsa limitentur, & extendantur, vide supra, ubi, quid Capitulum possit hoc in puncto. Eadem enim omnia, quae potest Capitulum quoad hac, potest etiam ex eius commissione Vicarius; & quidquid illud non potest, id neque poterit Vicarius; ut pote cujus potestas non potest esse major potestate Capituli, à

quod constitutus eam accepit. Pirh. *loc. cit.* n. 78. Veneruntamen in condendis statutis istiusmodi generalibus egebit speciali saltem consensu Capituli, si non demandatione, & commissione; cum etiam Episcopus hac in parte in pluribus egeat consensu Capituli. Et hoc voluit Ventrigl. dum ait: potest Vicarius Capitularis habens facultatem à Capitulo statutum condere. Potest quoque ad observanda statuta sua & Capituli cogere intentatis pœnis, & transgressores illorum punire. vide quoque quæ in hac parte dicta sunt supra de Capitulo. Ad pœnas tamen has infligendas non videtur egere speciali consensu, aut commissione Capituli; cum cui conceditur potestas statuendi, pœnæque intentandi, eidem hoc ipso concessa sit potestas eas actu infligendi, ne aliàs detur iurisdictio sine coercitione contra textum *c. ex literis. de off. delegati.*

Quaestio 575. An Vicarius possit quoque de aliis delictis cognoscere, eaque punire.

Resp. affirmativè: potestatem enim hanc habet Capitulum juxta limitationes datas supra, centeritque exercitium illius cum iisdem limitationibus ex commissione generali concessum Vicario.

Quaestio 576. Quid possit Vicarius quoad infligendas censuras?

1. **R**esp. primò in genere: Potest Vicarius nedum minari censuras, sed & illas exequi. Pignat. *tom. 10. consult. 121. n. 4.* Sbroz. *l. 2. q. 182. n. 7.* Censura enim est nervus ecclesiasticae disciplinae. Sbroz. *loc. cit.* n. 2. ex Abb. *in c. cum inter. de consuetud. sess. 25. c. 3.* & per illam Judices ecclesiastici (qualis utique est Vicarius Capituli, utpote ordinariam habens iurisditionem juxta dicta supra) exercent iurisditionem. Sbroz. *ibidem* citans *c. licet. de jurejur. in 6.* & ibi Archid. *c. ex literis. de off. deleg.* & ibi Canonista passim. Poterit itaque in hoc genere Vicarius, quod quoad hoc potest Episcopus; siquidem quod is potest, potest Capitulum, nisi specialiter ei hæc facultas in quibusdam casibus denegetur. Ventrigl. *cit. loc. n. 46.* Barbof. *jur. eccles. l. 1. c. 32. n. 65.* citans Navar. *in man. c. 27. nu. 5.* Molin. *de iust. tr. 5. d. 11. n. 6.* & c. potestatis verò, quæ habet Capitulum, exercitium habet Vicarius; neque ad hoc videtur Vicarius egere speciali mandato Capituli ob rationem in fine *quest. ante hanc* penult. insinuatam, quamvis Rebuff. *in pr. benef. tit. form. Vicar. n. 174.* apud Sbroz. *loc. cit. n. 4.* dicat, solere ad majorem cautelam in Vicariatu exprimi commissio suspendendi, & interdicendi. ipse quoque Sbroz. *ibidem* dicat, se putare fore exprimeendam dictam commissionem in casibus, in quibus ageretur de perpetua suspensione, vel multum diuturna, quam Vicarius Episcopi (idem juxta illum est de Vicario Capituli) ad illum enim omnia præcedentia extendit *nu. ult. cit. q. 182.* ferre non posset sine speciali mandato; cum suspensio perpetua, & diuturna dicitur de arduis secundum Innoc. ex Abb. *in c. ad hac. n. 1. de off. Archiep.* ita ut dicant Episcopum illam ferre non posse sine Capitulo.

2. **R**esp. secundò in specie. Poterit itaque Vicarius Capituli non minus, quam alius Judex ecclesiasticus (de quo id apud Sbroz. *nu. 3.* tenent Abb. *in c. cum ecclesiar. de off. ordinar. n. 4.* Innoc. *ibid. in fine.* juxta Trident. *loc. cit.*) & in specie quam Vicarius Episcopi (de quo id tenent apud eundem

cum communi Rebuff. *loc. cit.* Covar. *in c. almu. §. 2. n. 7.* Navar. *loc. cit. n. 59.* & 168.) Suspendere & interdiceret Sbroz. de hoc Vicario in specie loquens *cit. n. 7.* citans Rebuff. *in pr. tit. de devol. n. 63.* Pirh. *ad tit. de off. Vicar. n. 78.* citans Suar. *de cens. d. 7. f. 3. n. 10.* & d. 2. f. 2. n. 9. Poterit quoque excommunicare. Paris. *loc. cit.* Pax-Jord. *l. 12. tit. 2. nu. 41.* Sbroz. *l. 2. q. 168. nu. 6.* citans Rebuff. *in pr. ubi antè.* Idque etiam si non esset sacerdos, ut de Vicario Episcopi *ibid. n. 5.* Sbroz. citans Calderin. *in c. excommunicat. n. 16. de rescript.* Excommunicatio siquidem non minus censura est, quam suspensio, & quidè principalior: ergo si, ut dictum, Judices ecclesiastici per censuras exercent iurisditionem, quò & ut dictum ex Tridentino, excommunicatio est nervus disciplinae ecclesiasticae, hanc infligere, ubi opus, utique spectabit quoque ad Vicarium Capituli ob rationem communem his omnibus supra datam, nec aliàs dicitur iurisdictio ordinaria sine coercitione, quod falsum est; cum talis iurisdictio sit nulla. Sbroz. *l. 2. q. 68. n. 4.* citans *l. 1. & ibi DD. ff. de jurisd. omn. iud. & eorum contingat. de for. compet. & ibi Abb. Imol. Felin.* quò & actus excommunicationis sit actus iurisditionis. Sbroz. *loc. cit. n. 2.* citans *c. cum ecclesiar. de off. ordinarii.* & ibi Abb. & alii. Imò quilibet Judex ecclesiasticus potest excommunicare, etiam si sit delegatus inferioris Episcopi juxta Sbroz. *loc. cit. n. 3.* citantem pro hoc plures. Et quod possit sine speciali mandato excommunicare Vicarius Episcopi, habet Sbroz. *l. 2. q. 170. n. 1.* adeòq; pariter si non potius Vicarius Capitularis.

3. **R**esp. tertidò, poterit quoque Vicarius hic vigore commissionis suæ (intellige generalis) excommunicare, suspendere, & interdiceret singulares personas, seu Canonicos de Capitulo. Pax-Jord. *loc. cit.* Pignat. *loc. cit. nu. 4.* Poterit quoque contra eosdem Capitulares procedere sine adiunctis, quando id poterat Episcopus. Pax-Jord. *loc. cit.* Garc. *p. 5. c. 7. n. 23.* ex declaratione S. Congreg. Non tamen poterit Vicarius totum Capitulum suspendere, vel interdiceret; quia redundaret etiam in ipsum Vicarium. Pax-Jord. *ibid.* vis enim officii & iurisditionis Vicarii dependet ab ipso Capitulo, & suspensio Capituli suspensus est quoque ejus Vicarius, etiam si fuisset deputatus à Metropolitano, aut ab Episcopo viciniore ob negligentiam Capituli. Pirh. *loc. cit. n. 78.* Pax-Jord. *loc. cit.* Suarez *de censur. d. 7. f. 3. n. 13.* & ex eo Garc. *loc. cit. n. 32.* Quarant. & Barbofa apud Pax-Jord.

Quaestio 577. Num Vicarius possit quoque Clericos privare beneficiis, & procedere ad actualem degradationem.

Resp. Videtur posse Vicarius exigente atrocitate delicti Clericum privare beneficio. Videtur quoque posse devenire ad verbalem degradationem: utrumque enim potest Capitulum, ut supra dictum. quamvis quoad utrumque, & ad minimum quoad secundum egere videatur speciali commissione, aut consensu Capituli. Et sic posse beneficiatum per Vicarium Episcopi removeri; simpliciter tenet Franc. *in cap. licet. de jurejur.* apud Sbroz. *l. 3. q. 162. n. 7.* Et ex mandato Episcopi speciali posse eundem Vicarium deponere, seu verbaliter degradare, tenet Sbroz. *loc. cit. n. 8.* ex Bald. *in l. aliquando. n. 8. ff. de off. procons.* Et sic de consuetudine servari dicit Franc. *loc. cit.* Ad realem verò & actualem degradationem devenire non poterit, quis ne quidem Capitulo, sed solis Episcopis id competit juxta dicta supra.

Quaestio

Quaestio 578. An Vicarius Capitularis uti debeat carceribus, aliisque ministeriis Episcopi, an vero Capituli habentis alias suam jurisdictionem?

Resp. Debet uti carceribus Episcopi, non Capituli. Sbroz. l. 1. q. 16. n. 7. citans Pavin. tr. de potest. Capit. sede vac. p. 2. q. 10. n. 9. quia est Vicarius episcopalis jurisdictionis devolute ad Capitulum, & non est Vicarius jurisdictionis aliunde, etiam vivente Episcopo, competentis Capitulo.

Quaestio 579. Num Vicarius Capitularis possit sibi applicare poenas seu multas pecuniarias?

Resp. Negativè: Ea enim applicanda locis piis, ut expressè disposuit Trident. sess. 25. c. 3. ubi: ut liceat eis (nempe Judicibus ecclesiasticis) procedere per multas pecuniarias, quae locis piis ibi existentibus eo ipso, quod exactè fuerint, assignentur, ad quae locum ait declaratio S. Congreg. apud Gallemart. Poena fori ecclesiastici piis locis sunt applicandae. Nec valet consuetudo contraria, per quam pars poenarum applicatur Vicario, vel Camera Apostolica, etiam in minima parte. Poterit proinde Vicarius Capitularis hujus decreti autoritate id statim exequi; neque poterit sibi aliquam portionem retinere sub praetextu salarii sui; nam illud consequi poterit in fructibus ecclesiae vacantis. Ventrigl. tom. 2. annot. 15. §. 1. n. 25. citans Meroll. Theol. mor. tom. 3. d. 7. c. 7. n. 21.

Quaestio 580. Num Vicarius possit quoque poenas, etiam ad quas quis damnatus à defuncto Episcopo, remittere, & à censuris absolvere.

1. **R**esp. ad primum: Probabiliter potest remittere poenas tam à seipso, quam à defuncto Episcopo, aut etiam à Capitulo sede vacante (spatio nimirum illorum octo dierum, quo ante constitutionem Vicarii administrabat per seipsum) inrogatas. Potest enim id ipsum probabiliter Capitulum, ut vidimus supra. Et sic quoad poenas ab Episcopo defuncto inflictas de Vicario Capitulari tenet Ventrigl. loc. cit. nu. 2. quàmvis is videatur respectu Vicarii requirere ad hoc specialem Capituli commissionem; dum ait: Capitulum, & ejus Vicarius ad id facultatem habens potest facere gratias, & remittere poenas, etiam ad quas Episcopus praemortuus subditos condemnavit. Quà saltem speciali commissione non videtur egere quoad remittendas poenas, ad quas ipse ex generali commissione condemnavit, etsi secus videatur quoad poenas à Capitulo ipso inflictas.

2. **R**esp. ad secundum, absolvere quoque poterit Vicarius ab excommunicatione (idem est de aliis censuris) Fagn. in c. pervenit, de sentent. excom. nu. 16. citans gl. in cap. unico, de major. & obed. in 6. v. juris. (loquitur autem Fagn. in specie de absolutione ab excommunicatione canonis, sive ob percussione clericis, si ea levis sit.) Sbroz. l. 2. q. 172. nu. 4. citans Rebuff. in pr. tit. de devolut. n. 63. Pirh. ad lit. de off. Vicar. num. 73. ubi: Vicarius, sive is, quem Capitulum ut administratorem constituit, potest excommunicatos à jure, vel ab homine, v. g. ab Episcopo mortuo, vel ejus Vicario, vel Delegato sede Episcopali vacante absolvere, sicut Episcopus possit, si viveret, nisi à sede Apostolica id fuerit ei interdictum, &c. Vide de hoc dicta supra de Capitulo; ea enim omnia poterit ejus Vicarius. Idque absque speciali ejus mandato: si

enim sine eo excommunicare potest, ut dictum paulò supra, potest etiam sine eo absolvere: excommunicatus enim ad suum excommunicatorem remitti debet absolendus ab eo, Sbroz. loc. cit. nu. 1. juxta c. pastoralis, de off. ordinar. & ibi Felin. n. 9. sunt enim convertibilia condemnare & absolvere, ita ut, qui potest unum, possit & alterum. Sbroz. nu. 2. citans Menoch. de arbitr. iudic. l. 1. q. 43. n. 3. & seq. & potestas data ad ligandum commissa quoque est ad solvendum. Innoc. in c. prudentiam. nu. 9. de off. deleg. Abb. in c. nuper, de sent. excom. v. excommunicatus, & alii apud Sbroz. cit. n. 2. qui tamen hoc ipsum loc. cit. n. 14. limitat: ut si alicui, v. g. Vicario esset tantum sententia excommunicationis delegata, tunc si excommunicavit, non possit absolvere, nisi hoc ipsum in commissione dicatur. Pro quo citat Borgal. tract. de irregul. & disp. p. 6. tit. de absol. à major. excom. nu. 29. De cetero posse Vicarium absolvere ab excommunicatione, etsi sacerdos non sit, ed quòd hac absolutio, uti & ipsa excommunicatio sit actus jurisdictionis, habet Sbroz. loc. cit. n. 7. citans pro hoc Calder. in c. ab excommunicato, de rescript. n. 6. &c. quàmvis num. 11. subjungat, Vicarium non sacerdotem honestè facturum, si committat absolutionem sacerdoti, qui simul à culpa seu peccatis, & ab excommunicatione absolvat. Pro quo citat Abb. in cit. c. ab excomm. n. 16. & Hostiens. ibid.

Quaestio 581. Vicarius Capitularis an dispensare possit in casibus, in quibus dispensat Episcopus?

1. **R**esp. Poterit id utique, ubi Capitulum ei omnimodam auctoritatem, etiam ad ea, quae speciale mandatum requirunt, concessit; poterit enim tunc omnia exercere, & facere, quae potest Capitulum ipsum, sive jurisdictionis sint necessaria, sive gratia. Ventrigl. cit. annot. 15. §. 2. num. 37. Jam verò Capitulum, ut vidimus supra, in casibus istis dispensare potest. Num verò dispensare sit ex illis, quae requirunt speciale mandatum Episcopi respectu Vicarii sui, Capituli respectu Vicarii Capitularis, non convenit inter AA. Pro negativa sententia facit, quòd dispensare sit jurisdictionis, ut Decius in c. ut si clerici, de adulteris, de iudic. nu. 21. Cardin. ibidem in 4. not. quin & ut dictum supra, dispensare non sit actus merè voluntarius; cum saepe expediens sit, imò necessarium, dispensare cum subditis. Ea autem, quae sunt jurisdictionis, possit Vicarius exercere sine speciali mandato, ut Federic. cons. 130. Felin. in c. eam te, de rescript. nu. 17. Abb. in c. quoniam, de off. deleg. & plures alii apud Sbroz. l. 2. q. 35. nu. 2. Et in specie de Vicario Capituli sede vacante, quòd possit dispensare sine speciali mandato, tradit Rebuff. in pr. benef. tit. de devolut. num. 63. quem tamen inconstancia arguit Sbroz. loc. cit. n. 3. ex eo, quòd tit. de form. Vicar. Archiep. n. 43. contrarium teneat de Vicario Episcopi. Quòd num justè faciat, non satis liquet, cum plura sint, ad quae speciali mandato eget Vicarius Episcopi, quàm ad quae eo eget Vicarius Capituli; plura que libi reservare posse videatur Episcopus, quàm Capitulum; adeòque non fit in hoc omnimoda paritas inter Vicarium Episcopi, & inter Vicarium Capituli. De ceterò pro affirmativa quoad Vicarium Episcopi, quòd is egeat speciali mandato ad dispensandum, stant Sbroz. cit. n. 3. & quos is citat Calder. cons. 1. tit. de off. Vicar. Felin. in c. ut si clerici, n. 22. Cuch. Inst. Jur. Canon. de Vicar. Episc. num. 62. & 111. Borgal. de irreg. & dispens. c. fin.

n. 22. &c. Quin & idem in specie de Vicario Capitulari tenet Sbroz. *loc. cit. nu. 6.* citans pro hoc Pavin. *de potest. Capit. sed. vac. p. 2. q. 10. n. 17.* Fundamentum illius est, quod dispensatio habeat se instar restitutionis in integrum; restitutio autem in integrum non delegetur ex generali mandato juxta *L. illud. ff. de minor. Roland. cons. 25. in princ. vol. 2.* qui dicat hanc esse communem opinionem. Item, quod in mandato generali Vicariatus non veniant ea, quæ sapiunt liberalitatem, ut *Castren. cons. 348. Roland. loc. cit.* quos citat Sbroz. adeoque nec dispensatio, utpote quæ provenit ex speciali gratia & liberalitate. *c. fin. de transact. Castren. loc. cit.*

2. Sic itaque juxta hanc sententiam postremam non poterit dispensare Vicarius Capitularis in interstitiis sine speciali mandato Capituli, uti id docent *Ventrigl. ro. 2. annot. 15. §. 1. n. 40.* citans pro hoc *Barbof. sum. Apost. decis. v. Capit. sede vac. num. 14. Vulpe. in pr. c. 4. n. 14. Aldan. compend. can. resolut. tit. 3. n. 6.* qui etiam referat sic decisum à S. Congr. E contra simpliciter & indifferenter hanc facultatem dispensandi in interstitiis spectare ad Vicarium Capitularem tradit *Riccus. decis. 185. sub n. 2. apud Ventrigl. & Machadus apud Dian. p. 8. tr. 4. resol. 5.*

3. Item juxta hanc sententiam non poterit Vicarius ille dispensare cum illegitimis ad Ordines minores, & simplex beneficium, nisi de speciali mandato Capituli, uti expressè docent *Ventrigl. loc. cit. §. 2. n. 58. Dian. loc. cit. resol. 6.* citans *Meroll. Theol. mor. to. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. n. 34. Rodriq. in sum. tom. 1. c. 71. n. 5.*

Questio 582. Quid possit Vicarius Capituli circa cognoscendas causas matrimoniales?

Resp. De causis matrimonialibus posse cognoscere Vicarium Capitularem habentem omnimodam auctoritatem (intellige, à Capitulo) ait *Ventrigl. cit. §. 2. n. 38.* citans præter alios *Dianam ubi ante resol. 22.* & *Barbof. jur. eccl. l. 1. c. 32. n. 102.* ubi tamen illi nihil de Vicario Capitulari, sed solùm Capitulo. Porro per omnimodam auctoritatem intelligere videtur absolutam potestatem quoad omnia, quæ Capitulum committere potest; adeoque etiam ad ea, quæ speciale mandatum requirunt. De quo tamen meritò dubitari potest; num nimirum cognitio illa causarum matrimonialium (et si ut dictum supra, ex sint de arduis; cum in iis agatur de statu hominis, *Sbroz. lib. 2. q. 44. n. 4.* citans præter alios *Menoch. de arbit. l. 2. casu 205. n. 7.* & quæ sunt ardua, non transeant aliàs in Vicarium, etiam cum amplissima facultate constitutum, *Sbroz. loc. cit. n. 5.* ex *Federic. de Senis cons. 302. &c.*) egeat speciali mandato, cum spectet ad jurisdictionem ordinariam, sitque ex illis, quæ frequentius in administratione Episcopatus occurrunt. Sic causas matrimoniales à Vicariis Episcoporum passim, ut videmus, cognosci comprehendique illas in generali mandato Vicariatus, expressè docet *Cuchus Inst. de Episc. l. 2. tit. 6. nu. 123.* apud *Sbrozium de off. Vicarii l. 2. q. 43. n. 4.* qui & ipse hanc sententiam tenere haud obscurè dignoscitur, dum *nu. 5.* de suo rationem hujus addit, dicens: nam ad cognoscendum causas matrimoniales duo in Judice requiruntur, scilicet scientia Canonica, & quod habeat potestatem seu jurisdic-

nem ordinariam, vel delegatam; Vicarius autem Episcopi hanc scientiam habere debet, & est Judex ordinarius; adeoque meritò causas matrimoniales cognoscere potest. Quin & expressè hanc sententiam de Vicario Episcopi tenet idem Auctor *l. 2. q. 44. n. 1. in fine,* ubi pro hoc, quod iste Vicarius cognoscere possit, & terminare dictas causas sine speciali mandato Episcopi, citat *Lambert. de jurep. l. 2. p. 3. q. 2. a. 3. Covar. l. 4. Eptom. c. 8. §. 12. nu. 1. Præpos. & Abb. in c. fin. de cognat. spirituali, &c.* Ac denique hanc quaestionem concludit dicendo: ab hac sententia majore numero auctoritatum probata non recedo. Unde idipsum à fortiore dicendum videtur de Vicario Capitulari. Neque hic obstat, quod juxta Tridentinum discussio illarum causarum matrimonialium nullius alterius inferioris, quàm Episcopi examini relinquatur: id enim, ut inquit *Sbroz. cit. q. 43. n. 7.* intelligendum non est de Vicariis, sed aliis inferioribus Prælati, juxta dicta à nobis supra, ubi an cognitio causarum illarum competat Capitulo. Vide plura etiam de his, ubi actum de Vicario generali Episcopi.

Questio 583. Num Vicarius Capituli per seipsum assistere possit matrimonio sine speciali mandato Capituli?

Resp. de hoc vix dubitari posse, idque etiam si Sacerdos non sit; cum exerceat ordinariam & episcopalem jurisdictionem, possitque delegare cuique alteri Sacerdoti non minùs, quàm Vicarius Generalis Episcopi hanc potestatem assistendi, sitque Ordinarius & Parochus Parochorum. Et sic expressè tradit *Dana p. 8. tr. 8. resol. 49.* ubi: (sub nomine Ordinarii, qui & assistere, & assistendi licentiam dare potest, in Trident. sess. 24. c. 1. comprehenditur Capitulum sede vacante, & ejus Vicarius. Citat pro hoc *Gutier. de matrim. c. 66. n. 5. & 13. Poanum l. 5. c. 10. n. 4. Boss. c. 4. §. 2. 1.* idem expressè tenet *Ventrigl. loc. cit. n. 43.*

Questio 584. Quid possit Vicarius Capituli circa cognoscendas causas civiles, vel etiam feudales?

1. **R**esp. ad primum: In generali commissione Vicariatus citra speciale mandatum cognoscere potest causas civiles, *Sbroz. l. 2. q. 125. nu. 1.* loquens de Vicario Episcopi, ac citans *Caldin. in Clem. 1. n. 19. de off. Vicar. Bald. cons. 477. n. 6.* Auffer. *in addit. ad Tolosan. q. 148.* Beroium, &c. Cùm enim in Vicarium per commissionem officii Vicariatus generaliter ei factam transeat cognitio causarum, *c. licet. de off. Vicar. in 6. & ibi AA.* cum ex eadem generali commissione Vicarius habeat administrationem in civilibus (quod non minùs locum habet in Vicario Capituli, quàm Episcopi) necessaria non est specialis concessionis quoad hoc expressio. *Sbroz. loc. cit. n. 2.* citans *Rebuff. in pr. benef. tit. form. Vicar. Ar. hiep. n. 195.* Quænam verò sint causæ civiles fori Episcopalis (& consequenter spectantes quoque ad Capitulum sede vacante, & cognoscendæ per ejus Vicarium) recenset *Cuch. in Inst. jur. can. de Episc. tit. 6. num. 122.* apud *Sbroz. cit. n. 2.*

2. Resp. ad secundum: Causas tamen feudorum

rūm spectantium privativè ad Episcopum, ne quidem de mandato speciali Capituli cognoscere potest ejus Vicarius. Harum enim cognoscendarum potestatem Capitulum non habet juxta dicta à nobis supra: quorum autem exercendorum Capitulum sede vacante potestatem non habet, ea Vicario suo committere non potest. Pirh, *ad tit. de off. Vicar. num. 78.* Causas tamen feudorum spectantium ad Episcopum, & simul ad Capitulum cognoscere possit; has enim Capitulum sede vacante cognoscendi potestatem habet juxta dicta à nobis supra. Item feudorum spectantium privativè ad Capitulum cognoscere potest, sed non nisi de speciali ejusdem Capituli commissione & mandato.

Questio 85. Quid possit Vicarius Capitularis circa cognoscendas causas criminales, & in specie hæresis?

1. **R**esp. ad primum. Quemadmodum de Vicario Episcopi, quod causas criminales cognoscere nequeat, docent Sbrozium *lib. 2. quest. 143. num. 1.* pro quo citat præter alios quamplurimos Pavinum *de potestate Capit. sede vacant. part. 2. quest. 10. num. 33.* Rebuffum *in pr. benef. tit. form. Vicar. Archid. num. 173.* Lancellot. *Instit. Jur. Canon. §. 1. de off. Vicar.* Clarum *in pract. crimin. §. fin. quest. 40. in fine, juxta cap. licet. de off. Vicar. in 6.* Per quem textum correctum ait Extravag. dudum, de appellat. quæ est Alexandri IV. & disponit, officiales Episcoporum ordinariè causas criminales cognoscere posse. Itaque quodque idem tenet Sbrozium *loc. cit. de Vicario Capituli sede vacante citans Pavinum ubi ante. numer. 3.* Quemadmodum verò id ipsum variè limitat de Vicario Episcopi, ita quoque easdem limitationes in Vicario Capituli locum habere, necesse habebit concedere. Limitat autem primò *num. 7.* quod opus non sit commissione illà speciali, ubi inquit & cognoscit, non ut puniat, sed ut referat Episcopo. Pro quo Lap. *in cit. cap. licet. Diaz. in pract. crim. canon. cap. 4. num. 5.* Menoch. *de arbit. lib. 1. quest. 43. num. 27.* Foller. *in pract. crim. canon. part. 1. moral. num. 124.* & *part. 3. tit. vel absolvantur. num. 26.* & alios quamplurimos. Limitat secundò, ut eà opus non sit, dum Vicarius vellet inquirere, ut delinquentes se corrigant, & emendant. Pro quo citat Franch. *in citat. cap. licet. col. 1. in princip. limit. 3.* Innocent. & Jo. Andr. *in cap. ad nostram il. 2. de jurejurand. &c.* Limitat tertio, ita ut opus sit dicta speciali commissione, ubi Vicarius inquirere vellet, & punire penam privationis, vel depositionis ab officio, vel alià majore; secus, si penam pecuniarià, vel simili. Quod ipsum passim practitari videmus ab ipsis Archidiaconis, eorumque commissariis. Plures ejusmodi limitationes vide apud eundem.

2. Resp. ad secundum: In crimine tamen hæresis posse Vicarium Episcopi inquirere absque speciali mandato tenet Sbrozium *loc. cit. num. 13.* citans Farinac. *in cit. cap. licet. limit. 3.* & *ibidem* Jo. And. Marian Socin. *in cap. qualiter. de accusat. num. 173.* Vide tamen supra *in tract. de Vicar. generali Episc.* ubi de professo quaesitum, quid possit illo Vicarius circa crimen hæresis cognoscendum, quæ mens fuerit Sbrozii hoc in puncto,

dum Author hic quandoque videatur contradicere. De ceterò huic sententiæ favere videtur Carena *tract. de s. Officio. part. 1. tit. 6. §. 3. num. 10.* apud Dianam *resolut. 37.* quem vide. Et certè si id potest Vicarius Episcopi, à fortiore id posse videtur Vicarius Capituli, ob rationem aliàs datam; nimirum quòd Capitulum non ita Vicario suo restringere possit potestatem, quàm Episcopus suo. Contrarium nihilominus expressè de Vicario Capitulari tenet Ventrigl. *citato §. 2. n. 27.* ubi procedit (nempe Vicarius Capituli) in materia hæresis, prout Episcopus ipse procedere poterat in puniendis ac judicandis hæreticis. gloss. *in cap. ad abolendam. de hæreticis. v. praxogari. v. ubi DD. quod intellige,* quando habet speciale mandatum à Capitulo. Et tunc solum contra subditos, non autem exemptos procedere potest. Farinac. *de hæresi. quest. 186. num. 182.* Et licet Farinacius *ead. loc. num. 181.* dicat Vicarium Capitularem nullam habere jurisdictionem in hæreticos, hoc intelligitur ex generali, secus ex speciali mandato Capituli. Quid etiam hac in parte possit Vicarius Capituli etiam in exemptos, vide apud Dianam *part. 8. tract. 4. resolut. 37.* ex Carena *loc. cit.* ubi is: in casibus, ubi Episcopus procederet ut delegatus, ut cum in causis hæresis procedit contra exemptos; nam in hoc casu Episcopum non posse ut ordinarium, sed ut delegatum considerari, secundum communem tradit Farinacius, & tunc non posse Vicarium Capituli procedere, magis etiam communem voluerunt, quos citant Farinacius, Castropal, &c. Et hoc quidem de stricto jure procedit; quoniam in contrarium pro Vicario Capituli sentit Quarant. *in summ. Bullar. v. Capit. sed vacant. num. 1.* cujus opinionem video in praxi in nostra Inquisitione Cremonæ observatam. Itaque Carena.

Questio 86. Num Vicarius Capitularis esse possit delegatus Papæ, quemadmodum esse potest Vicarius Episcopi generalis?

Resp. Affirmativè Sbrozium *lib. 3. quest. 23. num. 3.* citans Pavin. *part. 2. quest. 10. num. 6.* & 8. gloss. *in Clement. et si principalis. de rescript. v. Episcopi. & ibi Abb. num. 1.* Garc. *de benef. part. 6. cap. 2. num. 42.* ubi: Vicario seu Officiali Capituli sede vacante possunt de jure dirigi delegationes & rescripta papæ, non secus ac Officiali Episcopi; cum sit Vicarius, seu Officialis jurisdictionis Episcopalis, & sic in Hispania solent Nuncii causas delegare Officiali Capituli sede vacante. Militat enim eadem in hoc Vicario ratio, quæ in Vicario Episcopi; nempe quia non minus quàm ille est dignitas. Personis verò in dignitate constitutis committi possunt causæ auctoritate literarum Apostolicæ sedis, vel Legatorum ejusdem *cap. statutum. de rescript. in 6.*

Questio

Quaestio 587 Quid ergo possit quoad executionem commissionum Apostolicarum delegatarum Officiali, seu Vicario Episcopi.

1. **R** Esp. Commissa à Sede Apostolica, v. g. literas in forma dignum, dispensationes matrimoniales, & similia directa Episcopo, aut ejus Vicario generali exequi nequit aut expedire Vicarius Capituli sede vacante. Pax Jord. lib. 12. tit. 2. num. 28. sic decisum testans à S. Congregatione Concilii in *Cameracens.* 2. August. 1631. Barbof. *jur. eccles. lib. 1. cap. 32. num. 57.* testans sic resolvisse eandem S. Congregationem sub die 24. Maii 1621. dispensationes matrimoniales directas Episcopo, & ejus Vicario generali, si sedes vacare contingat, non posse per Vicarium Capituli expediri. Pirh. *ad tit. de offic. Vicar. num. 78.* Garcias *loc. cit. num. 41.* dicens, id certum; eò quòd Vicarius Capituli sede vacante non sit Vicarius Episcopi, sed Vicarius episcopalis jurisdictionis. Felin. *in cap. Eam te. de rescript. num. 17.* apud Layman. *in cap. Romana. de offic. Vicar. num. 16.* hinc etiam inferens, ut dictum supra *quest. 1. hujus capit.* quòd causa à Sede Apostolica delegata Vicario, seu Officiali Episcopi ab illo cognosci nequeat, si Episcopus mortuus sit; cum is idem Vicarius Episcopi à Capitulo assumptus, & confirmatus, non sit Vicarius Episcopi, sed Capituli. Contrarium tenentibus, quos citat *loc. cit.* Barbof. *Salas. de LL. d. 20. sect. 17. num. 124.* Ochogav. *de Sacram. tract. 4. de matrim. quest. 11. num. 23.* Basil. *Pont. de matrim. lib. 8. cap. 18. §. 1. num. 13.* Sanchez *de matrim. lib. 8. d. 27. num. 32.* à quibus, præcipue à Sanchez, quid in contrarium opponatur, & qualiter probabiliter fundamentum sententiæ oppositæ; quòd nempe Vicarius Capituli non sit Vicarius Episcopi, solvatur. Vide apud Layman. *loc. cit.* & à nobis relato supra *cit. quest. 1. hujus capit.*

2. Sed neque, si literæ & commissiones simpliciter directæ Vicario generali diœcesis, non dicendo: Vicario Episcopi; sed Vicario generali diœcesis, v. g. *Trevirensis*; vel simpliciter, Vicario *Trevirensi*; adhuc Vicarius Capituli sede vacante videtur non posse eas exequi. Ità expressè Garcias *loc. cit. num. 44.* & seq. Barbofa *loc. cit.* citans Leon. *in Thes. fori eccles. part. 1. cap. 10. num. 8.* Bonacinam *de LL. d. 1. quest. 3. punct. 8. §. 1. num. 7.* Riccium *in decis. Curia Archiepisc. Neapolit. decis. 44.* Novart. *in sum. Bullar. tit. capit. sede vac. num. 27.* Contrarium iterum à fortiore sententibus Sanchez, & aliis paulò antè citatis. Fundatur hæc sententia potissimum in stylo curiæ, & cancellariæ, quæ sede Episcopali vacante non dirigit hujusmodi literas in forma dignum, nec dispensationes, & similia Officiali Capituli, sed Episcopo viciniore, vel ejus Vicario. De quo stylo testatur Hieronym. Paul. *in præct. Cancell. in princip. vers. circa qualitatem personarum.* quod, inquit hi AA. Garcias & Barbofa, manifestum signum esse, nomine Officialis, seu Vicarii absolute prolati in literis, quæ diriguntur, v. g. Vicario *Trevirensi*, non intelligi Vicarium Capituli, sed Episcopi. Citat etiam pro hac sententia Garcias *loc. cit. num. 46.* & seq. aliquor Rotæ decisio-

nes, quarum una, nimirum in *Ilerdensi. pensio.* 4. Maii 1588. sic habet: Resolutum sententiam, de qua agitur, fuisse nullam. Cùm enim delegata fuisset causa à Sede Apostolica Officiali *Ilerdensi*, cujus officium expiraverat per mortem Episcopi, & à Capitulo deputatus fuisset alius Officialis sede vacante, licet successerit Capitulum in locum Episcopi respectu jurisdictionis ordinariæ, non tamen successit respectu jurisdictionis delegatæ, &c. Non tamen videtur in hoc puncto latis sibi constare Barbof. dum *num. 59.* ait: & sic jam hodie Capitulum sede vacante exequi non potest causas Vicario Episcopi delegatas, nisi in commissione exprimeretur nomen diœcesis, v. g. Vicario *Bracharensi*; quia, dum sedes vacat, Vicarius est Officialis diœcesis illius. Ità novissimè *Vulpe. in pr. iudic. fori eccles. cap. 44. num. 6.*

3. De ceterò notandum, quod habet idem Barbofa *loc. cit. num. 10.* poterit tamen Vicarius Capituli sede vacante executioni demandare literas Episcopo per S. Congregationem directas, & ab illo non executas. S. Congregat. præposita negot. Episcoporum. & Regular. sub die 10. Aprilis 1615. nec non omne illud, quòd Episcopo mortuo per Bullam, seu Breve in causis jurisdictionem importantibus concessum erat, eadem S. Congregat. in *Tranensi.* 26. Januarii. 1604. & in *Neapol. 10. Februarii.* anni ejusdem, &c. Quod verò tradit Naldus ad decretal. *in cap. ad abolendam. de hereticis,* commissionem, seu delegationem factam Episcopo defuncto (intellige à Sede Apostolica) expediri posse per Vicarium Capituli, Diana *part. 8. tit. 4. resol. 66. in fine.* dicit omnino improbabile; eò quòd causa delegatæ Episcopo mortuo expediri nequeant per ipsum Capitulum, utpote quod non succedit in jurisdictione Episcopi delegata, sed tantum in ordinaria.

Quaestio 588. An Vicarius Capitularis possit amovere Officiales à Capitulo constitutos?

R Esp. Juxta sententiam illam, quòd liceat Capitulo in actu electionis Vicarii Capitularis facultates restringere, & sibi aliqua reservare, quòd sicut Episcopus potest sibi eligere secretarium, ac ceteros ministros & officiales justitiæ, ita potest Capitulum sede vacante eosdem deputare tanquam necessarios ad jurisdictionem exercendam; maxime cùm soleat illorum deputatio Capitulo reservari in electione Vicarii Capitularis, juxta formulam impressam per Quarantam *in sum. Bullar. v. Capit. sede vac. num. 15.* quem à Pax-Jord. *lib. 12. tit. 2. n. 60.* recitatam lege. Ità Pignat. *rom. 9. consult. 159. num. 4.* Jam verò Vicarius Capitularis non potest hujusmodi Officiales amovere, sed tenetur eos adhibere, sicut tenetur Vicarius Episcopi, quia hujusmodi Officiales dicuntur Officiales jurisdictionis Episcopalis, cujus ipse dicitur Vicarius tanquam vices gerens Capituli, à quo jurisdictionem habet. Pignat. *loc. cit. num. 5.* citans Barbofam *in sum. decis. Apost. collect. 125. num. 10.* ubi is testatur, declaratum à S. Congregatione non licere Vicario ad suum libitum ministros illos amovere. Confirmatur hoc

hoc ipsum ex eo, quod Tridentinum disponens electionem Vicarii per Vicarium sede vacante faciendam non exclusit, quin possint constitui plures cum divisione jurisdictionis. Pignat. loc. cit. num. 6. prout id tradit Sbroz. lib. 1. qu. 50. num. 3. Garc. part. 5. cap. 7. num. 36. juxta dicta à nobis supra.

Questio 589. Num Vicarius Capituli visitare possit diocesim sine speciali commissione Capituli?

R Esp. De hoc dictum satis supra, ubi quaesitum, an id possit Capitulum.

Questio 590. Num Vicarius Capitularis celebrare possit synodum sine speciali commissione Capituli?

R Esp. Possit Capitulum per suum Vicarium celebrare synodum, ex Ventrigl. & alius dictum fuit supra, ubi an id competat Capitulo. Verum num id possit Vicarius ex generali commissione Vicariatus sine speciali Capituli mandato, non determinant illi Auctores, quia in re dicendum videtur, id eum posse sine speciali mandato, sicut absque illo visitare potest; cum visitare non minus sit inter ardua, quam cogere synodum; nec cogere synodum minus sit de lege jurisdictionis, quam visitare, lexque diocesana non minus urget unum, quam alterum; & tamen visitare potest Vicarius sine tali mandato: ergo & synodum cogere.

Questio 591. Num Vicarius Capituli dare possit licentiam edificandi nova monasteria?

R Esp. Id Vicarium non posse, expressè tenent Diana p. 8. tract. 4. resol. 68. in fine. Barbosa jur. eccles. l. 1. c. 32. n. 60. Pax Jord. l. 12. tit. 2. n. 27. pariter restantes, sic definitum à S. Congreg. Concil. 19. Febr. 1633. Verum tamen legendus Fagn. in c. non amplius. de institutionib. maxime à nu. 66. ubi, quod servata forma, quam Clemens viii. praescripsit in Constitut. sua 99. edita 23. Jul. 1603. (cujus contentum quoad praesens punctum vide apud eundem Fagn. loc. cit. nu. 65. uti & apud Dian. loc. cit. multos Auctores referentem) Conventus Mendicantium erigi possunt de licentia Ordinarii, nec opus sit licentia sedis Apostolicae; quem intellectum esse Concilio Trid. probaverit S. Congregatio, quae etiam tam se Secretario, quam anteaetis temporibus multas monasteriorum erectiones probavit ab Ordinariis factas absque licentia sedis Apostolicae. Quin etiam ait Fagnanus n. 70. hanc facultatem novum monasterium erigendi S. Congregatio nec denegaverit Vicario generali Episcopi ad id speciale mandatum habenti; nec forsitan Vicario Capituli sede vacante. Et propterea quoddam monasterium Fratrum S. Dominici ceptum edificari de illius licentia respondit finiendum esse, & ad finem perducti. Quae omnia (ut pergit Fagn.) cogunt me credere apocripham esse decisionem, quam referunt Campanilis & alii, cum praesertim loquatur de Monachis, qui nullo jure ardeantur ad obtinendam super hoc licentiam sedis Apostolicae; nec talem decisionem usquam

P. Levanii Tract. III. De Capit. sed. vac.

reperi in libris publicis S. Congregationis. Quae de Vicario Capitulari, si vera sunt, videtur is ad hoc non secus, ac Vicarius Episcopi speciali mandato Capituli egere.

Questio 592. An Vicarius Capitularis possit licentiam dare novitio disponendi de bonis suis temporalibus?

R Esp. Affirmative. Ventrigl. ro. 2. annot. 15. §. 2. nu. 51. ubi ait, posse id concedere Capitulum, vel ejus Vicarium, cumque id indistincte, & sub disjunctione dicat, videtur ad hoc non requirere quoad Vicarium speciale mandatum Capituli; sed neque id est ex arduis, aut singularibus. Vide quae hac in parte dicta sunt supra de Capitulo. Et sic in genere posse Capitulum, vel ejus Vicarium concedere omnes licentias, quas poterat Episcopus, ait nu. 51. Ventrigl.

Questio 593. Num Vicarius Capituli exigere possit subsidium charitativum?

R Esp. Id eum posse, sed non nisi de mandato Capituli, Ventrigl. loc. cit. nu. 48. Vide de hoc dicta supra, ubi quid in hoc puncto possit Capitulum.

Questio 594. Num Vicarius Capituli supplere possit consensum ad hoc, ut Ecclesiastici graventur gabellis, & exactionibus?

R Esp. Negative. Pagn. in c. novit. ne sed. vac. aliquid innovetur. nu. 21. ubi: ad hujusmodi onera imponenda praeter alia exigitur deliberatio & consensus Episcopi & Cleri. Unde non sufficit consensus Vicarii Capitularis. Item nu. 23. ubi: renuntiationi immunitatis hujusmodi (intellige ab exactionibus) non potest Vicarius Capituli assensum praebere, quia Capitulum sede vacante non succedit in potestate alienandi jura & bona ecclesiae, &c. Vide dicta hoc in puncto de Capitulo.

Questio 595. An Vicarius Capituli immutare possit voluntates ultimas in casibus, in quibus id potest Episcopus?

R Esponder pariformiter de hoc quoad Capitulum, & ejus Vicarium Ventrigl. loc. cit. n. 45. adeoque videtur id posse sine speciali Capituli mandato.

Questio 596. An possit approbare confessarios, & approbatos revocare, & ubi inhabiles, reprobare?

R Esp. ad primum affirmative; constituere enim & approbare confessarios est jurisdictionis ordinaria, quam passim in hoc puncto exerceri videmus sine speciali mandato à Vicariis Episcoporum. Poterit itaque Vicarius Capitularis quoad haec omnia sine speciali mandato Capituli, quae supra diximus posse in hoc puncto Capitulum per suum Vicarium, adeoque etiam, ut expressè in terminis de Vicario Capitulari Ventrigl. loc. cit. n. 44. poterit is facultatem concedere confessariis absolvendi ab omnibus casibus Episcopo reserva-

V

ris,

tis, & confessorium deputare pro absolutione ca-
suum reservatorum.

2. Resp. ad secundum pari modo affirmative
ob eandem rationem, Ventriglia *loc. cit.* ubi ex-
presse: Vicarius Capitularis potest revocare fa-
cultates omnes audiendi confessiones sacramen-
tales, & confessores examinatos & approbatos
per Episcopum mortuum iterum ad examen re-
vocare, & si inhabiles invenerit, reprobare, et-
iam si regulares sint. Quæ facultas licet fortè de-
negetur Episcopo, qui semel examinavit, & sim-
pliciter approbavit confessarios, maximè regu-
lares (quod ipsum tamen valde limitandum) per-
mittitur tamen successori, & Vicarius Capituli
dicitur successor. Ita ille, citans Henriquez *in sum.*
lib. 3. de penit. cap. 6. in princip. &c. Et sic id ipsum
quoque quotidie praticari videmus à Vicariis E-
piscoporum vi generalis commissionis Vicariatus
iis factæ.

*Questio 597. An Vicarius possit interponere
authoritatem suam in alienatione bono-
rum ecclesiarum inferiorum Cathedrali?*

R Esp. Quod hac in parte potest Capitulum,
hoc ipsum poterit ejus Vicarius, quia est juris-
dictionis ordinariæ, & sæpe necessarium.

*Questio 598. An Vicarius Capituli sine ejus
speciali consensu indicare & ordinare possit
processiones?*

R Esp. Potest Vicarius Capitularis proces-
siones publicas indicare, & præscribere
quò, & quomodo sint dirigendæ. Pignat. *tom. 10.*
consult. 121. num. 21. residet enim hoc jus privati-
vè quoad alios penes Ordinarium. Pignat. *loc. cit.*
idque ex mente S. Congregationis Concilii *in El-*
borens. 14. Jan. 1617. teste Barbosa *jur. eccles. lib. 1.*
cap. 43. num. 161. non obstante, quòd Capitulum,
vel alii essent in quasi possessione contraria, &
non obstante etiam immemoriali consuetudine
juxta decis. Congregationis sacrorum Rituum *in*
Camerin. 24. Aug. 1619. quam pariter referunt Pi-
gnat. & Barbosa *locis cit.* Jam verò Vicarius Capitu-
laris habet fundatam intentionem in exercitio
ordinariæ jurisdictionis eadem prorsus ratione si-
bi, quàm Episcopo competentis. Pignat. *loc. cit. n. 1.*
citans. *gl. in cap. Romana. v. generaliter. de appellat.*
in 6. & ibi Doctores, & in cap. tua. v. vicarii. de offic.
Vicar. Covar. pract. quest. cap. 4. num. 87. Sanchez *de*
matrim. l. 3. d. 29. qu. 29. nu. 1. Sbroz. *lib. 2. qu. 55.*
num. 9. Garc. *part. 5. cap. 8. num. 21.* ubi, quòd Vica-
rius (intellige tamen Episcopi) sicut Episcopus
ordinarius est. Et quòd dicendum quoque de Vi-
cario Capitulari sede vacante expresse ait. Ex
quo eodem principio fundata nimirum intencionis
in exercitio jurisdictionis ordinariæ compe-
tentis Episcopo sequitur, posse Vicarium Capitu-
larem omnia, quæ potest Capitulum vi jurisdic-
tionis Episcopalis, in qua succedit, quamdiu positi-
vè nihil à Capitulo respectu Vicarii sui exceptum
est. Et sicut Capitulum succedit in jus universum
Episcopi, potestque agere omnia, quæ sunt ordi-
nariæ jurisdictionis, nisi expresse reperiantur ei
prohibita; ita quoque totam illam jurisdic-
tio-

nem exercere potest per Vicarium suum, & exer-
cet, nisi expresse sibi aliqua reservet. Pignat. *to-*
mo 9. consult. 159. num. 3. Garcias *loc. cit. num. 22.*
citans Pavin. Ugolin. Sanch. Sbroz. Confirma-
tur responsio quoque ex eo, quòd eadem prorsus
jurisdictio indicendi publicas processiones,
illàsque ad evitanda scandala potius per hanc,
quàm per illam viam dirigendi absente Episcopo
residet in Vicario illius generali cum consilio qui-
dem Capituli, non autem de ejus consensu, ac
eodem modo, quo potest Episcopus, si præfens
esset. Pignat. *loc. cit. consult. 121. num. 3.* ex Barbosa *loc.*
cit. testante sic resolutum in S. Congregatione
Rituum *in Vigiliens. 28. Septemb. 1630.* Unde jam
etiam, ut addit Pignat. *num. 4.* juxta dispositio-
nem Tridentini *sess. 25. cap. 13. de regul.* poterit di-
ctus Vicarius nedum minari censuras & pœnas et-
iam extraordinarias Canonics ad publicam pro-
cessionem accedere recusantibus; verùm & illas
exequi. Pro quo citat Riccium *in collect. ad Trident.*
loc. cit.

2. Non tamen potest Vicarius Capitularis pro-
cessiones publicas five generales indicare Capitu-
lo non requisito, five sine ejus consilio, & conse-
quenter neque tunc præcipere Canonics ut in-
terfint. Pagnat. *num. 5.* Nam neque Episcopus
ipse, neque ejus Vicarius potest tales proces-
siones indicare sine consilio Capituli, cum non
comperat ei potestas liberè indicendi proces-
siones, sed solum de consilio Capituli. Pignat. *loc.*
cit. num. 5. & 6. juxta plures declarationes sacræ
Congregationis relatas à Riccio *in pr. Curie Archi-*
episc. Neapol. part. 4. decis. 379. à num. 3. & à Bar-
bosa *ad cit. loc. Trident. & in sum. Apost. decis. collect.*
605. num. 3. & *de off. & potest. Episc. alleg. 23. à nu. 4.*
Quòd ipsum tamen consilium Capituli necesse-
riò requirendum intelligi de processioibus, quæ
sunt in civitate (intellige, Episcopali, seu ubi est
Capitulum Cathedrale) non verò de iis, quæ
sunt extra illam in oppido aliquo diocesis, tradit
Pignat. *loc. cit. nu. 8.* juxta declarationem S. Con-
greg. Concilii.

*Questio 599. Num Vicarius Capitularis uti
possit sigillo suo particulari, an verò teneat-
ur uti sigillo Capituli?*

R Esp. Quà Vicarius Capitularis, seu in scri-
pturis publicis, quas expedit tanquam Vi-
carius Capituli, uti non debet sigillo privato, sed
uti debet publico sigillo Capituli. Pignat. *tom. 9.*
conf. 159. num. 7. sigillum enim requiritur & ap-
ponitur, ut authoritatem tribuat mandatis, præ-
ceptis, & ordinationibus; adeòque ratione pu-
blici officii, quòd quis gerit: ergo debet esse non
privatum, sed publicum, & authenticum, quales
est sigillum Principis, Magistratus, Episcopi, &
in specie Capituli jurisdictionem ordinariam ex-
ercentis. Pignat. *loc. cit.* de quo vide Gonz. *ad re-*
gul. 8. cancell. gl. 61. ubi multa de sigillis. Cùm-
que sigillum tantam tribuat authoritatem lite-
ris, quantam vult is, qui authoritatem conce-
dere potest, si persona sit publica, & ratione
publici officii, quòd gerit, authoritatem
scriptura suæ tribuere cupit, consignatio il-
lius debet esse publica, five uti debet sigillo pu-
blico,

Publico Pignat. num. 8. Proinde jam, cum Vicarius Capituli sit persona publica, publicam & ordinariam exercens jurisdictionem, in ordinationibus suis, & scripturis publicis uti debet sigillo publico, quod gerit ratione hujus officii sui. Cumque ex altera parte sit locum tenens Capituli nomine illius exercens jurisdictionem, uti tenetur sigillo Capituli, exemplo aliorum locorum tenentium juxta praxin ordinariam, & ut de locum tenente Auditoris Camera Apostolica notat Mandos. apud Pignat. num. 9. Et sicut sigillum Episcopi tantquam authenticum præbet authoritatem ipso Episcopo vivente juxta decis. Rotæ 1. de probat. in nov. & in Civitatens. Archipresb. 26. Novemb. 1659. apud Pignat. cit. num. 9. ita etiam ad authoritatem literis actibusque publicis tribuendam sede vacante requiritur sigillum ecclesie vacantis, sive Capituli, quod fungitur vice & munere Episcopi.

2. Contrarium, nimirum quod uti possit sigillo proprio, censet Pignat. loco cit. num. 10. de Vicario Capitulari constituto autoritate Apostolica; datque hujus rationem hisce verbis: siquidem hujusmodi Vicarius non ex suo nomine utitur proprio sigillo, ac titulo Vicarii Apostolici; sed ex decreto Congregationis autoritate Pontificia confirmato; ideoque, ne inanis reddatur Vicario facultas S. Congregationis, dicendum est, quod ea velit eum uti posse omnibus prærogativis hujusmodi Vicariis à S. Congregatione concedi solitis, inter quas procul dubio est usus proprii sigilli ad instar Præsulum; cum omnia possint isti Vicarii, omnesque prærogativas consequantur, quas ipsi Præsules, juxta quod de Vicario Episcopi autoritate Apostolica constituto tradit Sbroz. lib. 2. quæst. 64. num. 6.

3. Secus tamen iterum, nempe quod uti possit sigillo proprio, tradit Pignat. loco cit. num. 12. de Vicario Capitulari autoritate Apostolica confirmato tantum.

Quæstio 600. Num Vicarius Capitularis dare possit Episcopo extero licentiam exercendi Pontificalia, & in specie conferendi Ordines in ecclesia vacante, & diocesi Capitulo subjecta?

1. **R** Esp. Affirmativè. Sbroz. lib. 2. quæst. 12. num. 2. Ventrigl. tom. 2. annotat. 15. §. 2. num. 51. juxta tamen limitationes, & extensiones traditas supra, ubi examinatum, qualem hac in parte potestatem habeat Capitulum sede vacante. Non tamen ad concedendam hanc licentiam videtur Vicarius Capitularis egere commissione speciali Capituli, sicut in Vicario Episcopi, eo quod ad dandam hanc licentiam Episcopo extero requiritur juxta Sbroz. loco cit. num. 1. ubi, quod Episcopus dare possit suo Vicario specialem authoritatem committendi alicui Episcopo ea, quæ sunt ordinis Episcopalis. Pro quo citat plures. Dispar enim in hoc est ratio, dum datur dicta licentia vivente proprio Episcopo, & dum datur eo defuncto ab exercente jurisdictionem ordinariam Episcopalem, & sic exigente recta administratione dioceseos.

P. Leurenii Tract. III. Capit. sed. vac.

2. Poterit quoque Vicarius Capitularis, si est Episcopus, ipse exercere Pontificalia in ecclesia vacante, v. g. Ordines conferre, chrismata conficere, consecrare templa, aliaque omnia, ad quæ aliàs licentiam dare poterat alteri Episcopo. Ventrigl. loco cit. num. 55. qui quamvis addat de licentia Capituli: videtur tamen satis data illi ista licentia in generali Vicariatus commissione. Si enim sine speciali, ut jam dictum, commissione, potest dare eam licentiam extero Episcopo, cur non & sine illa exercere possit eadem per se, ubi ea exercendi capax est.

Quæstio 601. Quid possit Vicarius Capituli, quoad dandas dimissorias?

R Esp. Posse eas dare Vicarium, limitando tamen & extendendo hoc ipsum juxta dicta supra, ubi examinata potestas hac in re Capituli. Dare quoque eas illum posse privativè ad Capitulum, ita ut hoc per seipsum eas dare nequeat, dictum quoque supra ex Ventriglia, quamvis idem Author, ut quoque ibidem allegatum, cum Barbosa teneat, citatis pro hoc pluribus, non posse Vicarium, ne quidem arctatis, vel etiam post elapsum annum vacantie eas concedere sine speciali mandato Capituli, uti & ipsum tenet Pignat. tom. 3. consult. 8. num. 3. tamen contrariari videtur quod Barbosa jur. eccl. lib. 1. cap. 32. nu. 129. dicit ex Jo. And. in c. cum nullus. in fine. de temp. ordin. quod facultas dandi dimissorias sit de solitis pro jurisdictione Vicariorum. Si autem sit de solitis concedi pro jurisdictione, censetur jam eo ipso concessa hæc potestas in commissione Vicariatus, dum positivè non excipitur. Quam porro pœnam incurrat Vicarius Capitularis contra Tridentini dispositionem concedens dimissorias, & qualiter ab ea absolvi possit per successorem Episcopi, dictum satis supra, ubi etiam, quod Vicarius dare possit literas testimoniales.

Quæstio 602. Num Vicarius Capitularis concedere possit facultatem construendi vel dotandi ecclesiam in ordine ad acquirendum jus patronatus dotanti, vel construendi?

R Esp. Affirmativè. Ventriglia tom. 2. annotat. 15. §. 1. num. 61. ubi dum simpliciter ait, posse id Capitulum, & ejus Vicarium, videtur hoc modo conjunctivo significare, non egere ad hoc Vicarium speciali mandato Capituli. Quod ipsum ex eo quoque suaderi videtur, quod dare licentiam ædificandi ecclesiam spectet ad ordinariam jurisdictionem Episcopi, adeoque & Capituli, nihilque in hoc propriè intercurrat gratiæ & liberalitatis; jus verò patronatus concedatur ædificanti, vel dotanti non tam ab Episcopo, aut Capitulo, quam ab ipso jure communi. Vide dicta de hoc supra quoad Capitulum ipsum.

Quæstio 603. Num Vicarius hic instituire possit presentatos, & confirmare electos, idque sine speciali mandato Capituli?

1. **R** Esp. ad primum affirmativè, Ventrigl. loco cit. n. 57. plures citatos vide supra, ubi quid Capitulum

Capitulum in hoc puncto possit. Loquuntur enim si ferè omnes pariter de Vicario & Capitulo, dum dicunt, transire hanc facultatem ad Capitulum, vel ejus Vicarium. Ubi quoque videbis, qualiter ex pluribus presentatis uni præ alio gratificari possit: quin & institutio presentatorum, & confirmatio electorum fieri debet per Vicarium Capituli; quia in loco Capituli fungitur jurisdictione Episcopali transeunte in Capitulum. *Barbosa jur. eccles. lib. 1. cap. 32. num. 62. & ego For. benefic. part. 2. quest. 715. num. 2.* Mandatum enim Tridentinum *sess. 24. cap. 16.* Capitulo constituere Vicarium, qui totam ejus jurisdictionem administret, seu statuit modum, quo Capitulum transeunte in se jurisdictione Episcopali uti debeat, nempe per designatum à se Vicarium, & non per seipsum. *Garcias part. 5. cap. 7. num. 6. & 28.*

2. Resp. ad secundum, Potest quoque hoc ipsum sive presentatos instituere (idem est de confirmare) sine speciali mandato. *Corrad. pr. benefic. lib. 2. cap. 1. num. 78. & seq. Garcias part. 5. cap. 7. num. 28. & ego For. benefic. part. 2. quest. 171. num. 2.* Potest enim hic Vicarius ratione officii generalium commissi expedire ea, quæ sunt justitiæ, & necessitatis, quale quid est presentatos instituere, & electos confirmare: uti hoc ipsum ob hanc rationem de Vicario Episcopi tenent *Azor part. 2. lib. 6. cap. 22. quest. 3. Laym. cap. ad cum in generali. de offic. Vicar. num. 9. & plures alii à me citati loc. cit.*

Quest. 604. Quid Vicarius Capituli possit circa beneficiorum collationes?

1. Resp. primò generaliter, in hoc illum plus non posse, quam Capitulum; quia quidquid habet jurisdictionis & potestatis quæ Vicarius Capituli, id totum habet vel à Capitulo, vel à Metropolitanò (in casu nimirum negligentia Capituli) qui majorem ei concedere nequit potestatem, quam communem & solitam concedi à Capitulo. *Ego cit. quest. 715. num. 1. cum Castrop. Garz. Suar. Barbosa. ibi citatis.*

2. Resp. secundò quoad collationes liberas, quæ alias competunt Capitulo etiam sede plenâ, non poterit se magis immiscere, quam Vicarius Episcopi in collationes pertinentes ad eum. Neque etiam collationes illa competentes Capitulo spectant ad ejus jurisdictionem, adeoque ad ea beneficia conferenda ad minimum egebit speciali mandato Capituli. *Ego loc. cit. num. 3.*

3. Resp. tertio: Si tamen collatio libera beneficiorum spectaret ad Capitulum ob jurisdictionem & administrationem Episcopalem ad illud devolutam, v. g. in casu, ubi ob negligentiam inferiorum collatorum devolveretur collatio aliàs ad Episcopum, si viveret, ut habet sententia probabilior, de qua vide me *loc. cit. quest. 712.* hanc collationem faciendam per Vicarium suadet ratio *quest. preced. allegata de institut. & confirmat.* An verò egeat ad hoc speciali nihilominus mandato (duo enim hæc distincta sunt: potestatem Capituli exercendam semper per Vicarium, & potestatem hanc exercendam per illum semper, seu in omnibus sine speciali manda-

to) non ita liquet; cum hic intercurrat adhuc liberalis donatio ex parte Vicarii: quæ etsi competeret Capitulo, non tamen exinde sequitur competere eam ejus Vicario ex generali commissione Vicariatus.

4. Respondet quartò *Garcias part. 5. cap. 3. num. 76.* quòd si aliquid beneficium, seu Capellania ex fundatione & institutione conferendum sit certæ personæ, seu certo generi personarum, ut consanguineis fundatorum, poterit Vicarius Capituli sede vacante illud conferre, quamvis non sit jurispatronatus, sed merè collativum: ut si fundator illud liberum reliquisset à jure patronatus, seu aliàs jus patronatus amissum esset; vel ubi esset jurispatronatus, & patronus non presentasset in tempore. Et sic testatur docere *Wamel. consult. 260.* ubi, quòd beneficia, quæ certis personis in specie affecta sunt, possunt conferri à Capitulo sede vacante; licet sit secus, cum in genere qualificatis personis collatio faciendâ est, verbi gratiâ, Magistris. Idem tradit *Garcias loc. cit. num. 90.* de Capitulo sede vacante: ubi cum filius patrimonialis in concursu magis idoneus judicatus habeat jus ad beneficium, & ei absolute debeatur, sicut presentato, ita ut Ordinarius possit per Superiorem compelli ad ei conferendum beneficium, videtur collatio verè necessaria, & de justitiâ, & consequenter in ea succedere Capitulo sede vacante, &c. Verùm in *Foro benefic. part. 2. qu. 710.* uti & supra sententiam contrariam secutus sum; nempe quòd nimirum istiusmodi beneficium conferre non possit Capitulum sede vacante. Quibus congruenter dicendum, neque id posse ejus Vicarium.

Questio 605. Quid Vicarius Capituli possit circa recipiendas resignationes beneficiorum?

1. Resp. primò. Potest Vicarius hic recipere resignationes beneficiorum spectantium privativè ad collationem Episcopi simpliciter factas. *Ventrigl. loc. cit. §. 1. num. 51.* juxta dicta à nobis supra, ubi quid in hoc puncto possit Capitulum. Egere verò illum ad hoc speciali mandato, tradit *ibidem Ventrigl.* Quemadmodum de Vicario Episcopi id passim tradunt Auctores, Quod ipsum facilius admiserò de resignationibus illorum beneficiorum, quæ pertinent privativè ad collationem Capituli etiam sede plenâ, vel etiam, quæ pertinent ad collationem simultaneam Episcopi & Capituli: eò quòd illa, quæ de se independentèr à vacantis sedis, seu independentèr à potestate Episcopi ad se devoluta potest Capitulo conferre, non transeant ad ejus Vicarium Capitularè sine speciali ejus mandato; quamvis tamen etiam ex eo, quòd collatio hujus vel illius beneficii pertinet ad Capitulum etiam sede plenâ, adeoque sede vacante illud conferre nequit Vicarius Capitularis sine speciali Capituli commissione non rectè inferatur: ergo neque receptio resignationis illius beneficii sede vacante spectabit ad Vicarium sine speciali Capituli commissione. Nam adhuc in hoc casu Capitulum (quia sede plenâ istorum beneficiorum ad suam collationem pertinentium resignationes recipere non

non valebat; dum resignatio non nisi coram eo fieri possit, qui habet potestatem invitum destituendi beneficio, quam Capitulum tunc non habebat) non nisi potestate Episcopali sede vacante ad se devoluta potest istorum beneficiorum resignationes non secus, ac dicta potestate recipere tunc potest aliorum beneficiorum resignationes, utpote jam pollens ea jurisdictione Episcopali ad se devoluta potestate illa destituendi quoad beneficia omnia. Jam vero receptio illa resignationum est jurisdictionis ordinaria, & plerumque, ut dictum supra ex Azor, necessitatis, non voluntatis. Unde merito dubitari possit, an non illa potestas recipiendi resignationes ex generali commissione Vicariatus transeat in Vicarium; sicut è contrà indubitatum videtur, illam non transire in illum sine speciali mandato, si Capitulum jam antecedenter sede plena de se habuisset potestatem recipiendi resignationes certorum beneficiorum.

2. Resp. secundò: Resignationes beneficiorum factas permutationis gratia, nullatenus recipere potest Vicarius; quia nec illas recipere potest Capitulum juxta dicta supra.

Questio 606. Quid possit Vicarius Capitularis vacante Parochia, & in specie circa habendum concursum.

Resp. Potest Vicarius hic vacante Parochia omnia facere, quæ ex dispositione Tridentini sess. 24. cap. 18. præcedere debent ejus collationem. Sed habita notitia vacationis providere potest illi ecclesie de idoneo Vicario cum assignatione congrua portiois, proponere edita, examinare per concursum deputare Examinatores in Synodo. Ventriglia loc. cit. §. 2. num. 50. sic decisum testans per S. Congregationem Concilii in una Toletana, anno 1577. Quin & procedere potest usque ad dignioris electionem. Ventriglia loc. cit. dicens sic verè servari in praxi, quod Vicarius Capituli factio examine per concursum nominet Papa digniorem. Quin etiam, ut dictum supra ex Cardinale de Luca, & Fagnano, non potest Capitulum juxta dispositionem Tridentini hæc ipsa sibi reservare, aut per seipsum Capitulariter expedire, sed necesse habere illa facere per Vicarium suum. Unde jam etiam inferitur, non egere adhæc Vicarium speciali mandato (etsi de cetero sint diversa: Capitulum teneri facere aliquid per alium: & illum hoc posse sine speciali commissione Capituli) si enim non potest ea sibi reservare Capitulum, ut ait Cardinalis de Luca, & ea aliàs spectant ad jurisdictionem ordinariam, & quidem necessariam, ultra generalem commissionem Vicariatus opus non erit commissione speciali, tamen ea aliàs egeret ad hæc Vicarius Episcopi; dum ei liberum est per se, & absque suo Vicario hæc exercere, non item Capitulo. Porro quod specialiter spectat ad deputacionem, vel subrogacionem Examinatorum Synodaliū, poterit quoad hoc punctum Vicarius, quod supra diximus de hoc de Capitulo, deberique hoc iptum fieri per Vicarium Capituli, adeoque de hoc parimodo, ac de ceteris loquendum.

P. Lewrenii Tract. III. De Cap. sed. vac.

Questio 607. Num Vicarius Capituli possit transferre beneficia ab ecclesiis collatis?

Resp. Affirmativè. Fagnan. in cap. his qua. de major. & obed. num. 56. ubi: S. Congregatio censuit, facultatem transferendi beneficia simplicia ab ecclesiis collatis competentem Episcopo ex Tridentino sess. 21. cap. 7. transire in Vicarium Capituli sede vacante: quippe decretum illud non dicit simpliciter: *authoritate apostolica*, sed additâ particulâ etiam, quæ est implicativa jurisdictionis ordinariæ.

Questio 608. Quid possit Vicarius Capituli circa uniones beneficiorum faciendas, & rescindendas; item circa dismembrationem, & extinctionem beneficiorum?

Resp. in genere, posse illum, quod potest in hoc puncto Capitulum, proinde videnda, quæ dicta sunt supra. Videtur tamen egere speciali ad hæc Capituli consensu, si non commissione; cum & ipse Episcopus facturus uniones & suppressiones egere videatur consensu (de quo tamen vidè dicta de unione & suppressione beneficiorum in Foro meo benefic.) & requisitione Capituli Cathedralis.

Questio 609. Quid possit hic Vicarius quoad emolumenta jurisdictionis?

Resp. Reditus, proventus, emolumenta, etiam sigilli, vel cujuscunque generis, etiam ex jurisdictione provenientia, uti Capitulum, ita etiam Vicarius illius sibi applicare nequit; sed reservanda successori, nisi forsitan alicui sint debita, Pax Jord. lib. 1. 2. tit. 2. num. 22. & 23. juxta Clement. statutum de elect. & DD. ibi. Quin & emolumenta communia ipsi Episcopo cum Capitulo pro ea parte, qua Episcopum contingunt accumulanda, & successori reservanda ab œconomis. Pax Jord. cit. num. 22. ex Quarant. & Cardinali. Hujus rationem, & objecta in contrarium soluta ex Laym. vide supra, ubi num Capitulum sede vacante obtinere possit obvenientia emolumentis spectantia aliàs ad Episcopum.

Questio 610. An hic Vicarius in hoc munere suo occupatus, & ideo absens à choro lucrari possit distributiones?

Resp. Vicarius Capituli, dum est Canonicus, seu de gremio Capituli, non solum in absentia lucratur fructus, sed & distributiones. Garcias part. 3. cap. 2. num. 358. citans Pavin. de off. & potest. Cap. sede vac. part. 2. quest. 10. num. 5. Rebuff. in pr. benefic. de Vicar. Episc. num. 5. Quam sententiam tenet etiam Diana part. 8. tract. 2. resolut. 67. citans Escob. de hor. Canon. §. 2. de distribut. nu. 218. Cenid. qq. canon. quest. 1. num. 72. qui tamen posterior idipsum extendit ad Canonicos Cathedralis electos in Vicarios Generales, Officiales, Visitatores, non distinguendo inter Vicarios Episcopi, & Capituli; & etiam ratione horum officiorum assignetur illis salarium.

rium. Contra Barbolam *jur. eccl. lib. 1. cap. 32. num. 39.* ubi expressè: Canonici ex gremio Capituli in Vicarium electus, dum tempore divinorum officiorum suo muneri & officio incumbit, distributiones quotidianas non percipit, ut resolvit Moner. *de distribut. quotid. part. 2. qu. 11. num. 83.* & idem stante consuetudine illum absentem non excusante, admittit Rota *decif. 222. num. 6. part. 2. diversar.* Item contra Trullench. Castrop. Ratio responsionis est: quis Vicarius Capituli censetur esse in servitio ecclesie (secus ac Vicarius generalis Episcopi, potius est in servitio Episcopi) cum magis commodum sit ecclesie, ut deputetur unus, & non exercentur iurisdictione per totum Capitulum, Garcias *loc. cit.* Et qui abest pro servitio, & evidente utilitate ecclesie, de iure, etiam cessante consuetudine, non solum percipit fructus, sed etiam distributiones quotidianas. Garcias *num. 359.* quamvis is *ibidem* id limitet: si est præsens in loco, ubi est ecclesia; secus si ab eo abest, etsi pro utilitate ecclesie.

Quæstio 611. An Vicarius Capituli sibi substituere possit alium?

Resp. primò. Non posse illum sibi substituere alium, nisi ad modicum tempus, & ex urgente & magna causa, ac non nimis frequenter; & id quidem non nisi ex speciali Capituli mandato tradit Ventrigl. *rom. 2. annot. 15. §. 2. num. 27.* ubi: nota, quòd Vicarius Capitularis non potest alium Vicarium substituere sine facultate ei concessa à Capitulo. Imò si facultatem haberet substituendi, adhuc non potest substituere nisi ad modicum tempus, & concurrente magna causa, non nimis frequente, citat pro hoc Riccium *in pr. p. 1. resolut. 511.* Vulpe *in pr. cap. 44. num. 17.* Meroll. &c. idem sentire, nimirum opus esse speciali Capituli mandato ad substituendum, etiam ad breve tempus ex urgente causa, qui absolute loquuntur, dicendo Vicarium Capituli non posse sibi substituere alium nisi ex speciali Capituli concessione hanc substituendi potestatem habeat, ut Pirh. *ad tit. de off. Vicar. n. 78.* Videntur tamen in hoc casu, nimirum dum fieret ea substitutio ad breve tempus, ex magna causa, non nimis frequenter, non requirere speciale Capituli man-

datum. Barbol *jur. eccl. lib. 1. cap. 32. num. 56.* Diana *part. 8. tract. 4. reso. ut. 62.* dum sub disjunctione loquuntur, nimirum non posse illum substituere, nisi ad breve tempus, & ex magna causa, vel nisi haberet speciale mandatum à Capitulo, ut possit alium substituere cum clausula: *quem ex nunc prout ex tunc nos substituimus;* ita ut si specialem illum haberet à Capitulo substituendi potestatem, posset illum substituere ad tempus longiusculum, & causâ non adeò fortiter urgente. Quin & indifferenter sine dicta speciali concessione Vicarium sibi posse substituere alium, decisum refert Garcias *part. 5. cap. 7. num. 23.* à S. Congregatione hinc verbis: *ad Vicarium* (loquitur de Vicario Capituli) *propter eius absentiam spectat substitutionem facere. Quia decisio si vera est, ait Ventrigl. corrumpit tota machina prioris sententia.* De cetero, quod attinet potestatem, illam substituendi, de Vicario Capituli pariter ac de Vicario Episcopi, nisi in deputatione Vicarii sui alius expresserit Capitulum, loquendum, ait Pax-Jord. *lib. 12. tit. 2. nu. 38.*

Resp. secundò. Si Vicarius Capitularis infirmitate detentus, aliòve impedimento occupatus esset, posset substituere quidem, saltem si facultatem substituendi haberet, hoc tamen non obstante, si alium non substituat, potest Capitulum deputare Vicarium alium pro tempore darentis infirmitatis. Ventrigl. *loc. cit. num. 28.* Diana, Barbofa *locis cit.* cuius substituti potestatem non expiraturam, si Vicarius substituens moriatur: quia illam habuit à Capitulo, quod dedit facultatem substituendi, ait Ventriglia *loc. cit.* citans Riccium ubi *ante resol. 512.* Secus videtur, si Vicarius illum substituit independenter à speciali facultate substituendi sibi concessa à Capitulo. Poterit quoque Vicarius ille detentus infirmitate, aliòve impedimento causas tunc coram se pendentes delegare alteri, saltem de consensu ipsius Capituli. Dian. Barbol. *locis cit.* Porro debere substitutum illum habere qualitates illas requisitas in Vicario ipso Capitulari per Tridentinum, habet Ventriglia *loc. cit. num. 29.* & ita decisum à S. Congregatione 17. Maii 1600. testantur ait Sellium *select. Can. cap. 19.*

num. 45.

CAPUT SEXTUM.

De Vicarii Capitularis Præcedentia, Salario, Expiratione officii, reddendâque ab eo Ratione administrationis.

Quæstio 612. An Vicarius Capituli, & qualem habeat, aut prætere posse præcedentiam?

I. Esp. primò. Supra primam dignitatem non habet, nec prætere potest præcedentiam. Cardinalis de Luca ad Tridentin. d. 31. num. 29. & ex eo Carolus de Luca ad Ventrigli. tom. 2. annotat. 15. §. 1. num. 6. Est enim Vicarius Capitularis minister Capituli, quod in ipsa prima dignitate in actibus præeminentialibus representari videtur. Cardinalis de Luca, & Carol. de Luca locis cit. Ait tamen de seipso ibidem Cardinalis de Luca, quòd dum ipse fuit in hoc munere Vicarii Capitularis, studuerit effugere hunc actum positivum occupandi locum post primam dignitatem; ideòque statuisse se sedem in loco tertio, in quo apud populum major videbatur dignitas officii, nempe Vicariatus Capitularis. Sic illum sedere debere in sede portatili, & non occupare locum primæ dignitatis, ait loc. cit. Carolus de Luca; citans Marchet. part. 1. tit. 5. num. 12. Idem sentire videtur Barbosa jur. eccles. lib. 1. cap. 32. num. 42. ubi: Nec Vicarius hujusmodi Capitularis occupare debet in ecclesia sedem Archidiaconi, sed debet sedere in alia sede portatili, ut declaravit S. Congregatio Rituum in Nucerinâ. 10. April. 1601. Supponere enim videtur, Archidiaconum esse primam dignitatem post Pontificalem. Sic namque expressè ait idem Barbosa loc. cit. numer. 41. ubi: advertit Sbrozium de Vicario lib. 2. quæst. 25. num. 17. (nbi tamen is agit solùm de Vicario Episcopi) quòd etiam, quando non eligitur Vicarius ex Canonicis, illi in processibus præferendus & Archidiaconus, seu alia dignitas major est prima post Pontificalem. Idem tenet Pignat. tom. 4. consult. 183. num. 8. ubi: dicendum est, Archidiaconum primam dignitatem semper præcedere Vicarium Capitularem. Item Sbrozium loc. cit. num. 20. ubi: quòd Archidiaconus præferendus Vicario Capituli sede vacante. Contrarium, nempe, quòd Vicarius generalis Episcopi primum locum ac dignitatem occupet post Episcopum (non tamen supra Assistentes & Praelatos) quando in habitu Vicarii,

non autem Canonici, in choro, aliisque functionibus intervenit, tanquam verius magisque receptum tenet Cardinalis de Luca loc. cit. num. 38. citans seipsum tit. de præced. disc. 18. Contrarium quoque de Vicario Apostolico (constituto nempe à Papa pro ecclesia episcopali vacante) qui præcedit omnes, tenet Carolus de Luca loc. cit. citans Marchet. ubi ante num. 37. Bordon. de præcedent. num. 510. Quin & contrarium de Vicario Capituli à Capitulo electo quoad processiones tenet Dians part. 8. tract. 4. resolut. 67. ubi: quoad locum in processibus ego puto Vicarium Capituli sede vacante habere primum & honorabiliorum locum, quidquid aliqui in favorem præsertim Archidiaconi asserant. Hanc nostram sententiam tenet Meroll. tom. 3. d. 7. dub. 32. num. 329. De cetero Vicarium Capitularem præcedere aliis dignitatibus post Archidiaconum, seu primam dignitatem asserit Pignat. loc. cit.

2. Resp. Quòd si Vicarius Capitularis interveniat in choro cum canonicali apparatu, ut distributiones quotidianas lucratur, debet sedere in loco proprio sui Canoniciatus, antiquiores non præcedendo. Barbosa loc. cit. num. 40. citans Sayr. in florib. decis. sub tit. de Vicario, decis. 3. Riccius in pr. for. eccles. decis. 475. in prima editione. & in 2. edit. 492. qui etiam dicat, sic decisum per Rotam in una Lucana benef. 18. Decemb. 1779. uti & Barbof. de potest. Episc. part. 2. alleg. 54. num. 167. & 178. citans pro hoc insuper Grilenz. cons. 121. Homob. de Bovis de vita hum. statib. part. 1. cap. 7. vers. porro. Sic simpliciter ait Pignat. loc. cit. quando Vicarius Capitularis est Canonicus, debet semper stare, sedere, incedere in loco suo, & tunc nulli præcedit. Citat pro hoc Barbof. de Can. & dign. cap. 36. num. 10.

* * * * *
* * * * *

* * *

Quaestio 613. An Vicario Capitulari debeat salarium, quantum, & unde desumendum?

1. **R** Esp. ad primum. Vicario Capitulari debeat salarium competens, cum nemo teneatur suis stipendiis militare. Ventriglia tom. 2. annor. 15. §. 2. num. 33. Pax Jord. lib. 12. tit. 2. num. 17. Pignat. tom. 9. consult. 105. num. 1. Barbosa. jur. eccl. l. 1. c. 32. n. 36. testans sic censuisse S. Congregationem sub die 15. Octob. 1601. Proceeditque idipsum, sive Vicarius hic sit extraneus, sive de gremio, & Canonicus. Ventriglia loc. cit. citans Quarant. summ. Bullar. v. Capit. sede vac. num. 3. Neque propterea, quod sit Canonicus de gremio, minus habere debet salarium. Pax-Jord. loc. cit. Item procedere hoc ipsum pro tempore, quo extra diocesim per vim detineretur Vicarius Capitularis, si per ipsum non steterit, quin exerceret suum munus, asserit Pignat. loc. cit. num. 3. citatque pro hoc Caphal. consult. 70. num. 4. & seq. l. 1. ac probat variis textibus Juris civilis L. Menia. de an. legat. L. Cajo. de alim. & cibar. legator. L. 1. de var. & extraord. cognit. L. diem defuncto. de off. Assess.

2. Respondet ad secundum idem Pignat. loco cit. num. 2. ubi: competens salarium licet sit, quod laboribus est proportionatum, taxari tamen debet juxta solitum ex decis. Merlini 162. ut debeat in ea quantitate, in qua alius Vicarius immediatus praedecessor habuit, etiamsi alii majorem, aut minorem quantitatem habuerint juxta doctrinam Baldi in L. laudabile. num. 4. cap. de advocat. divers. judic. ac plenè Bero cons. 157. lib. 3. Ciriac. controv. 67. num. 3. & seq. l. 1. & declaravit S. Congregatio super Episc. in Vini-miliensi 15. Octob. 1601. & 15. Jan. 1602. Porro non posse Capitulum pacisci cum Vicario per se eligendo, ut teneatur salarium, vel emolumentum dividere inter Canonicos, tradit Ventriglia loc. cit. ex Quarant. cit. num. 3. & Navar. consult. 2. de off. Vicar. De cetero pacta alia circa salarium hoc Vicarii, ejusque quantitatem minime prohibentur. Pax-Jord. citato tit. 2. num. 66. uti idipsum patebit ex respons. ad quaest. seq.

3. Resp. ad tertium: salarium illud desumi posse ex emolumentis sede vacante obvienti-tibus ex jurisdictione, sigillo, aut aliis unde-cunque, quae ad Episcopum ecclesiam non vacante pertinuerint, & futuro Episcopo alias referari debent. Pax-Jord. loc. cit. num. 32. Et sic, ad quemcunque demum pertineant dicta emolumenta sede vacante, etiamsi sit Camera Apostolica, posse Capitulum inde deducere expensas pro ministris Curiae, & in specie pro salario Vicarii Capitularis, tradit Ventriglia loc. cit. §. 1. num. 24. citatis Vulpe. in pr. cap. 44. nu. 13. Quarant. Meroll. & c.

Quaestio 614. An, & qualiter ad dictum salarium solvendum Vicario Capitulari teneantur Episcopi successores?

R Esp. Ad salarium etiam non conventum, neque solitum, etiam Vicario Capitulari sede vacante solvendum tenetur Episcopus successor, ubi ei reservata emolumenta obvienti-entia tempore sedis vacantis, & is ea percepit. Pax-Jord. lib. 12. tit. 1. num. 13. citans Galet. in Mar-garit. v. Vicarius. Barbosa, & c. Et sic num. 15. ait jdem Pax-Jord. citans Campanil. Rubric. 11. cap. 33. num. 14. & seq. Gratian. & c. fructus omnes mensae Episcopalis reservari successori ad hoc, ut obligetur ad salarium Vicario Capitulari; & si ad alium pertinere, non Episcopus successor, sed iste alius eorum percipitor ad id teneatur. Quin & num. 16. subdit ex eodem Campanil. Capitulum posse cum Vicario pacisci circa salarium a successore in Episcopatu praestandum, Episcopumque teneri stare quoad hoc punctum promissis Capituli. Plura de salario hoc vide supra, ubi de hoc quoad Vicarium Episcopi actum: ubi etiam in quibus casibus peti non possit salarium a Vicario (de quo vide tantisper Pax-Jord. cit. tit. 1. nu. 17.) quae in multis applicari quoque poterunt Vicario Capitulari.

Quaestio 615. Vicarii Capitularis officium quando nam expiret?

1. **R** Esp. primò. Capitulum potest ad tempus determinatum deputare Vicarium, & si ita fecit, utique administratio & officium Vicarii expirabunt dicto tempore elapso. Pax Jord. lib. 12. tit. 2. num. 58. Diana part. 8. traët. 4. resol. 69. in fine. Ventriglia cit. §. 2. num. 60. citantes Mer-roll. tom. 3. disput. 7. cap. 7. dub. 35. num. 325. & 326.

2. Resp. secundò. Si verò sine temporis praefinitione deputatus fuerit, sive a Capitulo, sive a Metropolitano, expirat ejus officium, quamprimùm sedes definit esse vacans. Pax Jord. Ventriglia, Diana locis cit. Prih. ad tit. de offic. Vicar. num. 79. Barbosa loc. cit. num. 43. quia & tunc ipsius Capituli jurisdictio terminatur, seu definit ea existeri penes Capitulum habitualiter, cessante autem jurisdictione Capituli, cessat & jurisdictio Vicarii (intellige quoad exercitium.) Sbroz. lib. 3. quest. 42. num. 8. Laym. ad c. Romana. de off. Vicar. num. 16. Porro sedis vacatio, etsi quantum est de jure communi, duret solum usque ad confirmationem, institutionem, seu provisionem a sede Apostolica factam. Gonz. ad regul. 8. gl. 15 §. 2. num. 80. & ex eo Pax Jordana. lib. 12. tit. 2. num. 48. citans pro hoc Pavin. de potest. Capit. pralud. 7. num. 16. in fine. Felin. in cap. cum Bertoldus. num. 3. de re judic. Rotam decis. 6. in princ. de elect. in novis; ita ut per dictam confirmationem, institutionem, seu provisionem acquiratur novo Praelato exercitium jurisdictionis

ante

ante apprehensionem possessionis, Gonz. loc. cit. num. 81. & ex eo iterum Pax-Jordan. loc. cit. citans gloss. communiter receptam in cap. penult. de prob. in 6. v. collatio. Abb. in cap. transmissum. de elect. nu. 2. & 3. Baifum. de elect. part. 3. cap. 4. num. 4. Garcias part. 5. cap. 4. num. 243. & 250. citans Covar. lib. 3. var. cap. 16. num. 6. Selv. de benef. part. 2. quest. 15. Suar. Lamb. &c. & ego For. benef. part. 2. quest. 668. num. 3. adeoque jam cesset jurisdictionis habitus existentia penes Capitulum, ejusque administratio in Vicario Capitulari. Hodie tamen post Extravag. injuncta. de elect. inter comm. non ante cessat sedis vacatio, quam si confirmationis, institutionis, & provisionis hujusmodi Apostolica litera sint expedita, & actualiter presentata ipsi Capitulo, cujus Prælati sedes vacabat. Gonz. loc. cit. num. 83. Pax-Jord. loc. cit. num. 49. citans Rebuff. in pr. tit. de simon. resign. num. 31. & 40. Vitalin. in Clem. 1. de heretic. num. 178. Barbof. de potest. Episc. alleg. 54. num. 160. & seq. prout expressè disponitur per dictam Extravag. Addit Gonz. nu. 84. & ex eo Pax-Jord. num. 50. proinde non aliter intelligendos Doctores, dum simpliciter dicunt, quod litera debeant esse expedita, ut dicantur ecclesia non amplius vacare, absque eo, quod faciant mentionem de presentatione literarum; eò quod dum Doctores (quorum quamplurimos citat Gonz. loc. cit. num. 84.) ita simpliciter loquentes & asserentes, quod necessaria sit expeditio literarum, per hoc non excludant earum transportationem, ostensionem, & presentationem. Imò eam supponunt, ex quo ad id probandum allegant dictam Extravag. injuncta. qua de literarum ostensione & presentatione expressè disponit, continetque decretum irritans, & graves pœnas intendat non solum utenti jurisdictione, sed etiam Capitulo, seu Conventui admittenti ad possessionem, seu jurisdictionis exercitium ante dictarum literarum presentationem. Dictum siquidem Doctoris semper intelligi debet secundum legem, quam allegat, ut rectè Gonz. loc. cit. num. 86. citans Bartol. in L. non solum. §. liberationis. num. 7. ff. de liberat. Legat. Confirmat hoc ipsum Gonz. num. 87. decis. Rota in Burgenf. Canonizat. 3. Junii 1583. in qua conclusum fuerat, validam collationem canonicatus in mense ordinario vacantis factam à Capitulo Burgenfi, spreto Episcopo jam promotò expeditas literas sua provisionis habente, nondum tamen illas presentante, quamvis alias Episcopus ille simultaneam haberet cum dicto Capitulo collationem; eò quod, cum adhuc duraret vacatio ecclesie, potuit fieri collatio à solo Capitulo sine requisitione aut interventione Episcopi. Quin & ut dixi in For. benef. part. 2. qu. 668. num. 3. in fine. ex Garc. part. 5. cap. 4. num. 254. & 255. seclusa etiam illà Extravag. injuncta. æquum videtur non posse Episcopum ingerere se administrationi, & jurisdictionis exercitio, nisi dictis literis presentatis Capitulo, de cujus præjudicio agitur, & de tollenda ei administratione & jurisdictione habita ab eo sede vacante, à qua prius desistere non tenetur. Proinde jam cavendum, ut

monet Gonz. num. 88. & ex eo Pax-Jord. num. 5. à Parisio, quatenus de resignat. lib. 7. quest. 23. nu. 46. & 47. docet, quod cesset vacatio sedis, & potestas Capituli statim post provisionem ante captam possessionem, & pro hoc citat decis. Rotæ in Burgenf. canonic. de 28. Jan. 1583. utpote quæ decisio dein melius examinata dispositione dicta Extravag. revocata fuit per aliam ei contrariam in eadem causa 3. Jun. ejusdem anni 1583. & hanc decisionem ultimam, & revocatoriam prioris fuisse postmodum sæpius à Rota canonizata ait Gonz. Atque ex his concluditur ad expirationem potestatis Capituli, ejusque Vicarii requiri non solum provisionem in Consistorio, factamque in eo promotionem, & dein literarum expeditionem, etiam cum certa prædictorum scientia habita à Capitulo, sed insuper opus esse actuali ostensione & presentatione dictarum literarum, sive Brevis loco ipsarum facta Capitulo, Pax-Jordan. loc. cit. num. 56.

3. Verùm reflectendum hic ad hoc, quod dixi in For. benef. part. 2. quest. 431. num. 3. nempe, quod ubi adest consuetudo legitime præscripta administrandi ante confirmationem interitum dum expectitur & expectatur, ea valeat & sustineatur. Passerin. de elect. cap. 33. num. 36. citans Tusch. lit. E. conclus. 90. Sigism. de Bonon. de elect. dub. 42. Riccium, &c. Item quod dictum ibi num. 7. posse Episcopos, aliosque Prælatos Papæ immediatè subiectos, dum remoti valde sunt ab Urbe, & in concordia electi, administrationem in spiritualibus & temporalibus capere ante confirmationem videtur c. nihil. de elect. Nam etsi ante confirmationem illorum dici nequeat sedes iterum plena, dum tamen interea, seu tantisper absque eo, quod jus in prælatura habeant, conceditur iis jurisdictione & administratio à consuetudine tolerata, vel ab ipsa sede Apostolica, aut jure communi, ut contingit in dicto cap. nihil. hoc ipso, quod illi jurisdictionem usurpent, & administrationem addeant, cessabit jam ea in Capitulo, ejusque Vicario, neque is, aut illud se in ea immiscere amplius poterit. Cessat enim jam ratio, cur tempore sedis vacantis eam devolvi ad Capitulum jura voluerunt, nempe ne ecclesia grave damnum patiatur, dum gubernatore & administratore caret.

4. Resp. tertio. Cessat Capituli & Vicarii potestas, si à sede Apostolica vacantis ecclesie administratio alicui fuerit commissa. Pax-Jordan. loc. cit. num. 57. talis enim habetur loco Pastoris, & omnia præstare valet in spiritualibus & temporalibus, quæ verè provifus. Pax-Jordan. loc. cit. Sbroz. lib. 1. quest. 42. num. 1. & 2. citans Roman. consult. 506. num. 13. potestque is ipse administrator creare Vicarium, quemadmodum Capitulum. Pax-Jordan. loc. cit. quin & ut Sbroz. citans pro hoc Paris. conf. 22. num. 19. in 4. debet creare Vicarium, quia à pari procedunt Capitulum sede vacante, & talis administrator,

Questio

Quaestio 616. An Capitulum ad libitum revocare possit Vicarium à se constitutum sine prædefinitione temporis?

Resp. Ad hoc convenire Auctores, dum tempore deputationis Vicarii de hac libera facultate revocationis ad nutum Capituli a. Quam & pactum fuit inter Capitulum & Vicarium (siquidem id fieri possit) posse eum revocari toties quoties; cum tunc contra deputatum Vicarium ob stare videatur conventionis, cui ipse consensit, exceptio, tenet apud Dian. *part. 8. tract. 4. resolut. 63. Solorzan. de jure Indiarum to. 2. lib. 3. cap. 13. num. 55. pro quo citat Garc. in addit. ad part. 5. cap. 7. num. 22.* Verum præsciudendo à tali conventionem affirmativam, nempe quemadmodum de Vicario Episcopi tenent passim Auctores, posse simpliciter ad libitum & nutum Capituli revocari Vicarium Capitularem, tenent D. Antonin. *in sum. 3. part. tit. 19. cap. 10. §. 2. in fine.* apud Pax-Jord. *loc. cit. num. 12. Garc. part. 5. cap. 7. num. 23.* citans pro hoc S. Congregationis declarationem, quæ sic habet: Capitulum potest ad libitum amovere Vicarium aliàs per ipsum electum, seu confirmatum, dummodo intra dies octo alium constituat. Marcella *in nor. ad Tridentin. lib. 4. tit. 3. cap. 3. Farinac. part. 4. decis. 202. & mordicus Meroll. tom. 3. d. 7. dub. 27. num. 266.* apud Dianam *loc. cit.* Jo-And. *in cap. penult. de offic. Vicar. in 6. num. 15.* apud Pirh. & Fagnan. II. paulo post citand. ubi is indicat, posse Vicarium, etiam datum ad certum tempus, illo necdum elapso, revocari. Item eandem affirmativam, etiam ubi fuisset interpositum juramentum de non revocando, tenent Sbroz. *lib. 3. quest. 32. num. 7.* citatis Pavin. *de potest. Capit. sede vac. part. 2. quest. 10. num. 1.* & aliis. Zerol. *pr. Episc. part. 1. v. Vicarius. §. 21.* expressè addens: *etiam sine causa.* & citans pro hoc D. Antonin. ubi antè. Selv. Rebuff. &c. Azor *instit. mor. part. 2. lib. 3. cap. 37. quest. 18.* ubi expressè: Potest Capitulum Vicarium à se constitutum ad nutum revocare. Quòd si aliquem creaverit, cui jurejurando promisit, se nunquam revocaturum, & dein revocaverit, rata & firma erit revocatio, sed Canonici erunt perjuri. Unde ejusmodi Vicarii solent cum Capitulo pacisci eà conditione, ut nunquam ab officio removeantur, poenis constitutis & jurando confirmatis. Fundamenta hujus sententiæ affirmativæ ex Meroll, proponit Diana *loc. cit.* nimirum, quòd stando in jure antiquo ante Tridentinum poterat Capitulum revocare Vicarium à se electum; quia Capitulum succedit in tota jurisdictione ordinaria Episcopi, exceptis casibus in jure expressis. Episcopus verò revocare potest ad libitum Vicarium à se constitutum, & is semper censetur constitutus ad beneplacitum, licet in commissione Vicariatus id non exprimat. Unde & jurisdictione hujus Vicarii Episcopalis exspirat morte vel amotione constituentis ab officio, etsi delegata non sit, sed

ordinaria. Jam verò si Capitulum hoc potuerit jure antiquo, possit idem adhuc post Tridentinum, utpote quod nihil circa hoc determinavit; adeoque hic casus tanquam omisus remanet in dispositione juris antiqui. Ità ferè Meroll, qui etiam hinc infert, Capitulum non teneri ad aliquod interesse restituendum, si Vicarium absque justa causa removeat; eò quòd obligatio restitutionis oritur ex violatione Justitiæ commutativa; in tali autem casu nulla justitia commutativa violetur. Hac ratione commotus Diana subjungit: ut verum fatear, huic sententiæ ego adhererem; sed Purpuratorum Patrum oracula vereor. Ac dein expressè subjicit: ego tamen magis sententiæ negativæ adhereo.

2. Negativam itaque sententiam, siue non posse sine justa causa revocari Vicarium Capitularem à Capitulo, præter Dianam tenent Themudo *in decis. Archiepisc. Olyssipon. tom. 1. decis. 2. per tot.* Barbol. *jur. eccles. lib. 1. cap. 32. num. 47.* citans pro ea Riccium *in collect. decis. part. 5. collect. 1062. in fine.* Raguc. *de voce can. in Capit. quest. 37. num. 4.* & seipsum *in pastoral. part. 3. alleg. 54. num. 171.* ubi etiam ex Sell. *in select. cap. 19. num. 43.* addit, hoc verum esse, etiam si in nominatione Vicarii dictum fuisset, quòd possit revocari, quoties Capitulo visum fuisset. Item tenent hanc sententiam negativam Pirh. *ad tit. de off. Vicar. num. 79.* Fagnol. *in cap. bis que. de major. & obed. num. 70.* Pignat. *to. 1. conf. 23. num. 10.* & tom. 9. *consult. 159. num. 2. & seq.* Pax-Jord. *loc. cit.* Ventrigl. *loc. cit. §. 2. num. 23.* citans Vulpe. *in pr. cap. 44. num. 14.* testanturque postremi quinque unà cum Barbosa sic expressè rescripsisse S. Congregat. præpos. negot. Episc. & Regular. *de anno 1631.* & antea sapius, nimirum ut Barbol. *1. Septemb. 1603. Capitulo Neapol. 22. ejusdem mensis & anni Nuncio Neapol. & 26. Octob. 1603. Capitulo Aretino:* nimirum non posse amoveri dictum Vicarium à Capitulo, nisi ex causa, & quidem prius approbanda ab hac ipsa Congregatione. Qualia rescripta plura ejusdem Congregationis ad fufum recitata idiomate Italico vide apud Pignat. *loc. ult. cit.* Sed neque huic sententiæ deest ratio, nimirum, quòd licet jurisdictione Vicarii Capitularis non oriatur à lege, vel canone, prout docuit Ugolin. *relatus à Suarez tom. 5. de censur. d. 7. §. 3. nu. 1.* & insinuat Sanchez *de Matrim. to. 1. l. 3. d. 29. nu. 4.* sed ab ipso Capitulo, electio tamen illius fiat in executionem & implementum præcepti Trident. in collegio autem ecclesiastico, ut inquit Marc. Ant. Genuef. *in pr. Archiepisc. Neapolit. cap. 84. seu 86. num. 4.* quando tenetur à liquem eligere, improbat à jure mutatio, & variatio sine causa. Et sic, ut inquit Pignat. *loc. cit.* de jure nullus officialis per electionem canonicam constitutus amoveri potest sine causa ad nutum; quia non subest amplius electoribus quoad exercitium jurisdictionis, etiam si esset Superior Regularis, juxta c. 2. *de statu Regul.* Addit & aliam rationem Quarant. apud Solorzan. & Pirh. & eandem adducit Pignat. *loc. cit.* nimirum quòd si Canonici pro libitu voluntatis suæ possent auferre Vica-

Vicario commissionem ei factam, sequeretur absurdum, scilicet quod ipse Vicarius se haberet in administranda iustitia in Canonicos particulares, vel dependentes ab iis.

3. Porro videtur hæc sententia negativa à fortiore procedere de Vicario Capituli, deputato à Metropolitanò in casu negligentia Capituli, nempe quod is multò minùs removeri possit ad libitum à Capitulo, utpote à quo jurisdictionis exercitium non accepit; quàmvis eundem amoveri posse à Metropolitanò pro ipsius Metropol. can. libitù, tradat Barbosa *loc. cit. num. 48.* sic resolutum restans à S. Congregatione Concilii in *Limana. 29. Septemb. 1625.* Idem cum Barbosa tenet Solorzan. *loc. cit. cap. 13. num. 65.* & Ventrigl. *loc. cit. num. 24.* qui etiam addit, in tali revocatione opus non esse requirere consensum S. Congregationis præpos. negot. Episcop. & Regul. eò quod declaratio ejusdem S. Congregationis, de qua paulò antè, decernens requirendum esse dictum consensum, loquatur tantùm de amotione faciendâ per Capitulum de Vicario electo ab ipso Capitulo.

Quæstio 617. Quenam sint justæ causæ revocandi, seu amovendi Vicarium?

R Esp. Esse sequentes Primò, quando Vicarius admodum negligens est in suo officio. Pax-Jord. *loc. cit. num. 14.* citans Boer. *decis. 153. nu. 29.* Menoch. Quar. argumento *L. finalis ff. ubi pupil. educ. L. si quos. c. de off. præf. & prator.* Secundò, si prævaricaretur in officio illud malè gerendo, iustitiam vendendo, &c. Pax Jordan. *loc. cit.* citans Bellug. in *spec. rub. 26. de priv. off. princ. in 6.* Menoch. &c. Tertio; quando appareret insufficientis in exercitio tanti muneris. Pax-Jord. *loc. cit.* citans *c. quamvis trisbe. 7. quæst. 1.* Boer. *decis. 149. num. 19.* &c. Plures istiusmodi causas magis in specie enumerat Pignat. *rom. 1. conf. 23. num. 10.* singulari quæ firmat *decis. Congreg. præpos. negot. Episcop. & Regul. censentis*, eas tales esse, ob quas à Capitulo justè amoveri possit ejus Vicariustantumquam indignus, v. g. si patiatur aliquid fieri contra libertatem ecclesiasticam, in *Materana 16. Julii 1601.* si non resideat; si sit debitor Capituli; si acciperet pecuniam pro dimissoriis; si patiatur exceptiones; vel odio habeatur à populo, in una Tridentina 7. Junii 1622. in *Tranens. 17. Maii 1604.* in *Neapol. 26. Jan. 1604.* Porro stante justâ causâ licita erit mutatio, quàmvis Capitulum jurasset non mutare; neque propterea perjurii, aut alicujus pœna reum censèbitur. Pax-Jordan. *loc. cit. nu. 15.* citans Pavin. *part. 2. qu. 10. nu. 7.* D. Anton. in *sum. part. 3. tit. 19. cap. 10. §. 2.* Sbroz. *lib. 3. qu. 32. nu. 9.* ubi tamen is loquitur de Vicario Episcopi.

* *

Quæstio 618. An, & qualiter per constitutionem secundi Vicarii censeatur revocatus prior Vicarius?

R Esp. Ubi Capitulum deputare, & simul habere potest plures æquè principales, & in solidum Vicarios, per electionem secundi non videtur revocatus prior, nisi id exprimat in constitutione secundi. Si verò non potest habere nisi unum, de amotione prioris per constitutionem secundi pari modo loquendum videtur hoc in puncto de Vicario Capitulari, ac de Vicario Episcopi, de quo vide Sbroz. *lib. 3. quæst. 33.* & dicta à nobis supra.

Quæstio 619. Num Vicarius Capitularis ante adventum novi Episcopi teneatur reddere rationes Capitulo eas exigente?

R Esp. Affirmative. Pax-Jord. *loc. cit. num. 40.* & 43. Ventrigl. *cit. §. 2. nu. 57.* ubi: Capitulum sede vacante, etiam non expectato Episcopo, potest rationem exigere à Vicario Capitulari, & aliis officialibus, eosque pro modo culpa punire, juxta expressam S. Congregationis declarationem, quam recitat Garc. *part. 5. cap. 7. num. 23.* hisce verbis: Capitulum sede vacante potest factâ remotione Vicarii, vel aliorum officialium, illos cogere ad reddendam rationem administrationis, eosque pro culpa punire, &c. Si igitur Capitulum ad id cogere potest Vicarium, is utique ad hoc tenebitur.

Quæst. 620. Num Vicarius teneatur quoque novo Episcopo reddere rationes, non obstante quòd eas reddiderit Capitulo?

R Esp. Non solum potest Capitulum finito officio rationem exigere à Capitulari Vicario, sed etiam non obstante, quòd ratio reddita sit Capitulo, potest successor Episcopus rationem exigere à Capitulo, & ejus Vicario, qui teneatur syndacatum dare moderno Episcopo. Ventrigl. *loc. cit. nu. 53.* Pax-Jord. *cit. nu. 43.* citans Pavin. *part. 2. qu. 7. nu. 15.* Fulc. *de visitat. cap. 15. num. 31.* Quarant. &c. Diana *p. 2. tr. 4. resol. 70.* citans Vulpe. in *pr. For. eccles. cap. 44. nu. 19.* Riccium *p. 4. decis. 291.* Et si Episcopus Vicarium illum culpabilem invenit, potest eundem punire. Ventrigl. *loc. cit.* Pirh. *ad tit. de off. Vicar. nu. 79.* Sbroz. *de off. Vicar. l. 3. qu. 57. nu. 12.* juxta declarationem S. Congr. Concil. quam recitat Pax-Jord. *loc. cit.* quæ sic habet: Congregatio Concilii censuit, Episcopum posse rationem administrationis officii gesti à Vicario Capituli sede vacante constituto exigere, atque alicujus delicti reum compertum punire, auctoritate sibi tributa à decreto Concilii, *cap. 16. sess. 24.* Idque etiam si à Capitulo fuisset absolutus. Pirh-Sbroz. *locis cit.* juxta ejusdem S. Congreg. declarationem, quam recitat Garcias *p. 5. c. 7. n. 23.* Colliguntur hæc omnia ex Tridentino *loc. cit.* ubi sic habet:

Verber: Episcopus verò ad eandem ecclesiam vacantem promotus ex his, qua ad eum spectant, ab eisdem æcono- mo, Vicario, & aliis quibusunque officialibus & administratoribus, qui sede vacante fuerunt à Capitulo, vel ab aliis in ejus locum constitutis, etiamsi fuerint ex eodem Capitulo, rationem exigat officiorum, jurisdictio- nis, administrationis, aut cujuscunque eorum muneris, possitque eos punire, qui in eorum officio seu administra-

tione deliquerint, etiamsi prædicti officiales redditus rati- onibus à Capitulo, vel à deputatis ab eodem absolutio- nem aut liberationem obtinuerunt. Atque ex his om- nibus concluditur, teneri Vicarium Capituli ad syndicatum, sive stare syndicatui, quod nihil est aliud, quàm teneri illum Episcopo rationes red- dere administrationis suæ, Ventrigl, loc. cit.

TRACTA-